

The background of the entire page is the flag of Curaçao, which consists of a blue field with two white five-pointed stars in the upper left corner and a horizontal yellow stripe across the middle. The flag is shown with a slight wave.

STATEN VAN CURAÇAO
ZITTING 2021– 2022–

**MEMORIE VAN TOELICHTING OP DE BEGROTING
VAN CURACAO
VOOR HET DIENSTJAAR 2022**

MEMORIE VAN TOELICHTING
BEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 2022
INHOUDSOPGAVE

	pagina
 ALGEMENE BESCHOUWINGEN	
Inleiding	2
Reactie op advies Raad van Advies	4
Reactie op advies College financieel toezicht	23
 Algemene beschouwing per hoofdstuk	
Staatsorganen en Overige Algemene Organen	37
Ministerie van Algemene Zaken	59
Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening	76
Ministerie van Justitie	85
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	104
Ministerie van Economische Ontwikkeling	125
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	141
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	169
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	197
Ministerie van Financiën	210

NOTA VAN FINANCIEN

0. INLEIDING	2
I. FINANCIEEL-ECONOMISCHE INKADERING	4
II. NOTA VAN FINANCIËN BEGROTING 2022	26
III. BEGROTINGSUITGAVEN PER HOOFDSTUK	82
IV. NADERE TOELICHTING KAPITAALDIENST OGV ARTIKEL 14	
LID 4 VAN DE LANDSVERORDENING COMPTABILITEIT 2010	97
TOELICHTING ARTIKEL 2	109

INHOUDSOPGAVE TABELLEN

	Pagina
I. FINANCIEEL-ECONOMISCHE INKADERING	
Tabel 1. Economische groei	5
Tabel 2. Inflatie (CPI)	9
Tabel 3. Ontwikkelingen met Covid-19 (IMF)	13
Tabel 4. Macro Economic figures	14
 II. NOTA VAN FINANCIËN BEGROTING 2022	
Tabel 1. Recapitulatie	26
Tabel 2. Recapitulatie	29
Tabel 3. Economische grootheden	30
Tabel 4. Gewone dienst	32
Tabel 5. Belastingopbrengsten	36
Tabel 6. Overige directe belastingopbrengsten	41
Tabel 7. Accijnzen	45
Tabel 8. Overige opbrengsten	47
Tabel 9. Personeelsindicatoren	54
Tabel 10. Personeelsaantallen	56
Tabel 11. Specificatie Verbruik goederen en diensten	59
Tabel 12. Overdrachten	64
Tabel 13. Sociale zekerheid	64
Tabel 14. Toevoeging aan schommelfonds	72
Tabel 15. Kapitaaldienst	73
Tabel 16. Financieringsruimte	74
Tabel 17. Schuldpositie	76

Tabel 18. Allocatie van de middelen op de kapitaaldienst	77
Tabel 19. Beleidsdoelen Investerings	78

III. BEGROTINGSUITGAVEN PER HOOFDSTUK

Tabel 1. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	82
Tabel 2. Gecorrigeerde gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	84
Tabel 3. Gewone dienst uitgaven Begroting 2022 per hoofdstuk naar categorie	86
Tabel 4. Gewone dienst uitgaven Begroting 2022 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de gewone dienst	87
Tabel 5. Gewone dienst uitgaven Begroting 2022 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie	87
Tabel 6. Gecorrigeerde gewone dienst uitgaven Begroting 2022 per hoofdstuk naar categorie	88
Tabel 7. Gecorrigeerde gewone dienst uitgaven Begroting 2022 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de gewone dienst	88
Tabel 8. Gecorrigeerde gewone dienst uitgaven Begroting 2022 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie	89
Tabel 9. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk	90
Tabel 10. Gecorrigeerde kapitaaldienst per hoofdstuk	91
Tabel 11. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2022 per hoofdstuk naar categorie	93
Tabel 12. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2022 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de kapitaaldienst	93
Tabel 13. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2022 per hoofdstuk naar categorie	94
Tabel 14. Gecorrigeerde Kapitaaldienstuitgaven Begroting 2022 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst	94

INHOUDSOPGAVE GRAFIEKEN

	Pagina
I. FINANCIEEL-ECONOMISCHE INKADERING	
Grafiek 1. West Texas Intermediate Spot Prijs	8
II. NOTA VAN FINANCIËN BEGROTING 2021	
Grafiek 1. Primair en globaal saldo in procenten van het bbp	31
Grafiek 2. Financiële norm gewone dienst	33
Grafiek 3. Opbrengsten	34
Grafiek 4. Belastingopbrengsten	37
Grafiek 5. Directe belastingen	38
Grafiek 6. Loon- en inkomstenbelasting	39
Grafiek 7. Winstbelasting	40
Grafiek 8. Overdrachtsbelasting	42
Grafiek 9. Indirecte belastingen	43
Grafiek 10. Omzetbelasting/Algemene bestedingsbelasting	44
Grafiek 11. Invoerrechten	45
Grafiek 13. Lasten	52
Grafiek 14. Ontwikkeling Beloning van personeel	53
Grafiek 15. Bezoldiging overheidspersoneel eind mei 2021	54
Grafiek 16. Leeftijdsstructuur overheidspersoneel eind mei 2021	55
Grafiek 17. Aantal dienstjaren overheidspersoneel eind maart 2021	55
Grafiek 18. Rentelasten	62
Grafiek 20. Financiële norm kapitaaldienst: rentelastnorm	74
Grafiek 21. Vervalschema schulden	75

Grafiek 22. Schuldpositie en schuldquote	76
--	----

III. BEGROTINGSUITGAVEN PER HOOFDSTUK

Grafiek 1. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	83
Grafiek 2. Gecorrigeerde gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	85
Grafiek 3. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk	90
Grafiek 4. Gecorrigeerde kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk	92

STATEN VAN CURAÇAO
ZITTING 2021 – 2022 -

LANDSVERORDENING tot vaststelling
van de begroting van Curaçao voor het
dienstjaar 2022

Memorie van Toelichting

No. 3

ALGEMENE BESCHOUWING 2022

Inleiding

De begroting is het belangrijkste beleidsdocument van het land, daar het een weergave is van een integraal afwegingsproces, met de allocatie van de schaarse algemene middelen als afgeleide. De begroting dient een volledig en getrouw beeld te geven van het beleid voor het begrotingsjaar en daaropvolgende jaren. Dat wil zeggen dat de begroting een integrale financiële vertaling moet zijn van het beleid voor het begrotingsjaar en de daarop volgende jaren. Daarnaast moet de begroting realistisch zijn, wat betekent dat de begroting volledig moet zijn en dat de voorgenomen uitgaven dienen aan te sluiten op de financiering, waarbij voldaan moet worden aan de financiële normen. Ook moet de begroting goed onderbouwd zijn en inzicht verschaffen in de toekomstige ontwikkeling van de overheidsfinanciën.

De Landsverordening comptabiliteit 2010, artikel 36, bepaalt dat de begroting van het Land, uiterlijk de tweede dinsdag van september van het jaar voorafgaande van het jaar waarvoor de begroting geldt ter goedkeuring bij de Staten moet zijn aangeboden. Verder zegt de Landsverordening comptabiliteit 2010 dat de begroting van elke minister respectievelijk voorzitter van een staatsorgaan jaarlijks uiterlijk op 1 mei ramingen in dient, voor elk onderdeel van de landsadministratie waarover hij het beheer voert, bij de Minister van Financiën. Met andere woorden al vroeg in het jaar moet de ontwerpbegroting gereed zijn. In verband met de regeringswisseling in juni 2021 is het niet haalbaar om in de begroting van 2022 de beleidsvoornemens van het nieuwe kabinet integraal te verwerken. Daarom wordt de basis van de begroting 2021 als uitgangspunt gehanteerd. De nieuwe regeerprogramma zal in de nota van wijziging of in de eerste suppletoire wijziging 2022 verwerkt moeten worden.

De financiële normen schrijven een sluitende gewone dienst voor. De verwachting is dat conform de geprojecteerde cijfers de begroting van het dienstjaar 2022 en daaropvolgende jaren met een saldo van nul sluit. Echter, er is sprake van een tekort in 2022 op de gewone dienst, welke in de daaropvolgende jaren geleidelijk afneemt. De tekorten op de gewone dienst reflecteren de effecten van de COVID-19-pandemie op de begroting.

De Curaçaose regering heeft in zowel 2020 als 2021, vanwege de Covid-pandemie, zich beroept op artikel 25 van de Rijkswet Financieel toezicht (Rft). Het is Curaçao toegestaan om van de begrotingsnormen zoals vastgesteld in de Rft af te wijken afwijking van de norm zoals vervat in artikel 15, eerste lid, onder a, van de Rft. De Rijksministerraad besloot afwijking van de begrotingsnormen voor 2020 en 2021 toe te staan tot maximaal de toe te kennen liquiditeitssteun.

Voor verdere liquiditeitssteun wordt door Nederland nog strengere dwingende voorwaarden gesteld. Op 2 november 2020 ondertekenden Curaçao en Nederland de onderlinge regeling voor de uitvoering van het Landspakket Curaçao. Met het bekrachtigen van deze regeling is de weg geëffend voor de realisatie van een breed palet aan hervormingen en investeringen. Deze moeten bijdragen aan de weerbaarheid en veerkracht van economie en samenleving. De economie van Curaçao moet aan duurzaam economisch groei- en verdienvermogen winnen. Good-governance, solide overheidsfinanciën en sociale samenhang dragen hierbij aan. Een economie en samenleving ook die beter bestand is tegen crises, met nieuwe kansen voor burgers en bedrijven.

In het Landspakket zijn maatregelen opgenomen op de volgende gebieden: financieel beheer; kosten en effectiviteit van de publieke sector; belastingen; de financiële sector; de economie; zorg; onderwijs en het versterken van de rechtsstaat.

Het belangrijkste onderdeel van het Regeerakkoord van de nieuwe regering is dan ook ervoor zorgen dat Curaçao uit de crisis raakt waarin het zich nu bevindt door het coronavirus. De partijen roepen de bevolking op tot eenheid en samenwerking.

De onderhavige landsverordening strekt tot vaststelling van de begroting van Curaçao voor het dienstjaar 2022.

Advies Raad van Advies

De Raad van Advies heeft bij brief van 6 september 2021, met nummer RvA no. RA/27-21-LV, advies uitgebracht over het onderhavige ontwerp. Hieronder wordt op dit advies ingegaan. Hierbij wordt de structuur van het advies van de Raad van Advies aangehouden.

I. Algemene opmerkingen

1. De volledigheid van de begroting

a. Beleidsvoornemens van de huidige regering zijn niet verwerkt in de ontwerpbegroting voor het dienstjaar 2022

In de inleiding van de bij de ontwerpbegroting behorende - niet gepagineerde- memorie van toelichting (hierna: memorie van toelichting) wordt benadrukt dat de begroting een volledig en getrouw beeld dient te geven van het beleid voor het begrotingsjaar en eveneens voor de daaropvolgende jaren; de begroting is een financiële vertaling daarvan. Ook moet de begroting realistisch zijn, dus volledig, en moet inzicht verschaffen in de toekomstige ontwikkeling van de overheidsfinanciën. In de brief van de Sectordirecteur Financieel Beleid en Begrotingsbeheer aan de Minister van Financiën d.d. 2 augustus 2021 (zaaknummer 2021/01936) waarmee de ontwerpbegroting voor het dienstjaar 2022 (hierna: ontwerpbegroting 2022) is aangeboden, is echter aangegeven dat het niet haalbaar was om de beleidsvoornemens van de huidige regering integraal te verwerken in de ontwerpbegroting 2022. Om die reden wordt de basis van de Begroting voor het dienstjaar 2021 als uitgangspunt gehanteerd voor de ontwerpbegroting 2022 en zal het nieuwe regeerprogramma in een nota van wijziging of in de eerste supplettoire wijziging voor de Begroting 2022 (hierna: Begroting 2022) verwerkt worden. Hiermee is de Raad van Ministers op 4 augustus 2021 akkoord gegaan.

b. Het nog niet in de begroting verwerkte landspakket

Geconstateerd is dat het landspakket¹ dat mede is gebaseerd op het voorstel van rijkswet Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling (hierna: voorstel van rijkswet COHO) – waarvan de implementatie thans hoge prioriteit zou moeten krijgen - nog niet is verwerkt in de ontwerpbegroting 2022. Dit is begrijpelijk omdat de regering pas kan overgaan tot verwerking van het landspakket in de Begroting 2022 als over de actiepunten van het landspakket, de daarop gebaseerde uitvoeringsagenda's en/of plannen van aanpak en de begroting c.q. dekking van de benodigde financiële middelen, overeenstemming is bereikt tussen de regeringen van Nederland en Curaçao en het bijbehorende tijdpad is vastgesteld.

Daarbij is het de Raad opgevallen dat in de ontwerpbegroting 2022 regelmatig wordt verwezen naar de destijds met Nederland overeengekomen "Groeistrategie" die thans geen geldingskracht meer heeft. Zie bijvoorbeeld de memorie van toelichting in het onderdeel van het Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening onder het opschrift "Werkprocessen binnen de overheid zijn gedigitaliseerd".

¹ Het landspakket is op 2 november 2020 als onderlinge regeling op grond van artikel 38, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden en het land Curaçao gesloten.

De regering geeft aan dat de onjuiste verwijzingen naar de “Groeistrategie” in de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing verwijderd zijn.

c. Advies

Gezien het bovenstaande acht de Raad het niet uitgesloten dat er fundamentele wijzigingen bij nota van wijziging of via de bedoelde suppletoire begroting in de ontwerpbegroting 2022 dan wel de Begroting 2022 zullen worden aangebracht. De vraag die zich hierbij voordoet is of advisering door de Raad op dit moment zinvol is, gezien de verwachting dat de uiteindelijke Begroting 2022 wezenlijk anders zal zijn dan de voorgelegde ontwerpbegroting.

Door toch advies uit te brengen over deze nog onvolledige ontwerpbegroting krijgt de regering bouwstenen aangereikt om de uiteindelijke begroting, te verbeteren.

De Raad adviseert de regering ernaar te streven in de te wijzigen (ontwerp)begroting 2022, zoals die zal worden gewijzigd bij nota van wijziging dan wel bij een suppletoire begroting, de uitwerking van het in 2022 uit te voeren landspakket en de in het regeerakkoord² opgenomen beleidsvoornemens, te verwerken.

De regering bericht dat het Landspakket, met uitgewerkte mijlpalen, deadlines, mogelijke budgettaire consequenties en verwachte effecten uitgewerkt worden in de uitvoeringsagenda's. Echter de uitvoeringsagenda's worden op kwartaalbasis opgesteld, welke een volledige opname in één keer van het in 2022 uit te voeren landspakket bemoeilijkt. Voor wat betreft de in het regeerakkoord opgenomen beleidsvoornemens, worden deze thans uitgewerkt in een regeerprogramma. Bij gereedkomen van voornoemde onderwerpen zullen deze bij nota van wijziging dan wel bij een suppletoire begroting verwerkt worden.

2. Afwijkende begrotingsnormen

Bij de toetsing van een ontwerpbegroting door de Raad vindt over het algemeen ook een globale technische toets plaats waarbij nagegaan wordt of die ontwerpbegroting aan de in artikel 15, eerste lid, van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (hierna: Rft) opgenomen begrotingsnormen voldoet, welke overeenstemmen met de begrotingsnormen van artikel 7, eerste, tweede en derde lid, van de Landsverordening comptabiliteit 2010. De uitbraak van de COVID-19 pandemie, die Curaçao sinds maart 2020 hard getroffen heeft en sindsdien het eiland in een diepe crisis heeft doen belanden, is aanleiding voor de Curaçaose regering geweest om zich te beroepen op artikel 25 van de Rft. Naar aanleiding van het vorenstaande heeft de raad van ministers van het Koninkrijk (hierna: RMR) besloten Curaçao toe te staan om voor 2020 en 2021 te mogen afwijken van de norm zoals vervat in artikel 15, eerste lid, onder a, van de Rft. Het laatste houdt in dat voor de jaren 2020 en 2021 een tekort op de gewone dienst is toegestaan tot maximaal de in deze jaren door Nederland toegekende liquiditeitssteun. De gewone dienst van de ontwerpbegroting 2022 sluit af met een tekort van NAf 377.923.700. Uitgaande van de begrotingsnorm voor de gewone dienst, genoemd in artikel 15, eerste lid, onder a, van de Rft voldoet de ontwerpbegroting 2022 daar niet aan. Aangezien nu nog onduidelijk is waartegen deze

² Het Regeerakkoord 2021-2025 “Un Gobernashon di Pueblo, pa Pueblo i huntu ku Pueblo di Kòrsou Ta Pueblo su Bùrt!”.

ontwerpbegroting afgezet dient te worden, onthoudt de Raad zich vooralsnog van hoger bedoelde technische toets bij de ontwerpbegroting 2022.

De Raad adviseert de regering in de memorie van toelichting behorende bij de gewijzigde Begroting 2022, zoals zal worden gewijzigd bij nota van wijziging dan wel bij een suppletoire begroting, aan te geven in hoeverre en voor hoe lang met toepassing van artikel 25 van de Rft de RMR toestaat dat afgeweken wordt van de bovenbedoelde begrotingsnormen in de Rft, opdat een begrotingstechnische toets mogelijk wordt.

De regering bevestigt dat inderdaad de RMR, tot nu toe, voor de jaren 2020 en 2021 aan Curaçao heeft toegestaan om af te wijken van de begrotingsnormen zoals opgenomen in artikel 15 van de Rft. Echter, de verdere opleving van de economie en positieve effecten hiervan op de overheidsfinanciën zijn nog onderhevig aan een hoge mate van onzekerheid, waardoor een mogelijk beroep op artikel 25 voor het jaar 2022 niet is uit te sluiten. Het Cft laat in haar advies bij de ontwerpbegroting 2022, d.d. 23 augustus 2021 (Cft 202100089) al doorschemeren rekening te houden met ook een tekort voor het jaar 2022.

3. Risico's waarmee rekening dient te worden gehouden

a. Effect van de COHO-hervormingen op de begroting van Curaçao

Volgens de financiële paragraaf van de memorie van toelichting van het voorstel van rijkswet COHO³ zal de implementatie van het landspakket aanzienlijke financiële gevolgen hebben voor zowel Nederland als Curaçao. In geval van Curaçao gaat het volgens de memorie van toelichting bij genoemd voorstel van rijkswet om de eigen financiering van de met Nederland overeengekomen hervormingen en om de terugbetaling van de door Nederland verstrekte liquiditeitssteun.

Met de eigen financiering van de hervormingen kan de regering volgens de Raad vooralsnog geen rekening houden in de ontwerpbegroting 2022 en de meerjarenbegroting aangezien uit de memorie van toelichting bij het voorstel van rijkswet COHO niet op te maken is hoeveel kosten gemoeid (zullen) zijn met de uitvoering van de diverse hervormingen.

Aangezien de ondersteuning door het COHO bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, van het voorstel van rijkswet op grond van artikel 25, onderdeel a, van het voorstel van rijkswet ook een financiële kan zijn, betekent dit dat de kosten gemoeid met de uitvoering van de hervormingen (deels) door het COHO kunnen worden gedragen waarbij deze bijdrage van het COHO niet als een lening zal worden aangemerkt.

In dit verband dient niet uit het oog te worden verloren dat gegeven de huidige precaire staat van de overheidsfinanciën de ruimte voor het absorberen van extra uitgaven binnen de begroting van Curaçao - zonder reguliere overheidstaken verder in het gedrang te brengen - zeer beperkt is. Daardoor kan de financiering van de voorgenomen hervormingen, voor zover die aanzienlijke kosten met zich meebrengt, als een serieus risico worden aangemerkt voor Curaçao. Dit laatste kan ertoe leiden dat voor het uitvoeren van de hervormingen - die geen verder uitstel meer dulden - financiële hulp tijdens het COHO een onmisbare en cruciale factor wordt.

³ Memorie van toelichting behorende bij het voorstel van rijkswet COHO (zaaknummer 2021/22412), waarover de Raad op 24 augustus 2021 advies (met kenmerk RvA no. RA/25-21-RW) heeft uitgebracht.

Aangezien de liquiditeitssteun die door Nederland verstrekt wordt – thans via het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en na de inwerkingtreding van de Rijkswet COHO, (ook) via het COHO - leningen betreft, heeft dit gevolgen voor de schuldumfang van Curaçao en zal deze enorm op de begroting drukken indien tot aflossing moet worden overgegaan. In ontwerp-begroting 2022 is met de aflossing alvast rekening gehouden door de voorgenomen terugbetaling – middels het aangaan van nieuwe leningen - van de eerste tot en met de derde tranches COVID-steun daarin te verwerken. Bij eventuele herfinanciering van deze leningen tegen minder gunstige voorwaarden zullen er voor de komende jaren extra rentelasten bijkomen voor Curaçao waardoor de druk op de begroting verder zal toenemen.

De Raad vraagt de bijzondere aandacht van de regering voor het bovenstaande.

De regering geeft aan dat Nederland middels het landspakket en COHO aanstuurt op het proces en resultaat. Daarentegen verplicht Nederland zichzelf om de overeengekomen hervormingen te financieren via leningen, of via subsidies of giften in de gevallen dat de leencapaciteit wordt beperkt door het bereiken van de rentelastnorm en/of te grote overschrijding van de schuldquote.

Het is nog niet helemaal duidelijk hoe de noodzakelijke investeringen vanuit de voortschrijdend uitvoeringsagenda en plannen van aanpak aangesloten gaan worden op de begrotingen van de landen. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties/Tijdelijke Werkorganisatie (TWO), de Hervormingscommissie en het ministerie van Financiën van Curaçao zullen op korte termijn hierover met het College financieel toezicht afspraken maken.

b. De Girobank N.V.-problematiek

Volgens de Nota van Financiën (pagina 22, tweede alinea) heeft de overheid ter afdoening van de Girobank-problematiek NAF 170 miljoen geleend bij Nederland. In deze nota (pagina 48, laatste alinea) wordt voorts ingegaan op een constructie bedoeld om aan de ontstane vordering van de Centrale Bank Curaçao en Sint Maarten te voldoen. De Raad is van mening dat deze constructie niet helder uiteen is gezet en een nadere toelichting behoeft.

De regering wordt geadviseerd in de memorie van toelichting deze constructie nader uiteen te zetten en tevens aan te geven of met voornoemde geldlening alle mogelijke risico's in dit verband voor de overheidsbegroting zijn afgedekt. Verder adviseert de Raad om hierbij speciale aandacht te besteden aan de verhoging van het licentierecht met 0.5-procentpunten, of zowel Curaçao en Sint Maarten formeel ingestemd hebben met deze verhoging en welke de gevolgen voor de overheidsbegroting zullen zijn mocht deze voorgenomen verhoging geen doorgang vinden.

De regering geeft aan dat de memorie van toelichting, onderdeel Nota van Financiën conform advies Raad van advies van nadere toelichting is voorzien.

c. Overheidsbedrijven

Op pagina 24 van de Nota van Financiën merkt de regering op dat door gebrek aan liquiditeiten bij de overheid (betalings)achterstanden kunnen ontstaan en de reeds bestaande achterstanden verder kunnen oplopen bij instanties, zoals het Algemeen Pensioenfonds Curaçao en de Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB). Voorts wordt gemeld dat behalve de overheid ook diverse instanties (waaronder overheidsentiteiten) liquiditeitsproblemen hebben waardoor er een beroep op de overheid kan worden gedaan.

Indien zich recentelijk reeds gevallen hebben voorgedaan waarbij overheidsentiteiten een beroep op de overheid hebben gedaan, wordt de regering geadviseerd in de memorie van toelichting de omvang van de gevraagde financiële hulp te vermelden en voorts aan te geven hoe hiermee zal worden omgegaan.

De regering bericht dat, liquiditeitsproblemen, naar aanleiding van de COVID-19 pandemie, slechts bij ABC Busbedrijf N.V. heeft geleid tot een formeel verzoek voor overheidssteun. Deze had uiteindelijk geen gevolgen voor de begroting.

De regering heeft vorig jaar een eerste onderzoek laten verrichten naar de mogelijke financiële risico's bij de overheidsentiteiten. Hieruit bleek dat de financiële risico's meevielen. De regering is voornemens om op korte termijn nader onderzoek te laten verrichten.

d. Liquiditeitsprognose

Aangezien de regering sinds maart 2020 met liquiditeitsproblemen kampt, wordt zij verzocht een liquiditeitsprognose in de memorie van toelichting op te nemen teneinde een beeld te verkrijgen van de ernst van de liquiditeitspositie van de overheid.

De regering geeft aan dat de liquiditeitsprognose pas in januari kan worden gemaakt aangezien het momenteel heel moeilijk is een aanname te maken. Op dit moment is het niet duidelijk hoeveel Curaçao aan liquiditeitssteun zal ontvangen, zodat de eindstand van december 2021 kan worden bepaald. Daarnaast dient de Staten van Curaçao de begroting 2022 eerst goed te keuren (budgetrecht van de het Parlement). Begin januari zal de liquiditeitsprognose opgemaakt worden ten behoeve van de monitoring van de liquiditeiten en het nemen van beslissingen door de regering. De regering zal deze prognose aan de Uitvoeringsrapportages toevoegen.

e. Normen voor financieringsmethode

Volgens de Raad is het evident dat de huidige rentelastnorm, opgenomen in artikel 15, eerste lid, onderdeel c, van de Rft en artikel 7, derde lid, van de Landsverordening comptabiliteit 2010, als instrument ter beheersing van de schuld omvang niet effectief is gebleken. Dit blijkt mede uit het feit dat de schuldquote (staatsschuld uitgedrukt in een percentage van het Bruto Binnenlands Product) als gevolg van de recentelijk aangegane omvangrijke geldleningen in de vorm van de ontvangen liquiditeitssteun van Nederland, in 2021 en 2022 geprojecteerd wordt op respectievelijk 103% en 100%, terwijl de rentelastnorm zelfs bij deze omvang van de schuldquote nog steeds veel ruimte biedt om geldleningen te kunnen aangaan. Hierbij zij opgemerkt dat het Internationaal Monetair Fonds (hierna: IMF) een schuldquote van maximaal 40% aanbeveelt voor Curaçao.

Dat de schuldquote zo enorm kon toenemen, ondanks het feit dat er een begrotingsnorm inclusief een rentelastnorm is afgesproken, waar bovendien ook aan wordt voldaan, komt vanwege het feit dat de rentelastnorm slechts rekening houdt met de rentelast als gevolg van de leningen die worden aangegaan en niet met de totale schuld omvang. De lage rentestand waartegen bij Nederland geleend mag worden, is enerzijds voordelig voor Curaçao maar werkt tegelijkertijd deze hoge schuldquote in de hand. De leningenportefeuille van Curaçao behelst alleen geldleningen aangegaan bij Nederland, waarbij de rente zeer laag tot nul procent is.

Een risico⁴ dat hieraan kleeft, is dat in geval in de toekomst Curaçao deze goedkope geldleningen noodgedwongen tegen hogere rentes moet herfinancieren, de rentelasten sterk zullen stijgen met als gevolg dat de overheidsbegroting verder onder druk zal komen te staan, Aflossing van de schulden is niet haalbaar onder deze omstandigheden. Om deze reden is de staatsschuld verre van houdbaar; immers om sprake te kunnen zijn van een houdbare schuld, moeten de schuldverplichtingen meerjarig kunnen worden voldaan zonder ingrijpende begrotingsaanpassingen.

In dit verband kan worden aangehaald dat het door de regering op pagina 28 van de Nota van Financiën – in de derde alinea – besproken scenario, om de obligatieleningen en de liquiditeitssteun gezamenlijk om te zetten in een renteloze langlopende geldlening (termijn van 40 jaren) een grote verlichting zou betekenen voor de overheidsfinanciën.

Ter beheersing van de schuldombang en de daaruit voortvloeiende verplichtingen wordt de regering geadviseerd een schuldquote van hooguit 40% in de Landsverordening comptabiliteit 2010 op te nemen en – spoedig na indicaties van normalisatie van de economie – een tijdspad vast te stellen teneinde ernaar te streven om binnen een vastgestelde termijn aan de vastgestelde norm te kunnen voldoen en zodoende een houdbare schuldombang te bewerkstelligen.

De regering bericht dat de huidige COVID-19 pandemie een zeer bijzondere buitengewone situatie is. De vergaande impact komt tot uiting niet alleen in de verder verslechterde overheidsfinanciën, maar ook in alle aspecten van de maatschappij. De ernst van de situatie noodzaakt tot (verdere) omvangrijke liquiditeitssteun en tevens schuldaanwas omdat de steun toegekend wordt in de vorm van geldleningen. De schuldaanwas in dit geval staat los van de kwaliteiten van rentelastnorm. Bij de hogere schuldquote, onder de huidige situatie, zou eerder de vraag moeten zijn, in hoeverre sprake moet zijn van leningen of giften. Zoals opgenomen in het Regeerakkoord is het voornemen om de mogelijkheden te onderzoeken van schuldverlichting conform richtlijnen van de Wereldbank en het IMF.

De regering onderkent wel het door de Raad aangegeven begrotingsrisico bij een toename van de rentestand. De vraag is in hoeverre dit het juiste moment is voor introductie van een in de wet verankerde schuldquotenorm. De regering staat open om te zijner tijd andere en/of aanvullende normen in overweging te nemen die passend zijn voor kleine open-economieën zoals die van Curaçao.

f. Veranderende uitgangspunten

⁴ Zie pagina 4, onderdeel I. 6. “a. De schuldquote gerelateerde”, van het advies d.d. 24 augustus 2016, RvA no. RA/22-16-LV over de ontwerplandsverordening tot instelling van een Begrotingskamer (Landsverordening Begrotingskamer) (zaaknummers 2016/012214 en 2016/016608), pagina 10, onderdeel I. “b. Schuldquotenorm wettelijk verankeren”, van het advies d.d. 28 augustus 2017, RvA no. RA/19-17-LV over de ontwerplandsverordening tot vaststelling van de begroting van Curaçao voor het dienstjaar 2018 (zaaknummer 2017/022679), pagina 3, onderdeel I. 1. “b. Financieringsruimte vs aflossingspotentieel” van het advies d.d. 30 augustus 2018, RvA no. RA/26-18-LV over de ontwerplandsverordening tot vaststelling van de begroting van Curaçao voor het dienstjaar 2019 (zaaknummer 2018/034626), pagina 28, onder VI. 2. b. “2°. Schuldquotenorm” van het advies d.d. 31 juli 2020, RvA no. RA/24-20-RW over het voorstel van rijkswet houdende regels omtrent de instelling van de Caribische hervormingsentiteit in Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Rijkswet Caribische hervormingsentiteit Aruba, Curaçao en Sint Maarten) en pagina’s 3 en 4, onderdeel I. 3. “a. Schuldquote” van het advies d.d. 2 september 2020, RvA no. RA/29-20-LV over de ontwerplandsverordening tot vaststelling van de begroting van Curaçao voor het dienstjaar 2021 (zaaknummer 2020/024023).

Uit de memorie van toelichting kan de Raad opmaken dat de regering conform de voorspelling van het IMF uitgaat van een economische groei van 6,5% in 2022. Vervolgens zijn de meeste aannames met betrekking tot de uitgaven en ontvangsten opgenomen in de ontwerpbegroting 2022 daarop gebaseerd. Echter mist de Raad in de memorie van toelichting een scenario voor 2022 met betrekking tot de mate waarin verwacht wordt dat het coronavirus aanwezig zal zijn in Curaçao en de mate waarin de gemeenschap en de economie nog last zullen ondervinden van de coronacrisis. Volgens de Raad is de kans reëel dat indien de huidige situatie van de coronacrisis blijft voortduren in 2022 daardoor bepaalde uitgangspunten van de ontwerpbegroting 2022 spoedig achterhaald zullen zijn. Met name de geprognosticeerde economische groei in 2022 en de daarop gebaseerde ramingen van belastingopbrengsten zullen in dat geval neerwaarts aangepast moeten worden, terwijl de overheidsuitgaven in verband met de steunmaatregelen opwaarts zullen moeten worden aangepast. Het effect hiervan op de Begroting 2022 zal negatief zijn.

De regering wordt geadviseerd er rekening mee te houden dat in geval er zich geen verbeteringen voordoen tegen eind 2021 op het gebied van het coronavirus en de coronacrisis ten opzichte van de huidige omstandigheden, het gehanteerde uitgangspunt met betrekking tot de economische groei in 2022 niet realistisch zal zijn. Als gevolg van het vorenstaande zullen de relevante cijfers in de Begroting 2022 spoedig weer aanpassing behoeven, die gepaard zal gaan met een grotere behoefte aan liquiditeitssteun.

De regering heeft zich gebaseerd op IMF-groecijfers, die min of meer gelijk zijn aan die van de CBCS. De groecijfers van het IMF en de CBCS kunnen worden bijgesteld aan de hand van vernieuwde inzichten. Zoals elders aangegeven zullen eventuele bijstellingen verwerkt worden in een Nota van Wijziging of Suppletoire begroting.

g. Achterstallig onderhoud van de eigendommen van het Land ("assets")

De Raad maakt erop attent dat een van de risico's voor het Land het achterstallig onderhoud van de eigendommen van het Land is omdat het bedrag dat op termijn nodig zal zijn voor het plegen c.q. inlopen van dit onderhoud, steeds hoger wordt. Dit betreft niet alleen de vele leegstaande gebouwen maar ook de wegen, het straatmeubilair en overige essentiële infrastructuur, zoals het achterstallig onderhoud aan de Waterzuiveringsinstallatie Klein Hofje.

De Raad adviseert de regering in de memorie van toelichting op het voorgaande in te gaan.

De regering heeft de Memorie van Toelichting onderdeel Algemene Beschouwing van nadere toelichting voorzien.

h. Risico's gerelateerd aan de uitvoeringskracht

In de huidige begroting zijn een aantal processen en activiteiten benoemd waarvan het voornemen is om deze in het begrotingsjaar 2022 uit te voeren. Hier bovenop komen nog de beleidsvoornemens uit het regeerakkoord en de uitvoering van het landspakket. Tegen deze achtergrond wijst de Raad erop dat het voor het implementeren van alle reeds verwerkte en nog te verwerken beleidsvoornemens noodzakelijk is rekening te houden met de beperkte uitvoeringskracht bij de ministeries. De omvang van de voorgenomen beleidsplannen zal volgens de Raad afgestemd moeten worden op de uitvoeringskracht van de ministeries en andere factoren waar de implementatie van de beleidsplannen van afhangen. Voorkomen moet namelijk worden

dat een beperkte uitvoeringskracht op den duur resulteert in een cumulatie van niet uitgevoerd beleid.

De Raad adviseert de regering aandacht aan het bovenstaande te besteden met het oog op de verhoging van de realiteitsgehalte van de ontwerpbegroting 2022.

De regering, de Hervormingscommissie en de TWO zijn zich hiervan bewust en zullen bij het opstellen en vaststellen van de uitvoeringagenda rekening houden met de uitvoeringscapaciteit van de ministeries en eventuele externe ondersteuning.

4. Langlopende projecten en stand van zaken van processen c.q. activiteiten

a. Langlopende projecten c.q. masterplannen

De memorie van toelichting vermeldt diverse projecten c.q. masterplannen waarvan het niet steeds duidelijk is of het conceptuele gedeelte van het betreffende project c.q. masterplan al is afgerond. Ook ontbreekt in de memorie van toelichting soms een (korte) beschrijving van wat het project c.q. masterplan concreet inhoudt, de voorgenomen aanvangs- en beëindigingsdatum, de kosten die eraan verbonden zijn en hetgeen voor de uitvoering nodig is.

De Raad adviseert de regering de memorie van toelichting waar nodig aan te vullen met inachtneming van het bovenstaande.

De regering geeft aan dat in de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing per ministerie de impacts, outcomes, outputs en activiteiten opgenomen zijn. Hierbij worden doorgaans de projecten kort beschreven. Er is tevens de samenhang tussen de impacts en de outcomes, outputs en activiteiten verwoord met de bijbehorende kosten.

Tevens wordt per kwartaal in de uitvoeringsrapportages over het algemeen de stand van zaken gegeven van de lopende projecten c.q. masterplannen. Er wordt tevens ieder jaar in het jaarverslag behorende bij de jaarrekening per ministerie de stand van zaken aangegeven van de projecten.

b. Stand van zaken van processen c.q. activiteiten

Het komt regelmatig voor dat de noodzakelijke activiteiten die van belang zijn voor de realisatie van bepaalde doelen in achtereenvolgende begrotingen worden herhaald, zonder dat daarbij wordt aangegeven waar de regering in het proces staat en wat de stand van zaken op dit moment is. Voorbeeld hiervan zijn de in de memorie van toelichting vermelde vijftien (15) impacts van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport.

Gezien het bovenstaande wordt de regering geadviseerd om bij het herhaaldelijk opnemen van eenzelfde voornemen in achtereenvolgende begrotingen als activiteit ter realisatie van een doel, in de memorie van toelichting kort in te gaan op de stand van zaken bij de desbetreffende activiteit.

De regering geeft aan dat in de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing per ministerie de impacts, outcomes, outputs en activiteiten opgenomen zijn. Hierbij worden doorgaans de projecten kort beschreven. Er is tevens de samenhang tussen de impacts en de outcomes, outputs en activiteiten verwoord met de bijbehorende kosten.

Tevens wordt per kwartaal in de uitvoeringsrapportages over het algemeen de stand van zaken gegeven van de lopende projecten c.q. masterplannen. Er wordt tevens ieder jaar in het jaarverslag behorende bij de jaarrekening per ministerie de stand van zaken aangegeven van de projecten.

II. De ontwerpbegroting 2022

Staatsorganen en overige algemene organen

Toename verbruik goederen en diensten van de Sociaal Economische Raad.

Uit de gewone dienst van de ontwerpbegroting 2022 (pagina 6) valt af te leiden dat bij de Sociaal Economische Raad in vergelijking met de dienstjaren 2020 en 2021 sprake is van een toename van Naf 302.672,- respectievelijk Naf 252.325 voor het gebruik van goederen en diensten. Uit de memorie van toelichting kan niet worden opgemaakt wat de reden is voor deze toename.

De Raad adviseert de regering de memorie van toelichting met inachtneming van het bovenstaande aan te vullen.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing conform aangevuld.

III. De memorie van toelichting

1. Ministerie van Justitie

In de memorie van toelichting wordt gerefereerd aan de “Verdere bevordering reorganisatie Voogdijraad” en het “Werken aan nieuwe huisvesting Landsrecherche”. Ten aanzien van deze beleidsvoornemens is het onvoldoende duidelijk of deze extra kosten met zich brengen, en zo ja, of deze ook zijn begroot.

De Raad adviseert de regering de memorie van toelichting met inachtneming van het bovenstaande aan te vullen.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing conform het advies Raad van advies van nadere toelichting voorzien.

2. Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning

In de memorie van toelichting wordt gerefereerd aan een aantal risico's voor zowel de scheepvaart als de luchtvaart indien de nodige middelen ter realisatie van de gestelde beleidsvoornemens in die sectoren niet beschikbaar worden gesteld. Zo staat er onder meer ten aanzien van de scheepvaart dat indien de formatie van het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (hierna: VVRP) niet uitgebreid wordt en de middelen (minimaal Naf 1 miljoen) niet

beschikbaar worden gesteld om voorbereidingen met het oog op de IMO-audit in 2022 te kunnen treffen, het Land deze audit niet positief zal doorstaan met alle gevolgen van dien. Ten aanzien van de luchtvaart is in de memorie van toelichting aangegeven dat indien de benodigde middelen voor het beleid en beheer van de veiligheid van de luchtvaart niet aanwezig zijn, het behalen van categorie 1 van de “Federal Aviation Administration” status vooralsnog buiten bereik blijft, alsmede dat in het geval van incidenten veroorzaakt door Curaçaose luchtvaartmaatschappijen diens operaties kunnen worden geschorst of stopgezet.

Volgens de Raad kan uit de memorie van toelichting niet worden opgemaakt of de formatie van de scheepvaart zal worden uitgebreid en/of de nodige middelen voor het beleid en beheer van de veiligheid van de luchtvaart en de scheepvaart zullen worden vrijgemaakt, en zo ja, of deze ook zijn begroot.

De Raad adviseert de regering de memorie van toelichting met inachtneming van het bovenstaande aan te vullen.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing conform advies van de Raad van advies aangevuld.

3. Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport

a. De doorlichting van het gehele onderwijsbestel conform het landspakket en de uitvoeringsagenda

Blijkens het landspakket en de uitvoeringsagenda 1 april-30 juni 2021 zal het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid worden doorgelicht. In dat kader rijst de vraag of de in de memorie van toelichting vermelde beleidsvoornemens van de regering op het gebied van het onderwijs onder de voorgenomen doorlichting van het gehele onderwijsbestel, genoemd in het landspakket en uitgewerkt in de uitvoeringsagenda, vallen. Indien dat het geval is, dient naar het oordeel van de Raad hiervan in de memorie van toelichting melding te worden gemaakt.

De Raad adviseert de regering in de memorie van toelichting op het bovenstaande in te gaan.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing conform advies van de Raad van advies aangevuld.

b. Stand van zaken realisatie van the Sustainable Development Goals

De programma's en doelstellingen (the Sustainable Development Goals (hierna: SDGs)) van de United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (hierna: UNESCO) zijn gericht op onderwijs, natuurlijke wetenschappen, sociale en humane wetenschappen, waaronder jeugd, sport, cultuur, communicatie en informatie. Volgens de memorie van toelichting zullen deze worden vertaald naar lokaal beleid voor zowel de vier beleidsgebieden van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (hierna: OWCS) als de andere ministeries welke verband hebben met een of meer werkgebieden van de UNESCO. De Raad maakt uit de memorie van toelichting op dat er in 2022 de “Voluntary National Review” van de Verenigde Naties zal plaatsvinden waarin gekeken wordt wat er bereikt is sinds 2016. De Raad mist in de memorie

van toelichting een uiteenzetting van de vooruitgang, die ter realisatie van de SDGs door de verschillende ministeries is geboekt, zodat er een beeld kan worden gevormd van waar de regering nu staat in het proces ter realisatie van de SDGs.

De Raad adviseert de regering de memorie van toelichting aan te vullen met inachtneming van het bovenstaande.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing conform advies van de Raad van advies aangevuld.

c. De rol van University of Curaçao met betrekking tot de SDGs

De memorie van toelichting geeft een uiteenzetting over een zevental subdoelstellingen die gerelateerd zijn aan SDG 4 van de UNESCO, te weten “Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen”. Deze toelichting noemt tevens een drietal middelen dat door het Ministerie van OWCS zal worden ingezet om genoemde subdoelstellingen te bereiken. Het valt de Raad op dat de rol die de University of Curaçao (hierna: UoC) ter realisatie van genoemde subdoelstellingen speelt niet in de memorie van toelichting wordt genoemd.

De Raad adviseert de regering in de memorie van toelichting op het bovenstaande in te gaan.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing conform advies van de Raad van advies aangevuld.

d. De aanpassing van schooltijden

Om het onderwijsniveau in lijn met de internationale ontwikkelingen te houden en ervoor te zorgen dat de meest compleet mogelijke educatie wordt gegeven die tevens kan garanderen dat jongeren in het onderwijssysteem blijven, is onder meer de aanpassing van de schooltijden als randvoorwaarde in de memorie van toelichting genoemd. Uit de memorie van toelichting kan niet worden opgemaakt of in het kader van de verwezenlijking van de aanpassing van de schooltijden afgewogen is welke andere daaraan afgeleide doelstellingen geformuleerd moeten worden c.q. welke andere aspecten in het onderwijs en het arbeidsproces ook aangepast moeten worden. Te denken valt aan de docenten die daardoor langer door moeten werken, ouders die flexibel moeten werken en de naschoolse activiteiten die anders moeten worden georganiseerd. Ook is niet duidelijk welke financiële gevolgen aan voornoemd beleidsvoornemen zijn verbonden en of ter realisatie van dit beleidsvoornemen de nodige middelen in de (ontwerp)begroting 2022 en de meerjarenbegroting zijn opgenomen.

De Raad adviseert de regering in de memorie van toelichting op het bovenstaande in te gaan en indien nodig de ontwerp-begroting 2022 aan te passen.

De regering geeft aan dat het beleid met betrekking tot aanpassing van schooltijden in de voorbereidingsfase is, waarin informatie en data worden verzameld om het beleid uit te stippelen. In deze fase worden concrete voorwaarden voor de feitelijke realisatie nog niet opgenomen.

e. Het stimuleren van “lifelong learning”

Om een beter opgeleide bevolking te realiseren dient er volgens de memorie van toelichting onder andere gewerkt te worden aan het continu stimuleren van “lifelong learning”. Heel belangrijk in

deze is dat het beroeps- en vakonderwijs verbeterd wordt, de positie van UoC geherdefinieerd wordt en dat het onderwijs beter aansluit op de arbeidsmarkt.

Naar het oordeel van de Raad dient in de memorie van toelichting te worden uitgelegd wat er onder genoemde laatste drie beleidsvoornemens dient te worden verstaan en hoe en met welke middelen deze gerealiseerd zullen worden. Niet duidelijk is bijvoorbeeld wat er onder “de herdefiniëring van de positie van de UoC” dient te worden verstaan en hoe deze zal worden gerealiseerd.

De Raad adviseert de regering de memorie van toelichting met inachtneming van het bovenstaande aan te vullen.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing conform advies van de Raad van advies aangevuld.

4. Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

Outcome 130101. Burgers maken gebruik van adequate producten en diensten

In de negende volzin van deze subparagraaf wordt aangegeven dat medewerkers die boven verwachting presteren erkend en gewaardeerd zullen worden zodat de dienstverlening aan de klant op een hoger plan getild kan worden. Het is voor de Raad niet duidelijk om welke reden dit voornemen van de regering alleen ten aanzien van de overheidsdienaren werkzaam bij het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn zal gelden. Daarnaast is niet duidelijk of hiermee extra kosten gemoeid zullen zijn en op welke wijze dit gekwantificeerd moet worden in de begroting en/of meerjarenbegroting.

De Raad adviseert de regering om duidelijkheid hierin te creëren.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing conform het advies van de Raad van advies aangepast.

5. Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur

a. Outcome 01. Er is een wet die de algemene principes, verantwoordelijkheden en procedures regelt op het gebied van een gezond leefmilieu voor mens, plant en dier

In deze subparagraaf wordt aangegeven dat er een ontwerp van een Kaderwet Milieu is opgesteld en dat dit ten tijde van het schrijven van de ontwerp-begroting 2022 bij de Raad van Advies voor advisering ligt.

De Raad heeft dit adviesverzoek nog niet mogen ontvangen en adviseert de regering om de memorie van toelichting op dit punt aan te passen.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing conform het advies van de Raad van advies aangepast.

b. Outcome 10. Naleving en handhaving van de Landsverordening Natuurbeheer en -bescherming

In deze subparagraaf wordt aangegeven dat de naleving en handhaving van de regels in het kader van de Landsverordening Natuurbeheer en -bescherming meer aandacht zullen krijgen in het jaar 2022. De Raad is van oordeel dat de naleving en handhaving van de desbetreffende regels op een meer effectieve, efficiënte en doelmatige wijze zou kunnen geschieden indien de noodzakelijke uitvoeringsregels vastgesteld zouden worden. In het licht van voornoemd beleidsvoornemen is het aanbevelenswaardig om te bezien of de Landsverordening Natuurbeheer en -bescherming geactualiseerd moet worden.

De Raad vraagt de aandacht van de regering voor het bovenstaande.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Algemene Beschouwing conform het advies van de Raad van advies aangepast.

IV. De Nota van Financiën

1. De financiële gevolgen verbonden aan de uitvoering van de Landsverordening vervroegd vrijwillige uitstroom

a. De verwachte besparing

In “tabel 4. Gewone dienst” op pagina 31 van de Nota van Financiën zijn onder andere de begrote personeelslasten terug te vinden voor de periode 2022-2025. Na een afname in 2023 ten opzichte van 2022 vertonen deze lasten een lichte stijging vanaf 2024. Indien op basis van de begrote lastenontwikkeling in 2023-2025 geëxtrapoleerd wordt voor de verdere jaren (na 2025) dan kunnen de personeelslasten in bijvoorbeeld 2027 weer ongeveer op hetzelfde niveau komen te liggen als in 2020.

De regering wordt gevraagd in de memorie van toelichting aan te geven waar de financiële voordelen van de vervroegde vrijwillige uitstroom (hierna: VVU) liggen c.q. deze te kwantificeren.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Nota van Financiën van nadere toelichting voorzien.

b. De begrote kosten VVU

Op pagina 54, voorlaatste tekstblok, van de Nota van Financiën wordt ingegaan op de kostenposten verbonden aan de uitvoering van de Landsverordening vervroegd vrijwillige uitstroom. Daarnaast wordt aangegeven dat rekening is gehouden dat voor elke 3 uitstromers sprake is van 1 instromer en dat hierbij in 2022 een besparing zal optreden van Naf 3 miljoen, in 2023 van Naf 22 miljoen, in 2022 (bedoeld wordt 2024) ruim Naf 18 miljoen en in 2025 ruim Naf 14 miljoen.

De regering wordt gevraagd in de memorie van toelichting aan te geven in welke dienstjaren de kosten van de VVU zijn inbegrepen en voorts de in die dienstjaren uitgegeven dan wel begrote bedragen te vermelden.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Nota van Financiën van nadere toelichting voorzien.

2. Uitgangspunt toename van de belastingopbrengsten

Volgens “tabel 5. Belastingopbrengsten” op pagina 35 van de Nota van Financiën stijgen in 2022 de begrote belastingopbrengsten met 6,5% ten opzichte van 2021. Bij de verwachte belastingopbrengsten in 2022 wordt er in de Nota van Financiën van uitgegaan dat deze navenant stijgen met de in 2022 verwachte economische groei van 6,5% - zoals voorspeld door het IMF.

De regering wordt gevraagd in de memorie van toelichting toe te lichten waarom het gehanteerde uitgangspunt bij de verwachte groei van de belastingopbrengsten voor 2022 – namelijk dat deze 1 op 1 gerelateerd is aan de economische groei - realistisch is.

De regering is van mening dat het gehanteerde uitgangspunt voor 2022 realistisch is omdat, naast het IMF, ook de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten tot ongeveer eenzelfde groeipercantage voor 2022 (6,2%) komt.

De economische groei van 6,5% van het IMF is gebaseerd op het aantrekken van de economie, gedreven door de toeristische sector (zonder een operationele raffinaderij). Gezien de heersende onzekerheden omtrent mogelijke heropening van de raffinaderij door een nieuwe exploitant wordt door het IMF in de projecties de raffinage-activiteiten buiten beschouwing gelaten. Belastingprojecties houden geen rekening met een mogelijk heropening van de raffinaderij.

Op absoluut niveau is de verwachting dat de belastingmiddelen geleidelijk stijgen en op middellange termijn (4 tot 5 jaar) min of meer het niveau van voor de pandemie behalen. Veel zal afhangen van de economische bedrijvigheid en ontwikkelingen in de belangrijkste economische pilaren. Uit voorzichtigheid en rekening houdend met de sociaaleconomische omstandigheden als gevolg van de pandemie, wordt bij de belastingramingen de inflatie buiten beschouwing gelaten.

3. Niet geïnde niet-belastinginkomsten

In het schrijven van het Ministerie van Financiën van 2 augustus 2021 (zaaknummer 2021/019736), gevoegd bij het onderhavige adviesverzoek, wordt op pagina 3 – de tweede alinea - aangegeven dat in het kader van inkomstenverhogende maatregelen de indexatie van de nog niet geïnde niet-belastinginkomsten zal worden verwezenlijkt. Zie ook het onderdeel “Andere Inkomsten” op pagina 49 van de Nota van Financiën.

De regering wordt gevraagd deze type inkomsten in de memorie van toelichting nader toe te lichten met eventuele voorbeelden.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Nota van Financiën conform het advies van de Raad van advies van nadere toelichting voorzien.

4. Verbruik goederen en diensten

a. Hoogte van de verlaging

Op pagina's 54 en 55, onder "Verbruik goederen en diensten", van de Nota van Financiën meldt de regering dat vanwege de doorwerking van de economische krimp de materiële lasten met 18% verlaagd zijn ten opzichte van 2020. De Raad wenst op te merken dat volgens "tabel 11. Specificatie Verbruik goederen en diensten" op pagina's 56, 57 en 58 van de Nota van Financiën de bedoelde kosten in 2022 volgens de Raad met circa 8,1%⁵ dalen ten opzichte van 2020 (en niet met 18%).

De Raad adviseert de regering de tekst in bovengenoemd onderdeel "Verbruik goederen en diensten" en de bedoelde cijfers in "tabel 11. Specificatie Verbruik goederen en diensten" op pagina's 56, 57 en 58 van de Nota van Financiën met elkaar in overeenstemming te brengen. Ook wordt geadviseerd in de memorie van toelichting toe te lichten waarom ervan uit wordt gegaan dat de economische krimp in de eerdere jaren ruimte biedt voor een verlaging van deze uitgaven met circa 8,1% in 2022.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Nota van Financiën van nadere toelichting voorzien.

b. Referentiekader voor ramingen

Op pagina 60 van de Nota van Financiën geeft de regering in de laatste alinea aan dat bij de categorie "subsidies en overdrachten" een structurele besparing van 18% is doorgevoerd ten opzichte van het jaar 2021.

De regering wordt gevraagd in de memorie van toelichting aan te geven waarom voor de (ontwerp)begroting 2022 bij "Verbruik goederen en diensten" het jaar 2020 als referentiekader wordt gehanteerd en bij "subsidies en overdrachten" het jaar 2021.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Nota van Financiën gecorrigeerd.

5. Sociale zekerheidsfondsen onder beheer van de SVB

Uit de ontwerp-begroting 2022 kan de Raad niet opmaken hoeveel de opbrengsten van de sociale premies en de verwachte uitgaven per type sociale verzekering met name in 2022 maar ook in de verdere jaren zullen bedragen. Wel wordt op pagina 61 van de Nota van Financiën de resultaatprojecties voor de verschillende sociale zekerheidsfondsen onder beheer van de SVB aangegeven, waaruit op te maken is dat in 2022 het tekort van alle fondsen tezamen circa Naf 75 miljoen⁶ zal bedragen. Uitgaande van de voorgenomen toevoeging van Naf 61,8 miljoen in 2022 aan het Schommelfonds Sociale Verzekeringen (hierna: Schommelfonds) - zie "tabel 14.

⁵ $100\% - (202,5 \text{ miljoen} / 220,4 \text{ miljoen} \times 100\%) = 8,1\%$

⁶ Het gaat om de som van de tekorten betreffende de volgende sociale verzekeringen: Algemene Ouderdomsverzekering (AOV)/Algemene Weduwen- en wezenverzekering (AWW): - Naf 31 miljoen; Basisverzekering Ziektekosten (BVZ): - Naf 13,8 miljoen; Ziekteverzekering (ZV)/Ongevallenverzekering (OV): - Naf 12,9 miljoen en Algemene verzekering bijzondere ziektekosten (AVBZ): - Naf 16,9 miljoen.

Toevoeging aan Schommelfonds” op pagina 65 van de Nota van Financiën - zou geconcludeerd kunnen worden dat het Schommelfonds per eind 2021 met een negatief saldo van ten minste NAf 13,2 miljoen (zijnde NAf 75 miljoen – NAf 61,8 miljoen) zal afsluiten, terwijl het doel is te voorkomen dat het Schommelfonds in de min komt te staan tegen eind 2022.

De regering wordt gevraagd in de memorie van toelichting aan te geven of met de begrote toevoeging aan het Schommelfonds in 2022 en verdere jaren (zie de eerdergenoemde “tabel. 14 Toevoeging aan Schommelfonds” op pagina 65 van de Nota van Financiën) voorkomen wordt dat dit fonds in de komende jaren in de min komt te staan. Tevens wordt de regering gevraagd de verwachte premieopbrengsten en de uitgaven bij de diverse sociale verzekeringen inzichtelijk te maken in de Nota van Financiën en eventuele risico’s voor de komende jaren te belichten.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Nota van Financiën conform het advies van de Raad van advies van nadere toelichting voorzien.

6. Het Fonds Basisverzekering Ziektekosten en Curaçao Medical Center

a. Verslechterd resultaat van het Fonds Basisverzekering Ziektekosten

Uit pagina 62 van de Nota van Financiën – de tweede alinea - blijkt dat het exploitatieresultaat van het Fonds Basisverzekering Ziektekosten (hierna: BVZ-fonds) in 2020 NAf 14,4 miljoen positief was. Voor 2021 verwacht de regering dat dit omslaat in een tekort van NAf 52,6 miljoen. Ook wordt op de voornoemde pagina vermeld dat de zorgkosten van het Curaçao Medical Center (hierna: CMC) onderdeel uitmaken van het BVZ-fonds en circa 1/3 deel van de totale zorguitgaven van het BVZ-fonds bedragen. De Raad is zich ervan bewust dat de ziekenhuisopnames in 2021 als gevolg van de COVID-pandemie veel hoger zijn ten opzichte van 2020 waarbij tevens tot nu toe in 2021 in relatief meerdere gevallen intensievere zorg noodzakelijk is geweest. Het vorenstaande zal ongetwijfeld geleid hebben tot hogere kosten voor het CMC.

Echter teneinde voldoende inzicht te verschaffen in de Begroting 2022 omtrent de vorenbedoelde kostentoename wordt de regering geadviseerd in de memorie van toelichting aan te geven als gevolg van welke ontwikkelingen het resultaat van het BVZ-fonds dermate drastisch zal omslaan in 2021 (negatief NAf 52,6 miljoen) ten opzichte van 2020 (positief NAf 14,4 miljoen).

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Nota van Financiën conform het advies van de Raad van advies van nadere toelichting voorzien.

b. CMC

Zoals bekend kent de exploitatie van het CMC vanaf de ingebruikname ervan, meerkosten ten opzichte van het eerdere Sehos en daardoor een tekort van NAf 60 miljoen op jaarbasis. Dat het CMC een duurdere exploitatie zou zijn, was reeds vóór de ingebruikname ervan duidelijk. Ter compensatie van de meerkosten is het rapport Besparingsmaatregelen van de Taskforce Financiering en Marktordening (hierna: rapport Monte) in 2019 opgesteld. Uit pagina 62 van de Nota van Financiën blijkt dat thans, bijna twee jaar sinds het rapport Monte is opgesteld, NAf 18 miljoen (circa 27% van het totaal) van de taakstellende besparing gerealiseerd is. Op basis van de vorenstaande cijfers kan volgens de Raad worden afgeleid dat de taakstellende besparingsmaatregelen volgens het rapport Monte een totaalbedrag van circa NAf 66 miljoen

behelsden (zijnde 100/27 x Naf 18 miljoen). Voorts heeft de Raad kennisgenomen van een besluit van de Raad van Ministers d.d. 30 juli 2021⁷ waarin kostenbesparende maatregelen met betrekking tot de zorgsector zijn geaccordeerd. Middels deze maatregelen wordt beoogd besparingen te realiseren van Naf 44,65 miljoen in 2022 en Naf 49,2 miljoen vanaf 2023.

De vraag is of uit het eerder vermelde besluit van de Raad van Ministers waarbij nieuwe maatregelen zijn aangedragen, moet worden geconcludeerd dat de eerder in het rapport Monte opgenomen maatregelen slechts voor een klein deel – namelijk 27% - te realiseren waren. In dit verband is het volgens de Raad in algemene zin cruciaal dat alvorens met verwachte effecten van voorgenomen maatregelen rekening gehouden wordt in de Begroting 2022, de haalbaarheid ervan kritisch getoetst dient te worden. Dit geldt ook voor de door de Raad van Ministers op 30 juli 2021 goedgekeurde maatregelen, met name de derde maatregel met betrekking tot de korting op gerechtigden op een pensioen als bedoeld in de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering die geen ingezetenen van Curaçao zijn. Ten aanzien van deze maatregel verwijst de Raad naar een rechtszaak die aanhangig is gemaakt door betrokkenen waarbij de uitspraak van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (hierna: Hof van Justitie) uiteindelijk in het nadeel van de SVB was.⁸

Gezien het bovenstaande wordt de regering geadviseerd het realiteitsgehalte van de op 30 juli 2021 voorgestelde maatregelen te laten toetsen alvorens hiermee in de Begroting 2022 rekening wordt gehouden. Ook wordt geadviseerd in de memorie van toelichting aan te geven hoe deze maatregelen zich verhouden tot de eerder goedgekeurde maatregelen opgenomen in het rapport Monte.

De regering geeft aan dat de beheersmaatregelen van 30 juli 2021 in overleg met SVB tot stand zijn gekomen. Deze beheersmaatregelen zijn aanvullend op de maatregelen opgenomen in het rapport Monte.

c. Toename van de landsbijdrage in de zin van de Landsverordening basisverzekering ziektekosten

Uit “tabel 13. Sociale zekerheid” op pagina 63 van de Nota van Financiën blijkt dat de landsbijdrage ten behoeve van het BVZ-fonds per 2021 verhoogd is met Naf 43 miljoen ten opzichte van 2020.

De regering wordt gevraagd in de memorie van toelichting deze verhoging toe te lichten.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Nota van Financiën conform het advies van de Raad van advies van nadere toelichting voorzien.

7. Andere uitgaven en onvoorziene uitgaven

Op pagina 65, onder “Andere uitgaven”, van de Nota van Financiën wordt aangegeven dat de categoriegroep “Andere uitgaven” meerjarig Naf 30 miljoen aan onvoorziene uitgaven behelst en dat het resterend budget is ter voorkoming van tekorten in het Schommelfonds. Indien de bij de categoriegroep “Andere uitgaven” begrote bedragen (zie “tabel 4. Gewone dienst” op pagina 31

⁷ Zaaknummers 2021/022804, 2020/047894 en 2020/047841.

⁸ Uitspraak Hof van Justitie d.d. 1 maart 2021; ECLI:NL:OGHACMB:2021:55.

van de Nota van Financiën) met de begrote toevoegingen aan het Schommelfonds (zie “tabel. 14 Toevoeging aan Schommelfonds” op pagina 65 van de Nota van Financiën) worden verminderd, resteert er jaarlijks veel minder dan NAf 30 miljoen voor onvoorziene uitgaven.

Ter illustratie:

Jaar	Andere uitgaven (x NAf miljoen)	Toevoeging Schommelfonds (x NAf miljoen)	Restant bedrag voor onvoorziene uitgaven (x NAf miljoen)
2022	86,8	61,8	25
2023	65	50	15
2024	91,6	76,6	15

Andersom geldt, indien jaarlijks NAf 30 miljoen wordt uitgetrokken voor “onvoorziene uitgaven” is het restant voor toevoeging aan het Schommelfonds, minder dan in “tabel. 14 Toevoeging aan Schommelfonds” wordt voorgehouden.

De regering wordt gevraagd een en ander in dit verband recht te trekken en waar nodig de memorie van toelichting aan te passen.

De regering heeft de memorie van toelichting onderdeel Nota van Financiën conform het advies van de Raad van advies aangepast.

V. Opmerkingen van (wets)technische aard

In de bijlage bij dit advies zijn alleen opmerkingen van (wets)technische aard opgenomen welke worden geacht integraal onderdeel uit te maken van dit advies.

De Raad adviseert de regering de memorie van toelichting te screenen en waar nodig de daarin voorkomende onvolkomenheden van (wets)technische en redactionele aard te herstellen.

De regering heeft de onvolkomenheden van (wets)technische en redactionele aard in memorie van toelichting conform het advies van de Raad van advies hersteld.

VI. Conclusie

De Raad heeft geconstateerd dat de ontwerpbegroting 2022 in cijfermatig opzicht en - te meer het landspakket daar niet in is verwerkt - qua beleidsvoornemens onvolledig is.

Evenmin zijn de binnen het budgettaire kader mogelijke beleidsvoornemens van de huidige regering integraal verwerkt in de ontwerpbegroting 2022. Over het algemeen dienen de beleidsvoornemens over de voorgenomen uitgaven van de overheid gemaakt te worden binnen vooraf bepaalde financiële begrenzingsen, de zogenoemde begrotingsnormen (artikel 15, eerste lid, van de Rft). Echter is het de regering van Curaçao toegestaan - op basis van toepassing van artikel 25 van de Rft en een besluit van de RMR - voor de jaren 2020 en 2021 te mogen afwijken van de norm zoals vervat in artikel 15, eerste lid, onder a, van de Rft. Uit de memorie van toelichting kan niet worden opgemaakt in hoeverre en voor hoe lang de RMR toestaat dat met

toepassing van artikel 25 van de Rft afgeweken wordt van de bedoelde begrotingsnorm. Vaststaat volgens de Raad dat een eventuele verlenging van de toepassing van artikel 25 van de Rft op de Begroting 2022 grote invloed zal hebben op het budgettaire kader voor het jaar 2022 en tevens voor de kwantiteit c.q. implementatietermijn van de beleidsvoornemens van de regering in dat jaar en opvolgende jaren.

Het is echter de intentie van de regering om hetgeen de Raad hierboven ten aanzien van de beleidsvoornemens heeft benoemd alsnog in de Begroting 2022 te verwerken bij nota van wijziging dan wel een suppletoire begroting. Door toch advies uit te brengen over deze onvolledige ontwerpbegroting 2022 krijgt de regering bouwstenen aangereikt om de uiteindelijke begroting te verbeteren. Om deze reden wordt de regering in de gelegenheid gesteld om de in dit advies gedane voorgestelde wijzigingen in een later traject in te brengen.

Advies College financieel toezicht Sint Maarten en Curaçao

Het College financieel toezicht (Cft) heeft bij brief d.d. 20 april 2021 conform artikel 11 lid 2 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) advies gegeven over eerste ontwerp suppletoire begroting 2021 (eerste begrotingswijziging, hierna: 1ste BW). Hieronder wordt op dit advies ingegaan.

Toetsingskader

Het toetsingskader voor de beoordeling van de Ontwerpbegroting (OB) wordt gevormd door de Rft, aangevuld met de aanwijzing die de Rijkswetfinancieraad (RMR) op 12 juli 2019 heeft gegeven aan het bestuur van Curaçao en die op 24 december 2020 is bijgesteld. Vanwege de coronacrisis heeft de RMR aan Curaçao op diens verzoek toestemming verleend om, op basis van artikel 25 lid 1 van de Rft, voor 2021 af te wijken van de centrale begrotingsnorm. *Deze toestemming is voor het begrotingsjaar 2022 (nog) niet verzocht.*

De regering zal alsnog een verzoek indienen om, op basis van artikel 25 lid 1 van de Rft, voor 2022 af te wijken van de centrale begrotingsnorm

Oordeel

De OB toont voor 2022 een tekort op de gewone dienst van NAf 378 miljoen waardoor niet aan artikel 15 lid 1 sub a van de Rft wordt voldaan. De meerjarenraming toont ook tekorten voor de jaren 2023 tot en met 2025.

De kapitaaldienst is sluitend. Daarmee wordt voldaan aan artikel 15 lid 1 sub b van de Rft. De kapitaaldienst sluit alleen omdat in de OB wordt uitgegaan van volledige herfinanciering van de vanaf 2020 verstrekte en per april 2022 opeisbare liquiditeitssteun. Er zijn echter over de herfinanciering van de liquiditeitssteun nog geen afspraken gemaakt. Het Cft wijst erop dat aan Curaçao is gevraagd om bij de vierde uitvoeringsrapportage 2021 inzicht te geven in het tekort voor 2021 en in de wijze waarop en wanneer de komende jaren invulling wordt gegeven aan de verplichting tot tekortcompensatie. Dit zal worden betrokken in de besluitvorming over de wijze waarop Curaçao in april 2022 aan de aflossingsverplichtingen zal voldoen.

De rentelastnorm wordt niet overschreden, waardoor wordt voldaan aan artikel 15 lid 1 sub c van de Rft.

De regering geeft aan dat zij op de opmerkingen/verzoeken die zowel in het onderdeel “Oordeel” als in het onderdeel “Toelichting” voorkomen, slechts eenmaal zal reageren, en wel in het onder “Toelichting”.

Naar het oordeel van het Cft omvat de OB op het punt van de gewone dienst niet alle verwachte baten en zijn de lasten te hoog begroot. Bovendien zijn beide ontoereikend toegelicht. De Artikel-IV-consultatie van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en ook de recente raming van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) laten een

sterker economisch herstel zien dan Curaçao heeft begroot. Het Cft stelt voor de IMF-raming als uitgangspunt te nemen. Het verwachte sterkere economisch herstel is mede het gevolg van het feit dat het IMF calculeert op basis van nominale groei en niet op basis van reële groei, zoals Curaçao heeft gedaan. De calculaties van het IMF zijn gebaseerd op de realisatiecijfers tot en met mei 2021. Juist vanaf dat moment is een duidelijke groei in met name het toerisme zichtbaar. Er is dus mogelijk ook nog sprake van een onderschatting van de belastingbaten voor 2021 waarop de meerjarige calculaties worden gebaseerd. Daarbij zet Curaçao in op een sterke verbetering van de belastingdienst en het fiscale stelsel. Bijbehorende initiatieven zouden al in 2022, maar zeker meerjarig, tot hogere belastingbaten moeten leiden. Het Cft adviseert u de begroting hierop aan te passen. Overigens zet Curaçao ook in op een sterke verbetering van de compliance. Het Cft mist evenwel een plan van aanpak met een beschrijving van de activiteiten die verricht moeten worden en de wijze waarop deze activiteiten bijdragen aan de verbetering van de compliance. Het Cft adviseert de definitieve begroting te laten vergezellen van een dergelijk plan van aanpak. Voor wat betreft de afvalstoffenbelasting is onduidelijk waarom deze meerjarig circa NAf 5 miljoen lager is begroot dan de realisatie in 2020. Het Cft vraagt u dit aan te passen.

De regering verwijst naar de reactie in het onderdeel “Toelichting”.

De ‘andere inkomsten’ in 2022 dalen met NAf 43 miljoen ten opzichte van 2021. Dit komt vooral doordat voor 2022 geen verhoging van de license fee is opgenomen. Invoering daarvan is echter conform de afspraken die daarover tussen Nederland en Curaçao zijn gemaakt in het kader van de door Nederland ter beschikking gestelde lening voor de afwikkeling van de Girobank. Curaçao verwacht in 2023 de verhoging van de license fee wel te hebben gerealiseerd. Het Cft adviseert Curaçao om de verhoging van de license fee op korte termijn door te voeren, zodat een verhoging van deze baten al in 2022 kan plaatsvinden.

De regering bericht dat het voornemen om voor 2022 geen verhoging van de license fee op te nemen, geen direct verband houdt met het gegeven dat de ‘andere inkomsten’ in 2022 met NAf 43 miljoen dalen ten opzichte van 2021. De daling is voornamelijk te wijten aan de lokaal nog heersende slechte financiële en economische situatie. De verhoging van de license fee is ter financiering van de door het Land overgenomen schuld van de Giro Bank NV aan de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten. De verwachting is dat rekeninghoudend met de doorlooptijd van het wetgevingstraject de verhoging niet op korte termijn in 2021 zelf ingevoerd zou kunnen worden, maar pas in 2022.

Ten aanzien van de lasten tekent het Cft aan dat de Raad van Ministers van Curaçao (RvM) op 30 juli jl. heeft besloten tot een vijftiental beheersmaatregelen ten aanzien van de zorg en sociale zekerheid. Hierdoor moeten de vanaf 2022 begrote stortingen in het schommelfonds worden voorkomen. Ook de verbetering van de compliance in de premie-inning maakt hier deel vanuit en ook hier is het Cft nog in afwachting van een onderbouwing.

De personeelslasten nemen in 2022 fors toe ten opzichte van 2021 (NAf 29 miljoen) om vervolgens, na verwerking van de regeling Vrijwillige Vervroegde Uittreding (VVU), gedurende 2022-2025 op relatief hetzelfde niveau blijven. Het Cft verwacht voor 2022 minder hoge personeelslasten, ook in verband met de afgesproken kortingen. Voor 2023 en verder verwacht het Cft een nominale daling van de personeelslasten. Het Cft is nog in afwachting van een toelichting van de VVU-regeling en vraagt op basis daarvan de personeelslasten naar beneden bij te stellen. Ook bij de post 'subsidies en overdrachten' vraagt het Cft een nadere onderbouwing en is niet duidelijk hoe de 18 procent structurele besparing haar weerslag heeft gekregen in de OB.

De kapitaaldienst bevat voor 2022 een post van NAf 58 miljoen voor 'investeringen die middels prioriteitstelling aan de hand van het regeerprogramma nog verdeeld moet worden'. Deze post loopt op tot NAf 80-83 miljoen per jaar gedurende 2023-2025. Daarnaast is voor de periode 2022-2025 een jaarlijkse stelpost van NAf 10 miljoen voor onvoorziene kapitaaldienstuitgaven opgenomen. Het Cft merkt op dat enkel noodzakelijke vervangingsinvesteringen en investeringen die volgen uit het hervormingstraject zoals overeengekomen in het Landspakket, voor financiering in aanmerking kunnen komen. Het Cft verzoekt Curaçao met een nadere onderbouwing te komen en de stelpost van NAf 10 miljoen te verwijderen.

Op basis van de huidige overeenkomsten zal Curaçao in april 2022 de in 2020 en 2021 verstrekte en eventueel nog te verstrekken liquiditeitssteun moeten aflossen. Deze aflossing is opgenomen op de kapitaaldienst onder gelijktijdige herfinanciering van het totale bedrag. In dit totaal is de op 18 juni jl. door de RMR goedgekeurde tranche liquiditeitssteun van NAf 168 miljoen, waarvan NAf 76 miljoen reeds is uitgekeerd, echter nog niet opgenomen.

In licht van het bovenstaande oordeelt het Cft dat de OB nog niet voldoet aan de normen van de Rft.

Het Cft adviseert u om de volgende aanpassingen in de begroting aan te brengen voordat deze wordt aangeboden aan de Staten:

- Voorzie de begrote belastingbaten van een toereikende toelichting ten aanzien van de gehanteerde uitgangspunten. Ga hierbij uit van het te verwachten realisatieniveau over 2021 en pas daarop de meest recente nominale groeiraming van het IMF toe.*
- Verwerk daarbij de effecten van de verwachte complianceverbetering van de inning van belastingen en premies in 2021 en voorzie deze van een toereikende toelichting.*
- Stel de begrote dotaties aan het schommelfonds bij tot nihil, in lijn met de besparingen door de beheersmaatregelen.*
- Pas de afvalstoffenbelasting aan op het (geïndexeerde) niveau van 2020.*
- Lever een onderbouwing voor de VVU-regeling en de personeelslasten en verlaag deze op basis daarvan.*
- Verwerk de meerjarige uitwerking van het Landspakket en licht deze toe.*

- *Verwijder de stelposten van de kapitaaldienst. Beperk de kapitaaldienst tot noodzakelijke vervangingsinvesteringen en investeringen die volgen uit het hervormingstraject zoals overeengekomen in het Landspakket. Regulier onderhoud dient onderdeel te zijn van de gewone dienst.*
- *Neem op de kapitaaldienst de aflossingsverplichtingen uit hoofde van de in 2021 verstrekte liquiditeitssteun op.*

Het Cft acht het van groot belang dat Curaçao alleen in 2022 nog tot een tekort op de gewone dienst komt. Invulling van bovenstaande aanbevelingen levert hieraan een belangrijke bijdrage. Om een verdere oploop van de schulden te voorkomen dient de gewone dienst vanaf 2023 sluitend te zijn. Daarbij zullen aanvullend afspraken gemaakt moeten worden over tekortcompensatie.

Toelichting

Baten

Bij de baten valt op dat:

- De ramingen van de belastingopbrengsten voor 2022 en verdere jaren zijn gebaseerd op een extrapolatie van de realisatiecijfers tot en met mei 2021. Hierdoor is het duidelijke herstel van met name het toerisme in de tweede helft van 2021 niet in de calculatie betrokken. Het Cft adviseert Curaçao de meest recente te verwachten realisatiecijfers van 2021 te verwerken in de belastingramingen.
- De ramingen van de belastingopbrengsten voor 2022 en verdere jaren zijn gebaseerd op de verwachte reële economische groei per jaar. Curaçao geeft aan dit te hebben gedaan uit overwegingen van conservatisme. Het is echter gebruikelijk te indexeren op basis van de nominale economische groei zoals die door het IMF wordt gehanteerd.
Het Cft adviseert het land om de belastingraming aan te passen aan de internationale praktijk en te baseren op de verwachte nominale economische groei.
- De raming van de afvalstoffenbelasting meerjarig daalt naar NAF 10 miljoen, terwijl in 2020 NAF 15 miljoen baten is gerealiseerd. Het Cft verzoekt Curaçao de (meerjarige) OB op dit punt aan te passen.
- De belastingramingen nog geen rekening houden met de compliance-effecten die Curaçao aangeeft te zullen genereren door optimalisatie van de Belastingdienst en het fiscale stelsel, alsmede andere beleidsaanpassingen. Deze maatregelen zijn in 2021 gestart, waarbij Curaçao aangeeft de personele bezetting te moeten uitbreiden. Het Cft vraagt zich af in hoeverre deze uitbreiding is meegenomen in de OB en adviseert het land om (beide) effecten toe te lichten in de begroting.
- *De ‘andere inkomsten’ in 2022 dalen met NAF 43 miljoen ten opzichte van 2021. Dit is met name het gevolg van lagere begrote inkomsten uit pachten en verhuur alsmede uit de license fee. Voor 2023 begroot Curaçao een stijging van NAF 38 miljoen ten opzichte van 2022. Curaçao verwacht in 2023 de verhoging van de license fee wel te hebben gerealiseerd en is ook voornemens om leges en andere tarieven van dienstverlening van de overheid te verhogen. Hiervoor dienen wel*

aanpassingen in wet- en regelgeving te worden doorgevoerd. In de jaren na 2023 worden deze inkomsten geïndexeerd op basis van de reële economische groei. Het Cft adviseert Curaçao om de noodzakelijke wijzigingen in wet- en regelgeving op korte termijn door te voeren zodat een verhoging van deze baten al in 2022 kan plaatsvinden.

De regering is bewust dat de wet- en regelgeving gewijzigd dient te worden. Het betreft met name de Eilandverordening leges, precariorechten en retributies (de Legesverordening) die van 1992 dateert. Gegeven het gebrek aan voldoende wetgevingsjuristen, heeft de regering destijds in het kader van het Groeiakkoord ondersteuning aan Nederland gevraagd. Deze is echter uitgebleven.

Vooruitlopend op de doorvoering van de algehele wijziging van de Legesverordening, is het de bedoeling om de daarin vermelde tarieven voor zover deze niet recentelijk zijn geïndexeerd, te indexeren op basis van de (meest) actuele consumentenprijs index (2019), teneinde de niet-belastinginkomsten te verhogen. Reeds bij besluit van de Raad van Ministers d.d. 27 februari 2019 bij zaak nr. 2018/040830 is de Raad akkoord gegaan met de aanpassing van de tarieven opgenomen in de Legesverordening in een LBham (landsbesluit houdende algemene maatregelen).

De regering is in samenwerking met de afdeling WJZ van het ministerie van Algemene Zaken begonnen met de voorbereidingen. De regering is tevens voornemens om externe wetgevingsjuristen in te schakelen om het traject te versnellen.

Gegeven de urgentie worden doorgaans onderdelen van de wet gewijzigd. Vide paspoortleges.

Lasten

Bij de lasten wordt geconstateerd dat:

- *De personeelslasten in 2022 fors toenemen ten opzichte van 2021 (NAf 29 miljoen). Dit ondanks de in 2021 opgenomen verlaging van 25 procent op het totale pakket arbeidsvoorwaarden van statenleden en ministers van Curaçao alsook de (voorgenomen) verlaging van 12,5 procent op het totale pakket arbeidsvoorwaarden van alle medewerkers in de (semi)publieke sector. Desgevraagd is door Curaçao aangegeven dat de verwachte realisatie van de personeelslasten, als gevolg van de VVU-regeling, 12 NAf 21 miljoen hoger zal uitkomen dan in de BW2021 is opgenomen. Het is het Cft echter onduidelijk waarom de personeelslasten in 2022 per saldo nog NAf 8 miljoen hoger liggen en verzoekt Curaçao deze stijging toe te lichten.*

De regering bericht dat thans de personeelslasten naar beneden zijn aangepast van 454 miljoen naar NAf. 450 miljoen. Voorts wordt geconstateerd dat het Cft bij zijn vergelijking van de personeelslasten 2022 en 2021 van een verkeerde uitgangspunt is uitgegaan. In de begroting 2021 is uitgegaan van uitvoering van de VVU-regeling vanaf 2020 en niet 2021. Echter de VVU-regeling is pas in het jaar 2021 in uitvoering gegaan. Dientengevolge zijn de personeelslasten bij suppletoire begroting 2021 verhoogd met NAf. 20 miljoen. Personeelslasten voor 2021 komen dan uit op totaal NAf. 439 miljoen, zijnde

NAf. 419 miljoen + NAf. 20 miljoen. Voornoemd totaalbedrag voor 2021 is exclusief vakantie-uitkering, terwijl voor 2022 wel een bedrag van NAf. 18 miljoen aan vakantie-uitkering is opgenomen. Indien ook voor 2021 rekening wordt gehouden met vakantie-uitkering bedragen de personeelslasten voor 2021 totaal NAf. 457 miljoen, zijnde NAf. 439 miljoen + NAf. 18 miljoen. Uit een juiste vergelijking van de personeelslasten 2022 (NAf. 450 miljoen) versus die van 2021 (NAf. 457 miljoen) volgt dan, dat er sprake is van een verlaging van NAf. 7 miljoen.

- *De personeelslasten, na verwerking van de VVU-regeling, gedurende 2022-2025 op relatief hetzelfde niveau blijven. Het Cft verwacht een nominale daling van de personeelslasten voor 2023 en verder. Curaçao geeft aan tegemoet te komen aan het vereiste uit het Landspakket om de operationele capaciteit van Politie, Justitie, en Douane op peil te houden.*

De personeelslasten voor de jaren 2023, 2024 en 2025 bedragen respectievelijk NAf. 435 miljoen, NAf. 438 miljoen en NAf. 442 miljoen. Hieruit volgt dat het besparingseffect van de VVU-regeling vanaf het jaar 2024 minder wordt. Dit is gebaseerd op de volgende aspecten: 1) de uitstroom in de latere jaren substantieel minder zal zijn, 2) het voornemen van 1 instromer voor elke 3 uitstromers en 3) exclusief de VVU-regeling toch sprake zou zijn van relatief grote uitstroom bij het bereiken van de 65-leeftijd.

BPD: Overzicht scenario's Afbouwregeling MET nieuwe instromers							
Scenario 1: Alle werknemers werken door tot pensioenleeftijd 65 jaar met nieuwe instromers							
Totale kosten							Totale kosten 2022-2027
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Personeelslasten	47.625.000	47.625.000	46.189.000	38.109.000	28.435.000	20.066.000	275.674.000
Duurtetoeslag	0	0	450.000	1.472.000	2.660.000	3.674.000	8.256.000
Compensatie: Aov uitkering	0	0	0	0	0	0	0
Compensatie: AOV/AWW premies	0	0	0	0	0	0	0
Compensatie: BVZ	0	0	0	0	0	0	0
Lumpsum comp. (o.b.v. wachtgeld)	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	47.625.000	47.625.000	46.639.000	39.581.000	31.095.000	23.740.000	283.930.000
Scenario 5: De werknemers gaan verplicht vervroegd op 1 juli 2019 of datum 60 jaar. Iedereen AOV Uitkering (incl DT-ontvangers), AOV-premie en BVZ premie + Wachtgeldcompensatie met nieuwe instromers							
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totale kosten 2022-2027
Personeelslasten	13.046.000	10.530.000	14.040.000	14.040.000	14.040.000	14.040.000	114.405.000
Duurtetoeslag	3.674.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	26.141.000
Compensatie: Aov uitkering	4.898.000	5.565.000	4.943.000	3.630.000	2.060.000	667.000	23.712.000
Compensatie: AOV/AWW premies	3.089.000	3.524.000	3.124.000	2.222.000	1.253.000	435.000	14.894.000
Compensatie: BVZ	1.500.000	1.709.000	1.518.000	1.090.000	614.000	209.000	7.244.000
Lumpsum comp. (o.b.v. wachtgeld)	14.647.000	0	0	0	0	0	57.217.000
Totaal	40.854.000	25.528.000	27.825.000	25.181.000	22.167.000	19.550.000	243.614.000
Verschil t.o.v. scenario 1	-6.771.000	22.097.000	18.814.000	14.400.000	8.928.000	4.190.000	-40.316.000

- *Het Cft vraagt zich af in hoeverre Curaçao aan dit vereiste tegemoet zou kunnen komen door omscholing van personeel elders in het apparaat en door verbeterde doorstroom naar deze vitale functies. Het Cft verzoekt Curaçao het verloop van de personeelslasten gedurende 2020-2025 nader toe te lichten.*

Voor wat betreft de mogelijkheid om tegemoet te komen aan het vereiste uit het Landspakket om de operationele capaciteit van Politie, Justitie, en Douane op peil te houden, bericht de regering dat mogelijkheden tot omscholing en doorstroom onderdeel zijn van het personeelsbeleid en gestimuleerd worden.

- *Het verbruik van goederen en diensten in 2022 fors daalt. Dit is het gevolg van de verwachte afloop van de coronapandemie. Curaçao verhoogde deze post in de BW2021 met NAf 37 miljoen naar NAf 237 miljoen, ter dekking van de lasten door de forse toename van het aantal coronabesmettingen in het eerste kwartaal 2021. In het advies bij de vastgestelde begroting 2021 adviseerde het Cft de categorie goederen en diensten naar beneden bij te stellen in lijn met de realisatiecijfers van 2020. Dit is voor de periode 2022-2025 als zodanig verwerkt. Het Cft verzoekt Curaçao nu om kritisch na te gaan of verdere verlaging van deze kostenpost mogelijk is. Daarbij merkt het Cft op dat van groot belang is dat het financieel beheer op orde komt om kostenoverschrijdingen in deze categorie, zoals in voorgaande jaren, te voorkomen.*

De regering bericht dat het Cft correct constateert dat de categorie goederen en diensten naar beneden is bijgesteld in lijn met de realisatiecijfers van 2020 en als zodanig is verwerkt in de periode 2022-2025. De regering bericht dat een verdere verlaging onrealistisch en onverantwoord zal zijn. In het kader van goed financieel beheer zou het onverantwoord zijn om de uitgaven aan goederen en diensten kunstmatig te verlagen, terwijl bekend is dat deze niet duurzaam is.

- *‘Subsidies en overdrachten’ stijgen van NAf 350 miljoen in 2021 naar NAf 366 miljoen in 2022. Dit is opmerkelijk aangezien in de begroting wordt gesproken van een verlaging van de lasten in deze categorie, welke het resultaat is van een doorgevoerde structurele besparing van 18 procent. Deze stijging wordt verklaard door de volgende posten:*
 - *‘vergoeding aan DOW voor verrekening diensten en uitzetten terreinen’, NAf 5 miljoen;*
 - *‘bijdrage aan gemeenschappelijk Hof van Justitie’, NAf 5 miljoen;*
 - *Additionele subsidies bijzonder onderwijs, NAf 3 miljoen; en*
 - *Additionele subsidies non-profit instellingen, NAf 2 miljoen.*
- *Het Cft verzoekt Curaçao deze posten toe te lichten en aan te geven hoe de 18 procent structurele besparing haar weerslag heeft gekregen in de OB.*

De regering geeft aan dat een besparing van 18% is doorgevoerd. Echter is het budget op de volgende begrotingsposten zijn verhoogd vanwege het volgende.

Vergoeding aan DOW voor verrekening diensten en uitzetten terreinen, NAf 5 miljoen

Op 25 mei 2016 is een vaststellingsovereenkomst Sociale Woningbouw 2015-2016 overeengekomen voor de bouw van 134 sociale woningen door FKP.

In deze vaststellingsovereenkomst Sociale Woningbouw 2015-2016 is opgenomen dat er een aparte beheersovereenkomst gesloten zal worden. Deze beheersovereenkomst is door de regering geaccordeerd en is er een Landsbesluit (2020/011935) door de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Ordening (VVRP) ondertekend. Hierin is opgenomen dat de vergoeding aan FKP ieder jaar opnieuw wordt vastgesteld op basis van de

beschikbare ruimte op de goedgekeurde begroting. Op basis hiervan is de NAf 5.0 mln. op de begroting van 2022 opgevoerd.

Bijdrage aan gemeenschappelijk Hof van Justitie, NAf 5 miljoen

Er is een besparing van 18% doorgevoerd. In de begroting van 2020 werd oorspronkelijk NAf 15.9 mln. begroot en in 2021 NAf 13.0 mln.

Echter, in het Landspakket Curaçao is als maatregel onder "Versterken rechtsstaat" opgenomen dat in het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid tot nader orde geen bezuinigingen toegepast worden die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken. Dit is in de brief van Minister van Justitie van Nederland d.d. 14 januari 2021 aan Minister van Justitie bevestigd.

Daarnaast worden in het kader van de Vierlandenoverleg afspraken gemaakt over de bijdragen aan het Hof van Justitie volgens een bepaalde berekeningsmethode. Er is herhaaldelijk vanuit Curaçao aangegeven dat

Curaçao deze hogere bijdragen niet kan blijven dragen. Dit ondermijnt tevens het budgetrecht van de Staten.

Dus is de realisatie van 2020 NAf 18.1 mln. geworden. Hiervoor is een begrotingswijziging doorgevoerd. Het Hof heeft dan ook een begroting van NAf 18.0 mln. voor 2022 ingediend. Dit is nu meteen bij de oorspronkelijke begroting van 2022 opgevoerd. Dan hoeft het niet achteraf via een begrotingswijziging.

Additionele subsidies bijzonder onderwijs, NAf 3 miljoen;

Per saldo is er een stijging van NAf 3.0 mln. Bepaalde kosten zijn verlaagd en anderen verhoogd. Gezien de werkelijke kosten van 2020 van NAf 148 mln., is voor 2022 realistischer begroot. Vandaar de stijging van NAf 3.0 mln. in verhouding tot de begroting van 2021. De verhogingen zijn hoofdzakelijk ivm de kosten mbt tot het V&V stelsel.

Additionele subsidies non-profit instellingen, NAf 2 miljoen.

Per saldo is er een stijging van NAf 2.0 mln. Dit is hoofzakelijk voor:

- Onderwijsondersteuning en -vernieuwing (NAf 9 ton).
- In 2020 is vanuit de groeistrategie projecten voor SOAC (Sociale Ontwikkelingsagenda Curaçao) middelen verstrekt aan de nieuwe Stichting "Tur mucha mester kome".
- Dit wordt door het ministerie van SOAW voortgezet (NAf 5 ton).
- Sociale zorg voor stichtingen m.b.t. projectleiding en activeringscoaches voor bijstandsgerechtigden (NAf 3 ton)
- Cultuur & Sport (NAf 1.0 mln.)

- *‘Subsidies en overdrachten’ in de periode 2023-2025 verder stijgen tot NAf 391 miljoen. Deze stijging van NAf 25 miljoen komt voort uit de overdracht van de meeropbrengsten van de license fee aan de CBCS ter compensatie van de overdracht van de vordering op Girobank. Het Cft vindt de structurele hoogte van de post ‘subsidies en overdrachten’ zorgwekkend en verzoekt Curaçao om kritisch na te gaan of verlaging hiervan mogelijk is. Hiervoor zijn met het rapport Mollen uit 2014 en meer recentelijk met het rapport van de Algemene Rekenkamer Curaçao over subsidies goede handvatten geboden.*

De regering bevestigt dat de toename in de categorie ‘Subsidies en overdrachten’ zuiver te wijten is aan de overeenkomst met de CBCS tot overdracht van NAf. 25 miljoen uit de meeropbrengsten van de license fee aan de CBCS. Zoals bekend heeft het Land de schuld van Girobank NV aan de CBCS overgenomen. Eventuele besparingen bij de uitvoering van het rapport Mollen uit 2014 en het rapport van de Algemene Rekenkamer Curaçao over subsidies, zullen moeten volgen uit realisatie van het Landspakket, waarin actiepunten naar aanleiding van voornoemde rapporten ook zijn opgenomen.

- De lasten met betrekking tot de sociale zekerheid vanaf 2022 structureel verlaagd worden met NAf 17 miljoen. De verlaging betreft AOV overbrugging (NAf 8 miljoen naar nihil), VUT uitkeringen (NAf 4 miljoen naar nihil in verband met afschaffing), pensioenuitkeringen (NAf 4 miljoen) en duurtetoeslag pensioenen (NAf 1 miljoen). De resterende pensioenlast van NAf 24 miljoen per jaar gedurende 2022-2025, omvat de last met betrekking tot de aflossingsovereenkomst tussen APC en Curaçao (NAf 16 miljoen per jaar).
- *Aan ‘onderstand en noodvoorzieningen’ NAf 60 miljoen gulden per jaar voor de jaren 2022-2025 is begroot en dat dit bedrag niet wordt geïndexeerd. Het Cft verzoekt Curaçao deze post toe te lichten. Daarbij vermeldt de OB niets over de voedselhulp. De voorziening van de voedselhulp wordt in 2021 in twee fasen overgedragen aan het land.¹⁴ De huidige kosten van de voedselhulp, circa NAf 10 miljoen op jaarbasis, worden door Nederland gedragen. Het Cft verzoekt Curaçao om nadere toelichting op dit punt en dit ook te specificeren in de begroting.*

Het bedrag van NAf 60 miljoen aan 'onderstand en noodvoorzieningen' is binnen het plafond dat door de financiële mogelijkheden van de overheid is bepaald. Indexering is daarom niet mogelijk. Ieder jaar opnieuw wordt deze post overschrijden.

In 2022 zal de onderstandsregeling gewijzigd worden waarbij het uitgangspunt zal zijn dat die effectiever moet zijn, hetgeen in zal houden dat de onderstandstrekkingen zo kort mogelijk in de onderstand moeten lopen. Men zal zo snel mogelijk moeten doorstromen naar de arbeidsmarkt. Dit zal naar verwachting de kosten aan ‘onderstand en noodvoorzieningen’ verlagen of in ieder geval nivelleren.

Ten aanzien van de voedselhulp heeft Nederland aangegeven de bijdrage van de noodvoedselhulp in 2021 af te bouwen. Indien Curaçao nog voedselhulp zal blijven

verstrekken in 2022 zal dit ten laste moeten komen van Curaçao. Curaçao heeft al aangegeven het noodvoedselhulpprogramma in 2021 te willen afbouwen. Daarom zijn er geen middelen hiervoor gereserveerd in 2022.

Curaçao verstrekt los van het noodvoedselhulpprogramma beperkte voedselhulp in de vorm van voedselpakketten als onderdeel van het intensieve familiebegeleidingsprogramma. Hiervoor zijn ook in 2022 middelen begroot in de begroting van het ministerie SOAW.

- *De stelpost voor onvoorziene uitgaven (onder 'Andere uitgaven') daalt van NAf 25 miljoen in 2022 naar NAf 15 miljoen per jaar van 2023 tot en met 2025.*
- *De Covid-19 steunmaatregelen, waaronder de NOW-regeling en de vaste lasten vergoeding, met ingang van 2022 niet meer in de OB zijn opgenomen. Hiervoor was in de BW2021 nog een bedrag van NAf 246 miljoen opgenomen.*

De regering heeft geen op of aanmerking op de bovengenoemde commentaar van het Cft.

- *Voor de jaren 2022-2025 jaarlijkse grote dotaties aan het schommelfonds zijn begroot. De RvM heeft op 30 juli jl. besloten tot een vijftiental beheersmaatregelen in de zorg en sociale zekerheid, waardoor dotaties voor de jaren 2022 en 2023 moeten worden voorkomen. Ook moet de compliance ten aanzien van de premiebetaling worden verhoogd. In lijn met de besluitvorming van de RvM verzoekt het Cft Curaçao de lasten betreffende de dotaties te schrappen.*

De regering is bewust van de grote lopende tekorten in de schommelfonds. Daarom is, naar aanleiding van het rapport van de Taskforce Marktordening en Financiering Zorgsector, medio 2019, diverse taakstellingen vastgelegd in wetgeving, en aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB) opgedragen teneinde de hogere exploitatielast van het Curaçao Medical Center (CMC) versus Sehos te kunnen dichten. Deze taakstellingen met betrekking tot de zorggebieden geneesmiddelen, medisch specialisten en medische uitzendingen, dienden vanaf het jaar 2020 en verdere jaren besparingen op te leveren tot een bedrag van NAf 70 miljoen volgens de SVB-calculaties. In realiteit is gebleken dat de besparingsmaatregelen van NAf 70 miljoen in 2020 circa NAf 20,4 miljoen is gehaald, ofwel circa 25%. Naar verwachting zal het gerealiseerd bedrag geleidelijk toenemen in de jaren 2021 e.v. jaren (zie toelichting memorie van toelichting onderdeel Nota van Financiën Sociale zekerheid en Schommelfonds).

De regering heeft hiertoe op 30 juli 2021 een aantal (14) beheersmaatregelen geaccordeerd die dienen bij te dragen aan de verduurzaming van de sociale fondsen (zie toelichting memorie van toelichting onderdeel Nota van Financiën Sociale zekerheid en Schommelfonds). Er resteert derhalve toch nog een tekort in het schommelfonds na de beheersmaatregelen die het Land dient aan te vullen.

Vooralsnog is in de begroting rekening gehouden met het overgebleven geprojecteerde tekort in de schommelfonds (zie tabel 14 Nota van Financiën) de komende jaren. De regering spant zich in om aan de hand van (beheers)maatregelen de kosten van de verschillende fondsen te mitigeren, teneinde het schommelfonds in evenwicht te houden, zonder de landsbijdrage te verhogen.

Kapitaaldienst

Voor 2021 zijn de gegevens van de eerste begrotingswijziging opgenomen. Deze geven een minder onrealistisch beeld dan de vastgestelde begroting 2021.

De volgende zaken vallen op:

- In 2022-2025 wordt geleend ter compensatie van het tekort op de gewone dienst. Het niveau van investeringen wordt in de begroting omlaag gebracht tot het niveau van de afschrijvingen. Daarnaast zet Curaçao in op volledige herfinanciering van de in 2020 verstrekte liquiditeitssteun van NAf 668 miljoen.
- *In de OB 2022 is de aflossing van de in 2021 verstrekte liquiditeitssteun van NAf 168 miljoen niet opgenomen. Het Cft verzoekt Curaçao dit te corrigeren in de kapitaaldienst.*

De regering bericht dat de correctie is verwerkt.

- *De kapitaaldienst bevat voor 2022 een post van NAf 58 miljoen voor ‘investeringen die middels prioriteitstelling aan de hand van het regeerprogramma nog verdeeld moet worden’. Deze post loopt op tot NAf 80-83 miljoen per jaar gedurende 2023-2025. Daarnaast is voor de periode 2022-2025 een jaarlijkse stelpost van NAf 10 miljoen voor onvoorziene kapitaaldienst uitgaven opgenomen. Het Cft verzoekt Curaçao met een nadere onderbouwing te komen en de stelpost van NAf 10 miljoen te verwijderen.*

Het Cft merkt op dat de begroting van de kapitaaldienst geen rekening lijkt te houden met de hervormingsplannen uit het Landspakket en een eventueel bijpassend investeringsprogramma. Ook kan het Cft niet met zekerheid vaststellen dat (vooralsnog) enkel noodzakelijke vervangingsinvesteringen op de kapitaaldienst zijn opgenomen. Het gebruik van stelposten, zeker van deze grootte, acht het Cft onwenselijk. Voor wat betreft de aan te trekken leningen -en zeker voor wat betreft de herfinanciering van de liquiditeitssteunleningen- wordt dan ook een algemeen voorbehoud gemaakt.

Hierover is op 2 september met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie Nederland/Tijdelijke Werkorganisatie (BZK/TWO) overlegd. Het is nog niet helemaal duidelijk hoe de noodzakelijke investeringen vanuit het voortschrijdend uitvoeringsagenda en plannen van aanpak aangesloten gaan worden op de begrotingen van de landen. BZK/TWO, de Hervormingscommissie en het ministerie van financiën van Curaçao willen hierover op korte termijn met het Cft afspraken over maken.

Financieel beheer

De verbetering van het financieel beheer blijft voor Curaçao onverminderd van belang. Het Cft acht het dan ook onwenselijk dat de begroting geen integraal beeld geeft van de voortgang van de werkzaamheden ter verbetering van het financieel beheer.

De regering zal conform afspraak middels de uitvoeringsrapportages rapporteren over de voortgang van het traject tot verbetering van het financieel beheer.

In de OB is opgenomen dat de oorspronkelijke elf deelprojecten uit de 'Roadmap voor een goedkeurende controleverklaring bij de Jaarrekening 2021' in het Landspakket zijn samengevoegd tot vier 'kernmaatregelen':

- 1. Versterking van de financiële kolom.*
- 2. Versterking van het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming.*
- 3. Bevordering van de eisen van rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency bij de uitvoering van het subsidiebeleid en subsidierelaties.*
- 4. Versterken van de inkoopfunctie.*

Het Cft begrijpt dat aansluiting wordt gezocht bij de uitvoeringsagenda's van het Landspakket. Gegeven het beperkte inzicht door de steeds korte tijdsperiode van deze uitvoeringsagenda's, verzoekt het Cft Curaçao in de begroting te specificeren welke concrete milestones zijn opgenomen en welke effecten daarvan uitgaan naar de meerjarenbegroting. Teneinde een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening te bereiken zullen de verbeterpunten conform de uitvoeringsagenda's van het Landspakket gerealiseerd moeten worden.

De procedure hoe de investeringen vanuit het voortschrijdend uitvoeringsagenda en plannen van aanpak aangesloten gaan worden op de begrotingen van de landen moet worden vastgesteld en besproken met het Cft.

De regering bericht dat details van het Landspakket, zoals mijlpalen, deadlines en verwachte effecten, uitgewerkt worden in de uitvoeringsagenda's. Echter de uitvoeringsagenda's zijn niet meerjarig, maar op kwartaalbasis opgesteld.

Collectieve sector

Op grond van artikel 23 lid 1 had uiterlijk 1 april 2020 de collectieve sector voor de begrotingsjaren 2021 en 2022 moeten zijn vastgesteld door Curaçao en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, na advies van het Centraal Bureau voor de Statistiek en het Centraal Bureau voor de Statistiek in Nederland. Tot op heden is dit niet gedaan. Graag ontvangt het Cft op korte termijn alsnog deze vaststelling.

Overheidsentiteiten: risico's en dividenden

Voor het jaar 2022 zijn geen dividenden van overheidsvennootschappen begroot. Voor 2023 wordt NAf 4 miljoen dividendopbrengst begroot, voor 2024 NAf 11 miljoen en voor 2025 NAf 16 miljoen. Curaçao wordt gevraagd de onderliggende calculaties ter beschikking te stellen aan het Cft.

De OB benoemt slechts in algemene termen de mogelijke financiële risico's die de uitloop van de coronapandemie meebrengt voor de overheidsentiteiten. Het Cft adviseert u om de financiële risico's per overheidsvennootschap in kaart te brengen, te specificeren in de

begroting en de mogelijke financiële gevolgen voor de overheid in de begroting te verwerken.

De regering bericht dat er geen specifieke onderliggende calculaties zijn betreffende de dividendopbrengsten. Uitgaande van de te verwachten voorzichtige opleving van de economie zijn er targets vastgesteld.

Voor wat betreft mogelijke financiële risico's bij de overheidsentiteiten bericht de regering dat vorig jaar een eerste onderzoek was verricht. Hieruit bleek dat de financiële risico's meeviel. De regering is voornemens om op korte termijn naderonderzoek te laten verrichten naar de mogelijke financiële risico's bij de overheidsentiteiten. Naar aanleiding van de coronapandemie heeft, tot nu toe, slechts ABC Busbedrijf N.V. een formeel verzoek gedaan voor overheidssteun.

Staatsorganen en overige algemene organen

Tot de Staatsorganen en overige algemene organen behoren de volgende organisatorische eenheden:

Functie / Kostenplaats	Zorggebied / Doel Organisatie
01 - Bestuursorganen	
100100 - Staten	Het hoogste orgaan in onze staatsinrichting
02 - Algemeen Beheer Staatsorgaan	
100200 – Raad van Advies	De belangrijkste taak van de Raad van Advies is het adviseren over ontwerpen van wettelijke regelingen
100201 – Algemene Rekenkamer	Het onderzoeken van de ontvangsten en uitgaven van het land. Streven naar kwaliteit en draagvlak van adviezen van de SER
100202 – Secretariaat SER/GOA	Bevorderen van overlegeconomie Goed geoutilleerd Secretariaat ten behoeve van de ondersteuning van de SER, het CGOA en op termijn ROA/TWE Het instituut van de Ombudsman heeft als voornaamste doel de verhoging en instandhouding van een goede democratische bestuursvoering (good governance) hier te lande. Bestuurshandelingen worden in het verlengde van het vorenstaande door de Ombudsman ambtshalve danwel naar aanleiding van een ingediend verzoekschrift getoetst op grond van de organieke Landsverordening ombudsman.
100203 – Ombudsman	
11 - Rechtswezen	
101100 – Gemeenschappelijk Hof van Justitie	
101101 – Raad van de Rechtshandhaving	
14 - Defensie	
101400 - Defensie	

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd:

	2022	2023	2024	2025
Gewone dienst	62.390.600	62.468.950	62.519.500	62.528.300
01 - Bestuursorganen	18.372.500	18.387.350	18.402.200	18.402.200
02 - Algemeen beheer Staatsorganen	14.043.700	14.100.500	14.129.400	14.138.200
11 - Rechtswezen	19.742.500	19.749.200	19.756.000	19.756.000
14 - Defensie	10.231.900	10.231.900	10.231.900	10.231.900
Kapitaaldienst	595.000	320.000	320.000	320.000
01 - Bestuursorganen	270.000	-	-	-
02 - Algemeen beheer Staatsorganen	325.000	320.000	320.000	320.000
11 - Rechtswezen	-	-	-	-
14 - Defensie	-	-	-	-

Functie 01 Bestuursorganen

Onder de functie 01 Bestuursorganen vallen de Staten van Curaçao, het hoogste orgaan in onze staatsinrichting.

Staten

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst	18.372.500	18.387.350	18.402.200	18.402.200
Programmakosten	93.300	93.300	93.300	93.300
Apparaatskosten	18.279.200	18.200.750	18.308.900	18.308.900
Kapitaaldienst	270.000	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	270.000	-	-	-

Raad van Advies Curaçao

Missie

De Raad van Advies van Curaçao bevordert een goed functionerende democratische rechtsstaat door als adviseur voor de regering en de Staten zorg te dragen voor onafhankelijke adviezen van een hoogwaardige kwaliteit waarbij de eenheid, rechtmatigheid, wetmatigheid en kwaliteit van bestuur en de belangen van de gemeenschap in acht worden genomen.

02 Staatsorgaan Beleidssterrein

Gewone dienst	2022	2023	2024	2025
Apparaatskosten	1.938.400	1.985.200	2.014.100	2.022.900
Programmakosten	20.000	30.000	30.000	30.000
Totaal	1.958.400	2.015.200	2.044.100	2.052.900
Kapitaal dienst	2022	2023	2024	2025
Apparaatskosten	25.000	20.000	20.000	20.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	25.000	20.000	20.000	20.000

Outcome

De Raad van Advies heeft de volgende outcomes:

1. De verdere verbetering van de kwaliteit van de advisering met bijzondere aandacht voor de uitbreiding c.q. verdere verbetering van de beschikbare kennis en het realiseren van de door de Raad voor adviesverzoeken vastgestelde behandeltermijn;
2. Het vergroten van de zichtbaarheid van de Raad van Advies als adviesinstantie; en
3. Een gedegen bedrijfsvoering.

Outcome 1. De verdere verbetering van de kwaliteit van de advisering

Activiteiten	2022	2023	2024	2025
1.1.1 Verzorgt masterclass en volgt lokale cursussen	0.00	23.000	23.000	23.000
1.1.2 Houdt bibliotheek in stand	10.200	10.200	10.200	10.200
Totaal	10.200	33.200	33.200	33.200
1.2.1 Organiseert Caribisch Radenoverleg in Curaçao in 2022	-	-	-	-
--		15.000	-	-
1.2.3. Woont Caribisch Radenoverleg in Aruba in 2024 bij	-	-	10.000	-
1.2.4. Woont Koninkrijksradenoverleg in Aruba in 2025 bij	-	-	-	10.000
1.2.5 Woont op ambtelijk niveau Secretariatenoverleg betreffende adviesraden in het Caribisch deel van het Koninkrijk bij	0.00	5.000	5.000	5.000
Totaal	10.200	20.000	15.000	15.000
Totaal Outcomes	10.200	53.200	48.200	48.200

De kerntaak van de Raad van Advies is het adviseren over wetgeving en bestuur. Wetgeving moet aan (inhoudelijke) kwaliteitseisen voldoen. Een van de algemene doelstellingen van de Raad is het verder verbeteren van de kwaliteit van de advisering met bijzondere aandacht voor de uitbreiding c.q. verdere verbetering van de beschikbare kennis en het realiseren van de door de Raad voor adviesverzoeken vastgestelde behandeltermijn.

Van oudsher worden negen personen als lid van de Raad van Advies (inclusief de Ondervoorzitter) benoemd. Vanuit hun werkervaring en hun specifieke disciplines brengen ze hun ervaring en kennis in tijdens de beraadslaging en besluitvorming over een adviesverzoek

aan de Raad. De kwaliteit van de adviezen van de Raad is gebaat bij een vorm van besluitvorming waarbij de problematiek vanuit verschillende invalshoeken wordt benaderd. Om deze reden is de diversiteit in de samenstelling van de Raad belangrijk.

De waarde van het advies van de Raad ligt besloten in de relevantie van het advies, de tijdigheid waarmee het is opgesteld en de onderbouwing. Het is om deze reden van belang dat de Raad bijzondere aandacht geeft aan de verdere uitbouw van de beschikbare kennis en het realiseren van de door de Raad voor adviesverzoeken vastgestelde behandeltermijn. De Raad streeft ernaar, afhankelijk van de inhoud van een aangeboden adviesverzoek, een adviestermijn van maximaal drie maanden aan te houden. Bij spoed adviesverzoeken hanteert de Raad in de regel een adviesperiode van zes weken.

Om hogergenoemde outcome te realiseren heeft de Raad de volgende output vastgesteld:

- de verdere professionalisering van de medewerkers van het Secretariaat;
- het houden van gestructureerd overleg met de adviesraden binnen het Koninkrijk der Nederlanden zowel op het niveau van raadsleden c.q. staatsraden als op ambtelijk niveau.

Output “De verdere professionalisering van de medewerkers van het Secretariaat”

Voor de realisering van de output van de verdere professionalisering van de medewerkers van het Secretariaat zullen elk jaar de volgende activiteiten worden verricht:

- de medewerkers van het Secretariaat volgen cursussen;
- houdt een gedegen bibliotheek in stand.

Ter realisering van de eerstgenoemde output wordt ernaar gestreefd om elk jaar de medewerkers van het Secretariaat in de gelegenheid te stellen om cursussen te volgen. Dit geschiedt onder meer door de medewerkers in de gelegenheid te stellen om postacademische cursussen die door de University of Curaçao Dr. Moises da Costa Gomez worden georganiseerd te volgen.

Ook is het gebruikelijk om vanwege het beperkte aanbod op de lokale markt van cursussen op projectmatige basis één keer per jaar een cursus c.q. masterclass op maat ten behoeve van de medewerkers van het Secretariaat te organiseren. Voor 2022 zullen deze cursussen niet georganiseerd worden.

Een andere activiteit die van belang is voor de verdere professionalisering van de medewerkers van het Secretariaat is het in stand houden van een gedegen bibliotheek door handhaving van abonnementen op vaktijdschriften en door het aankopen van de nodige boeken. Het beschikbaar houden van goed gestructureerde, actuele en toegankelijke kennis- en informatiebronnen is een noodzaak. Het hiervoor geraamde bedrag is vastgesteld aan de hand van de vaktijdschriften waarop wordt geabonneerd, het abonnement op door Wolters online beschikbaar gestelde producten en de aan te schaffen boeken.

Output “Het houden van gestructureerd overleg met de adviesraden binnen het Koninkrijk der Nederlanden”

De Raad heeft tevens als output vastgesteld het houden van gestructureerd overleg met de adviesraden binnen het Koninkrijk der Nederlanden zowel op het niveau van raadsleden c.q. staatsraden als op ambtelijk niveau. In dit kader is het van belang gezamenlijk contacten met elkaar te blijven leggen, duidelijke afspraken te maken en de processen in de samenwerking met elkaar te evalueren. Dit laatste is belangrijk voor het onder meer stimuleren en ontwikkelen van het onderlinge vertrouwen tussen de adviesraden. Door samen te werken wordt onder meer beoogd kennis met elkaar te maken en informeel informatie en standpunten over aangelegenheden van wederzijds belang uit te wisselen.

In 2022 zullen in dit kader geen activiteiten (zoals het organiseren van een Caribisch Radenoverleg) worden verricht.

Outcome 2: Het vergroten van de zichtbaarheid van de Raad van Advies als adviesinstantie

2.1 Output Vergroten kenbaarheid belang in staatsbestel en verandering attitude samenleving jegens het belang van de Raad				
Activiteiten	2021	2022	2023	2024
2.1.1 houdt een website in stand	3.000	3.000	3.000	3.000
2.1.2 brengt een jaarverslag uit	12.500	12.500	12.500	12.500
2.1.3. Belegt een persconferentie en geeft interviews in radio- en televisieprogramma's	-	-	-	-
Totaal Outcome	15.500	15.500	15.500	15.500

De Hoge Colleges van Staat, waaronder de Raad van Advies, vervullen een belangrijke functie in het goed functioneren van de democratische rechtsstaat. Het is van belang dat alle deelnemers in het proces van wetgeving en bestuur - op politiek, bestuurlijk en ambtelijk niveau - en het publiek zich van de constitutionele positie van de Raad van Advies bewust zijn en daarnaar handelen.

In het licht van het bovenstaande heeft de Raad met inachtneming van het vastgestelde "Communicatieplan Raad van Advies" als outcome vastgesteld het vergroten van de zichtbaarheid van de Raad van Advies als adviesinstantie. Het streven is dat er onder de doelgroepen van de Raad, waaronder het algemeen publiek, sprake is van voldoende kennis over de doelstellingen en taken van de Raad van Advies en van erkenning van en waardering voor zijn producten.

Ten einde deze outcome te realiseren is als output vastgesteld het zorgen dat de gemeenschap het belang van de Raad van Advies in ons staatsbestel begrijpt. Met het oog daarop en binnen in voornoemd communicatieplan vastgestelde kader zullen in ieder geval de volgende activiteiten worden verricht:

- houdt een website van de Raad in stand;
- brengt een jaarverslag van de Raad uit;
- belegt een persconferentie bij de presentatie van het jaarverslag van de Raad;
- geeft interviews in radio- en/of televisieprogramma's.

Op de website wordt onder meer opgenomen de uitgebrachte adviezen van de Raad die openbaar kunnen worden gemaakt.

Ook het uitbrengen van een jaarverslag van de Raad is een activiteit om de doelgroepen bewust te maken van de rol die de Raad in het proces van wetgeving heeft. De Raad zal in het jaar 2022 een digitaal jaarverslag betreffende het verslagjaar 2021 uitbrengen. De kosten die aan het uitbrengen van een digitaal jaarverslag zijn verbonden bestaan uit de volgende componenten: de kosten voor het opstellen van een essay door een gastauteur over een actueel onderwerp, de opmaak en het ontwerpen van het jaarverslag en het ontwerpen van een notificatiekaart. Voor de doelgroepen van de Raad zal de integrale tekst van dit jaarverslag uitsluitend op de website van de Raad beschikbaar zijn. Hierdoor is alle informatie snel en gemakkelijk toegankelijk voor de diverse doelgroepen.

Samenhang met goed bestuur

Met de Landsverordening openbaarheid van bestuur Curaçao (A.B. 2010, no. 87, bijlage t) wordt onder meer beoogd een positieve gezindheid van het bestuur tot het verstrekken van informatie aan de maatschappij te bevorderen.

Het is van belang dat de burger informatie krijgt van wat er gebeurt binnen onder meer de publieke sector, opdat hij in staat wordt gesteld om zich er een oordeel over te vormen. In de Landsverordening Raad van Advies (A.B. 2010, no. 87, bijlage q) is de Minister van Algemene Zaken belast met de openbaarmaking van adviezen van de Raad van Advies aan de regering en de Staten met de adviezen aan de Staten. De Raad heeft nadere afspraken met de regering en de

Voorzitter van de Staten over het tijdstip waarop deze adviezen op de website van de Raad kunnen worden geplaatst.

Outcome 3 Een gedegen bedrijfsvoering

3.1 Output				
Diverse kostensoorten	2022	2023	2024	2025
3.1.1 Beloning van Personeel	1.271.400	1.271.400	1.271.400	1.271.400
3.1.2 Verbruik Goederen en Diensten	651.900	708.000	736.200	745.000
3.1.3 Afschrijving Vaste Activa	35.100	35.800	36.500	36.500
Totaal	1.958.400	2.015.200	2.044.100	2.052.900
3.1.9 Investerings	25.000	20.000	20.000	20.000

De omstandigheid dat het Secretariaat over kwalitatief goed personeel en de nodige instrumenten beschikt, sluit niet uit dat de behoefte kan ontstaan om in het kader van de ondersteuning van de Raad advies van externe deskundigen over bijvoorbeeld specialistische onderwerpen in te winnen. De mate waarin gebruik zal worden gemaakt van deze mogelijkheid kan niet op voorhand worden vastgesteld. Immers een en ander is afhankelijk van de soorten adviesverzoeken die de Raad in het jaar 2022 zal ontvangen. Bij de vaststelling van het geraamde bedrag op de begrotingspost 100200.4379 Advieskosten is uitgegaan van twee externe adviezen.

In incidentele gevallen kan het, mede gelet op het streven om de door de Raad vastgestelde behandeltermijnen voor adviesverzoeken zoveel mogelijk te halen, gewenst zijn om de outputcapaciteit van de ondersteunende staf van het Secretariaat van de Raad tijdelijk uit te breiden. Dit zal geschieden door het inschakelen van een derde of derden ten laste van de begrotingspost 100200.4467 Overig Uitbesteed werk.

Algemene Rekenkamer Curaçao

Visie

- Onze visie is om een bijdrage te leveren aan de accountability, transparantie en integriteit van de overheid, overheidsinstellingen en organisaties door continu en tijdig kwalitatief hoogwaardige onderzoeken uit te voeren die relevant zijn voor onze stakeholders.

Missie

- Onze missie is het rechtmatig en doelmatig functioneren van de overheid te bevorderen/versterken door de Staten, de overheid en de samenleving over dit functioneren te informeren en adviseren en zodoende de publieke verantwoording verbeteren.
Dit doen wij aan de hand van rechtmatigheidsonderzoeken waaronder het onderzoeken van financiële verantwoording en aan de hand van doelmatigheidsonderzoeken.

Strategie

Het versterken van de accountability, transparantie en integriteit van de overheid en publieke organisaties.

Het continue demonstreren van relevantie voor de Staten, bevolking en andere stakeholders. Het zijn van een model organisatie.

Staatsorgaan Beleidssterrein

Gewone dienst	2022	2023	2024	2025
Apparaatskosten	6.820.200	6.820.200	6.820.200	6.820.200

Programmakosten	105.000	105.000	105.000	105.000
Totaal	6.925.200	6.925.200	6.925.200	6.925.200
Kapitaaldienst				
Apparaatskosten	140.000	140.000	140.000	140.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	140.000	140.000	140.000	140.000

De Rekenkamer is een kennisorganisatie en deskundigheidsbevordering is van eminent belang voor de organisatie. Om aan deze taken te voldoen en ook aan de eisen welke de International Standards for Supreme Audit Institutions (ISSAI-standaarden) voorschrijven voor alle rekenkamers wereldwijd, is het van belang om te blijven investeren in het versterken danwel de professionalisering van de organisatie. Het op peil houden danwel vergroten van het kennisniveau van de medewerkers is een continu proces.

De ISSAI-12 (The Value and Benefits of Supreme Audit Institutions – making a difference to the lives of citizens) stelt dat de mate waarin een rekenkamer in staat is om een verschil voor het leven van de burgers te maken afhankelijk is van de realisatie van vooraf vastgestelde doelstellingen met betrekking tot:

- accountability (versterking van de verantwoordingsplicht);
- relevance (het tonen van voortdurende relevantie voor burgers en andere belanghebbenden);
- model organization (het zijn van een modelorganisatie door middel van het geven van het goede voorbeeld).

Voor een dynamische organisatie als de Rekenkamer zal het proces van versterken van de organisatorische opbouw een continu proces zijn waarbij de Rekenkamer inspeelt op actuele ontwikkelingen en er rekening wordt gehouden met de impact daarvan op de organisatie. In het kader van de impact op de organisatie worden de doelen en bijbehorende kwaliteitseisen voortdurend herijkt. Gelet op het voorgaande heeft de Rekenkamer diverse projecten uitgebreid die gericht zijn op het versterken van haar organisatie. Deze projecten zijn over het algemeen lopende projecten en zullen in 2022 en de komende jaren worden voortgezet.

Het voorgaande in acht te hebben genomen heeft de Rekenkamer voor het begrotingsjaar 2022 de volgende outcomes gedefinieerd.

Outcome (Algemene doelstelling)

De Rekenkamer heeft de volgende outcomes gedefinieerd voor het jaar 2022:

1. De verdere professionalisering van de organisatie en van de medewerkers van de Rekenkamer via permanente educatie, digitalisering van de werkprocessen, het verhogen van de kwaliteit van de producten, het verlagen van de doorlooptijd van de onderzoeken en het ISSAI-proef maken van de organisatie.
2. Het vergroten van de samenwerking met de rekenkamers binnen het Koninkrijk en overige stakeholders.
3. Het vergroten van de naamsbekendheid met betrekking tot de rol van de Rekenkamer bij de verschillende stakeholders.
4. Voorbereiding integriteitsaangelegenheden.
5. Het versterken van de organisatie door het aanpassen van de structuur met name voor de kwaliteitsborging van de producten.
6. Het uitbrengen van rapporten conform artikelen 22 lid 4 en 30 lid 2 van de Lv ARC.
7. De ondersteuning bij de bedrijfsvoering.

Outcome 1. Verdere professionalisering van de Rekenkamer

1.1 Output (Operationele Doelstellingen)				
Activiteiten (Instrumenten)	2022	2023	2024	2025

1.1.1	Diverse Cursussen	85.000	85.000	85.000	85.000
1.1.2	Afronden implementatie /onderhouden document- en management- systemen/audit software /Software systeem/ Project Management systeem/Financieel- en Salarissysteem Profit en GEM Solutions	114.700	114.700	114.700	114.700
1.1.3	Afronden implementatie en onderhouden audit software TeamMate	18.500	14.500	-	-
1.1.4	Licentiekosten TeamMate	33.000	35.000	37.000	40.000
1.1.5	Vorbereiding ISSAI certificeringstraject	17.500	17.500	17.500	-
Totaal		268.700	266.700	254.200	239.700
1.2 Output (Operationele Doelstellingen)					
1.2.1	Behaalde PE punten, Certificering, diploma's/ Certificaten	48.500	50.000	50.000	50.000
1.2.2	Goedwerkende document- en managementsystemen (DMS)/audit software	32.000	32.000	32.000	-
1.2.3	ISSAI-Certificering	7.500	15.000	25.000	-
Totaal		88.000	97.000	107.000	50.000
Totaal (hele outcome)		356.700	363.700	361.200	289.700

Het College acht het haar taak en plicht om de middelen en medewerkers die haar ter beschikking zijn gesteld, zodanig in te zetten dat er kwantitatief en kwalitatief hoogwaardige resultaten worden gerealiseerd. Om genoemde resultaten te realiseren dient het College aan de verdere professionalisering van de organisatie en van de medewerkers van de Rekenkamer te werken.

Voor de professionalisering van de organisatie zal de Rekenkamer in de komende jaren investeren in het personeel (ook de nieuw aan te trekken personeelsleden) en middelen om de werkprocessen te optimaliseren. Dit met de uiteindelijke doel om de Rekenkamer toekomstbestendig te maken. Daartoe worden diverse trainingen en opleidingen verzorgd, de werkprocessen zoveel mogelijk gedigitaliseerd en worden audit tools aangeschaft en geïmplementeerd.

Het professionaliseringstraject houdt onder meer in dat aandacht wordt besteed aan een aantal projecten die met name gericht zijn op:

- het zijn van een modelorganisatie;
- het bevorderen van deskundigheid bij het personeel;
- het handhaven van de kwaliteit van de producten;
- het verlagen van de doorlooptijd van de onderzoeken;
- het verbreden van de type onderzoeken conform de Landsverordening Algemene Rekenkamer Curaçao;
- het op peil houden danwel verbeteren van de communicatie met stakeholders.

De Rekenkamer zal het implementatietraject van de internationale standaarden geldend voor alle rekenkamers afronden zodat de Rekenkamer ISSAI-gecertificeerd kan worden in een periode van 2 tot 3 jaren.

Indicatoren

Output	Indicatoren
Behalen PE-punten	Alle medewerkers met een certificerende bevoegdheid voldoen aan de PE-verplichting van de betreffende beroepsorganisatie.
Behalen Diploma/Certificaten	Alle aangewezen medewerkers behalen de afgesproken diploma's/certificaten in de overeengekomen periode.
	Alle medewerkers voldoen aan de voorgeschreven opleidingen in het Opleidingsplan van de Rekenkamer.
Vorbereiding ISSAI-traject	Het plan van aanpak voor de implementatie van de ISSAI-standaarden en het ISSAI-proef maken van de Rekenkamer.

Outcome 2. Vergroten van de samenwerking met de internationale rekenkamers en die binnen het Koninkrijk

2.1 Output (Operationele Doelstellingen)				
Activiteiten (Instrumenten)	2022	2023	2024	2025
2.1.1 Bijwonen congressen van overkoepelende rekenkamerorganisaties: INTOSAI/CAROSAI/ OLACEFS	15.000	25.000	25.000	25.000
2.1.2 Bijwonen KonReks overleggen	11.000	15.000	15.000	15.000
Totaal	26.000	40.000	40.000	40.000
2.2 Output (Operationele Doelstellingen)				
2.2.1 Doorvoeren van resultaat/kennis bijgewoonde congressen of trainingen	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-
Totaal (Hele outcome)	26.000	40.000	40.000	40.000

Gezien de gemeenschappelijke belangen van de rekenkamers binnen de regio is de Rekenkamer lid van het overkoepelende orgaan van de rekenkamers binnen het Caribisch gebied zijnde de CAROSAI (Caribbean Organization of Supreme Audit Institutions) en de Latijns Amerikaanse landen OLACEFS (Organización Latinoamericana y del Caribe de Entidades Fiscalizadoras Superiores). Als lid van de CAROSAI neemt de Rekenkamer zo veel mogelijk deel aan de jaarlijkse congressen waarin gemeenschappelijke onderwerpen worden besproken. Tevens neemt de Rekenkamer deel aan de trainingen die worden verzorgd en aan de gemeenschappelijke onderzoeken (collaborative en cooperative audits). Dit draagt ook bij aan de verdere professionalisering van de Rekenkamer.

Indicatoren

Output	Indicatoren
Bijwonen van congressen	Actieplan op basis van resultaat congressen om de productie en kwaliteit te verhogen
Deelnemen aan collaborative en/of cooperative audits	Resultaat/rapporten over audits
Deelnemen aan seminars	Actieplannen op basis van resultaat seminars

Outcome 3. Vergroten van de naamsbekendheid en bekendheid met betrekking tot de rol van de Rekenkamer bij de verschillende stakeholders.

3.1 Output (Operationele Doelstellingen)				
Activiteiten (Instrumenten)	2022	2023	2024	2025
3.1.1 Uitbreiden van het stakeholder Engagement Strategy (SES) Plan 2018- 2023	-	-	-	-
3.1.2 Opstellen van een communicatieplan voor de media, medewerkers en de Civil Society Groups	1.000	1.000	-	-
3.1.3 Communicatie resultaat van onderzoeken	77.000	80.000	90.000	100.000
3.1.4 Het laten uitvoeren van een onderzoek m.b.t. de realisatie van de opgenomen doelstellingen in het SES-plan.	-	-	-	-
Totaal	78.000	81.000	90.000	100.000
3.2 Output (Operationele Doelstellingen)				
3.2.1 Rapport realisatie doelstellingen	500	-	-	-
3.2.2 Stakeholders Engagement Strategic Plan	-	-	-	-
3.2.3 De verschillende communicatieplannen	-	-	-	-
3.2.4 Onderzoeksrapporten	-	-	-	-
3.2.5 Externe communicatie	500	500	500	500
3.2.6 Video's inzake uitgebrachte rapporten	-	-	-	-
3.2.7 Presentatie van de uitgebrachte rapporten in de werkgroep commissies van de Staten	-	-	-	-
Totaal	1.000	500	500	500
Totaal (hele outcome)	79.000	81.500	90.500	100.500

De Rekenkamer erkent het belang van communicatie met haar stakeholders en wil daartoe het contact met haar stakeholders intensiveren. Het Stakeholders Engagement Strategy Plan met betrekking tot de drie voornaamste stakeholders van de Rekenkamer is opgesteld en geaccordeerd door het College. In dit plan is de relatie, vorm van communicatie en periodiciteit met iedere stakeholder vastgelegd. De verschillende communicatieplannen dienen alsnog te worden opgesteld en zullen periodiek worden geëvalueerd.

Indicatoren

Output	Indicatoren
Stakeholder Engagement Strategic Plan	Stakeholder Engagement Strategic Plan 2018– 2023
Video-opnames	Communicatieplannen voor de medewerkers, ministeries, Staten, media en Civil Society Groups.
Onderzoeksrapporten	Van alle uitgebrachte rapporten zal er een video op de website worden geplaatst.
Externe communicatie	Resultaat uitgevoerde onderzoeken
	Informatie van stukken die van belang kunnen zijn.

Outcome 4. Voorbereiding starten met integriteitsonderzoeken in 2023

4.1 Output (Operationele Doelstellingen)				
Activiteiten (Instrumenten)	2022	2023	2024	2025
4.1.1 Opstellen meerjaren Integriteitsplan en jaarplan	-	7.500	-	-
4.1.2 Opstellen van een integriteitsbeleid voor de Rekenkamer	-	-	-	-
4.1.3 Implementeren van IntoSAINT aangedragen aanbevelingen	1.000	-	-	-
4.1.4 Voorbereiden integriteit auditplan	-	10.000	5.000	-
Totaal	1.000	17.500	5.000	-
4.2 Output (Operationele Doelstellingen)				
4.2.1 Integriteitsplan	-	-	-	-
4.2.2 Gedragscode	5.000	-	-	-
4.2.3 Integriteitsdag	-	15.000	-	-
4.2.4 Bijwonen seminars	-	5.000	-	-
4.2.5 Template integriteitsonderzoek	-	-	-	-
4.2.6 Training uitvoeren integriteitsaudits	-	10.000	-	-
4.2.7 Onderzoeksrapporten	-	-	-	-
Totaal	5.000	30.000	-	-
Totaal (Hele outcome)	6.000	47.500	5.000	-

Om onder meer de Staten de mogelijkheid te bieden om de regering en openbare instanties effectief verantwoordelijk te houden voor een goed gebruik van openbare middelen dient de Rekenkamer al haar activiteiten uit te voeren in overeenstemming met de fundamentele beginselen van onafhankelijkheid, transparantie, ethiek, kwaliteit en verantwoordelijkheid. Een onafhankelijke en professionele Rekenkamer leeft de principes die het verwacht van de gecontroleerde entiteiten in de publieke sector door voorbeeldig te zijn 'Leading by example'.

De integriteitsevaluatie-workshop (IntoSAINT) heeft tot doel gehad de Rekenkamer in staat te stellen haar institutionele kwetsbaarheid en de sterkte van haar integriteitscontrolesysteem (ICS) te evalueren tegen mogelijke inbreuk. In het kader van het ISSAI-proef maken van de Rekenkamer is aan aanvang gemaakt met het toetsen van integriteitsaangelegenheden binnen de organisatie. Later zal dit ook gedaan worden bij de verschillende entiteiten.

Indicatoren

Output	Indicatoren
Integrity plan	Integrity plan 2021 – 2025
	Implementatie aanbevelingen IntoSAINT

Bijwonen congressen	Actieplan op basis van resultaat congressen
Onderzoeksrapport	Aantal uitgevoerde onderzoeken

Outcome 5. Versterken van de interne organisatie

5.1 Output (Operationele Doelstelling)				
Activiteiten (instrumenten)	2022	2023	2024	2025
5.1.1 Opstellen plan van aanpak nieuwe kwaliteits- bewakingssysteem	-	-	-	-
5.1.2 Reviseren huidige kwaliteitsbewakings- systeem	-	-	-	-
5.1.3 Opzetten van het nieuwe kwaliteitsbewakings- systeem	-	-	-	-
5.1.4 Implementeren nieuwe kwaliteitsbewakings- systeem	245.000	222.500	-	-
5.1.5 Evaluatie van het nieuwe kwaliteitsbewakings- systeem	25.000	25.000	-	-
5.1.6 Werven van nieuwe medewerkers	50.000	75.000	-	-
5.1.7 kennisvergaring en -deling	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal	330.000	332.500	10.000	10.000
5.2 Output (Operationele Doelstellingen)				
5.2.1 Resultaat revisie huidige kwaliteitbewakingssysteem	-	-	-	-
5.2.2 Opzet nieuwe kwaliteitsbewakings- systeem	-	-	-	-
5.2.3 Verslag /rapportage van de implementatie van het nieuwe systeem	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-
Totaal (hele outcome)	330.000	332.500	10.000	10.000

Kwaliteit van de onderzoeken van de Rekenkamer is van eminent belang. De Rekenkamer blijft zich inzetten om de kwaliteit van haar onderzoeken te blijven waarborgen. Als onderdeel van de professionaliseringstraject zal de Rekenkamer voor de kwaliteitsbewaking van de onderzoeken een kwaliteitsmanager aantrekken die zich bezig zal houden met de kwaliteitsbewaking gedurende het gehele onderzoekstraject.

De Rekenkamer zal een kwaliteitsfunctionaris aantrekken voor het invullen van de functie manager onderzoeken cq. kwaliteitsfunctionaris die belast zal worden met het reviseren en waar nodig aanpassen van de huidige kwaliteitsbewakingssysteem. Dit zal tijdelijk met ondersteuning van een externe deskundige van de Rekenkamer Nederland of de Auditdienst Rijk geschieden.

Indicatoren

Output	Indicatoren
Rapport voor plan van aanpak en structuur voor de opzet en kwaliteitsreview van de organisatie.	Uitgewerkt plan van aanpak voor het reviewen van de onderzoeken
	Uitgewerkt plan voor structuur en bemensing van het project
Handboek onderzoek	Een handboek voor Doelmatigheidsonderzoeken
	Een handboek voor Rechtmatigheidsonderzoeken
	Een handboek voor Integriteitsonderzoeken
Rapportage	Rapportage over het verloop van het proces
Onderzoeksrapport	Resultaat uitgevoerde onderzoeken

Outcome 6. Uitbrengen van Rapporten conform artt. 22 lid 4 en 30 lid 2 van de Lv ARC

6.1 Output (Operationele Doelstellingen)				
Activiteiten (Instrumenten)	2022	2023	2024	2025
6.1.1 Rechtmatigheidsonderzoeken	25.000	25.000	25.000	25.000
6.1.2 Doelmatigheidsonderzoeken	75.000	75.000	75.000	76.000
6.1.3 Integriteitsonderzoeken		61.000	75.000	80.000
Totaal	100.000	161.000	175.000	181.000
6.2 Output (Operationele Doelstellingen)				
6.2.1 Rapport Rechtmatigheid Jaarrekening controle Land	-	-	-	-

6.2.2 Rapport Rechtmatigheid Jaarrekening Landsloterij	-	-	-	-
6.2.3 Rapport Rechtmatigheid Jaarrekening Algemeen Pensioenfonds Curaçao	-	-	-	-
6.2.4 Doelmatigheidsonderzoeken, waarbij elk ministerie ten minste 1 keer is geraakt	-	-	-	-
6.2.5 Integriteitsonderzoeken	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-
Totaal (Hele outcome)	100.000	161.000	175.000	181.000

Indicatoren

Output	Indicatoren
Rapporten	Rechtmatigheidsonderzoeken: 1 Jaarrekening controle Land 1 Jaarrekening Landsloterij 1 Jaarrekening Algemeen Pensioenfonds Curaçao 7 Doelmatigheidsonderzoeken

Voor specialistische onderzoeken en technische ondersteuning wordt niet uitgesloten dat de Rekenkamer, zoals in het verleden, gebruik moet maken van externe deskundigen. De mate waarin gebruik zal worden gemaakt van externe deskundigen kan niet op voorhand worden vastgesteld. Dit is afhankelijk van de uit te voeren onderzoeken in de komende jaren.

Outcome 7. Ondersteuning Bedrijfsvoering

7.1 Output (Operationele Doelstellingen)				
Activiteiten (Instrumenten)	2022	2023	2024	2025
7.1.1 Beloning van Personeel	4.975.100	4.975.100	4.975.100	4.975.100
7.1.2 Verbruik Goederen en Diensten	1.000.900	987.100	1.212.100	1.262.100
7.1.3 Andere goederen en diensten	22.500	22.500	22.500	22.500
7.1.4 Afschrijving Vaste Activa	82.000	96.800	114.700	130.000
7.1.5 Interest				
7.1.6 Subsidies				
7.1.7 Overdrachten				
7.1.8 Sociale Zekerheid				
7.1.9 Andere uitgaven	30.000	30.000	30.000	30.000
7.1.10 Investerings	57.000	55.000	53.000	50.000
Totaal	6.167.500	6.166.500	6.407.400	6.469.700
7.2 Output (Operationele Doelstellingen)				
7.2.1				
Totaal				
Totaal (hele outcome)	6.167.500	6.166.500	6.407.400	6.469.700

De Rekenkamer ziet het als haar missie 1m een bijdrage te leveren aan goed bestuur door aan de volksvertegenwoordiging, de overheidsdiensten en het publiek op onafhankelijke wijze te rapporteren omtrent de wijze waarop de regering in het algemeen heeft zorggedragen voor het opgedragen beheer. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de wijze waarop de ontvangsten en bestedingen van publieke middelen hebben plaatsgevonden.

In de komende jaren zal ook gewerkt worden aan de versterking van de bevoegdheden van de Rekenkamer om onderzoeken uit te voeren. Daartoe zal gebruik worden gemaakt van o.a. actuariële en/of juridische deskundigen en ook dataspecialisten. Dit zal geschieden door mogelijke inschakeling van derden. Afhankelijk van de doorloop van het traject kan bepaald worden of de hiervoor geraamde bedragen toereikend zijn.

Sociaal Economische Raad

Het wettelijk kader

De Sociaal Economische Raad (hierna: de SER) is een op basis van artikel 72 van de Staatsregeling van Curaçao (P.B. 2010, nr. 86) ingesteld vast college van advies en is ingericht conform de bepalingen van de Landsverordening Adviescolleges (P.B. 2010, nr. 87). De SER heeft zijn wettelijke grondslag in de (organieke) Landsverordening Sociaal-Economische Raad (A.B. 2010, no. 87 bijlage p), zoals gewijzigd bij P.B. 2017, no. 70.

Op grond van artikel 2, eerste lid, van die Landsverordening heeft de SER tot taak de regering en de Staten van advies te dienen over de hoofdlijnen van het te voeren sociaaleconomische beleid, aangelegenheden van sociale of economische aard en over wettelijke regelingen van sociaaleconomische aard.

De SER wordt bij zijn adviestaak ondersteund door het Bureau Secretariaatvoering SER/ROA/GOA (hierna: het bureau). Ingevolge artikel 2 van het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, regelende de organisatie en taakstelling van het Bureau Secretariaatvoering SER/ROA/GOA (P.B. 2002, no. 12) ondersteunt het bureau behalve de SER ook:

1. het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken, zoals bedoeld in artikel 4 van de Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (P.B. 2008, no. 70). In het CGOA wordt overleg gevoerd over alle aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van ambtenaren, met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd;
2. de Raad voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA), die ingesteld is bij Landsbesluit d.d. 9 april 2019, no. 19/0753. Krachtens dat Landsbesluit heeft de ROA tot taak de regering van advies te dienen over onderwerpen betreffende onderwijs en arbeidsmarkt. Vanwege het specifieke karakter van de ROA, die zich met name toespitst op het secundair beroepsonderwijs (SBO), wordt momenteel bekeken hoe en op welke wijze het bureau daaraan de nodige ondersteuning zou kunnen bieden;
3. het Landelijk Algemeen en Sectoraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (vide tevens het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van de 15de november 2019, ter uitvoering van artikel 20, eerste lid, van de Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (P.B. 2019, no. 81);
4. andere door de Regering aangewezen landelijke adviesorganen;
5. commissies, werkgroepen en andere overlegfora, die een adviesorgaan, bedoeld onder 1, 2, 3 of 4, uit zijn midden aanwijst.

Algemene doelstelling SER

De SER bestaat uit vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en onafhankelijke deskundigen. In deze tripartiete 'setting' beraadslaagt de SER over onderwerpen met sociaaleconomische relevantie en streeft met betrekking tot de advisering hierover naar consensus.

De SER vervult op sociaaleconomisch gebied een tweetal belangrijke functies te weten:

- het creëren van maatschappelijk draagvlak; en
- het bieden van een overlegforum voor sociale partners.

De algemene doelstelling van de SER is de regering en de Staten, gevraagd en ongevraagd op kwalitatief hoogwaardige wijze te adviseren over alle belangrijke onderwerpen van sociaaleconomische aard.

De SER beoogt door middel van onder meer zijn advisering bij te dragen aan de volgende sociaaleconomische doelstellingen:

- een duurzame economische groei en ontwikkeling;
- verhoging van de werkgelegenheid dan wel een evenwichtigere arbeidsontwikkeling;
- een evenwichtige betalingsbalans;
- een billijke c.q. evenwichtigere inkomensverdeling;
- een stabiel prijsniveau dan wel een evenwichtigere prijspeil;
- adequate leefomstandigheden in alle wijken.

Missie van het Bureau Secretariaatvoering SER/ROA/GOA

Het bureau heeft op grond van haar wettelijke taakstelling als missie geformuleerd dat zij een onafhankelijke en betrouwbare partner wil zijn voor de SER, het CGOA en de ROA en dat zij door interdisciplinair en verbindend te werken positief richting wil geven aan het bevorderen van de bestuurskracht van Curaçao.

Relatie tot de overheid en de ministeriële structuur

De SER behoort zoals aangegeven tot de categorie ‘vast college van advies’ en opereert op grond van zijn aard en wettelijke taakstelling op relatieve afstand van de regering en het parlement. Dat geldt eveneens voor het CGOA. In dit bij wet ingestelde overleg- en overeenstemmingsplatform tussen de regering, in zijn hoedanigheid van werkgever, en de bonden van overheidspersoneel vindt bilaterale sociale dialoog plaats over de rechtstoestand van overheidsdienaren met inachtneming van de bepalingen van conventie nummer 151 van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO)⁹. Hoewel de bij landsbesluit¹⁰ ingestelde ROA de regering dient te adviseren aangaande vraagstukken op het gebied van onderwijs, in het bijzonder het SBO, en de arbeidsmarkt, kan bezwaarlijk worden getwijfeld aan haar onafhankelijke en onpartijdige karakter vanwege de zeer prominente rol die de beleidsorganisatie van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) daarin speelt. Hieronder zal nader worden ingegaan op dit punt. Één en ander laat evenwel onverlet de belangrijke adviserende taak van de ROA.

Uit het vorenstaande volgt dat zowel de SER als het CGOA alsook de ROA buiten het kader van de Landsverordening Ambtelijke Bestuurlijke Organisatie (A.B. 2010, no. 87) vallen en buiten het bereik van de ministeriële businessplannen; het gaat om op zichzelf staande entiteiten met eigen taken en bevoegdheden die ondersteund worden door het bureau.

In zijn streven een positieve bijdrage te leveren aan de versterking van de bestuurskracht werkt het bureau evenwel nauw samen met alle ministeries en ook met de staatsorganen (de Raad van Advies, de Algemene Rekenkamer en de Ombudsman).

Ambities voor 2021 op grond van de Missie

In 2022 zal verdere invulling worden gegeven aan de noodzakelijke randvoorwaarden ter realisering van bovenomschreven missie waarbij niet voorbij kan worden gegaan aan de ingrijpende gevolgen van de COVID-19 crisis. Dat deze crisis verstrekende financiële, economische en sociale gevolgen heeft, die ook in 2022 en wellicht ook daarna voelbaar zullen zijn, staat buiten kijf. Van belang is dat de SER en de overige, in de voorgaande alinea genoemde organen, ondanks het ‘veranderde klimaat’ op kwalitatief hoogwaardige wijze kunnen blijven functioneren en een wezenlijke bijdrage kunnen blijven leveren aan de verdere versterking van de democratische rechtstaat van Curaçao. Om dat te doen, blijven verantwoorde en kostenbewuste investeringen in de verdere institutionele en capaciteitsversterking noodzakelijk. Deskundigheidsbevordering en kwalitatieve versterking blijven in 2022 derhalve belangrijke aandachtspunten.

⁹ Labour Relations (Public Service) Convention, 1978 (No. 151).

¹⁰ Landsbesluit d.d. 9 april 2019, no. 19/0753.

De voorzitters, de leden, de plaatsvervangende leden van de SER, van het CGOA en van de ROA alsmede het bij het bureau werkzame personeel zullen onder andere door middel van speciale online-trainingen, opleidingen en masterclasses, de benodigde vaardigheden en competenties worden bijgebracht om hun adviserende taak op doeltreffende en kwalitatief hoogwaardige wijze te kunnen blijven uitvoeren.

Vanwege de veranderde omstandigheden door COVID-19 zal in dat verband effectief, kostenbewust en creatief worden omgegaan met de toegewezen middelen.

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

Gewone dienst	2021	2022	2023	2024
Apparaatskosten	2.178.800	2.178.800	2.178.800	2.178.800
Programmakosten	650.000	650.000	650.000	650.000
Totaal	2.828.800	2.828.800	2.828.800	2.828.800
Kapitaaldienst	2021	2022	2023	2024
Apparaatskosten	35.000	35.000	35.000	35.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	35.000	35.000	35.000	35.000

In vergelijking tot de dienstjaren 2020 en 2021 is sprake van een toename van het bedrag voor het gebruik van goederen en diensten op de gewone dienst van de ontwerpbegroting 2022 van de SER. De toename is toe te schrijven aan de volgende beleidswijzigingen:

1. Om te kunnen voldoen aan de contractueel vastgelegde maandelijkse huurverplichting voor het pand aan de Ansinghstraat nrs. 15-17 waarin de vergaderfaciliteiten en kantoorruimtes van de SER zijn ondergebracht, is het naar objectieve maatstaven gebruikelijk dat de daarvoor gereserveerde middelen toereikend zijn. Het eerder begrote huurbedrag was niet afdoende hetgeen in de praktijk leidde tot structurele af- en overschrijvingen. Met het bedrag dat thans is begroot, kan worden voldaan aan de hierboven genoemde maandelijkse huurverplichting;
2. Bij besluit van de Raad van Ministers is de remuneratie van de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter van het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA) opwaarts bijgesteld hetgeen meerjarig budgettaire gevolgen heeft;
3. De leden en plaatsvervangende leden van de Sociaal Economische Raad (SER) ontvangen geen vaste maandelijkse remuneratie zoals bij de andere hoge colleges van staat en vaste colleges van advies. In plaats daarvan krijgen zij vacatiegeld per vergadering (NAf. 150,00 p/p/p/v). Het vacatiegeld wordt licht opwaarts bijgesteld;
4. Het inzetten van stagiaires (HBO/WO) blijft ook het komende dienstjaar (2022) hoogstnoodzakelijk om het tekort aan personeel tot op zekere hoogte op te kunnen vangen;
5. Om de discrepantie tussen de vastgestelde personeelsformatie en de huidige personeelsbezetting doeltreffend en verantwoord aan te pakken, is het van wezenlijk belang dat werving- en selectieprocedures worden gestart voor de nog in te vullen kritische functies (fte's). Hierbij zij met klem benadrukt dat handhaving van de huidige situatie (onderbezetting terwijl er formatieplaatsen zijn) behalve onwenselijk niet verantwoord is. Het aantrekken van gekwalificeerd en hoger opgeleid personeel is en blijft een prioriteitspunt.

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

1. Duurzame economische opleving

Impulsen zijn nodig voor echte economische opleving en voor een echte verhoging van de tewerkstellingsgraad op Curaçao. Al vóór de COVID-19 crisis heeft de SER in diverse adviezen erop gewezen dat de economie van Curaçao zich met opeenvolgende jaren van recessie in een neerwaartse spiraal bevindt van toenemende negatieve economische groei, een sterk oplopende

werkloosheid, afnemende arbeidsproductiviteit, toenemende inflatie en een groeiende informele economie. De COVID-19 crisis heeft de situatie alleen maar verergerd. Juist die sectoren, waaronder het toerisme met inbegrip van de horeca (en de daaraan gelieerde economische activiteiten), met een groot economisch groeipotentieel, zijn het zwaarst getroffen door de gevolgen van COVID-19. Massaontslagen, sociale verloedering en een gebrek aan perspectief zijn het resultaat.

Curaçao kampt op dit moment met een acuut liquiditeitsprobleem en zal de komende maanden grotendeels afhankelijk blijven van rechtstreekse liquiditeits- en begrotingssteun vanuit Den Haag. Aan die steun zijn uiteraard voorwaarden verbonden. Hoe, wanneer en op welke wijze de Curaçaose economie weer zal opleven, is sterk afhankelijk van diverse factoren, zoals het aantrekken van de wereldeconomie en de mate waarin de regering in staat zal zijn te voldoen aan de door Nederland gestelde voorwaarden voor steun.

Tegen de achtergrond van de huidige crisis is een heldere koers nodig. Het overbruggings- en hervormingsprogramma dat het kabinet op 12 juni 2020 heeft gepresenteerd, is daartoe een eerste stap. Het overbruggings- en hervormingsprogramma bouwt voort op de Groeistrategie en het Groeiakkoord. De uitvoering van dat programma is een gigantische opgave waarbij samenwerking en solidariteit essentieel zijn. De regering heeft aangegeven dit meerjarige proces niet alleen te willen dragen maar in nauw overleg en in nauwe samenwerking met werkgevers, werknemers en andere groeperingen binnen de samenleving.

Zoals in het vorige hoofdstuk aangegeven, beoogt de SER door middel van zijn advisering bij te dragen aan onder meer duurzame economische groei; een evenwichtige arbeidsontwikkeling en adequate leefomstandigheden in de wijken. Vanwege de huidige COVID-19 crisis kan daarom met een grote mate van zekerheid worden aangenomen dat de SER de komende periode steeds vaker zal worden benaderd om te adviseren over de beleidsterreinen en focusgebieden die geïdentificeerd zijn in het overbruggings- en hervormingsprogramma.

Om daarop slagvaardig te kunnen inspelen, is versterking van de beschikbare adviescapaciteit nodig. Die is op dit moment, in kwantitatieve zin, ondermaats. Versterking van de capaciteit met de juiste competenties en vaardigheden geniet daarom hoge prioriteit, niet alleen om tijdig en adequaat te kunnen voldoen aan de verwachte stroom adviesverzoeken, maar ook om op de middellange en lange termijn tegemoet te kunnen komen aan afspraken in internationaal verband, zoals de realisering van de VN-duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's), in het bijzonder SDG nummer 8 dat gaat over 'fatsoenlijk werk en economische groei', waaraan het Koninkrijk, ook ten behoeve van de overzeese (autonome) gebiedsdelen, zich heeft gecommitteerd.

Behalve een kwantitatieve versterking blijven investeringen nodig in de verdere kwalitatieve upgradering van de huidige adviescapaciteit. Van belang hierbij is dat de kennis van zowel de adviseurs als de SER-leden op peil blijft. Zoals hierboven aangegeven zal dat gebeuren door middel van online en in house trainingsprogramma's, workshops, e.d. Verder kan, door het bundelen van krachten met zusterorganisaties uit de overige Caribische landen van het Koninkrijk, op dit vlak schaalvoordelen worden behaald, hetgeen niet alleen kosteneffectief is, maar ook kan bijdragen aan uniformiteit en standaardisering van de kwaliteit van adviezen over sociaaleconomische vraagstukken in het Caribische deel van het Koninkrijk. Het onderhouden van effectieve contacten en relaties met sociaaleconomische adviesraden uit de regio (CESALC), binnen het verband van het wereldwijde netwerk van SER'en (AICESIS), met de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) en met het VN-agentschap ECOSOC, draagt eveneens bij aan de kwaliteit van SER-adviezen. Mondiale perspectieven worden dan ingebracht en toegesneden op de specifieke Curaçaose situatie.

Uit het vorenstaande volgt dat de SER, door middel van zijn kritische adviezen, zijn steen bijdraagt aan het helpen creëren van mogelijke randvoorwaarden voor duurzame economische opleving. Hoe lang deze opleving op zich laat wachten is, zoals hierboven betoogd, afhankelijk van diverse factoren. Op de korte en middellange termijn ligt de focus van de SER echter op advisering over

vraagstukken die gerelateerd zijn aan een spoedig sociaaleconomisch herstel, althans een herstel op het niveau van pre-COVID.

Behalve adviserend is de SER signalerend bezig en heeft hij tevens een aanjaagfunctie.

De signalerende taak van de SER komt onder meer tot uiting in de wijze waarop de SER door publicatie van zijn adviezen op zijn website (www.ser.cw), de publieke opinie tracht te beïnvloeden en het maatschappelijk debat wil stimuleren over actuele sociaaleconomische vraagstukken. De SER is daarbij evenwel gehouden aan wettelijke termijnen ten aanzien van openbaarmaking van zijn adviezen. Van belang hierbij is dat de website continu wordt geüpdatet en geactualiseerd.

Een bijdrage leveren aan het maatschappelijke debat wordt verder gestimuleerd door actieve deelname van de leden en de adviseurs van de SER aan overlegfora en kennisnetwerken. Door hen een podium te bieden waarin zij met anderen kunnen interacteren en eigen inzichten met anderen kunnen delen, wordt bewerkstelligd dat de SER zichtbaarder wordt. Dat draagt bij aan een sterk imago van de SER als kennisintensieve speler in het publiek domein.

Voor de SER is één van de doorslaggevende factoren om innovatief te kunnen blijven: kennisoverdracht. Hier komt de aanjaagfunctie van de SER goed tot haar recht. Vanaf 2018 is mede dankzij de SER het 'Future of Work' debat (FoW) op Curaçao opgelaaid. Door het organiseren van thematische bijeenkomsten en miniconferenties en het regelmatig optreden in de publiciteit met een eenduidige boodschap, wordt kennis overgedragen aan externe partijen. De SER zal de komende periode deze aanjaagfunctie blijven vervullen op thema's zoals onder meer FoW, arbeidsmigratie, sociale zekerheid en duurzaamheid.

Zoals in het vorige hoofdstuk aangegeven, biedt de SER de sociale partners een platform om overleg te voeren over sociaaleconomische onderwerpen die werknemers en werkgevers aangaan. Deze forumfunctie is in het belang van een stabiele en duurzame ontwikkeling van Curaçao. Vanwege de huidige crisis als gevolg van de COVID-19 pandemie, zal meer dan ooit andere partijen dan werkgevers en werknemers worden betrokken bij de beraadslagingen in SER-verband met een raadgevende stem. Afhankelijk van het specifieke onderwerp dat ter advisering voorligt, zullen externe deskundigen worden uitgenodigd om hun zienswijzen en kennis te delen met de SER. Deze zullen – indien van belang en relevant – worden meegenomen in de uiteindelijke advisering.

Om bovenstaande doelstellingen te realiseren, is het randvoorwaardelijk dat de SER:

- ongestoorde en onbelemmerde toegang krijgt tot actuele en relevante data;
- kan rekenen op doeltreffende samenwerking met relevante ambtelijke actoren;
- de ruimte en medewerking krijgt van het politieke bestuur om zijn adviezen zelfstandig, naar eigen inzichten, op te stellen;
- strategische allianties kan aangaan met onderzoeksinstituten, kenniscentra, denktanks, NGO's en belangengroeperingen, zowel lokaal, interregionaal (binnen het Koninkrijk), regionaal als internationaal;
- actief blijft deelnemen aan activiteiten van regionale en internationale gremia;
- kan blijven beschikken over goed geoutilleerde vergaderfaciliteiten met state-of-the-art audiovisueel apparatuur en een robuuste digitale omgeving.

Complementair aan het vorenstaande is een effectieve interne communicatie (tussen de leden onderling, de voorzitter met de leden en de voorzitter met het secretariaat) nodig met het oog op borging van kwalitatief hoogwaardige advisering door de SER. Vooral een heldere en eenduidige communicatie met het Bureau Secretariaatvoering SER/ROA/GOA draagt bij aan een op maat gesneden ondersteuning aan het adviesorgaan. Specifieke behoeftes worden dan in kaart gebracht waarover concrete werkafspraken kunnen worden gemaakt. Deze afspraken omhelzen wat mogelijk is en wat niet en binnen welk tijdsbestek, wat prioriteit heeft en wat niet, welke

processen ingezet kunnen worden en welke procedures gevolgd moeten worden. Indien nodig zal bij de verdere verfijning van de interne communicatie externe experts worden ingehuurd.

2. Een kleine efficiënte en slagvaardige overheid

Zoals reeds gesteld staat Curaçao door de COVID-19 crisis voor ongekennde uitdagingen. Om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden, zijn durf, daadkracht en samenwerking nodig. Durf om verstandige (beleids)maatregelen te nemen en daadkracht om deze daadwerkelijk om te zetten in uitvoeringsacties. Uit het oogpunt van maatschappelijke acceptatie en draagvlakvergroting zal daarbij noodzakelijkerwijs samengewerkt moeten worden met alle betrokken belangen.

Met het oog op versterking van de bestuurskracht geldt dat ook voor de publieke sector het nodige moet worden gedaan om deze relatief omvangrijke sector te herstructureren zodat zij beheersbaar en betaalbaar blijft. Het streven is te komen tot een kleine, efficiëntere overheid die garant kan staan voor een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening aan de samenleving. De in het voorgaande hoofdstuk genoemde overbruggings- en hervormingsprogramma bevat enkele concrete voorstellen en maatregelen die direct van invloed zullen zijn op de rechtstoestand van overheidsdienaren.

Het CGOA is het aangewezen platform waarin tussen de regering en de vertegenwoordiging van het overheidspersoneel overleg wordt gevoerd inzake alle aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van ambtenaren, met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd. Aangezien het bureau ook belast is met de inhoudelijke ondersteuning van het CGOA, is het zaak dat er heldere en eenduidige werkafspraken zijn met het CGOA-presidium, de regering en het voorzitterschap van de Centrale Commissie van Vakbonden (CCvV). In de CCvV zijn de overheidsbonden vertegenwoordigd.

In 2022 zal binnen CGOA-verband verder gehandeld worden conform de procedurele werkwijze vastgelegd in het 'Akkoord van Bramendi'. Dat betekent dat al het inhoudelijke voorwerk zoveel mogelijk in gemengd samengestelde commissies en werkgroepen wordt gedaan en het resultaat daarvan vervolgens in het CGOA bekrachtigd. Voor het bureau geldt dat wil het op adequate en doeltreffende wijze de CGOA-partijen bijstaan, het dient te beschikken over de noodzakelijke 'tools'. Vermeld kan worden dat ten behoeve van het CGOA-gebruik wordt gemaakt van dezelfde SER-faciliteiten (vergaderzaal, digitale infrastructuur, bedienend personeel, etc.). Voor een nog betere inhoudelijke ondersteuning geldt ook hier het uitgangspunt dat capaciteitsversterking onafwendbaar is.

Aangezien op technisch niveau er sprake is van constructieve banden met de ILO, zowel met het hoofdkantoor in Geneve als het regionale kantoor in Port of Spain, zal met grotere regelmaat ILO-workshops en trainingen worden verzorgd aan de CGOA-partijen. Het oogmerk is een bijdrage te leveren aan verhoging van de effectiviteit van de bilaterale sociale dialoog in CGOA-verband. Het streven blijft gericht op het voldoen aan ILO-conventie nr. 151 ('Labour Relations (Public Service) Convention, 1978 (No.151)')

Verder zal door het (mede)-organiseren van seminars, conferenties en studiedagen een bijdrage worden geleverd aan de noodzakelijke efficiëncyslag bij de overheid. Behalve dat dit in het belang is van de bestuurskracht van Curaçao draagt het ook bij aan de realisering van SDG 16 nummer dat staat voor vrede, justitie en sterke publieke diensten.

Evenals de SER, werkt het CGOA niet in een vacuüm. Beide organen staan midden in de samenleving en dienen verantwoording af te leggen over hun werkzaamheden en activiteiten. Transparantie en het betrachten van actieve openbaarheid blijven ook in 2021 prioriteitspunten. De website van het CGOA (www.cgoacuracao.cw) zal met regelmaat worden geactualiseerd en waar nodig en gewenst zal middels perscommuniqués en -verklaringen worden gecommuniceerd met het brede publiek.

3. Betere aansluiting Onderwijs en Arbeidsmarkt

Versterking van het beroepsonderwijs en betere aansluiting van het onderwijscurriculum op arbeidsmarktbehoeftes vraagt om een robuuste aanpak. Zeker in crisistijd. Ter vergroting van de werkgelegenheidskansen en met het oog op een dynamischer arbeidsmarkt is het van belang dat bij de vormgeving van het onderwijs- en arbeidsmarktbeleid een extern, deskundig en onpartijdig adviescollege de regering gericht van adviezen kan dienen. Daartoe is, zoals in onderdeel 1 staat aangegeven, in 2019 de ROA ingesteld op grond van de Landsverordening secundair beroepsonderwijs.

Krachtens het instellingslandsbesluit van de ROA wordt deze raad ondersteund door het bureau Secretariaatvoering SER/ROA/GOA. Hoewel dat voortvloeit uit artikel 11 van genoemd landsbesluit is de praktijk tot dusverre anders. Over de wijze waarop die ondersteunende rol concrete invulling zal moeten krijgen wordt binnen de ROA-SBO verschillend gedacht. Geconstateerd wordt dat de beleidsorganisatie van het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) het voorzitterschap van de ROA bekleedt en zolang de onduidelijkheid over de rol van het bureau heerst ook belast is met het secretariaat van deze raad. Naar het oordeel van het bureau doet dat afbreuk aan de onafhankelijke positie die de ROA-SBO zal moeten innemen.

Bovendien is in SER-verband herhaalde malen gepleit voor de instelling van een adviescollege voor de Toekomst van Werk en Educatie (TWE) dat over het bredere scala van aansluitingsmogelijkheden voor het gehele onderwijs, en niet alleen de SBO, zal moeten adviseren. Tot dusverre is de TWE helaas niet van de grond gekomen. Wil de regering daadwerkelijk bijdragen aan een weerbare en flexibele arbeidsmarkt dan zal serieus overwogen moeten worden om het gehele onderwijs te betrekken en niet alleen de praktijkgerichte SBO.

Verwacht wordt dat de tot dusverre heersende onduidelijkheid over de rol van het bureau op korte termijn wordt weggenomen zodat het bureau kan voldoen aan de haar opgedragen taak. Voor de ROA-SBO zullen aanvullende voorzieningen moeten worden getroffen. Hierbij moet minimaal gedacht worden aan het opzetten van een website, het zorgdragen voor allerhande kantoorbenodigdheden voor logistieke zaken en adequate bemensing (minimaal één erkende deskundige). Dit brengt onherroepelijk extra kosten met zich mee die tot dusverre gealloceerd zijn op de begroting van het Ministerie van OWCS. Er zal derhalve een overheveling van middelen moeten plaatsvinden naar de begroting van het bureau wil de ROA slagvaardig, effectief en vooral onafhankelijk kunnen opereren.

Het voldoen aan SDG nummer 4 (zorgdragen voor kwaliteitsonderwijs) vraagt om een adequate oplossing voor bovengenoemde uitdagingen.

4. Evenwichtigere welvaartsverdeling

Doordat het bureau ondersteuning verleent aan drie belangrijke adviesorganen die midden in de publieke belangstelling staan, draagt het indirect bij aan een beter begrip voor het nut en de noodzaak van deze organen in het licht van de discussies over een evenwichtiger welvaartsverdeling. De COVID-19 crisis heeft de vele kwetsbaarheden van ons stelsel en van onze instituties aan het licht gebracht; de grote discrepanties die er bestaan in inkomens, kansen en mogelijkheden belemmeren een gestage verbetering van het algemene welzijn op Curaçao.

Optimalisering van de advies- en overlegfuncties van de SER, de ROA en het GOA kan bijdragen aan een collectieve bewustzijnsverandering en –vergroting. Als ‘ondersteuner’ van deze drie adviescolleges zal het bureau ook in 2022 zich onverminderd inzetten om dat ideaal te bereiken.

Output	Indicatoren
Output 1: Adviezen en andere activiteiten die mede bijdragen aan een maatschappelijke discussie over sociaal-economisch relevante onderwerpen	Minimaal 5 adviezen en/of andere activiteiten die mede bijdragen aan het bewerkstelligen van duurzame sociaaleconomische ontwikkeling van Curaçao
Output 2: Het "Bramendi akkoord" is uitgevoerd	Partijen hebben zich middels het instellen en deelnemen aan minimaal 6 van de werkgroepen over de als prioritair aan te merken onderwerpen in het akkoord die in 2020 nog niet zijn afgerond
Output 3: Reëlere en effectievere discussie (ROA) waardoor er een betere aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt is	Minimaal 6 vergaderingen van de ROA waar het Bureau Secretariaatvoering een inhoudelijke en significante bijdrage aan levert
Output 4: Apparaatskosten SER/ (Evenwichtigere welvaartsverdeling)	Goede voorzieningen voor een soepel draaiende Bureau Secretariaatvoering SER/ROA/GOA

Ombudsman

Visie

De Ombudsman ambieert een publieke sector die op integere, effectieve, transparante en verantwoordelijke wijze functioneert.

Missie

Door middel van het verrichten van onafhankelijk en objectief onderzoek van een kwalitatief hoogwaardig niveau, bevordert de Ombudsman op evenwichtige wijze de integriteit, effectiviteit, transparantie en verantwoordelijkheid van en binnen de publieke sector.

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

Gewone dienst	2022	2023	2024	2025
Apparaatskosten	2.301.300	2.301.300	2.301.300	2.301.300
Programmakosten	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal	2.331.300	2.331.300	2.331.300	2.331.300
Kapitaaldienst	2022	2023	2024	2025
Apparaatskosten	125.000	125.000	125.000	125.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	125.000	125.000	125.000	125.000

Impacts

De Ombudsman heeft de volgende impacts:

1. Verhoging en instandhouding van een goede democratische bestuursvoering.
2. Verdere professionalisering en ontwikkeling van het instituut van de Ombudsman.

	2022	2023	2024	2025
1401 Verhoging en instandhouding van een goede democratische bestuursvoering	200.000	200.000	200.000	200.000
1402 Verdere professionalisering en ontwikkeling van het instituut van de Ombudsman	184.700	184.700	184.700	184.700
Apparaatskosten	125.000	125.000	125.000	125.000
Totaal impacts	509.700	509.700	509.700	509.700

Samenhang met het overheidsbeleid

Samenhang met het overheidsbeleid
1401 Verhoging en instandhouding van een goede democratische bestuursvoering
14 Vergroot vertrouwen van de bevolking in de toekomst van het land
01 De stakeholders en belangstellenden maken gebruik van het instituut van de Ombudsman om de democratische bestuursvoering te verhogen en in stand te houden.

02 De Ombudsman onderzoekt overheidshandelen om de democratische bestuursvoering te verhogen en in stand te houden
16 SDG 16. Peace, Justice and strong Institution

Samenhang met het overheidsbeleid
1402 Verdere professionalisering en ontwikkeling van het instituut van de Ombudsman
14 Vergroot vertrouwen van de bevolking in de toekomst van het land
01 Het kennisniveau van het instituut van de Ombudsman wordt op peil gehouden door het beschikbaar stellen van onder meer geschikte literatuur, juridische zoekmachines en trainingen. 02 De Ombudsman maakt waar nodig gebruik van externe deskundigen om de eigen expertise van het instituut aan te vullen. 03 De Ombudsman maakt gebruik van externe deskundigen in die gevallen waarin de benodigde expertise intern niet beschikbaar is.
16 Peace, Justice and strong Institution

1401 Verhoging en instandhouding van een goede democratische bestuursvoering	2022	2023	2024	2025
1. De stakeholders en belangstellenden maken gebruik van het instituut van de Ombudsman om de democratische bestuursvoering te verhogen en in stand te houden 2. De Ombudsman onderzoekt overheidshandelen om de democratische bestuursvoering te verhogen en in stand te houden	200.000	200.000	200.000	200.000
4339 Representatie & Voorlichting	100.000	100.000	100.000	100.000
4378 Publieke voorlichtingen	100.000	100.000	100.000	100.000
Apparaatskosten	125.000	125.000	125.000	125.000
Totaal Impact	325.000	325.000	325.000	325.000

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Door toezicht te houden op de behoorlijkheid van het lokale overheidsbestuur, draagt de Ombudsman in belangrijke mate bij aan het verlenen van aanvullende bescherming. Deze aanvullende bescherming is voor eenieder toegankelijk en is op grond van de bepalingen van de Landsverordening ombudsman laagdrempelig en kosteloos.

Een goede democratische bestuursvoering wordt in de praktijk bereikt door het verrichten van onderzoeken van hoogwaardige kwaliteit, maar ook door middel van het verstrekken van voldoende en adequate informatie aan belangstellenden en stakeholders. Het verstrekken van informatie aan stakeholders en belangstellenden is noodzakelijk om de doelgroep die de Ombudsman bedient te kunnen bereiken. Het verhogen van de zichtbaarheid en de naamsbekendheid van het instituut van de Ombudsman is in dit kader van groot belang.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
Een goede democratische bestuursvoering, waardoor het vertrouwen van de bevolking in de toekomst van het Land wordt vergroot.	De outcome kan worden gemeten aan de hand van onder andere de naamsbekendheid van het instituut en de aard van de verzoeken dan wel klachten die bij de Ombudsman worden ingediend

1402 Verdere professionalisering en ontwikkeling van het instituut van de Ombudsman	2022	2023	2024	2025
01 Het kennisniveau van het instituut van de Ombudsman wordt op peil gehouden door het beschikbaar stellen van onder meer geschikte literatuur, juridische zoekmachines en trainingen 02 De Ombudsman maakt waar nodig gebruik van externe deskundigen om de eigen expertise van het instituut aan te vullen 03 De Ombudsman maakt waar nodig gebruik van externe deskundigen in die gevallen waarin de benodigde expertise intern niet beschikbaar is.	184.700	184.700	184.700	184.700
4376 Abonnementen & Lectuur	25.000	25.000	25.000	25.000
4372 Onderhoud Kantooruitrusting	100.200	100.200	100.200	100.200
4334 Opleiding & Training	30.000	30.000	30.000	30.000
4379 Advieskosten	30.000	30.000	30.000	30.000
Apparaatskosten	125.000	125.000	125.000	125.000
Totaal Impact	310.200	310.200	310.200	310.200

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Voor de Ombudsman is het van belang om het kennisniveau binnen het instituut op peil te houden. Een deskundige uitvoering van de hoofdtaak van de Ombudsman is immers van groot belang, aangezien de Ombudsman de verzoeker over diverse uiteenlopende zaken adviseert, hoewel het accent voornamelijk op juridisch en sociaal-juridisch vlak ligt. Ter waarborging van de kwaliteit van deze adviezen, maar ook van de kwaliteit van de uitgebrachte rapporten van de Ombudsman, is het noodzakelijk dat het personeel de kans krijgt om de nodige trainingen en cursussen te volgen. De Ombudsman en zijn medewerkers volgen daarom regelmatig trainingen en cursussen en bezoeken voorts ter bevordering van hun deskundigheid jaarlijks diverse conferenties, zowel lokaal als in het buitenland.

Ook de kennisuitwisseling met andere Ombudsmannen draagt verder bij aan de uitbreiding van de expertise van het instituut van de Ombudsman. Het lidmaatschap van internationale en interregionale organisaties zoals de International Ombudsman Institute [IOI], de Caribbean Ombudsman Association [CAROA] en de Instituto Latino-Americano del Ombudsman [ILO], draagt op belangrijke wijze bij aan de kennisvergroting van en binnen het instituut. Een actieve deelname aan deze organisatie is bovendien bevorderlijk voor het netwerk van de Ombudsman, hetgeen in de praktijk een grote toegevoegde waarde heeft. Ook in koninkrijksverband, zoals tijdens de jaarlijkse conferentie van de Nederlandse Koninkrijk ombudsmannen, wordt waar noodzakelijk en wenselijk samengewerkt.

Voor het op een gedegen wijze kunnen uitoefenen van zijn taken, kan het voorkomen dat de Ombudsman externe deskundigen moet inschakelen. Hierbij zal het in beginsel veelal gaan om specifieke externe deskundigheid die de Ombudsman niet zelf in huis heeft, danwel om expertise ter onderbouwing van een voorgenomen standpunt. De noodzaak tot het inwinnen van extern advies is afhankelijk van de geplande onderzoeken van de Ombudsman, maar ook van de klachten c.q. verzoekschriften die bij de Ombudsman worden ingediend.

Outcome	Indicatoren
01 De Ombudsman maakt gebruik van geschikte literatuur om het kennisniveau binnen het instituut op peil te houden	Aanschaffen van geschikte literatuur en jaarlijks optimaliseren van de literatuur
02 De Ombudsman maakt gebruik van juridische zoekmachines om de deskundigheid binnen het instituut op peil te houden	Investeren in software en licentiekosten

03 De Ombudsman maakt gebruik van externe trainingen om de deskundigheid binnen het instituut te bevorderen	Bijwonen externe trainingen
04 De Ombudsman maakt gebruik van externe deskundigen voor het inwinnen van advies.	Externe deskundig bureaus inschakelen
05 De Ombudsman maakt gebruik van externe deskundigen om diverse ondersteunende processen binnen het instituut vorm te geven en te ondersteunen	Inschakelen van externe deskundigen op het gebied van bijvoorbeeld ICT, archivering en management

Functie 11 Rechtswezen

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst	19.742.500	19.749.200	19.756.000	19.756.000
Programmakosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	19.742.500	19.749.200	19.756.000	19.756.000
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-

Het Gemeenschappelijk Hof van Justitie is een zelfstandig orgaan dat diensten verleent aan de landen Aruba, Curaçao, Sint-Maarten en aan de BES-eilanden.

Functie 14 Defensie

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst	10.231.900	10.231.900	10.231.900	10.231.900
Programmakosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	10.231.900	10.231.900	10.231.900	10.231.900
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-

De lasten in deze functie betreffen personeelslasten. Deze lasten worden (grotendeels) teruggevorderd van Nederland.

Ministerie van Algemene Zaken

Visie

- In het jaar 2025 is Curaçao een land dat berust op goed bestuur, met hoge kwaliteit van leven, duurzame sociaal-economische ontwikkeling en onderwijs dat een ieder motiveert om het beste uit zichzelf te halen.

Missie

- Het ministerie van Algemene Zaken draagt zorg voor de kwaliteit van de rechtsstaat, optimale interne en externe communicatie, duurzame koninkrijksrelaties en buitenlandse betrekkingen, versterking van de nationale identiteit en waarborging van de nationale veiligheid.

Functie / Kostenplaats	Zorggebied / Doel organisatie
01 - Bestuursorganen	
110100 - Minister van Algemene Zaken	Politiek eindverantwoordelijke voor realisatie van de doelstellingen van het ministerie.
03 - Algemeen beheer Algemene Zaken	
110300 - Kabinet Minister AZ	Biedt de minister ondersteuning en voorziet de minister van advies.
110301 - Secretar. Raad van Ministers	Ondersteunt de Raad van Ministers bij het voorbereiden en organiseren van de raadsvergaderingen evenals het voorbereiden en registreren van de raadsbesluiten.
110302 - Beleidscoördinatie	Coördineren van vertaalslag regeerakkoord naar regeerprogramma en samenhangende uitvoering van het regeerprogramma.
110303 - Veiligheidsdienst Curacao	Waarborgen van de Nationale veiligheid.
110304 - Kabinet Gevolmachtigd Minister	Adviseren en ondersteunen van de Gevolmachtigde Minister.
110305 - Secretaris Generaal AZ	Verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en coördinatie beleid van het gehele ministerie.
110306 - Ministeriële staf	Verantwoordelijk voor de operationele ondersteuning van het ministerie.
110308 - Directie Buitenlandse Betrekkingen	Onderhouden van internationale relaties van Curaçao en vertegenwoordiging van Curaçao, regionaal en internationaal.
110309 - Sec Dir Buitenl. Betrekkingen	Onderhouden van internationale relaties van Curaçao en vertegenwoordiging van Curaçao, regionaal en internationaal.
110311 - UO Communic. en Voorlichting	Het verzorgen van een optimale informatie voorziening binnen de overheid en met de gemeenschap.
110312 - UO Wetgeving en Jurid. Zaken	Leverd bijdrage aan de bevordering van de kwaliteit van de rechtstaat.
110313 - UO Natievorm. en Kon.relaties	Zorgdragen voor de belangenbehartiging van Curaçao binnen het Koninkrijk en het versterken van de onderlinge banden.
110314 - Huurcommissie	Bemiddelen tussen huurder en verhuurder
110315 - Dir.Risicobeh & Rampenbeleid	Garanderen en waarborgen van de randvoorwaarden voor een effectieve en efficiënte bescherming en veiligstelling van levens, goederen, leefomgeving en maatschappelijke continuïteit van Curaçao.
07 - Overige Algemene Zaken	
110700 - Overige uitgaven alg. Bestuur	Algemeen Bestuur AZ.
110702 - Vrijwilligerskorps	Paramilitair Korps voor ondersteuning bij handhaven openbare orde.
110701 - Prog.Bureau Plan Nashonal	Niet actief
110703 - Uitvoering Landspakket	Monitoring afspraken Landspakket - Curaçao

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst Uitgaven	58.659.160	58.546.996	58.551.042	58.545.042
01 - Bestuursorganen	453.700	463.700	463.700	463.700
03 - Algemeen beheer Algemene Zaken	27.498.260	27.387.896	27.371.742	27.385.742
07 - Overige Algemene Zaken	30.707.200	30.695.400	30.715.600	30.695.600
Kapitaal Dienst Uitgaven	2.014.000	1.499.300	308.000	972.240
01 - Bestuursorganen	-	-	-	-
03 - Algemeen beheer Algemene Zaken	1.614.000	1.349.300	308.000	322.240
07 - Overige Algemene Zaken	400.000	150.000	-	650.000

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

	2022	2023	2024	2025
01 - Bestuursorganen	453.700	463.700	463.700	463.700
Gewone Dienst Uitgaven	453.700	463.700	463.700	463.700
Apparaatskosten	453.700	463.700	463.700	463.700
Programma Kosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
03 - Algemeen beheer Algemene Zaken	29.112.260	28.737.196	27.679.742	27.707.982
Gewone Dienst Uitgaven	27.498.260	27.387.896	27.371.742	27.385.742
Apparaatskosten	24.214.980	24.257.346	24.281.242	24.276.242
Programma Kosten	3.283.280	3.130.550	3.090.500	3.109.500
Kapitaal Dienst Uitgaven	1.614.000	1.349.300	308.000	322.240
Apparaatskosten	1.335.000	1.235.000	210.000	210.000
Programma Kosten	279.000	114.300	98.000	112.240
07 - Overige Algemene Zaken	31.107.200	30.845.400	30.715.600	31.345.600
Gewone Dienst Uitgaven	30.707.200	30.695.400	30.715.600	30.695.600
Apparaatskosten	22.707.200	22.695.400	22.715.600	22.695.600
Programma Kosten	8.000.000	8.000.000	8.000.000	8.000.000
Kapitaal Dienst Uitgaven	400.000	150.000	-	650.000
Apparaatskosten	400.000	150.000	-	650.000
Programma Kosten	-	-	-	-

Ministeriële Impacts

Het ministerie van Algemene Zaken heeft de volgende impacts:

	2022	2023	2024	2025
1301 Waarborgen kwaliteit van de rechtstaat met deugdelijk bestuur en kwaliteit van de besluitvorming	44.954.600	44.401.476	43.250.882	43.880.882
1302 Eenheid van beleid is bevorderd op basis van het Regeerprogramma	20.500	19.000	19.000	19.000
1303 De overheidsmedewerker is continu in staat kwalitatief goede diensten te verlenen	183.000	208.300	171.500	225.740
1304 Het publiek erkent dat het overheidspersoneel kwalitatief goede diensten verleent	-	-	-	-
1305 Het vertrouwen van de burger in de overheid vergroot	10.000	10.000	10.000	10.000
1306 SDG's en integraal en interministerieel beleid wordt gemonitord en gerapporteerd	103.780	87.550	83.000	83.000
1307 De belangen van de regering van Curaçao zijn behartigd in Koninkrijksverband in Den Haag en Europa	5.296.700	5.325.390	5.340.080	5.324.080
1308 De Gemeenschap is goed geïnformeerd	533.600	543.600	543.600	543.600
1316 Waarborgen kwaliteit van de rechtstaat met deugdelijk bestuur en kwaliteit van de besluitvorming	-	-	-	-

	2022	2023	2024	2025
1409 Gevolgen van crisis en calamiteiten beperken	-	-	-	-
1410 DBB is een gewaardeerde en erkende organisatie voor de buitenlandse betrekkingen van Curaçao	89.000	89.000	89.000	89.000
1411 Curaçao heeft een breed gedragen buitenlands beleid	185.000	185.000	185.000	185.000
1412 Bescherming van de bevolking en de Nationale Veiligheid	1.031.480	926.480	931.480	926.480
1413 Risico's voor Curaçao vroegtijdig erkennen en analyseren	103.000	88.000	73.000	68.000
1414 Gevolgen van crisis en rampen zijn zoveel mogelijk beperkt	152.500	152.500	152.500	152.500
1415 Financiering Nationale Hervormingscommissie Regering Curaçao	8.000.000	8.000.000	8.000.000	8.000.000
Totaal Ministerie Impacts	60.663.160	60.036.296	58.849.042	59.507.282

Samenhang met het overheidsbeleid

1301 Waarborgen kwaliteit van de rechtstaat met deugdelijk bestuur en goede kwaliteit van de besluitvorming	2022	2023	2024	2025
01 Verbeterde bedrijfsvoering	23.000	23.000	23.000	23.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	23.000	23.000	23.000	23.000
02 Effectievere en efficiëntere ondersteuning raadsvergaderingen en besluiten	74.000	49.000	49.000	49.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	30.000	25.000	25.000	25.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	24.000	24.000	24.000	24.000
4920 Machinery & Equipment	20.000	-	-	-
05 Nieuwe regering treedt aan gefaciliteerd en volgens handboek	5.500	5.500	5.500	5.500
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	5.500	5.500	5.500	5.500
4460 Andere Goederen & Diensten	-	-	-	-
08 De Nationale veiligheid is gewaarborgd	1.510.000	1.210.000	1.210.000	1.210.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4610 Overheidsbedrijven	1.300.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000
4920 Machinery & Equipment	210.000	60.000	60.000	60.000
42 Gebruikers beschikken over kwalitatief goede en actuele wet- en regelgeving die conform vastgestelde richtlijnen zijn opgesteld	247.700	252.700	252.700	252.700
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	97.200	97.200	97.200	97.200
4370 Kantoorexplotatie ca.	50.500	55.500	55.500	55.500
4460 Andere Goederen & Diensten	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal apparaatskosten	10.642.658	10.788.178	10.648.056	10.648.256
Totaal Outcome	12.502.858	12.328.378	12.188.256	12.188.456

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

01 Verbeterde bedrijfsvoering Secretariaat

Het Secretariaat zet in op de bevordering van de bedrijfsvoering en het optimaliseren van de werkprocessen rondom de raadsvergaderingen. Op de planning voor de komende jaren staat onder meer het voortzetten van het digitaliseringstraject welke reeds in 2021 is gestart met het implementeren van het papierloos vergadersysteem iBabs voor de Raad van Ministers. Het Secretariaat zal in 2022 dit traject doorzetten door te inventariseren en evalueren hoe de reeds bestaande werkprocessen nog verder geïntegreerd kunnen worden in dit nieuwe systeem dan wel het ontwikkelen van nieuwe processen die hieraan aansluiten. Ten aanzien van capaciteitsbevordering van het personeel staat wederom gepland voor de Secretaris en de Adjunct-Secretaris een werkbezoek aan de Raad van State (NL), het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en aan de Ministerraad voor het opdoen van kennis over de werkwijzen daar en het bevorderen van de contacten. Het voornemen tot het organiseren van bovengenoemde werkbezoek werd reeds in de ontwerpbegroting 2021 aangegeven maar kon echter door de gevolgen van de pandemie geen doorgang vinden.

02 Effectieve en efficiënte ondersteuning raadsvergaderingen en besluiten

Het Secretariaat draagt zorg voor tijdige voorbereiding van de raadsvergaderingen door het evalueren en verwerken van de door de leden van de raad aangeboden voorstellen ten behoeve van de raadsagenda. Van belang is hierbij effectieve en goed functionerende apparaten zoals de laptops van de Secretarissen, computers van de management assistenten, goed werkende copierapparaten ter verwerking van de onderliggende raadsstukken, (auto)mobiliteit van de bode(s) van het Secretariaat voor een snelle afhandeling van de raadsbeslissingen waarover op stuk wordt besloten en tenslotte de efficiënte verzorging van de lunchmaaltijden tijdens de raadsvergadering opdat de Raad zonder onnodige onderbrekingen kan beraadslagen en besluitvormen.

05 Nieuwe regering treedt aan gefaciliteerd en volgens handboek

In 2021 is een nieuwe regering aangetreden. Dit brengt specifieke werkzaamheden met zich mee voor de Unit Beleidscoördinatie die onder andere zorgt voor het handboek ter ondersteuning en uitvoering van dit proces. Het gaat hierbij om het definitief vaststellen van het handboek, het coördineren en faciliteren van de informatie hierover. Dit gaat in afstemming met het Secretariaat van de Raad van ministers.

08 Verbetering in de monitoring en rapportage

Monitoring van de uitvoering van het regeerprogramma gebeurt door het pro-actief volgen en bewaken van de voortgang in de uitvoering. In de rapportages worden de indicatoren uit het regeerprogramma aangehaald en er wordt gewerkt aan een dashboard met monitoringsinformatie.

Rapportages over de Agenda 2030 en de “Sustainable Development Goals” worden opgesteld en voortgang op het bereiken van de doelen wordt bewaakt. Afstemming en samenwerking met alle ministeries gebeurt via het secretariaat “National Commission on the implementation of the Agenda 2030 and the Sustainable Development Goals”.

42 Gebruikers beschikken over kwalitatief goede en actuele wet- en regelgeving die conform vastgestelde richtlijnen zijn opgesteld

Het nastreven van bovenvermelde doelstelling door de directie Wetgeving en Juridische Zaken leidt tot kwaliteitscriteria voor o.a. wet en regelgeving wat essentieel is voor goed bestuur.

Met het introduceren van de juridische kwaliteitshandboeken, het Draaiboek voor de regelgeving, de Circulaire Aanwijzingen voor de regelgeving en de Circulaire Model-startnotitie draagt WJZ bij aan het implementeren van een onderdeel van het hoogwaardig juridisch instrumentarium. Daarnaast zijn er de vastgestelde kwaliteitseisen voor juridische adviezen en de kwaliteitsbewaking van de vastgestelde modellen voor besluiten en beschikkingen.

Het beschikken over voldoende en goed opgeleide in beginsel allround en gespecialiseerde (wetgevings)juristen maakt ook deel uit van voornoemd instrumentarium. Met de opleiding Wetgevingsjurist (Caribbean Center for Legislation) kan een overheidsjurist zich tot een wetgevingsjurist ontwikkelen. Beoogd wordt het consistent en uniform toepassen van kwaliteitscriteria binnen de overheid ter bevordering van kwalitatief goede wettelijke regelingen binnen vastgestelde wetgevingsprocedures en hoogwaardige adviezen.

Voorts is de afdeling Constitutionele Zaken en Wetgeving bemenst en kan uitvoering worden gegeven aan de taakstelling en het verder operationaliseren van de afdeling.

De LAR wordt op onderdelen geactualiseerd/geharmoniseerd. Dit is een samenwerking met het Ministerie van Justitie en het Gemeenschappelijk Hof van Justitie.

Het is noodzakelijk een inhaalslag te maken voor het bekendmaken van de geconsolideerde teksten van de wettelijke regelingen van de Nederlandse Antillen en het eilandgebied Curaçao die na de ontmanteling van de Nederlandse Antillen zijn blijven gelden als wettelijke regelingen van Curaçao. WJZ werkt hiervoor samen met de Stichting Jurdoc. Deze stichting heeft vele jaren ervaring op het gebied van het maken van doorlopende teksten.

Hoewel de kosten aanzienlijk zijn is het essentieel dat Curaçao kan beschikken over een betrouwbaar en compleet overzicht van de geldende wettelijke regelingen. Op projectmatige wijze wil WJZ naar een actuele en volledige (elektronische) wettendatabank toewerken.

1302 Eenheid van beleid is bevorderd op basis van het Regeerprogramma	2022	2023	2024	2025
06 Regeerprogramma is een vertaalslag van het Regeerakkoord	10.000	10.000	10.000	10.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	10.000	10.000	10.000	10.000
07 Meerjaren beleidsprogramma's zijn interministerieel en integraal opgesteld	10.500	9.000	9.000	10.500
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	6.000	4.500	4.500	6.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	4.500	4.500	4.500	4.500
Totaal apparaatskosten	709.724	716.368	668.595	668.595
Totaal Outcome	730.200	736.900	689.100	689.100

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

06 Regeerprogramma is een vertaalslag van het Regeerakkoord

Om het Regeerprogramma op te stellen wordt door de unit Beleidscoördinatie het proces gefaciliteerd en gecoördineerd met alle negen ministeries.

07 Meerjaren beleidsprogramma's zijn interministerieel en integraal opgesteld

Ondersteuning vanuit de unit Beleidscoördinatie aan de beleidsorganisaties van alle ministeries bij de beleidsplanning, onderlinge afstemming en coördinatie van interministerieel en integraal beleid. Coaching en trainingen op het gebied van Results-Based-Management methodiek worden hiervoor ingezet. Verder worden door regelmatig overleg knelpunten signaleerd en worden er hiervoor oplossingsrichtingen bedacht, zoals aangepaste processen die aangeboden worden aan de ministeries.

Samenhang met het overheidsbeleid

1303 De overheidsmedewerker is continu in staat kwalitatief goede diensten te verlenen	2022	2023	2024	2025
29 Overheidspersoneel maakt gebruik van 'Digital Collaboration Platform'	15.000	15.000	10.000	10.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	15.000	15.000	10.000	10.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
30 Alle communicatiedeskundigen binnen de overheid weten wie welke opleidingen wanneer gaan volgen met welk doel en welk bedrag hiervoor is begroot	-	-	-	-
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
31 C&V personeel volgt en verzorgd deskundigheidsbevorderingstrainingen	87.000	87.000	87.000	87.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	87.000	87.000	87.000	87.000
32 C&V fungeert als kwaliteitscentrum voor communicatiedeskundigen	32.000	32.000	32.000	32.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	32.000	32.000	32.000	32.000
33 Communicatiemensen maken gebruik van beschikbare actuele communicatierelevante-data in informatie	5.000	45.000	2.500	42.500
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	5.000	5.000	2.500	2.500
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	40.000	-	40.000
34 C&V-personeel maakt gebruik van nieuwe apparatuur en inrichting.	44.000	29.300	40.000	54.240
4370 Kantoorexplotatie ca.	20.000	-	25.000	25.000
4920 Machinery & Equipment	24.000	29.300	15.000	29.240
Totaal apparaatskosten	1.248.726	1.251.132	1.124.261	1.124.457
Totaal Outcome	1.431.726	1.459.432	1.295.761	1.350.197

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

C&V zet in op bevorderen van de transparantie vanuit de overheid met behulp van communicatie en het stimuleren van meer betrokkenheid van burgers bij wat de overheid doet.

Dit leidt tot de volgende twee communicatiethema's (randvoorwaarden voor de communicatie):

- De open overheid
- Communicatie is een volwaardig onderdeel van het beleidsproces

De open overheid

Randvoorwaarde voor het communicatieproces is dat alle stakeholders over de informatie beschikken die nodig is om hen op zinvolle wijze aan het proces te laten deelnemen, uitgaande van de gedachtegang dat 1) maximale transparantie een voorwaarde is voor een voor de overheid en gemeenschap bevredigend tweezijdig contact en dat 2) het actief openbaar maken van informatie een kerntaak is van de overheidscommunicatie.

Communicatie is een volwaardig onderdeel van het beleidsproces

De ambities op het gebied van communicatie dat de overheid voor ogen heeft kunnen slechts worden waargemaakt als ervoor gezorgd wordt dat Communicatie als een managementtaak wordt beschouwd die gekoppeld is aan de volgende eisen:

- Voldoende communicatiedeskundigheid binnen beleidsdirecties;
- Bewaken van de eenheid van communicatie;
- Het binnen de overheidsorganisatie creëren en vasthouden van voldoende deskundigheid op alle communicatieterrainen.

29 Overheidspersoneel maakt gebruik van 'Digital Collaboration Platform'

C&V heeft in samenwerking met HRO (ministerie BPD) deze tool laten ontwikkelen die vanuit een verplichte desktopfunctie op alle computers van het overheidspersoneel opent. De tool heeft de functie van een geavanceerd intranet. Deze post omvat licenties en verdere ontwikkeling van het platform welk in fasen wordt ontwikkeld en jaarlijks wordt aangepast aan de behoeften van zowel de overheid als werkgever als aan de behoeften van de ambtenaar als werknemer

30 Communicatiepersoneel is op de hoogte van het opleidingsaanbod en de kosten ervan

De ontwikkelingen in de communicatiewereld gaan snel. C&V is in rap tempo bezig met een inhaalslag binnen die ontwikkelingen. Om de ontwikkelingen bij te kunnen houden dienen de communicatiedeskundigen regelmatig getraind te worden. Hiervoor wordt een meerjarig opleidingsplan opgesteld welke in samenwerking met een opleidingsdeskundige wordt opgesteld. De intentie is om financiering te zoeken via centrale opleidingsmiddelen van de overheid.

31 Communicatiepersoneel is op de hoogte van het opleidingsaanbod en de kosten ervan

De ontwikkelingen in de communicatiewereld gaan snel. C&V is in rap tempo bezig met een inhaalslag binnen die ontwikkelingen. Om de ontwikkelingen bij te kunnen houden dienen de communicatiedeskundigen (overheidsbreed) regelmatig getraind te worden. Hiervoor wordt een meerjarig opleidingsplan opgesteld welke in samenwerking met een opleidingsdeskundige wordt opgesteld. De intentie is om financiering te zoeken via centrale opleidingsmiddelen van de overheid.

32 Communicatiepersoneel is op de hoogte van het opleidingsaanbod en de kosten ervan

C&V draagt ervoor zorg dat de beleidsprocessen en protocollen voortdurend zijn geijkt en verder worden doorontwikkeld. De relevante communicatienetwerken t.b.v. vaardigheid- en kennisontwikkeling zijn actueel. Relevante deskundigheidsontwikkeling voor KGMC is aangeboden middels het verzorgen van een communicatietrainingen tegen betaling.

33 Communicatiepersoneel maakt gebruik van actuele communicatie relevante informatie en data

C&V laat een mediaonderzoek verrichten ter verkrijging van informatie over communicatiespeelveld per heden op Curaçao en in de regio. Het idee is om in de toekomst C&V als een 'datadriven' organisatie te opereren.

34 C&V maakt gebruik van nieuwe apparatuur en inrichting

C&V maakt een verdere efficiëntieslag en investeert in nieuwe apparatuur hetgeen de overheid op lange termijn geld zal besparen doordat bepaalde activiteiten die thans worden uitbesteed, na de investeringen binnenshuis kunnen gebeuren.

Samenhang met het overheidsbeleid

1304 Het publiek erkent dat het overheidspersoneel kwalitatief goede diensten verleent	2022	2023	2024	2025
35 Creëren kwalitatieve producties	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
Totaal apparaatskosten	208.121	208.522	187.377	187.409
Totaal Outcome	208.121	208.522	187.377	187.409

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

35 Creëren kwalitatieve producties

Met de Facebookpagina “Humans of Gov” (werktitel) wordt gewerkt aan de imagoverbetering van ambtenaren. Dit voorziet in zowel motivatie van de ambtenaren als in verbetering van het beeld dat de burger heeft van de ambtenaar. Door constante promotie van de pagina en het werk van ambtenaren wordt bovendien een realistischer beeld geschapen van het daadwerkelijke werk dat ambtenaren verzetten. De pagina dient regelmatig te worden gepromoveerd (boosting cross mediale promotie campagnes).

Samenhang met het overheidsbeleid

1305 Het vertrouwen van de burger in de overheid vergroot	2022	2023	2024	2025
36 De verschillende doelgroepen maken gebruik van de diverse platformen van C&V voor ter verkrijging van informatie.				
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
37 De verschillende doelgroepen krijgen reactie op hun vragen en zorgpunten	-	-	-	-
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	10.000	10.000	10.000	10.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
38 De gemeenschap voelt zich begrepen en gehoord	10.000	10.000	10.000	10.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
39 Nationbuilding activiteiten georganiseerd	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
Totaal apparaatskosten	832.484	834.088	749.507	749.638
Totaal Outcome	842.484	844.088	759.507	759.638
	4	8	7	8

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

36 De verschillende doelgroepen maken gebruik van de diverse platformen van C&V ter verkrijgen van informatie

C&V zet een Social Media Team op die continue monitort op ingekomen vraagstukken van de burgers op de diverse communicatieplatformen van C&V.

37 De verschillende doelgroepen krijgen reactie op hun vragen en zorgpunten

C&V verzorgt wekelijks Q&A sessies (frequently asked questions and answers) via het Social Media Team. Voorts zullen periodiek themagerichte bijeenkomsten worden georganiseerd.

38 De gemeenschap voelt zich begrepen en gehoord

Informatie geven over de doelen van de overheid kan niet alleen via digitale en traditionele media. Ook het daadwerkelijk bezoeken van de bevolking, in de eigen wijk met zicht op de omstandigheden, is noodzakelijk voor daadwerkelijk contact met de burgers. De projectmanager Communicatie & Events zal hiermee belast zijn.

39 Nationbuilding activiteiten georganiseerd

C&V gaat de gemeenschap betrekken middels langdurige trajecten van diverse activiteiten met het doel om de gemeenschap bewust te maken van wat het betekent om inwoner te zijn van Curaçao.

Samenhang met het overheidsbeleid

1306 SDG's en integraal en interministerieel beleid wordt gemonitord en gerapporteerd	2022	2023	2024	2025
08 Verbetering in de monitoring en rapportage	38.780	32.550	28.000	28.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	6.000	6.000	6.000	6.000
4330 Eigen Personeel	14.550	16.550	14.000	14.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	13.230	5.000	5.000	5.000
4920 Machinery & Equipment	5.000	5.000	3.000	3.000
40 De gemeenschap begrijpt en ondersteunt de kabinetsbeslissingen	65.000	55.000	55.000	55.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	65.000	55.000	55.000	55.000
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
Totaal apparaatskosten	23.366.845	22.962.322	22.928.049	23.558.081
Totaal Outcome	23.565.580	23.161.080	23.126.780	23.756.880

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

08 Verbetering in de monitoring en rapportage

Monitoring van de uitvoering van het regeerprogramma gebeurt door het pro-actief volgen en bewaken van de voortgang. In de rapportages worden de indicatoren uit het regeerprogramma aangehaald en er wordt gewerkt aan een dashboard met monitoringsinformatie.

Rapportages over de Agenda 2030 en de ‘Sustainable Development Goals’ worden opgesteld en voortgang op het bereiken van de doelen wordt bewaakt. Afstemming en samenwerking met alle ministeries gebeurt via het secretariaat “National Commission on the implementation of the Agenda 2030 and the Sustainable Development Goals”.

40 De gemeenschap begrijpt en ondersteunt de Kabinetsbeslissingen

De directie Communicatie en Voorlichtingen tracht om middels het opzetten van een productieteam bestaande uit meerdere producenten diverse media producties te ontwikkelen waarmee de gemeenschap voortdurend geïnformeerd wordt en blijft. De producties zijn gevarieerd en kunnen derhalve zowel op via de radio, tv en of Social Media platforms uitgezonden worden.

Samenhang met het overheidsbeleid

1307 De belangen van de regering van Curaçao zijn behartigd in Koninkrijksverband in Den Haag en Europa	2022	2023	2024	2025
09 Vervulling van de rol van de gevolmachtigde minister als vertegenwoordiger van Curaçao in koninkrijksverband;	47.000	47.000	47.000	47.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	47.000	47.000	47.000	47.000
10 Belangenbehartiging van Curaçao in Europees verband uitbouwen	108.600	108.600	108.600	108.600
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	10.600	10.600	10.600	10.600
4330 Eigen Personeel	90.000	90.000	90.000	90.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	8.000	8.000	8.000	8.000
11 Ondersteunende taken ten behoeve van Curaçao in Nederland	15.000	15.000	15.000	15.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	15.000	15.000	15.000	15.000
12 Verbeteren belangenbehartiging van de Curaçaoënaar in Nederland als landelijke doelgroep	20.000	20.000	20.000	20.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	20.000	20.000	20.000	20.000
13 Stimuleren van de economie op Curaçao	22.000	22.000	22.000	22.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	22.000	22.000	22.000	22.000
14 Stimuleren van de Curaçaose kunst en cultuur in Nederland	99.100	99.100	99.100	83.100
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	54.000	54.000	54.000	54.000
4350 Huisvesting	16.000	16.000	16.000	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	29.100	29.100	29.100	29.100
15 Zoektocht investeerders	-	-	-	-
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
16 Marketing Curaçaosche kunst	-	-	-	-
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
Totaal apparaatkosten	11.940.711	6.957.919	6.803.185	6.817.875
Totaal Outcome	12.252.400	7.269.600	7.114.900	7.129.600

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

De Gevolmachtigde Minister van Curaçao vertegenwoordigt de belangen van de regering van Curaçao in Koninkrijksverband te Den Haag en ten overstaan van supranationale instanties elders in Europa namens zijn regering en hiertoe staat het kantoor onder ambtelijke leiding van een directeur.

De hier bedoelde landstaken omvatten:

- de vervulling van de rol van de gevolmachtigde minister als vertegenwoordiger van Curaçao in koninkrijksverband;
- de belangenbehartiging ten behoeve van Curaçao in Europees verband;
- ondersteunende taken ten behoeve van Curaçao in Nederland;
- de belangenbehartiging voor de Curaçaoënaar in Nederland als landelijke doelgroep;
- de ondersteuning van inspanningen ter stimulering van de economie op Curaçao;
- het stimuleren van de Curaçaose kunst en cultuur in Nederland.

Als een uitwerking van het bovenstaande naast hetgeen voortvloeit uit de algemene taakstelling van het "Curaçaohuis" kunnen de volgende actiepunten voor de gevolmachtigde minister en zijn Kabinet worden afgeleid:

09 Vervulling rol Gevolmachtigde Minister in vertegenwoordiging Curaçao in Koninkrijk en Europa

Het in overleg met Curaçaose bewindslieden onderhouden van contacten met Nederlandse bewindslieden volksvertegenwoordigers en hun adviseurs en andere officiële instanties over de Curaçaose beleidsintenties en het terugkoppelen met bewindslieden aldaar omtrent deze contacten;

10 Belangenbehartiging van Curaçao in Europees verband

Het verder uitbouwen van de belangenbehartiging voor Curaçao bij de Europese Unie en het opbouwen van de belangenbehartiging bij alle supranationale instellingen in Europa waar Curaçao bij aangesloten is. in nauw overleg met de verantwoordelijke bewindslieden;

11 Ondersteunende taken t.b.v. Curaçaohuis

Het verzorgen van logistieke taken ten behoeve van Curaçao in Nederland;

12 Verbeteren belangenbehartiging van Curaçaoënaar in Nederland als landelijk doelgroep

Het investeren in de verdere verbetering van het imago van Curaçao en van de Curaçaoënaar in Nederland middels directe contacten met belangengroeperingen welzijnsorganisaties en via de Nederlandse media.

13 Stimuleren economie op Curaçao

Het volgen van relevante ontwikkelingen in de Nederlandse gemeenschap op o.a. politiek bestuurlijk en sociaaleconomisch gebied en het rapporteren hieromtrent aan de regering en andere stakeholders waarbij economische ontwikkelingskansen worden geïdentificeerd. Voorts worden investeringsevenementen bezocht waarbij Curaçao wordt gepromoot onder meer als interessante hub voor Europa naar Centraal Amerika. Bijwonen van handelsmissies behoort ook tot de activiteiten die bijdragen aan het stimuleren van de Curaçaose economie.

14 Stimuleren Curaçaose kunst en cultuur in Nederland

Het KGMC organiseert periodiek tentoonstellingen over kunst en cultuur vanuit Curaçao. Voorts wordt periodiek deelgenomen aan de beurzen waarbij Curaçaose kunst wordt tentoongesteld. Het organiseren van culturele evenementen behoort ook tot activiteiten die het KGMC inzet ter realisatie van haar doel. Vier keer per jaar brengt het KGMC haar magazine uit.

Samenhang met het overheidsbeleid

1308 De Gemeenschap is goed geïnformeerd	2022	2023	2024	2025
26 Effectieve monitoring van de internationale (verdrags)verplichtingen	81.000	81.000	81.000	81.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	2.000	2.000	2.000	2.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	69.000	69.000	69.000	69.000
4920 Machinery & Equipment	10.000	10.000	10.000	10.000
28 Gemeenschap weet waar en wanneer zij Gov-mediaproducten kunnen raadplegen	452.600	462.600	462.600	462.600
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	452.600	462.600	462.600	462.600
Totaal apparaatskosten	208.121	208.522	187.377	187.409
Totaal Outcome	741.721	752.122	730.977	731.009

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

26 Effectieve monitoring internationale verdragsverplichtingen

Nakoming lidmaatschapskosten van ACS (Association of Caribbean States) en OCTA (Overseas Countries and Territories Association).

28 Gemeenschap weet waar en wanneer de Gov media producten te raadplegen

Het huidige televisie platform van de overheid genaamd Kanaal 84 dat wordt uitgezonden via TDS wordt een “on-demand” kanaal. Kijkers kunnen hierdoor zelf beslissen naar welk onderdeel van een bepaald programma ze willen kijken en op welk tijdstip.

Samenhang met het overheidsbeleid

1409 Gevolgen van crisis en calamiteiten beperken	2022	2023	2024	2025
41 Adequate communicatie over crisis en calamiteiten	-	-	-	-
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
Totaal apparaatskosten	208.121	208.522	187.377	187.409
Totaal Outcome	208.121	208.522	187.377	187.409

Samenhang met het overheidsbeleid

1410 DBB is een gewaardeerde en erkende organisatie voor de buitenlandse betrekkingen van Curaçao	2022	2023	2024	2025
17 Effectieve consulaire dienstverlening voor stakeholders	2.000	2.000	2.000	2.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	2.000	2.000	2.000	2.000
18 Uitvoering aan Conventie van Wenen inzake consulaire betrekkingen	2.500	2.500	2.500	2.500
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	2.500	2.500	2.500	2.500
19 Effectieve protocollaire dienstverlening	34.500	34.500	34.500	34.500
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	26.500	26.500	26.500	26.500
4370 Kantoorexplotatie ca.	8.000	8.000	8.000	8.000
20 Effectieve publieksinformatie over de buitenlandse betrekkingen	-	-	-	-
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
21 Upgrading medewerkers	50.000	50.000	50.000	50.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal apparaatskosten	1.357.728	1.359.977	1.189.422	1.189.422
Totaal Outcome	1.446.728	1.448.977	1.278.422	1.278.422

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

De Directie Buitenlandse Betrekkingen (DBB) Curaçao draagt eraan bij om de belangen van Curaçao optimaal te behartigen in internationaal verband. Om dit te bereiken, werkt DBB interministerieel en cross-sectoraal samen, en stemt ook binnen het Koninkrijk buitenlands beleid af.

DBB besteedt aandacht aan verschillende outputs in de vorm van overwegend dienstverlening om de totstandkoming en uitvoering van het buitenlands beleid op Curaçao en binnen het Koninkrijk te kunnen coördineren. Daarbij richt DBB zich op het optimaal onderhouden van de relaties met geprioriteerde landen en geprioriteerde internationale organisaties zodat Curaçao in internationaal verband effectief vertegenwoordigd is. Voorts wordt gewerkt aan het verder optimaliseren van de eigen organisatie en de medewerkers.

Samenhang met het beleid

DBB heeft binnen de overheid de rol om het buitenlands beleid te coördineren en te faciliteren en zodoende de positionering van Curaçao binnen en buiten het Koninkrijk te versterken. Daarbij is het van belang dat DBB de samenwerking tussen ministeries en stakeholders versterkt, en de belangen van Curaçao in samenhang in kaart brengt en eenduidig uitdraagt.

De Minister van Algemene Zaken is verantwoordelijk voor het vertegenwoordigen van Curaçao in het buitenland en de samenhang van het buitenlands beleid. Dat vergt dat de Minister in de Raad van Ministers de prioriteiten van Curaçao in het buitenland bespreekt zodat ministers alle belangen van Curaçao en niet alleen van de afzonderlijke ministeries, in het buitenland kunnen behartigen.

17 Effectieve Consulaire dienstverlening voor stakeholders

Om de consulaire dienstverlening meer zichtbaar te maken voor zowel het publiek als (overheids)instanties worden er folders over diverse consulaire onderwerpen zoals visa bemiddeling, legalisatie/apostille, e.d. opgesteld en gepubliceerd. De kosten betreffen folder opmaak en drukken van folders.

18 Uitvoering geven aan Conventie van Wenen

Curaçao is gehouden aan de rechten en plichten die voortvloeien uit het Conventie van Wenen inzake de consulaire betrekkingen. Ter bevordering dat zowel de (honoraire) Consuls en overheidsdiensten zich bewust zijn van deze rechten en plichten worden er bijeenkomsten gehouden.

19 Effectieve protocollaire dienstverlening

DBB wordt regelmatig benaderd door (overheids)instanties over wat de gangbare internationale regels zijn bij het volgen van protocol en/of verzocht om te helpen met de verzorging van protocollaire aangelegenheden bij evenementen. Om meer bekendheid te geven hoe om te gaan met deze materie en geleidelijk aan de werklast te verminderen van bijstand van DBB aan niet van overheidswege georganiseerde evenementen is gekozen om in de komende jaren een masterclass protocol te geven. De kosten betreffen met name de verzorging van relevante materiaal en de versnapering.

20 Effectieve publieksinformatie over de buitenlandse betrekkingen

Ter bevordering van meer betrokkenheid en begrip onder het publiek bij de keuzes voor de buitenlandse belangenbehartiging van de Curaçao gaat DBB lezingen en events organiseren

21 Upgrading medewerkers

Ter upgrading en verdere professionalisering van de medewerkers worden er cursussen en trainingen gevolgd. Voorts wordt de mogelijkheid gegeven om maximaal vier stages bij het ministerie van Buitenlandse Zaken in Nederland en op de Koninkrijksvertegenwoordigingen te doen. De kosten betreffen de gebruikelijke reisvergoedingen.

Samenhang met het overheidsbeleid

1411 Curaçao heeft een breed gedragen buitenlands beleid	2022	2023	2024	2025
22 Optimale coördinatie en samenwerking op Curaçao	-	-	-	-
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
23 Optimale coördinatie en samenwerking tussen de landen van het Koninkrijk	33.500	33.500	33.500	33.500
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	33.500	33.500	33.500	33.500
24 Optimale samenwerking met de Koninkrijksvertegenwoordigingen	18.000	18.000	18.000	18.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-

4330 Eigen Personeel	18.000	18.000	18.000	18.000
25 Optimale bilaterale relaties met derde landen	76.000	76.000	76.000	76.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	76.000	76.000	76.000	76.000
26 Optimale bilaterale relaties met internationale organisaties	51.000	51.000	51.000	51.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	25.000	25.000	25.000	25.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	26.000	26.000	26.000	26.000
27 Effectieve monitoring van de internationale (verdrags)verplichtingen	6.500	6.500	6.500	6.500
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	6.500	6.500	6.500	6.500
Totaal apparaatskosten	1.679.874	1.682.573	1.477.906	1.477.906
Totaal Outcome	1.864.874	1.867.573	1.662.906	1.662.906

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

22 Optimale coördinatie en samenwerking op Curaçao

Om input te geven en af te stemmen inzake de buitenlandse belangenbehartiging van Curaçao wordt er minimaal een keer per jaar een (externe) stakeholders sessie en interministeriële werkgroepen gehouden om samen te bepalen wat de belangen zijn van Curaçao in internationaal verband. DBB heeft immers binnen de overheid de rol om het buitenlands beleid te coördineren en te faciliteren. De kosten betreffen het eventuele huren van een zaal en versnapering. Van belang is draagvlak te creëren en prioriteiten te identificeren voor het te hanteren buitenlands beleid.

23 Optimale coördinatie tussen landen binnen het Koninkrijk

Binnen het Koninkrijk bestaan er vaste jaarlijks terugkerende overleggen zoals o.a. het Directeurenoverleg Buitenlandse Betrekkingen, het verdragenoverleg en de visumwerkconferentie. De kosten betreffen de gebruikelijke reisvergoedingen.

24 Optimale samenwerking Koninkrijksvertegenwoordiging

Het Koninkrijksoverleg Buitenlandse Betrekkingen (KOB) waar de minister-presidenten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de minister van Buitenlandse Zaken aan deelnemen wordt jaarlijks in één van de Caribische landen georganiseerd. Curaçao zal in het jaar 2022 de organisatie op zich nemen.

25 Optimale bilaterale relaties met derden landen

De minister-president (of andere ministers) onderhouden ook de nodige bilaterale contacten met de derde landen. In dat kader begeleidt DBB de minister-president (en op verzoek andere ministers) bij diens reizen in het kader van o.a.(kennismakings)bezoeken handelsmissies. het vertegenwoordigen van het Koninkrijk bij inauguraties e.d. het ondertekenen van samenwerkingsovereenkomsten (MOU's) en verdragen. De kosten betreffen de gebruikelijke reisvergoedingen.

26 Optimale bilaterale relaties met internationale organisaties

Voor de behartiging van de belangen van Curaçao is het van belang dat bilaterale betrekkingen worden onderhouden met de voor Curaçao van belang zijnde landen zoals o.a. Venezuela, de Verenigde Staten van Amerika, Colombia de Dominicaanse Republiek, Canada, Cuba, Trinidad en Tobago en Panama. Dit brengt met zich mee dat het gewenst is om minimaal een keer per jaar af te reizen naar deze landen. De kosten betreffen de gebruikelijke reisvergoedingen.

27

Effectieve monitoring internationale verdragsverplichtingen

Nakoming van de lidmaatschapskosten van ACS en OCTA.

Samenhang met het overheidsbeleid

1413 Risico's voor Curaçao vroegtijdig erkennen en analyseren	2022	2023	2024	2025
43 Diverse categorieën risico's voor Curaçao zijn vroegtijdig erkend en zoveel mogelijk gemitigeerd op basis van beleidskaders	103.000	88.000	73.000	68.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	8.000	8.000	8.000	8.000
4330 Eigen Personeel	25.000	20.000	15.000	15.000
4370 Kantoorexploitatie ca.	70.000	60.000	50.000	45.000
Totaal apparaatskosten	714.934	689.085	669.157	667.907
Totaal Outcome	817.934	777.085	742.157	735.907

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

De algemene doelstelling van de directie Risicobeheersing & Rampenbeleid is om de nodige beleidskaders te ontwikkelen, te implementeren en daarop toe te zien zodat risico's op Curaçao vroegtijdig te erkennen grondig te analyseren en deze daarna effectief te mitigeren door de kansen daarvan te verlagen en de negatieve effecten voor de bevolking en de belangen van Curaçao te beperken.

43 Vroegtijdig erkennen van risico's voor Curaçao

Ontwikkeling digitale risicokaart van Curaçao

De risicokaart van Curaçao vormt een belangrijke informatiebron om tijdens een crisis of ramp snel een totaalbeeld te krijgen van een incident en het effectgebied. Op die manier kan sneller een oordeel worden gevormd van de situatie waardoor het proces van besluitvorming wordt versneld wat ten goede komt van de doeltreffendheid. Hulpdiensten kunnen ook snel en gericht worden ingezet en de bevolking kan beter geïnformeerd worden over de maatregelen en de situatie binnen een effectgebied.

Strategie Fysieke veiligheid en Infrastructuur

Om de gebouwen en de infrastructuur op Curaçao meer bestendig te maken tegen bedreigingen van natuurlijke aard zoals orkanen en aardbevingen dienen de regelgeving en voorschriften voor het bouwen van gebouwen en ontwikkeling van infrastructuur te worden vernieuwd en aangepast. De huidige regelgeving en voorschriften zijn verouderd. De gebeurtenissen van de laatste 2 jaar laten zien dat Curaçao voorbereid moet zijn op de natuurlijke risico's. Zonder de nodige aanpassing van beleid en de uitvoering daarvan zal de schade aan gebouwen enorm zijn. na een relatief klein incident van natuurlijke aard en duurt de herbouw te lang. Dit kan grote gevolgen hebben voor de economie van Curaçao.

Ontwikkeling, presentaties en discussie Noodwet: Landsverordening Uitzonderingstoestand

Artikel 91 van de Staatsregeling schrijft voor dat er een Landsverordening dient te zijn wanneer de uit- of inwendige veiligheid van Curaçao wordt bedreigd. Een dergelijke toestand kan zich bijvoorbeeld in een crisis of ramp situatie voordoen waardoor de Minister-President speciale bevoegdheden nodig heeft om snel de nodige maatregelen te nemen ter bescherming van de veiligheid en vitale belangen van Curaçao.

Zonder dergelijke Landsverordening kan de Minister-President cruciale tijd verliezen om de nodige maatregelen te nemen.

Samenhang met het overheidsbeleid

1414 Gevolgen van crisis en rampen zijn zoveel mogelijk beperkt	2022	2023	2024	2025
44 Gevolgen van crisis en rampen zijn zoveel mogelijk beperkt	10.000	10.000	10.000	10.000
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	10.000	10.000	10.000	10.000
45 Optimaliseren slagkracht van je efficiënte en effectief respons teams	126.500	126.500	126.500	126.500
4210 Salarissen.Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	56.500	56.500	56.500	56.500
4350 Huisvesting	40.000	40.000	40.000	40.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	30.000	30.000	30.000	30.000
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
46 Veerkracht van de bevolking is verhoogd door middel van meer zelfredzaamheid. onder meer in geval van calamiteiten	16.000	16.000	16.000	16.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	16.000	16.000	16.000	16.000
Totaal apparaatskosten	2.144.801	2.067.255	2.007.471	2.003.721
Totaal Outcome	2.297.301	2.219.755	2.159.971	2.156.221

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Naast de uitvoering van de wettelijke taken uit de Landsverordening Rampenbestrijding en de bestuurlijke wensen van de overheid passen de taken van de directie Risicobeheersing & Rampenbeleid bij het algemeen beleid van het Ministerie van Algemene zaken bij de bescherming van de bevolking en de Nationale Veiligheid.

44 Gevolgen crisis en ramp zijn zoveel mogelijk beperkt

Ontwikkeling van model Rampenbestrijdingsplannen (artikel 4 LvoR)

Conform artikel 4 van de LvoR dient de Minister van Algemene zaken ervoor zorg te dragen dat er voor elke crisis of ramp een plan is om desbetreffende ramp effectief en doeltreffend te bestrijden. Een gericht rampenbestrijdingsplan vergroot de doelmatigheid van de beheersing en bestrijding van de diensten en organisatie die daarbij zijn betrokken zodat een incident snel wordt gecontroleerd. Ter bevordering van de helderheid in risico's en ter bevordering van de samenwerking tussen de diensten onderling wordt één model rampenbestrijdingsplan ontwikkeld waarmee alle plannen voor de soorten rampen en crisis worden ontwikkeld. Een model plan bevordert tevens een effectieve samenwerking en verhoogt de onderlinge communicatie tussen de diensten en organisaties van de rampenbestrijdingsorganisatie wat essentieel is in de dynamische situatie die bij crisis en rampen ontstaat.

45 Optimaliseren slagkracht respons teams

Door steeds te voldoen aan de Landsverordening Rampenbestrijding en het Rampenplan van Curaçao worden de diensten en organisaties optimaal voorbereid op de beheersing en de bestrijding van incidenten die tot crisis en rampen kunnen lijden zodat levens worden bespaard en schades worden beperkt. En middels gerichte educatie programma's omtrent risico's en de daarbij behorende handelingswijzen wordt de veerkracht van de bevolking vergroot waardoor de levens worden gespaard en een snelle normalisatie van het dagelijks leven na een grootschalig incident wordt bevorderd.

46 Veerkracht van de bevolking is verhoogd

Onderzoek van onder andere de UoC (University of Curaçao) uit september 2014 wijst uit dat een overgroot deel van de bevolking van Curaçao onvoldoende voorbereid is op de gevolgen van crisis en rampen. Hierdoor is de bevolking kwetsbaar en kan een incident onnodig levens bedreigen en schades veroorzaken. Door te investeren in kennis en informatie en educatie van de bevolking worden de handelingsperspectieven van de gemeenschap tijdens een grootschalig

incident verhoogd en de veerkracht versterkt. Dit zal leiden tot een verlaging op de kans voor ongelukken en de beperking van de effecten van een crisis of ramp. Ook worden de hulpdiensten door de bevolking beter geïnformeerd bij de uitvoering van hun taken wat de efficiëntie en doeltreffendheid van hun optreden ten goede komt

Samenhang met het overheidsbeleid

1415 Financiering Nationale Hervormingscommissie Regering Curaçao	2022	2023	2024	2025
47 Monitoring en uitvoering afspraken met NL inzake liquiditeitssteun	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	8.000.000	8.000.000	8.000.000	8.000.000
4460 Andere Goederen & Diensten	-	-	-	-
Totaal apparaatskosten	82.064	82.465	61.287	61.287
Totaal Outcome	8.082.064	8.082.465	8.061.287	8.061.287

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

De Nationale Hervormingscommissie Regering Curaçao heeft als doelstelling om, in samenwerking met de vak-ministeries, de hervormingen in het Landspakket en de uitvoeringsagenda's zodanig uit te (doen) voeren dat, enerzijds, een duurzame versterking van de financieel-economische structuur van Curaçao ontstaat, met als gevolg een gezonde ontwikkeling van de openbare financiën en een meer veerkrachtige economie van Curaçao en, anderzijds, aan de voorwaarden wordt voldaan om de overeengekomen leningen en investeringen van Nederland te kunnen verkrijgen.

Bestuur, Planning en Dienstverlening

Visie

In het jaar 2025 is Curaçao een land dat berust op goed bestuur met een hoge leefkwaliteit, duurzame sociaaleconomische ontwikkeling en onderwijs dat een ieder motiveert om het beste uit zichzelf te halen.

Missie

Het ministerie van Bestuur, Planning & Dienstverlening neemt een leidende rol in het realiseren en waarborgen van goed functionerend openbaar bestuur.

Daartoe ontwikkelt en onderhoudt het ministerie een strategisch, integraal lange termijn Masterplan dat duurzame ontwikkeling van het Land Curaçao beoogt. Het plan is gestoeld op objectieve, wetenschappelijk doorberekende data en scenario's en heeft een breed maatschappelijk draagvlak. Met het Masterplan wint het openbaar bestuur aan consistentie en continuïteit, en dus effectiviteit, van het overheidsbeleid. Het ministerie geeft vorm aan informatievoorziening gebaseerd op moderne standaarden en draagt er zorg voor dat overheidsinformatie te allen tijde betrouwbaar, vindbaar, toegankelijk, authentiek en volledig is. Het ministerie besteedt verder speciaal aandacht aan informatietechnologie als facilitator van de duurzame ontwikkeling.

Het ministerie versterkt dit verder door te waarborgen dat het Land Curaçao te allen tijde ten behoeve van de gemeenschap toegankelijke, objectieve basis- en statistische informatie produceert die voldoet aan internationale standaarden.

Efficiëntie en effectiviteit in het hele ambtelijk apparaat: dit ministerie heeft hierin de regierol. Het ministerie ontwikkelt een modern informatiebeleid voor het apparaat, en verleent administratieve en ondersteunende taken om de interne en externe dienstverlening te bevorderen. Tevens neemt het ministerie het voortouw om te komen tot een apparaat waar de juiste ambtenaren op de juiste plek zitten. De juiste ambtenaar is hij/zij die op grond van zijn/haar kwaliteiten is benoemd, die integer is, en zich voortdurend verder ontwikkelt. De juiste plek betekent een organisatie die zich kenmerkt door duidelijk vastgestelde taakgebieden en bevoegdheden, waar "accountability" is, maar die tegelijkertijd ook samenwerking en mobiliteit bevordert.

Het openbaar bestuur is voor de burger het meest zichtbaar waar de overheid een loketfunctie vervult. Het ministerie heeft daarom een actieve rol in het verhogen van dienstverlening door centralisatie van die loketfunctie voor een aantal gebieden. Het "overheidsloket" is goed bereikbaar, klantvriendelijk en geeft begrijpelijke voorlichting over de producten. Een snelle en adequate behandeling wordt bevorderd door een proactieve samenwerkingsgerichte benadering met korte lijnen naar de backoffice.

Dit ministerie draagt tenslotte bij aan een betere prijs-kwaliteit verhouding in de overheidsbrede bedrijfsvoeringsprocessen door innovatie te koppelen aan centralisatie. Schaalvoordelen en meer professionaliteit komen tot uitdrukking in interne dienstverlening op hoog niveau richting de andere ministeries.

Functie / Kostenplaats	Zorggebied / Doel organisatie
01 - Bestuursorganen	
120100 - Minister Bestuur Planning & Dienstverlening	Bestuurlijke verantwoordelijkheid van het ministerie, realisatie Regeerprogramma
04 - Algemeen beheer Bestuur, Planning & Dienstverlening	
120400 - Kabinet Minister BPD	Ondersteuning en faciliteren Minister BPD
120401 - Secretaris Generaal BPD	Zorg voor bedrijfsvoering en ambtelijke aansturing prioriteiten
120402 - Ministeriële staf	Ondersteuning lijnorganisatie BPD

120403 - Beleidsunit HR OO IT	Het ontwikkelen van het overheidsbeleid en adviseren ten aanzien van: personeelsbeleid en verandermanagement
120405 - Beleidsorganisatie BPD	Het ontwikkelen van het overheidsbeleid en advisering ten aanzien van: Openbaar bestuur en democratische rechtstaat, het vreemdelingen beleid, een overkoepelende visie en planmatige aanpak voor de algehele ontwikkeling van het land, technologische ontwikkelingen,
120407 - UO Publieke Zaken	Het uitgeven van autorisatiedocumenten van burgers
120408 - UO Vergunningenloket	Het coördineren en facilitering van de uitgifte van vergunningen voor het gehele overheidsapparaat.
120409 - UO Nationaal Archief	Het beheren en afgifte van publieke documentatie van 20 jaar en ouder
120410 - Shared Service Organisatie	Uitvoeren van gecentraliseerde en repeterende bedrijfsvoeringstaken binnen de overheid
05 - Wachtgelden en pensioenen	
120500 - Pensioenen	Afdrachten pensioenen
06 - Statistiek	
120600 - CBS	Leveren van wetenschappelijk onderbouwde informatie ter bevordering van goed bestuur en dienstverlening
08 - Overig Bestuur, Planning & Dienstverlening	
120800 - Erediensten	Het verzorgen van erediensten
120802 - Overige uitgaven BPD	Overige uitgaven
120803 - Electorale Raad	Het organiseren van eerlijke, onafhankelijke verkiezingen
120804 - Bureau Integriteit	Bijdrage leveren aan een meer integere overheid
120805 - College Bescherming Persoonsgegevens	Toezicht in het kader van van de Landsverordening Bescherming Persoonsgegevens

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst Uitgaven	166.044.180	166.146.280	166.198.280	166.198.280
01 – Bestuursorganen	335.700	336.100	336.500	336.500
04 – Algemeen beheer Bestuur, Planning & Dienstverlening	44.488.520	44.516.120	44.543.620	44.543.620
05 - Wachtgelden en pensioenen	113.883.500	113.883.500	113.883.500	113.883.500
06 – Statistiek	4.735.160	4.809.060	4.832.860	4.832.860
08 – Overig Bestuur, Planning & Dienstverlening	2.601.300	2.601.500	2.601.800	2.601.800
Kapitaal Dienst Uitgaven	1.990.000	310.000	310.000	310.000
01 – Bestuursorganen	-	-	-	-
04 – Algemeen beheer Bestuur, Planning & Dienstverlening	400.000	310.000	310.000	310.000
05 - Wachtgelden en pensioenen	-	-	-	-
06 – Statistiek	1.580.000	-	-	-
08 – Overig Bestuur, Planning & Dienstverlening	10.000	-	-	-

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

	2022	2023	2024	2025
01 – Bestuursorganen	335.700	336.100	336.500	336.500
Gewone Dienst Uitgaven	335.700	336.100	336.500	336.500
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	335.700	336.100	336.500	336.500
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
04 - Algemeen beheer Bestuur, Planning & Dienstverlening	44.888.520	44.826.120	44.853.620	44.853.620
Gewone Dienst Uitgaven	44.488.520	44.516.120	44.543.620	44.543.620
Programma Kosten	2.500	2.500	2.500	2.500
Apparaatskosten	44.486.020	44.513.620	44.541.120	44.541.120
Kapitaal Dienst Uitgaven	400.000	310.000	310.000	310.000
Programma Kosten	290.000	290.000	290.000	290.000

	2022	2023	2024	2025
Apparaatskosten	110.000	20.000	20.000	20.000
05 - Wachtgelden en pensioenen	113.883.500	113.883.500	113.883.500	113.883.500
Gewone Dienst Uitgaven	113.883.500	113.883.500	113.883.500	113.883.500
Programma Kosten	107.143.700	107.143.700	107.143.700	107.143.700
Apparaatskosten	6.739.800	6.739.800	6.739.800	6.739.800
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
06 - Statistiek	6.315.160	4.809.060	4.832.860	4.832.860
Gewone Dienst Uitgaven	4.735.160	4.809.060	4.832.860	4.832.860
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	4.735.160	4.809.060	4.832.860	4.832.860
Kapitaal Dienst Uitgaven	1.580.000	-	-	-
Programma Kosten	1.550.000	-	-	-
Apparaatskosten	30.000	-	-	-
08 – Overig Bestuur, Planning & Dienstverlening	2.611.300	2.601.500	2.601.800	2.601.800
Gewone Dienst Uitgaven	2.601.300	2.601.500	2.601.800	2.601.800
Programma Kosten	62.500	62.500	62.500	62.500
Apparaatskosten	2.538.800	2.539.000	2.539.300	2.539.300
Kapitaal Dienst Uitgaven	10.000	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	10.000	-	-	-

Ministeriële Impacts

Het ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening heeft de volgende impacts:

	2022	2023	2024	2025
1301 Er is integer, transparant en efficiënt openbaar bestuur	355.000	355.000	355.000	355.000
1402 Curaçao kent een lange-termijn ontwikkelingsplan	1.550.000	-	-	-
1303 Pensioenen en Erediensten	107.143.700	107.143.700	107.143.700	107.143.700
1304 Een betere interne beheersing	58.985.480	58.957.580	59.009.580	59.009.580
Totaal Ministeriële impacts	168.034.180	166.456.280	166.508.280	166.508.280

De eerste twee impacts, *Er is een integer, transparant en efficiënt openbaar bestuur* en *Curaçao kent een lange-termijn ontwikkelingsplan* zijn verwoord in het regeerprogramma en zijn op hoog niveau geformuleerd. Inhoudelijk worden deze twee impacts hieronder verder uitgewerkt. Het ministerie van BPD heeft daarnaast de belangrijke taak om via haar begroting voor de afdracht van pensioenen voor het overheidsapparaat te zorgen. Deze afdracht is relatief groot ten opzichte van de totale begroting en derhalve hier in een aparte impact onder gebracht. Ook onder deze impact zijn de vergoedingen van geestelijken opgenomen die de overheid betaalt. De vierde impact *Een betere interne beheersing* omvat voornamelijk de niet-projectmatige activiteiten van het ministerie. De activiteiten van de Shared Service Organisatie, repeterende werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van alle ministeries, maar ook standaardwerkzaamheden van de andere organisatieonderdelen zoals Publieke zaken en Vergunningenloket vallen hieronder.

Samenhang tussen het overheidsbeleid

Een integer, transparant en efficiënt openbaar bestuur

Een integer, transparant en efficiënt openbaar bestuur is de eerste impact van het ministerie. Dit houdt bovenal in dat er een regering is en een ambtenarenapparaat dat betrouwbaar is en integer handelt. Om dit mogelijk te maken zullen verschillende randvoorwaarden ingevuld moeten worden. In het contact tussen de overheid en burgers moet informatie juist zijn en alle klanten op eenzelfde, kwalitatief hoogstaande wijze geholpen worden. Daarvoor is een efficiënte en klantvriendelijke front-office nodig, toegerust met de technologieën van de moderne tijd. Maar

ook de backoffice moet van goede kwaliteit zijn: gedigitaliseerd en met medewerkers die kundig zijn. Daar hoort ook een goede data-huishouding bij en archieven die het handelen achteraf inzichtelijk maken.

Al deze zaken kan het ministerie niet alleen verzorgen. Daarvoor is samenwerking met de ministeries nodig die ook direct dienstverlenend zijn aan burgers, maar ook met ministeries die juist onderdeel vormen van de back-offices en de bedrijfsvoering.

Binnen deze impact doet het ministerie de volgende investeringen per outcome:

	2022	2023	2024	2025
1301 Er is integer, transparant en efficiënt openbaar bestuur	375.000	355.000	355.000	355.000
01 De overheid handelt integer	65.000	65.000	65.000	65.000
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	2.500	2.500	2.500	2.500
4370 Kantoorexploitatie ca.	62.500	62.500	62.500	62.500
4930 Other Fixed Assets	-	-	-	-
02 Functionerend E-Depot	30.000	30.000	30.000	30.000
4920 Machinery & Equipment	30.000	30.000	30.000	30.000
03 De burger krijgt betere dienstverlening en is beter geïnformeerd	170.000	170.000	170.000	170.000
4210 0 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexploitatie ca.	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	170.000	170.000	170.000	170.000
4930 Other Fixed Assets	-	-	-	-
04 Kwalitatief juist opgebouwd apparaat met kennis, vaardigheden en correcte attitude	-	-	-	-
4210 0 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
4930 Other Fixed Assets	-	-	-	-
05 De overheid heeft de beschikking over een stelsel van basisregisters	-	-	-	-
4210 0 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexploitatie ca.	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
4930 Other Fixed Assets	-	-	-	-
06 Werkprocessen binnen de overheid zijn integer en gedigitaliseerd	40.000	40.000	40.000	40.000
4210 0 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexploitatie ca.	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	40.000	40.000	40.000	40.000
07 Overheidsproducten zijn voor burgers digitaal beschikbaar	50.000	50.000	50.000	50.000
4210 0 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexploitatie ca.	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	50.000	50.000	50.000	50.000
4930 Other Fixed Assets	-	-	-	-
Apparaatskosten	45.176.520	45.110.410	45.138.200	45.138.200
Totaal Impact	45.531.520	45.465.410	45.493.200	45.493.200

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Om de impact *Er is een integer, transparant en efficiënt openbaar bestuur* te bereiken, werkt het ministerie aan een zevental outcomes.

De overheid handelt integer

Een overheid die integer handelt is een betrouwbare partner voor burgers en ondernemingen. Het is dan ook de eerste outcome onder deze impact. Iedereen wordt op eenzelfde manier behandeld en krijgt dezelfde kansen en mogelijkheden. Hiertoe is een integraal beleid op het

gebied van integriteit een belangrijke leidraad die door de beleidsorganisatie opgesteld wordt en in 2022 verder geïmplementeerd zal worden.

De in 2021 gehouden verkiezen zijn voor het eerst georganiseerd door de Electorale Raad (ER). De ER zal in 2022 verder werken aan het bestendigen van haar organisatie samen met de beleidsorganisatie door het uitwerken van een beheerovereenkomst en zij zal verder haar reguliere taken oppakken. Daar waar de ER de uitvoering van het Kiesreglement en de Landsverordening financiering politieke partijen onder haar verantwoordelijkheid heeft is het de beleidsorganisatie die de herziening van deze twee landsverordeningen in 2022 tot taak heeft.

In 2021 is het Bureau Integriteit voor het eerst opgenomen op de begroting. Ook deze nieuwe organisatie zal in 2022 moeten werken aan het oppakken van haar taken. Zij wordt daarin ondersteund door vertrouwenspersonen in de ministeries. Hiervoor moet een plan van aanpak geschreven worden waarin de opleiding van deze vertrouwenspersonen en het instrueren van deze medewerkers is opgenomen. Daarnaast is ook de communicatie hierover naar de rest van de organisatie onderdeel van de investeringen in deze output.

E-depot

Met het E-depot wordt een belangrijke stap gezet in digitalisering van archieven en informatie, waardoor burgers, maar ook de overheid zelf, makkelijker toegang kunnen krijgen tot overheidsinformatie. Door de vertragingen in de administratieve uitvoering van de groeistrategie en de overdracht naar het Landspakket was uitvoering van dit project niet mogelijk. Omdat dit project zeker noodzakelijk is zodat aansluiting met verdere digitalisering van de overheid mogelijk is, wordt het project in 2022 alsnog uitgevoerd.

De burger krijgt een betere dienstverlening en is beter geïnformeerd

De overheid staat ten dienste van de mensen, dat proberen we te doen tegen zo weinig mogelijk kosten en door steeds verbeteringen door te voeren die passen bij het tijdsbeeld. Het Kennis Platform Dienstverlening, waar ervaringen en kennis gedeeld kan worden tussen de verschillende organisaties in de overheid die direct met klanten te maken hebben, staat centraal in de implementatie hiervan.

In de uitvoeringsorganisaties heeft dit uiteraard haar beslag. Bij Publieke Zaken wordt ter verbetering van de dienstverlening daarom het afsprakensysteem vernieuwd. Verder wordt er samen met de beleidsorganisatie een accreditatiebeleid voor rij scholen gemaakt, wordt er geïnvesteerd in de vervanging van printers voor rijbewijzen en Sedula zodat de dienstverlening efficiënter kan verlopen en moeten ook auto's vervangen worden voor adressenonderzoek en afdeling rijbewijzen. Verder is het theorie-examen rijbewijzen aan digitalisering toe, een project dat via het Landenpakket zou moeten lopen.

Kwalitatief juist opgebouwd apparaat met kennis, vaardigheden en correcte attitude

De kwaliteit van de overheidsorganisatie is grotendeels afhankelijk van de kwaliteit van de medewerkers die er werken. Investeren in mensen is dus belangrijk om kwalitatief hoge service te kunnen leveren, investeringen in kennis, vaardigheden en ook in de *mindset* van ambtenaren is nodig: hoe kan ik klanten zo goed mogelijk bedienen? Hoe kan ik goede service verlenen? Hoe kan ik zo veel mogelijk meerwaarde geven aan de organisatie?

Er wordt in 2022 ingezet op het opleiden van medewerkers, middels het jaarlijkse opleidingsplan. Ook op cultuurverandering en loopbaantrajecten worden mensen ingezet. Het HR-service delivery model met een vernieuwd model om HR-diensten aan te bieden, wordt met behulp van gelden uit het Landspakket uitgewerkt. Een nieuw HR-systeem en een HR-service desk ter ondersteuning van deze nieuwe ontwikkeling worden geïmplementeerd.

De overheid heeft de beschikking over een stelsel van basisregisters

Een stelsel van basisregisters koppelt verschillende registers van de overheid aan elkaar, zodat data maar op 1 plek bijgehouden hoeft te worden. Burgers hoeven bijvoorbeeld maar op 1 plek hun adreswijziging door te geven. De overheid kan aan de andere kant hierdoor altijd beschikken over dezelfde, juist en meest recente informatie. Dat zorgt er dus voor minder tijdsverlies voor de burger en een efficiëntere overheid die betrouwbaarder is als partner. Het stelsel is een belangrijke backbone van de datastromen binnen de overheid en wordt stap voor stap opgebouwd. Het is een meerjarig project dat uitgevoerd zal worden in het kader van het Landenpakket.

In 2022 zouden er twee nieuwe basisregisters aan het stelsel gekoppeld moeten worden en ook twee nieuwe afnemers. Deze laatste zijn organisaties die de gegevens binnen het register nodig hebben voor hun eigen activiteiten maar zelf dus geen basisregister hebben. Deze afnemers kunnen binnen en buiten de overheid liggen. Om zowel het stelsel zelf als de afname van gegevens te regelen is het nodig dat dit wettelijk wordt vastgelegd. Dit is een apart traject per basisregister en is hier dus onderdeel van deze outcome.

Om het stelsel te beheren is een beheersorganisatie nodig die kennis heeft van de techniek, die bepaald wie wat mag zien uit de verschillende basisregisters en die de Landsverordening Bescherming Persoonsgegevens weet toe te passen hierop. Voor 2022 is deze beheersorganisatie nog extern opgenomen als advieskosten, maar op termijn structureel ingebed zal moeten worden binnen de organisatie.

Werkprocessen binnen de overheid zijn gedigitaliseerd

De overheid neemt diverse stappen in het digitaliseren van processen en systemen. Kwaliteitsverbeteringen in het salaris- en personeelssysteem van SSO is een project dat in 2022 zal worden afgerond. Ook binnen Centrale Inkoop is een project dat in 2022 wordt uitgevoerd ten behoeve van de professionalisering van de werkprocessen. Verder zet SSO in op het document management systeem van de overheid dat vervangen moet worden, dit project loopt via de Landsbegroting.

Het implementeren van het Informatiebeveiligingsbeleid en het Cloudbeleid wordt door de beleidsorganisatie of door de hiertoe nieuw opgerichte aparte IT-organisatie uitgevoerd. Deze nieuwe organisatie is nodig voor het integreren en samenbrengen van de vele digitaliseringstrajecten binnen de overheid en is gezien de ambities van de overheid op dit gebied een belangrijke randvoorwaarde. Deze organisatie zal gepositioneerd worden onder de Chief Information Officer waarvoor de werving reeds heeft plaatsgevonden.

Overheidsproducten zijn voor burgers digitaal beschikbaar

In de huidige tijd wordt de burger en ook de overheid gedwongen om zonder fysiek contact diensten te leveren. Hiervoor moet aan een groot aantal randvoorwaarden voldaan worden. Het ministerie heeft hiervoor binnen het Vergunningenloket reeds belangrijke stappen gezet met de aanschaf en de implementatie van het Functioneel Systeem, een zaakstelsel dat als frontoffice van de overheid dient. Aan het Functioneel Systeem kunnen de back-offices geïntegreerd worden, ook hierin zijn de afgelopen jaren flinke stappen gezet. Dit systeem moet onderhouden worden en er moeten belangrijke software updates gedaan worden. En tegelijkertijd moet de volgende stap genomen worden: naast de niet-persoonsgebonden zaken die al geregeld konden worden, zal het systeem nu ook gebruikt gaan worden voor persoonsgebonden producten. Daarvoor is het onder andere nodig dat de burger zich digitaal kan identificeren en digitaal een handtekening kan zetten. Hiervoor is wetgeving nodig die in ontwikkeling is.

Belangrijke pijlers die voor alle digitaliseringstrajecten, zowel binnen als buiten de overheid nodig zijn, zijn de informatiebeveiliging en het toezicht op de bescherming van persoonsgegevens. Voor dit laatste is in 2021 het College Bescherming Persoonsgegevens opgericht dat erop toeziet dat er met de persoonsgegevens van burgers op een goede manier wordt omgegaan, in lijn met de Landsverordening Bescherming Persoonsgegevens. Het hebben van een CBP is een voorwaarde

voor het blijven uitwisselen van data binnen het koninkrijk waar de Europese wetgeving (GDPR) van kracht is. Curaçao moet hiervoor een land blijven met een 'adequaate beschermingsniveau'.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
01 De overheid handelt integer	Het Bureau Integriteit is operationeel.
02 Functionerend E-Depot	Er is een functionerend E-Depot.
03 De burger krijgt betere dienstverlening en is beter geïnformeerd	Sedula en Rijbewijzen worden op een vernieuwde manier gemaakt.
04 Kwalitatief juist opgebouwd apparaat met kennis, vaardigheden en correcte attitude	Het HR service delivery model is uitgewerkt.
05 De overheid heeft de beschikking over een stelsel van basisregisters	1 extra register gekoppeld, 2 extra afnemers gekoppeld.
06 Werkprocessen binnen de overheid zijn integer en gedigitaliseerd	DM systeem is vervangen.
07 Overheidsproducten zijn voor burgers digitaal beschikbaar	Digitale handtekening kan ingezet worden bij Vergunningenloket.

Curaçao kent een lange termijn ontwikkelingsplan

De tweede Impact van het ministerie, *Curaçao kent een lange termijn ontwikkelingsplan*, ondersteunt een transparant en goed bestuur, door te zorgen voor een gedeeld beeld voor de toekomst. Dat beeld moet ook nog eens ondersteund worden door feiten, het is zogezegd *evidence based*. Door besluiten te onderbouwen met onderzoek en data wordt voor belanghebbende duidelijk waarom er bepaalde besluiten worden genomen of de overheid op een bepaalde manier handelt.

Voor het Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening staat bij deze impact centraal dat er een lange termijn ontwikkelingsplan voor Curaçao komt, daar waar het mogelijk is gekoppeld aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de United Nations. Om een dergelijk plan te maken is dus betrouwbare data nodig, die structureel en op eenduidige wijze verzameld en gedeeld moet worden. Het programma moet aan de hand van deze data indien nodig ook weer kunnen worden bijgesteld. Hierin speelt het CBS een voorname rol en is samenwerking met andere ministeries en externe dataleveranciers belangrijk. Ook algemene planningscapaciteit, vaardigheden en processen door de verschillende ministeries heen zijn hiervoor cruciaal.

Binnen deze impact doet het ministerie de volgende projectmatige investeringen:

	2022	2023	2024	2025
1402 Curaçao kent een lange-termijn ontwikkelingsplan	1.550.000	-	-	-
08 Curaçao geeft uitvoering aan de SDG's	-	-	-	-
0 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4930 Other Fixed Assets	-	-	-	-
09 Curaçao beschikt over betrouwbare data en statistieken en geeft een betrouwbaar beeld van de sociaal economische en sociaal demografische situatie van het land.	-	-	-	-
4930 Other Fixed Assets	-	-	-	-
10 Census is uitgevoerd	1.550.000	-	-	-
4930 Other Fixed Assets	1.550.000	-	-	-
11 De overheid, bedrijfsleven, studenten en overige derden zijn goed geïnformeerd	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
Apparaatskosten	5.268.360	5.306.370	5.330.280	5.330.280
Totaal Impact	6.818.360	5.306.370	5.330.280	5.330.280

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Om de impact *Curaçao kent een lange termijn ontwikkelingsplan* te bereiken, werkt het ministerie aan een viertal outcomes.

Curaçao geeft uitvoering aan de SDG's

Om SDG's te implementeren in het overheidsbeleid is begin 2020 de Nationale Commissie voor SDG-implementatie opgericht. Hierin worden langs drie pilaren: *People*, *Planet* en *Prosperity* bijeenkomsten gehouden die de bekendheid met SDG's moet verhogen en de afstemming over SDG's overheidsbreed makkelijker maakt. Het CBS speelt een belangrijke rol door het leiden van de Statistical Commission, waarin ook CBCS, CTB, VIC en KvK participeren. In 2022 zal de Voluntary National Review van de VN plaatsvinden en waarin gekeken wordt wat er bereikt is sinds 2016. Deze VNR vindt samen met de andere landen van het koninkrijk plaats. Kennisuitwisseling tussen landen op het gebied van SDG's vindt verder plaats binnen de Cariben en steeds vaker via digitale trainingen en bijeenkomsten. Soms is het echter nodig om *in person* aanwezig te zijn.

Belangrijkste risico bij de SDG implementatie is dat de lange termijn planningen altijd op gespannen voet zullen staan met de doelen in het regeerprogramma dat een scope heeft van vier jaar.

Curaçao beschikt over betrouwbare data en statistieken en geeft een betrouwbaar beeld van de sociaal economische en sociaal demografische situatie van het land.

In 2022 worden door het CBS een aantal grote en bijzondere projecten uitgevoerd, waaronder Census, SDG's, Methodiekontwikkeling Seizoensinvloedmeting en werken door middel van Cloudcomputing. Er zijn 47 (deel) onderzoeksprojecten gepland verspreid over gewone- en kapitaaldienst.

Hiernaast zal het CBS Curaçao in samenwerking met CBS Nederland, indicatoren moeten ontwikkelen in het kader van de priority SDG's en voor het Smart Cities-Smart Mobilities traject.

Verder dient het CBS te rapporteren over de collectieve sector aan de regering. Momenteel levert 1/3 deel van de collectieve sector de jaarrekeningen in. Het CBS streeft ernaar om dit percentage te verder te verhogen, hierbij is de medewerking van alle ministeries onontbeerlijk.

Census is uitgevoerd

Sinds 2016 is gestart met de voorbereidingen van de Census die oorspronkelijk voor 2020 en later naar 2021 verschoven werd. Door onvoorziene omstandigheden enerzijds en een omslachtig en langdurige administratief proces anderzijds is dit ook niet haalbaar. De voorbereidingen voor de Census worden uiteraard op een aangepaste manier voortgezet opdat de Census in maar 2022 kan plaatsvinden. De inzet van het CBS is om de geplande projecten conform planning te realiseren.

De overheid, bedrijfsleven, studenten en overige derden zijn goed geïnformeerd

Het CBS blijft werken aan het verhogen van haar zichtbaarheid. De inzet is dan ook om het CBS-website, YouTube kanaal, Facebook en CBS APP te blijven ontwikkelen. Het CBS gaat haar zichtbaarheid, in het kader van Census, nog verder intensiveren. Het CBS zal meer dan voorheen haar Campagnes zodanig inrichten dat de burgers bewust worden gemaakt om deel te nemen aan de (online) Census en andere vormen van het verrichten van onderzoeken.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
08 Curaçao geeft uitvoering aan de SDG's	De indicatoren van de priority SDG's worden door CBS gemeten en beleid wordt hierop ontwikkeld.
09 Curaçao beschikt over betrouwbare data en statistieken en geeft een betrouwbaar beeld van de sociaaleconomische en sociaal demografische situatie van het land	47 (deel)onderzoeken zijn uitgevoerd.
10 De Census is uitgevoerd.	De census heeft plaatsgevonden en de data kan geanalyseerd worden.
11 De overheid, bedrijfsleven, studenten en overige derden zijn goed geïnformeerd	80% van de onderzoeken die zijn uitgevoerd zijn terug te vinden op de website.

Pensioenen en erendiensten

Het ministerie geeft de opdrachten voor de pensioenen van de ambtenaren door aan APC en betaald vergoeding voor geestelijken.

Binnen deze impact doet het ministerie de volgende investeringen:

	2022	2023	2024	2025
1303 Pensioenen en Erediensten	107.143.700	107.143.700	107.143.700	107.143.700
12 Zorg voor pensioenen en erendiensten	107.143.700	107.143.700	107.143.700	107.143.700
4210 Salarissen, Lonen& Bezoldiging	-	-	-	-
4710 Sociale Voorzieningen	107.143.700	107.143.700	107.143.700	107.143.700
Apparaatskosten	8.540.600	8.540.800	8.541.100	8.541.100
Totaal Impact	115.684.300	115.684.500	115.684.800	115.684.800

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Om de impact *Pensioenen en Erediensten* te bereiken, werkt het ministerie aan één enkele outcome.

De zorg voor pensioenen en erendiensten

Binnen deze outcome maakt het ministerie het mogelijk voor medewerkers om op de pensioengerechtigde leeftijd (deels) in zijn/haar levensonderhoud te voorzien. Daarmee heeft de overheid voldaan aan haar wettelijke plicht.

De overheid ondersteunt van oudsher financieel een aantal kerken ten behoeve van het geestelijk welzijn van de burgers.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
12 Zorg voor pensioenen en erendiensten	Alle pensioenafdrachten zijn uitgevoerd.

Justitie

Visie

Een rechtvaardige justitiële keten die de juiste balans tussen preventie, repressie en zorg waarborgt, zodat de bevolking en iedereen die tijdelijk op Curaçao verblijft, zich vrij en vertrouwd kan voelen.

Missie

Het ministerie van Justitie draagt zorg voor de rechtsorde, rechtshandhaving, veiligheid en openbare orde op Curaçao.

Om de missie van het ministerie van Justitie te realiseren wordt de aandacht primair gericht op de volgende taken:

- het ontwikkelen van beleid;
- het ontwerpen van de justitiële wetgeving;
- het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit van het functioneren van de ketenpartners in de veiligheidszorg;
- het zorgen voor de veiligheid, orde en rust binnen de Curaçaose samenleving. Centraal staat daarbij de veiligheid van de burgers en iedereen die tijdelijk op Curaçao verblijft.

Het ministerie van Justitie is het grootste ministerie binnen de overheid als het gaat om het aantal medewerkers (circa 1700 fte) en uitvoeringsorganisaties. Door haar omvang en inrichting is de bevordering van de interne samenwerking binnen het ministerie een prioriteit en een uitdaging. Het verbeteren van de samenwerking tussen ketenpartners zal komend jaar verdere aandacht krijgen. Waar Justitie voor staat is samengevat in de visie en missie.

Het ministerie van Justitie werkt momenteel aan een Strategisch Beleidsplan 2021 – 2025 dat nog geaccordeerd dient te worden. Het strategisch beleidsplan is gebaseerd op drie beleidsonderwerpen, namelijk bestrijding en preventie jeugdcriminaliteit, rechtshandhaving en resocialisatie. Voor elk onderwerp zal een Beleidsplan 2021-2025 worden ontwikkeld. Bij de ontwikkeling van de beleidsplannen zijn alle uitvoeringsorganisaties van het ministerie betrokken.

Een belangrijke ontwikkeling is de verbetering van de samenwerking tussen de verschillende onderdelen binnen het ministerie alsook de samenwerking met de andere ministeries en overige externe partners. Integraal samen werken moet de bestaande verkokering zowel binnen Justitie als bij de ministeries onderling beëindigen. Samenwerking draagt ook bij dat beleidsproblematiek vanuit verschillende invalshoeken wordt aangepakt. Het Criminaliteitsbestrijdingsfonds is op zodanige wijze gereorganiseerd dat het in staat is om beter uitvoering te geven aan de “checks & balances” van het beheer van een fonds met een omvangrijk kapitaal voor projecten ten behoeve van het terugdringen van criminaliteit.

Functie / Kostenplaats	Zorggebied / Doel Organisatie
17 – Opvoedingswezen	
131702 - UO Voogdijraad	Zorgen voor jeugdbescherming en het welzijn van het kind
131700 - UO Justitiële Jeugdopvang	• Zorgen voor de justitiële en civiele jeugdopvang • Executeren van de PIJ maatregel conform CPT normen

131701 - UO Reclassering	- Zorgen voor volwassenen die met het strafrecht in aanraking zijn gekomen ter voorkoming van recidive en terugdringen van de criminaliteit - Rehabilitatie van ex-gedetineerden
131703 - Gezinsvoogdijinstellingen	Zorgdragen voor de begeleiding van gezinnen van minderjarigen die onder toezicht zijn geplaatst door de kinderrechter
10 - Alg.beh. Openb.orde Veiligh.	
131004 - Beleidsorganisatie JUS	- Zorgdragen voor het beleid omtrent de criminaliteitsbestrijding en de burgerlijke veiligheidszorg - Ontwikkelen, codificatie en wijziging van het burgerlijke recht, strafrecht, bestuursrecht en handelsrecht
131000 - Kabinet Minister JUS	Ondersteuning en facilitering van de bestuursfunctie.
131001 - Secretaris Generaal JUS	Ambtelijk verantwoordelijk voor het Ministerie
131002 - Ministeriële staf	Ondersteuning bedrijfsvoering
16 - Gevangeniswezen	
131600 - UO Gevangenisw. Huis van Bew.	- Executeren van vrijheidsstraffen conform CPT normen - Zorgdragen voor toezicht op de detentiezorg, het gevangeniswezen en vrijheidsbenemingen
12 - Politie	
131203 - UO Politie en Immigr. Curaçao	Handhaven van de rechtsorde, openbare orde en veiligheid
131202 - UO Toelatingsorganisatie	Formuleren en adviseren van beleid voor de beoordeling van verblijfsaanvragen van mensen die op Curaçao willen wonen
131201 - Opleidingsinstituut RH&VH	Bevorderen van de kwaliteit van het functioneren van instellingen en organisaties die belast zijn met rechtshandhaving, openbare orde en veiligheidszorg
131200 - Landsrecherche	Handhaven van de rechtsorde, openbare orde en veiligheid
13 - Brandweer en Rampenbestrijding	
131300 - UO Brandweer	Zorgdragen voor een goede en adequate brandweezorg, brandpreventie en rampenbestrijding
18 - Overig Ministerie van Justitie	
131802 - Criminaliteitsbestrijd.fonds	Leveren van bijdragen aan projecten aangaande criminaliteitsbestrijding
131803 - Over. justit. Aangelegenheden (Stichting Slachtofferhulp)	Zorgdragen voor de eerste opvang van slachtoffers, hun familieleden en doorverwijzen naar hulpverlenende instanties
131804 - Bureau Intellectueel Eigendom	
131801 - Vrijwilligerskorps	

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst Uitgaven	232.329.300	232.329.300	232.329.300	232.329.300
01 - Bestuursorganen	332.100	332.100	332.100	332.100
10 - Alg.beh. Openb.orde Veiligh.	15.094.200	15.094.200	15.094.200	15.094.200
11 - Rechtswezen	11.927.300	11.927.300	11.927.300	11.927.300
12 - Politie	118.049.700	118.049.700	118.049.700	118.049.700
13 - Brandweer en Rampenbestrijding	12.546.500	12.546.500	12.546.500	12.546.500
14 - Defensie	14.562.700	14.562.700	14.562.700	14.562.700
15 - Overige Beschermende Maatreg.	-	-	-	-
16 - Gevangeniswezen	44.902.700	44.902.700	44.902.700	44.902.700
17 - Opvoedingswezen	13.505.900	13.505.900	13.505.900	13.505.900
18 - Overig Ministerie van Justitie	1.408.200	1.408.200	1.408.200	1.408.200
Kapitaal Dienst Uitgaven	2.947.300	-	-	-
01 - Bestuursorganen	-	-	-	-
10 - Alg.beh. Openb.orde Veiligh.	375.000	-	-	-
11 - Rechtswezen	-	-	-	-
12 - Politie	1.660.000	-	-	-

13 - Brandweer en Rampenbestrijding	103.300	-	-	-
14 - Defensie	-	-	-	-
15 - Overige Beschermende Maatreg.	-	-	-	-
16 - Gevangeniswezen	692.000	-	-	-
17 - Opvoedingswezen	117.000	-	-	-
18 - Overig Ministerie van Justitie	-	-	-	-

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

	2022	2023	2024	2025
01 - Bestuursorganen	332.100	332.100	332.100	332.100
Gewone Dienst Uitgaven	332.100	332.100	332.100	332.100
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	332.100	332.100	332.100	332.100
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
10 - Alg.beh. Openb.orde Veiligh.	15.469.200	15.023.000	15.023.000	15.023.000
Gewone Dienst Uitgaven	15.094.200	15.094.200	15.094.200	15.094.200
Programma Kosten	17.300	17.300	17.300	17.300
Apparaatskosten	15.076.900	15.076.900	15.076.900	15.076.900
Kapitaal Dienst Uitgaven	375.000	-	-	-
Programma Kosten	375.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
11 - Rechtswezen	11.927.300	11.927.300	11.927.300	11.927.300
Gewone Dienst Uitgaven	11.927.300	11.927.300	11.927.300	11.927.300
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	11.927.300	11.927.300	11.927.300	11.927.300
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
12 - Politie	119.709.700	118.049.700	118.049.700	118.049.700
Gewone Dienst Uitgaven	118.049.700	118.049.700	118.049.700	118.049.700
Programma Kosten	4.900	4.900	4.900	4.900
Apparaatskosten	118.044.800	118.044.800	118.044.800	118.044.800
Kapitaal Dienst Uitgaven	1.660.000	-	-	-
Programma Kosten	235.000	-	-	-
Apparaatskosten	1.425.000	-	-	-
13 - Brandweer en Rampenbestrijding	12.649.800	12.546.500	12.546.500	12.546.500
Gewone Dienst Uitgaven	12.546.500	12.546.500	12.546.500	12.546.500
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	12.546.500	12.546.500	12.546.500	12.546.500
Kapitaal Dienst Uitgaven	103.300	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	103.300	-	-	-
14 - Defensie	14.562.700	14.562.700	14.562.700	14.562.700
Gewone Dienst Uitgaven	14.562.700	14.562.700	14.562.700	14.562.700
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	14.562.700	14.562.700	14.562.700	14.562.700
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
15 - Overige Beschermende Maatreg.	45.594.700	44.902.700	44.902.700	44.902.700
Gewone Dienst Uitgaven	44.902.700	44.902.700	44.902.700	44.902.700
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	44.902.700	44.902.700	44.902.700	44.902.700
Kapitaal Dienst Uitgaven	692.000	-	-	-

Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	692.000	-	-	-
16 - Gevangeniswezen	13.622.900	13.505.900	13.505.900	13.505.900
Gewone Dienst Uitgaven	13.505.900	13.505.900	13.505.900	13.505.900
Programma Kosten	3.736.600	3.736.600	3.736.600	3.736.600
Apparaatskosten	9.769.300	9.769.300	9.769.300	9.769.300
Kapitaal Dienst Uitgaven	117.000	-	-	-
Programma Kosten	32.000	-	-	-
Apparaatskosten	85.000	-	-	-
17 - Opvoedingswezen	1.408.200	1.408.200	1.408.200	1.408.200
Gewone Dienst Uitgaven	1.408.200	1.408.200	1.408.200	1.408.200
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	1.408.200	1.408.200	1.408.200	1.408.200
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
18 - Overig Ministerie van Justitie	417.400	417.400	417.400	417.400
Gewone Dienst Uitgaven	417.400	417.400	417.400	417.400
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	417.400	417.400	417.400	417.400
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-

Ministeriële Impacts

Het ministerie van Justitie heeft de volgende impacts:

	2022	2023	2024	2025
1201 Het garanderen van de veiligheid van minderjarigen op Curaçao	11.553.700	11.471.700	11.471.700	11.471.700
1202 Het verhogen van het gevoel van veiligheid bij de burger	167.312.500	165.784.200	165.784.200	165.784.200
1203 Het verhogen van de kans van een (ex) delictpleger op een veilige terugkeer in de maatschappij	47.663.900	46.936.900	46.936.900	46.936.900
1204 Het bestrijden van jeugdcriminaliteit op Curaçao	-	-	-	-
1305 Het versterken van de Justitiële Keten	5.933.900	5.383.900	5.383.900	5.383.900
1306 Een bijdrage leveren aan het waarborgen van een betrouwbare en integere overheid.	2.812.600	2.752.600	2.752.600	2.752.600
Grand Total	235.276.600	232.329.300	232.329.300	232.329.300

Ministeriele Impact 1 Het garanderen van de veiligheid van minderjarigen op Curaçao

Samenhang met het overheidsbeleid

1201 Het garanderen van de veiligheid van minderjarigen op Curaçao	2022	2023	2024	2025
02 De alimentatie- onderhoudsplicht wordt gehandhaafd voor minderjarigen of schoolgaande kinderen tot 21 jaar.	11.100	4.100	4.100	4.100
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	2.100	2.100	2.100	2.100
4370 Kantooexploitatie ca.	2.000	2.000	2.000	2.000
4920 Machinery & Equipment	7.000	-	-	-

01 Het verhogen van de kinderbeschermingsmaatregelen op Curacao	9.400	9.400	9.400	9.400
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	8.000	8.000	8.000	8.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	1.400	1.400	1.400	1.400
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
03 Verbeterde proces Tijdelijk voogdij bij minderjarigen die naar Nederland emigreren	1.600	1.600	1.600	1.600
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	1.600	1.600	1.600	1.600
04 Het versterken van het bureau Voogdijraad na een optimalisatie traject	2.913.500	2.888.500	2.888.500	2.888.500
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4350 Huisvesting	15.000	15.000	15.000	15.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	83.600	83.600	83.600	83.600
4460 Andere Goederen & Diensten	139.900	139.900	139.900	139.900
4710 Sociale Voorzieningen	2.650.000	2.650.000	2.650.000	2.650.000
4920 Machinery & Equipment	25.000	-	-	-
05 Het verhogen van de kans van minderjarigen om te weten wie hun biologische vader is	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
06 Een verbeterde opvoedingsondersteuning aan minderjarigen bij de JJIC	115.000	115.000	115.000	115.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4460 Andere Goederen & Diensten	115.000	115.000	115.000	115.000
07 De JJIC is versterkt na een succesvolle changetraject.	718.000	718.000	718.000	718.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	703.000	703.000	703.000	703.000
4330 Eigen Personeel	10.000	10.000	10.000	10.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	5.000	5.000	5.000	5.000
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
Apparaatskosten	7.635.924	7.590.924	7.590.924	7.590.924
Totaal Outcome	11.404.524	11.327.524	11.327.524	11.327.524

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

De uitvoeringsorganisaties Voogdijraad, Justitiële Jeugdinrichting Curaçao en de Gezinsvoogdijinstelling hebben de taak om de veiligheid van minderjarigen te garanderen op Curaçao.

De uitvoeringsorganisatie Voogdijraad heeft 5 outcomes, deze zijn namelijk:

1. Het verhogen van de kinderbeschermingsmaatregel op Curaçao;
2. De alimentatie- onderhoudsplicht wordt gehandhaafd voor minderjarigen of schoolgaande kinderen tot 21 jaar;
3. Een verbeterd proces tijdelijk voogdij bij minderjarigen die naar Nederland emigreren;
4. Het versterken van het bureau Voogdijraad na een optimalisatie traject;
5. Het verhogen van de kans van minderjarigen om te weten wie hun biologische vader is.

Voor deze outcomes werkt de Voogdijraad nauw samen de Gezinsvoogdijinstelling Curaçao (GVI). Ook een samenwerking met andere ministeries zoals het Ministerie van SOAW en GMN zijn hierbij belangrijk.

Voor het verhogen van de kinderbeschermingsmaatregelen zal in het jaar 2022 gewerkt worden aan verschillende outputs, zoals:

1. Het uitvoeren van een voorlichtingscampagne van het Centraal Meldpunt Kindermishandeling (CMK);
2. Het vergroten van de kennis van medewerkers van de Voogdijraad;

3. Er zal aangestuurd worden op productienormen.

Bovengenoemde outputs zijn een aantal van de verschillende outputs die Voogdijraad heeft aangegeven bij deze outcome. Er zullen activiteiten plaatsvinden zoals het opstellen van een mediaplan, presentaties worden geven in radioprogramma's, voorlichting wordt gegeven in buurtcentrums en de nodige onderzoeken worden verricht die uitgevoerd dienen te worden in het kader van het beschermen van minderjarigen. Bij deze onderzoeken zullen rapporten opgesteld worden en indien nodig worden doorverwezen naar de nodige ketenpartners. Het Centraal Meldpunt Kindermishandeling (CMK) zal voorlichting geven aan scholen, wijkcentra en professionals, die een signaleringsfunctie hebben voor het opvangen van signalen bij kindermishandeling. Voorlichtingsmateriaal zal worden uitgewerkt. Samenwerkingsverbanden met Voogdijraden van de BES-eilanden, Sint-Maarten en Aruba zullen worden uitgebouwd, waarbij de werkwijze zal worden afgestemd.

De handhaving van de alimentatie en onderhoudsplicht voor minderjarigen is ook een van de taken van de Voogdijraad. Hiervoor zal ook een bewustwording campagne uitgevoerd worden om de gemeenschap te informeren over dit thema. De indexering zal jaarlijks uitgevoerd worden en wanbetalers zullen aangepakt worden. Verder zal de veiligheid van medewerkers tijdens werkbezoeken worden vergroot. Een aantal activiteiten die hierbij zijn voorlichting geven in radioprogramma's en verschillende samenwerkingsafspraken, voor onder andere het uitwisselen van informatie, dienen aangegaan te worden om de alimentatie en onderhoudsplicht beter uit te kunnen voeren.

Jaarlijks zijn er verschillende minderjarigen die naar Nederland emigreren voor studie of een ander doel. Een minderjarige kan naar Nederland emigreren alleen als deze een tijdelijke voogd heeft in Nederland. Dit proces zal verder worden verbeterd en er zal meer informatie gegeven worden over de manier waarop de aanvraag gedaan dient te worden. Er zal een voorlichtingsplan opgesteld worden en er zullen verschillende voorlichtingsmomenten gedurende het jaar zijn.

De reorganisatie van het Bureau Voogdijraad met een changemanager is in het jaar 2018 afgerond en voortgezet in 2019. In het jaar 2022 dient de reorganisatie verder te worden bevorderd door het implementeren van de instrumenten bij deze operationele doelstelling. Deze reorganisatie zal gepaard gaan met de fusering van de Stichtingen Justitiële Jeugdinrichting voor Curaçao (AJJC), de Stichting lachtofferhulp (SSHC) en Gezinsvoogdijinstelling Curaçao (GVI) met Voogdijraad. Een bedrag van NAf 532.000 is benodigd op de kapitaaldienst voor de verbouwing van het huidige gebouw, welke in 2021 wordt opgestart. De benadering van de "Signs of Safety" methode biedt een werkwijze om te komen tot een balans van zorgen en krachten in de situatie van het kind. Dit gebeurt in samenwerking met hulpverleners en ketenpartners.

In het jaar 2022 zullen de outputs verder versterkt worden door de verschillende werkprocessen te evalueren en na te gaan in hoeverre deze veranderd of aangescherpt dienen te worden. De verdere samenwerking met GVI zal ook worden bevorderd.

Het ministerie van Justitie heeft de taak om wetgeving te ontwikkelen. In het kader hiervan is de wet aanwijzing vermoedelijke verwekker in uitvoering. Hierin wordt vastgelegd dat een kind het recht heeft om zijn ouders te kennen. Psychologisch is het slecht voor het kind om geen juridische vader te hebben omdat jonge kinderen behoefte hebben aan een "role model". Bovendien kan een biologische vader die ook juridische vader is beter op zijn verantwoordelijkheid worden aangesproken. De uitvoering hiervan hangt af van de indienstneming van medewerkers die zich bezig gaan houden met het uitvoeren van deze wet en een verder samenwerking met het Ministerie van BPD en AZ.

De Justitiële Jeugdinrichting Curaçao (JJIC) geeft uitvoering aan de ondertoezichtstelling van minderjarigen en biedt deze opvoedingsondersteuning in samenwerking met de

Gezinsvoogdijinstelling. Ook heeft de JJIC een gesloten inrichting waar jongeren ook opvoedingsondersteuning krijgen opdat zij terug kunnen keren naar de maatschappij. Voor de gesloten afdeling is de samenwerking tussen de stichting Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao (AJJC) van essentieel belang. De AJJC werkt samen de JJIC om de begeleiding van de minderjarigen te bevorderen.

De twee outcomes van de JJIC zijn:

6. Een verbeterde opvoedingsondersteuning aan minderjarigen bij de JJIC;
7. De JJIC is versterkt na een succesvol changetraject.

Om opvoedingsondersteuning te kunnen bieden aan de minderjarigen zijn er verschillende activiteiten die plaatsvinden zoals het opstellen van een perspectiefplan, psychologische testen indien nodig, contact blijven houden tussen minderjarigen en ouders en deze bevorderen, verschillende interventies gericht op minderjarige. Een ondertoezichtstelling wordt door een rechter bepaald. JJIC samen met GVI werken samen om een rapportage van de bevordering van het kind aan de rechter te kunnen geven.

De JJIC is reeds in 2018 begonnen met een changetraject. Door niet genoeg financiële middelen is dit traject niet volledig uitgevoerd. In 2019 heeft er een evaluatie van het traject plaatsgevonden. Echter kon het traject niet in 2020 geïmplementeerd worden. Dit changetraject is belangrijk voor zowel de jongeren als het personeel van de JJIC. Het changetraject zal in het jaar 2022 verder uitgevoerd worden. Dit om te komen tot een nieuwe visie voor de JJIC.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
Outcome 1 Het verhogen van de kinderbeschermingsmaatregel op Curaçao	Aantal binnengekomen zaken per jaar
Outcome 2 De alimentatie- onderhoudsplicht wordt gehandhaafd voor minderjarigen of schoolgaande kinderen tot 21 jaar	Aantal afgehandelde zaken per jaar
Outcome 3 Een verbeterd proces tijdelijk voogdij bij minderjarigen die naar Nederland emigreren	Aantal volledige en tijdige ingediende verzoeken
Outcome 4 Het versterken van het bureau Voogdijraad na een optimalisatie traject	Rapport traject
Outcome 5 Het verhogen van de kans van minderjarigen om te weten wie hun biologische vader is.	Aantal minderjarigen afgehandelde zaken
Outcome 6 Een verbeterde opvoedingsondersteuning aan minderjarigen bij de JJIC	Aantal jongeren per jaar
Outcome 7 De JJIC is versterkt na een succesvol changetraject.	Rapport change traject

Ministeriele Impact 2 Een bijdrage leveren aan het waarborgen van een betrouwbare en integere overheid

1306 Een bijdrage leveren aan het waarborgen van een betrouwbare en integere overheid.	2022	2023	2024	2025
36 Het verhogen van de betrouwbaarheid in de overheid.	-	-	-	-
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexploitatie ca.	-	-	-	-
37 Het versterken van de Landsrecherche organisatie.	-	-	-	-
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	35.000	-	-	-
4320 Personeel van Derden	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4370 Kantoorexploitatie ca.	-	-	-	-
4460 Andere Goederen & Diensten	-	-	-	-

4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
Apparaatskosten	8.808.226	8.783.226	8.783.226	8.783.226
Totaal Outcome	8.843.226	8.783.226	8.783.226	8.783.226

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

De Landsrecherche Curaçao voert verschillende complexe onderzoeken uit om de betrouwbaarheid in de Landsoverheid te kunnen vergroten. Dit doet de Landsrecherche niet alleen, maar in samenwerking en in overleg met het Parket Procureur-Generaal.

De outcomes hierbij zijn:

36. Het verhogen van de betrouwbaarheid van de overheid;

37. Het versterken van de Landsrecherche organisatie.

Voor beiden outcomes is integriteit belangrijk voor de Landrecherche. De onderzoeken die uitgevoerd worden dragen bij aan het verder ontwikkelen van beleid op het gebied van integriteit. Op een onpartijdige en onafhankelijke manier doet de Landsrecherche onderzoek naar strafbare feiten en/of gedragingen die de integriteit van de wetgevende-, uitvoerende- en rechtsprekende macht ernstig kunnen aantasten.

Voor het versterken van de Landsrecherche organisatie dient de verdere professionalisering van de organisatie plaats te vinden. Ook zal er een ontwikkelingsprogramma voor medewerkers opgesteld worden voor deskundigheidsbevordering. Dit voor zowel zittende als toekomstige personeel.

De landsrecherche wil ook verder werken aan een informatie gestuurde opsporing. Hiervoor is het uitvoeren van het opleidingsplan zeer belangrijk.

Verschiedende informatiesystemen dienen “ge-update” te worden. Hiervoor werkt de Landsrecherche nauw samen met andere Landsrecherche organisaties binnen het Koninkrijk. Verder zal de Landsrecherche in het jaar 2022 beginnen met de voorbereidingen van de “nieuwbouw huisvesting van Landsrecherche”. Het totaal bedrag van de nieuwbouw is geschat op een totaal bedrag van Naf. 2.9 miljoen.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
Outcome 1 Het verhogen van de betrouwbaarheid in de overheid	Aantal zaken die binnen een jaar opgelost zijn
Outcome 2 Het versterken van de Landsrecherche organisatie.	Uitvoering van ontwikkelingsprogramma

Ministeriele Impact 3 Het bestrijden van jeugdcriminaliteit op Curaçao

Samenhang met het overheidsbeleid

1204 Het bestrijden van jeugdcriminaliteit op Curaçao	2022	2023	2024	2025
11 Het verlagen van criminaliteit onder jongeren 12-24 jaar met 10%.	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
Apparaatskosten	5.041.552	5.025.302	5.025.302	5.025.302
Totaal Outcome	5.041.552	5.025.302	5.025.302	5.025.302

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Aan preventie en bestrijden van Jeugdcriminaliteit zullen door een aantal activiteiten constructief worden gewerkt. Jeugdcriminaliteit dient op interministerieel niveau te worden aangepakt. Een samenwerkingsprotocol zal verder geconcretiseerd worden.

Een gemeenschappelijke taal voor diagnostiek, signalering en behandeling cliënten binnen de keten is belangrijk en wordt aan gewerkt worden. Door een gezamenlijke taal te spreken zorgt de keten voor een soepel verloop van een cliënt binnen de keten. Een samenwerking met het Ministerie van SOAW zou het coachen van gezinnen kunnen bevorderen. Gezin coaching is bedoeld voor gezinnen met meerdere problemen. Deze kunnen problemen zijn op het gebied van opvoeding van kinderen, relaties, geld en schulden, wonen, overlast in de buurt, werk of onderwijs, gezondheid en veiligheid. Een gezinscoach helpt het gezin om een plan te maken om de problemen op te lossen.

Curaçao kent een groep jongeren die ernstig deviant gedrag vertoont. Opname van deze groep jongeren van tussen de 12 tot 18 jaar in een gesloten jeugdinrichting is uiterst noodzakelijk om de risico's van verder afglijden te voorkomen. Het jeugdstrafrecht, dat hieraan ten grondslag ligt, heeft immers, naast het opleggen van een straf, ook een pedagogisch uitgangspunt. Een gesloten justitiële jeugdinrichting voor Curaçao (JJIC) is een noodzaak om het toekomstperspectief van deze doelgroep te verbeteren. Hierdoor zijn de verdere bouwwerkzaamheden en operationaliseren van de gesloten justitiële jeugdinrichting noodzakelijk. De JJIC beschikt niet over voldoende deskundig personeel voor continue intramurale zorg en begeleiding. Hierdoor zal de verdere samenwerking met de AJJC bevorderd worden.

Het veiligheidshuis is momenteel één van de pilaren van de Stichting Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao en fungeert als centraal contactpunt voor alle spelers in de justitiële-, zorg-, onderwijs- en sociale keten. Het veiligheidshuis heeft momenteel één procesmanager. De thema's zijn uitgebreid met zowel huiselijk geweld, criminele families en aanpak van verwarde personen in het wijknetwerkoverleg. Naast de toename van justitiële- en risico-jongeren dient de mogelijkheid tot het uitbreiden van de doelgroep ook te worden onderzocht. Het veiligheidshuis is een bredere interministeriële aanpak.

Voor het zorgdragen van synchronisatie tussen preventieprojecten voor jongeren is een coördinator aangesteld om projecten voort te zetten. Bij dit punt dient te worden opgemerkt dat de verdere uitvoering van het Halt-bureau ook belangrijk is bij de bestrijding en preventie van jeugdcriminaliteit.

De implementatie van Restorative Justice binnen Justitie is belangrijk voor het creëren van bewustwording bij de dader. Restorative Justice is zoals aangegeven een samenwerking tussen verschillende ketenpartners.

Voor het bestrijden van criminaliteit in het algemeen zullen preventieprogramma's verder geïmplementeerd worden. Het ministerie heeft reeds een radioprogramma dat wekelijks uitgezonden wordt met het doel de gemeenschap te informeren en voor te lichten. Dit kost het ministerie jaarlijks NAf 45.000. Naast radioprogramma's zal ook voorlichting op scholen en in wijken worden gegeven als onderdeel van de getekende samenwerking met het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) genaamd Preventie Veilige Scholen. Zoals reeds vermeld onder dit punt is er een coördinator geïnstalleerd voor preventieprojecten. Deze zorgt voor de synchronisatie van de projecten. Onderzoeken voor het verlagen van criminaliteit in de wijken zullen worden gedaan in samenwerking met de buurtorganisaties, buurtregisseurs en jeugdagenten. Naast deze onderzoeken is het ministerie in de vorm van consultaties in de wijken minstens één keer per kwartaal zichtbaar in de wijken. De samenwerking met de private sector is ook belangrijk bij het bestrijden van criminaliteit. Hierdoor zijn samenwerkingsverbanden met onder andere de Curaçao Tourist Board (CTB), Downtown Management Organisation (DMO), Vereniging Bedrijfsleven Curaçao en Curaçao Tourism and

Hospitality Organisation (CHATA) belangrijk. De verdere plaatsing van bewakingscamera's zal op strategische punten worden voortgezet.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
Outcome 1 Het verlagen van criminaliteit onder jongeren 12-24 jaar met 10%.	Cijfers Jeugdreclassering en het Openbaar Ministerie

Ministeriele Impact 4 Het verhogen van het gevoel van veiligheid bij de burger

1202 Het verhogen van het gevoel van veiligheid bij de burger	2022	2023	2024	2025
08 Een verbeterde Kosteloze Rechtskundige bijstand proces	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	-	-	-	-
12 Het versterken van de vreemdelingenketen	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
13 Het versterken van de veiligheidsketen.	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
14 Een verbeterde behandeling van personen die gearresteerd worden.	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
15 Een verbeterde uitoefening van toezicht taken bij de beheerraad Gemeenschappelijke Hof van Justitie conform Rijkswet	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
16 Het adviseren van de Minister van Justitie op de voorlopige invrijheidstelling en elektronisch toezicht van gedetineerden.	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
19 Het verlagen van Mensenhandel en Mensensmokkel gevallen op Curacao	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
20 Het bevorderen van het informeren van de maatschappij over de rol van het Ministerie van Justitie	17.300	17.300	17.300	17.300
4370 Kantoorexplotatie ca.	17.300	17.300	17.300	17.300
21 Een verbeterde vreemdelingen Beleid.	1.000	1.000	1.000	1.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
4420 Openbaar Vervoer	1.000	1.000	1.000	1.000
22 Een verbeterde dienstverlening aan klanten Toelatingsorganisatie door een verbeterde informatiehuishouding en structuur	200.000	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4420 Openbaar Vervoer	-	-	-	-
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	200.000	-	-	-

33 Verhogen van de kwaliteit van brandveiligheid- installaties die voldoen aan de regelgeving en certificeringseisen	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
34 Versterken van de voorbereidingen op brand en incidentenbestrijding.	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4350 Huisvesting	-	-	-	-
4440 Openbare Werken, Facilit.	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
35 Het versterken van de coördinatie van de voorbereiding op rampenbestrijding	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
38 Het Korps Politie Curaçao levert een effectieve hoogwaardige bijdrage aan de veiligheid en leefbaarheid van de samenleving van Curaçao	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
Apparaatskosten	147.487.276	146.148.259	146.148.259	146.148.259
Totaal Outcome	147.705.576	146.166.559	146.166.559	146.166.559

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Het ministerie van Justitie kent verschillende veiligheid scenario's. Het kan veiligheid zijn in het kader van een recht die iemand heeft, het kan veiligheid op straat zijn, veiligheid in de woning of veiligheid in het kader van brand of rampenbestrijding.

Het ministerie wenst het overal gevoel van de burger in het kader van veiligheid bevorderen.

Om het veiligheidsgevoel bij de burger te positief te veranderen is het creëren van zichtbaarheid van politie op straat belangrijk. De maatschappij voelt zich veiliger als de politie proactief en preventief optreedt. Ook is het belangrijk dat meer informatie gegeven wordt, of aan de bewustwording van de gemeenschap te werken. Hierdoor zal voorlichting, zowel in de wijken als op scholen plaatsvinden.

De outcomes behorende tot deze impact zijn:

8. Een verbeterde Kosteloze Rechtskundige bijstand proces;
12. Het versterken van de vreemdelingenketen;
13. Het versterken van de veiligheidsketen;
14. Een verbeterde behandeling van personen die gearresteerd worden;
15. Een verbeterde uitoefening van toezicht taken bij de beheerraad Gemeenschappelijke Hof van Justitie conform Rijkswet;
16. Het adviseren van de Minister van Justitie op de voorlopige invrijheidstelling en elektronisch toezicht van gedetineerden;
19. Het verlagen van mensenhandel en mensensmokkel gevallen op Curaçao;
21. Het bevorderen van het informeren van de maatschappij over de rol van het Ministerie van Justitie;
22. Een verbeterd vreemdelingenbeleid;
33. Een verbeterde dienstverlening aan klanten Toelatingsorganisatie door een verbeterde informatiehuishouding en structuur;
34. Verhogen van de kwaliteit van brandveiligheid- installaties die voldoen aan de regelgeving en certificeringseisen;
20. Versterken van de voorbereidingen voor brand en incidentenbestrijding;

35. Het versterken van de coördinatie van de voorbereiding op rampenbestrijding;
38. Het Korps Politie Curaçao levert een effectieve hoogwaardige bijdrage aan de; veiligheid en leefbaarheid van de samenleving van Curaçao.

Het ministerie van Justitie werkt sinds 2019 nauw samen met het ministerie van SOAW aan de verbetering van de Kosteloze Rechtskundige Bijstand (KRB) proces. De aanvragen worden direct door het ministerie van SOAW behandeld. Indien de inkomensgrens hoger is wordt dit doorgegeven aan het Ministerie van Justitie opdat door dit ministerie een ontheffingsbeschikking opgesteld wordt. Focus van het ministerie van Justitie is dat zowel aanvragen en betalingen bij het ministerie van SOAW gebeuren en dat de begrotingsgelden voor dit doel op de begroting van SOAW staan. Dit zal zorgdragen voor een betere controle door SOAW en zal de druk op de begroting van het ministerie van justitie verminderen.

De commissie Monitoring & Toezicht Politiecellen houdt toezicht op een correcte behandeling van de arrestant, met als doel om een verbetering aan te brengen in de behandeling van personen die gearresteerd worden. Eenieder die vindt dat hij of zij bij aanhouding, vervoer of insluiting niet goed is behandeld kan een klacht indienen. De commissie bestaat uit 4 leden.

Conform de rijkswet Gemeenschappelijke Hof van Justitie (Hof) is er een beheerraad die toezicht houdt op de uitvoering van de taken van het Hof. De beheerraad bestaat uit verschillende leden van de landen binnen de Koninkrijk. Voor Curaçao is er een lid aangesteld en deze voert zijn werkzaamheden uit. Curaçao levert een bijdrage aan de beheerraad.

Het centrale college van de Reclassering in samenwerking met de Reclassering, Openbaar Ministerie en SDKK adviseren op de voorlopige invrijheidstelling van delict plegers opdat deze met een elektronisch toezicht (ET) bandje kunnen gaan. Bij de SDKK vindt de maandelijkse betaling van kosten van de ET-bandjes plaats. Bij de uitvoering van de ET-werkzaamheden heeft het Korps Politie Curaçao (KPC) ook een rol. Naast de monitoringscommissie is er een Stuurgroep die de uitvoering van de ET monitort.

In het jaar 2022 zal verder gewerkt worden aan het verlagen van mensenhandel en mensensmokkel gevallen door een preventieve aanpak. Het plan van aanpak 2017-2021 is thans in uitvoering.

Het bevorderen van het informeren van de maatschappij over de taken en werkzaamheden van het ministerie van Justitie zal doorgang blijven vinden door middel van het wekelijkse radioprogramma die uitgezonden wordt. Ook zullen meerdere informatiestromen aangewend worden zoals facebook en Instagram pagina van het Ministerie.

De Toelatingsorganisatie werkt ernaar toe om een tot een verbeterd vreemdelingenbeleid te geraken in samenwerking met de Beleidsorganisatie, het KPC en alle relevante stakeholders. Er zullen verschillende gesprekken plaatsvinden onder andere met Nederland die ondersteuning biedt bij de uitvoering van werkzaamheden voor de vreemdelingenketen. Naast een verbeterd vreemdelingenbeleid werkt de toelatingsorganisatie aan de optimalisering van processen binnen de organisatie. Dit om een verbeterde en innoverende dienstverlening te bieden aan de klanten.

Voor het verhogen en blijven behouden van de kwaliteit van brandveiligheid- installaties die voldoen aan de regelgeving en certificeringseisen dient het Brandweer Curaçao verschillende activiteiten te verrichten in het kader van het trainen van het personeel voor de certificering van brandveiligheidsinstallaties en de certificering van de installateurs. Voor deze activiteit dient een externe deskundige gehaald te worden om de training en certificering te geven. Naast voorgenoemde trainingen zijn er meerdere trainingen die plaats dienen te vinden om het personeel te blijven ontwikkelen op verschillende gebieden. Ook zal op meer bewustwording ingezet worden op het gebied van bedrijf brandbestrijding. Hiervoor dienen cursussen verzorgd

te worden. Naast bedrijven zal er gericht worden op de brandveiligheid van woningen, horeca, evenementen, kinderdagverblijven en bejaardentehuizen.

Het repressief personeel dient verschillende trainingen te volgen te ten behoeve van het versterken van de voorbereidingen op brand en incidentenbestrijding. Dit verbetert de vaardigheden bij het uitvoeren van brandbestrijding, redding, incident met gevaarlijke stoffen en technische hulpverlening. Naast het personeel is het materiaal die de Brandweer gebruikt van belang. Verdere vernieuwing van het wagenpark en materialen van de Brandweer zullen plaatsvinden. Ook zal het normale preventieve onderhoud aan de verouderde wagenpark plaats blijven vinden om 'breakdowns' te voorkomen. De respons tijd bij incidentenbestrijding zal blijven geëvalueerd worden in het jaar 2022.

Voor de versterking van de coördinatie van de voorbereiding op de rampenbestrijding dient deskundigheidsbevordering plaats te vinden. Het deelnemen aan workshop, seminars of conferenties op dit gebied is en blijft belangrijk gezien de ontwikkelingen in de laatste jaren. In de maanden juni tot en met november 2022 zal de Brandweer samen met andere partners "Hurricane awareness" presentaties blijven geven om de bewustwording van de gemeenschap te verhogen.

Het Korps Politie Curaçao zal het urgentieplan verder implementeren, gekoppeld aan een optimalisatietraject, voor het gebruik van digitale informatie. Ook zullen de mogelijkheden voor het bouwen van een politiecellencomplex bestudeerd worden. Op dit moment maakt het Korps Politie Curaçao gebruik van blok 1 bij het Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (SDKK).

Voor het uitvoeren van een integraal veiligheids- en justitieel beleid dient een nauwere samenwerking te worden ontwikkeld met andere ministeries. In het kader van misdaadbestrijding blijft deze samenwerking van essentieel belang. De veiligheidsagenda is ontwikkeld in samenspraak met alle andere ministeries en relevante partners. In het driehoeksoverleg tussen de minister van Justitie, het Openbaar Ministerie en het Korps Politie Curaçao zullen voor 2022 prioriteiten worden aangegeven die op interministerieel niveau worden uitgevoerd.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
Outcome 8 Een verbeterde Kosteloze Rechtskundige bijstand proces	Aantal personen die naar het Ministerie komen voor een prodeo advocaat na de verbetering
Outcome 12 Het versterken van de vreemdelingenketen	
Outcome 13 Het versterken van de veiligheidsketen	
Outcome 14 Een verbeterde behandeling van personen die gearresteerd worden.	Aantal klachten die ingediend worden
Outcome 15 Een verbeterde uitoefening van toezicht taken bij de beheerraad Gemeenschappelijke Hof van Justitie conform Rijkswet	Aantal vergaderingen die plaatsvinden
Outcome 16 Het adviseren van de Minister van Justitie op de voorlopige invrijheidstelling en elektronisch toezicht van gedetineerden.	Aantal delictplegers die met ET gaan
Outcome 19 Het verlagen van mensenhandel en mensensmokkel gevallen op Curaçao	Aantal casussen mensenhandel
Outcome 20 Het bevorderen van het informeren van de maatschappij over de rol van het Ministerie van Justitie	Aantal radioprogramma's die uitgezonden worden
Outcome 21 Een verbeterde vreemdelingenbeleid	Aantal processen die verbeterd worden
Outcome 22 Een verbeterde dienstverlening aan klanten Toelatingsorganisatie door een verbeterde informatiehuishouding en structuur	Aantal behandelde vergunningen
Outcome 33 Verhogen van de kwaliteit van brandveiligheid- installaties die voldoen aan de regelgeving en certificeringseisen	Aantal gecertificeerde bedrijven

Outcome	Indicatoren
Outcome 35 Het versterken van de coördinatie van de voorbereiding op rampenbestrijding	Aantal uitgevoerde 'hurricane awareness' presentaties
Outcome 34 Het versterken van de voorbereiding op brand en incidentenbestrijding	
Outcome Het Korps Politie Curaçao levert een effectieve hoogwaardige bijdrage aan de veiligheid en leefbaarheid van de samenleving van Curaçao	Aantal incidenten die plaatsvinden

Ministeriel Impact 5 Het verhogen van de kans van een (ex) delict pleger op een veilige terugkeer in de maatschappij

1203 Het verhogen van de kans van een (ex) delictpleger op een veilige terugkeer in de maatschappij	2022	2023	2024	2025
09 Het verhogen van de kans voor een nuttige terugkeer in de samenleving van een ex-delictpleger.	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
23 De veiligheid van de Curaçaose samenleving is vergroot door het actief verminderen van recidive	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
4420 Openbaar Vervoer	-	-	-	-
24 Het vergroten van de naamsbekendheid van de Reclassering in de gemeenschap	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
25 Het optimaliseren van de Reclassering voor het bijdragen aan vermindering van recidive bij ex-delict plegers	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
26 Beschermen van de maatschappij door te verhinderen dat gedetineerden zich kunnen onttrekken aan de vrijheidsbeneming.	-	-	-	-
4221 Sociale Lasten	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4350 Huisvesting	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
4460 Andere Goederen & Diensten	-	-	-	-
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
27 Gedetineerden hebben een succesvolle terugkeer (re-integratie) in de samenleving door een gestructureerd detentieprogramma	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	-	-	-	-
4460 Andere Goederen & Diensten	-	-	-	-

28 Een 'nieuwe identiteit' is gecreëerd voor de SDKK gebaseerd op een proactieve en professionele houding.	-	-	-	-
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4460 Andere Goederen & Diensten	-	-	-	-
Apparaatskosten	50.079.774	49.357.241	49.357.241	49.357.241
Totaal Outcome	50.079.774	49.357.241	49.357.241	49.357.241

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Het is van belang dat wanneer de ex-gedetineerde terugkeert in de maatschappij, deze niet zal recidiveren. Dit belang heeft niet alleen betrekking op het vermijden van kosten voor opsporing, berechting en detentie van de recidivist, maar draagt ook bij aan het verhogen van het veiligheidsgevoel van de burger. Daarbij heeft de ex-gedetineerde zelf ook belang bij om niet weer te vervallen in crimineel gedrag en wederom vast komt te zitten. Resocialisatie van ex-delinct pleger(s) is dus in het belang van de samenleving in haar geheel.

De outcomes behorende tot deze impact zijn:

9. Het verhogen van de kans voor een nuttige terugkeer in de samenleving van een ex-delinct pleger;
23. De veiligheid van de Curaçaose samenleving is vergroot door het actief verminderen van recidive;
24. Het vergroten van de naamsbekendheid van de Reclassering in de gemeenschap
25. Het optimaliseren van de Reclassering voor het bijdragen aan vermindering van recidive bij ex-delinct plegers;
26. Beschermen van de maatschappij door te verhinderen dat gedetineerden zich kunnen onttrekken aan de vrijheidsbeneming;
27. Delict plegers hebben een succesvolle terugkeer (re-integratie) in de samenleving door een gestructureerd detentieprogramma;
28. Een 'nieuwe identiteit' is gecreëerd voor de SDKK gebaseerd op een proactieve en professionele houding.

Een samenwerking tussen de uitvoeringsorganisaties Reclassering, SDKK, JJIC en stichting AJJC en andere ketenpartners en Ministeries zal bevorderd worden om het kans van het delict pleger op een nuttige terugkeer in de samenleving te verhogen.

Voor een goede terugkeer (re-integratie) in de samenleving heeft de ex-delinct pleger hulp nodig bij het verkrijgen van onderdak, opleiding, werk, inkomen, nazorg en eventuele schuldsaneringsmogelijkheden. Tevens is het noodzakelijk dat de ex-delinct pleger die een resocialisatieproces heeft ondergaan en nog ondergaat, zich ervan bewust is om zich aan de normen en waarden van de samenleving te houden en waarom dit van belang is voor hem als individu als voor de samenleving.

Voor het verhogen van de veiligheid van de Curaçaose samenleving na de terugkeer van de ex delinct pleger zullen de begeleidingsmogelijkheden verder worden bevorderd met zoveel ketenpartners mogelijk. Voor de implementatie van het resocialisatieproces dient een aantal samenwerkingsprotocollen uitgevoerd te worden. Er is een samenwerkingsprotocol tussen Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (SDKK) en Reclassering voor het resocialisatieproces. Een samenwerkingsprotocol met ketenpartners voor integrale samenwerking zal verder worden uitgewerkt.

Bij het opstellen en uitvoeren van integrale resocialisatieprogramma's en het monitoren van de nazorg dienen incentives te worden gecreëerd opdat de ex-delinct pleger daadwerkelijk een tweede kans krijgt. Opdat resocialisatie doorgang kan vinden zijn er instrumenten die ingezet

moeten worden op het gebied van personeel bij zowel SDKK, de Reclassering, Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao (AJJC) als de Justitiële Jeugdinrichting Curaçao (JJIC). De begeleiding en training van ex-delict pleger(s) zijn van belang in samenhang met de werkplaatsen (met zowel kwantitatief als kwalitatief beveiligingspersoneel) die bij SDKK operationeel moeten worden.

De optimalisatie van de Reclassering is hierbij ook belangrijk. De werkprocessen zullen geëvalueerd worden en verder worden versterkt om een adequaat resocialisatieproces te kunnen blijven bieden aan de (ex) delict pleger.

Het SDKK heeft als taak het beschermen van de gemeenschap door te verhinderen dat delict plegers zich kunnen onttrekken aan de vrijheidsbeneming. Om dit blijven garanderen dient onderzocht te worden in hoeverre een nieuwe gevangenis dit doel beter bevordert. De huidige gevangenis heeft gedurende het jaar verschillende onderhoudsmomenten nodig. Dit onderhoud zorgt voor hoge kosten voor het SDKK. Het investeren in een nieuwe gevangenis zal kunnen zorgdragen voor mindere onderhoudskosten en de investering in verdere resocialisatie/detentieprogramma's zal bevordert worden. Hierdoor heeft de gedetineerde meer kans op succesvolle re-integratie in de gemeenschap.

Voor het succesvol implementeren van resocialisatie binnen SDKK is differentiatie belangrijk binnen de instelling. Daarnaast is de samenwerking binnen het Koninkrijk en de regio van belang voor onder andere de detentiecapaciteit regeling en expertise uitwisseling. Verder is de begroting voor resocialisatie zeer belangrijk voor de uitvoering.

Verder dient aangegeven te worden dat door het handhaven van elektronisch toezicht (ET) de cellencapaciteit bij SDKK minder onder druk staat. In 2021 is het Elektronisch systeem veranderd van provider. Er is een totaal van 50 bandjes aangeschaft. Naast onderhoud moet het personeel dat met ET werkt ook trainingen volgen indien er nieuwe ontwikkelingen zijn binnen het systeem. Door het toepassen van alternatieve straffen staat de cellencapaciteit minder onder druk. Dit zal samen met het Openbaar Ministerie worden besproken.

Voor een adequate aanpak van resocialisatie dienen de partners beter met elkaar te communiceren. Een koppeling van de registratie/cliënt-volgsystemen zal worden onderzocht. Het ACTS-systeem is reeds in werking bij de meeste UO's. Samen met de Stichting Beheer ICT Rechtshandhaving zullen de mogelijkheden hiervoor uitgezocht worden om het ACTS-systeem bij alle UO's te implementeren. Als de informatie toegankelijker wordt, wordt het werk van het personeel ook effectiever. Hierdoor worden cliënten op een snelle en effectieve manier geholpen.

Een succesvol resocialisatieproces heeft de algehele acceptatie van de gemeenschap nodig. Het doel hiervan is om de maatschappij bewust te maken dat iemand die een strafbaar feit heeft gepleegd ook een tweede kans verdient. De stakeholders, bundelen krachten samen om voorlichting te geven aan de maatschappij, waaronder scholen en buurthuizen. De interministeriële samenwerking met de ministeries van SOAW, OWCS en GMN is hierbij belangrijk. De keten moet meer geïntegreerd werken opdat de samenwerking bevordert kan worden voor de cliënt. Het is belangrijk deze samenwerking te blijven monitoren om de doelstellingen in het resocialisatieproces te behalen.

De SDKK werkt ook verder aan het creëren van een nieuwe identiteit voor de organisatie. Dit houdt in dat er verschillende bedrijfsvoering processen gereviseerd en geëvalueerd zullen worden. Er zal verder gekeken worden hoe het contact van delict pleger met onder andere ketenpartners en zijn familie bevordert kan worden door middel van video conference systemen. Dit zorgt voor sneller contact en zal een voor een besparing zorgen voor transportkosten. Ook zal het contact met het personeel verder bevordert worden om gezamenlijk aan de nieuwe identiteit van de SDKK te werken.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
Outcome 9 Het verhogen van de kans voor een nuttige terugkeer in de samenleving van een ex-delict pleger.	Aantal delict plegers die een programma hebben gevolgen
Outcome 23 De veiligheid van de Curaçaose samenleving is vergroot door het actief verminderen van recidive	Recidivisten cijfers over een jaar
Outcome 24 Het vergroten van de naamsbekendheid van de Reclassering in de gemeenschap	Het aantal volgers op sociaal media stijgt
Outcome 25 Het optimaliseren van de Reclassering voor het bijdragen aan vermindering van recidive bij ex-delict plegers	
Outcome 26 Beschermen van de maatschappij door te verhinderen dat gedetineerden zich kunnen onttrekken aan de vrijheidsbeneming.	Aantal delict plegers die zich onttrekken aan de faciliteit
Outcome 27 Delict plegers hebben een succesvolle terugkeer (re-integratie) in de samenleving door een gestructureerd detentieprogramma	Aantal ex delict plegers die een succesvol zijn na terugkeer in de gemeenschap
Outcome 28 Een 'nieuwe identiteit' is gecreëerd voor de SDKK gebaseerd op een proactieve en professionele houding.	

Ministeriele Impact 6 Het versterken van de Justitiële Keten

1305 Het versterken van de Justitiële Keten	2022	2023	2024	2025
10 Een verbeterde verantwoorde beleidsbegroting	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
17 In 2022 voorziet het Ministerie van Justitie in een verbeterde informatie systemen infrastructuur.	50.000	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	50.000	-	-	-
18 Een verbeterde dienstverlening en samenwerking tussen medewerkers.	325.000	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4370 Kantooorexplotatie ca.	-	-	-	-
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	325.000	-	-	-
29 De tevredenheid van Opdrachtgevers en cursisten zijn met 80 % verhoogd bij de ORV.	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
30 Vergroten van de integriteitsbewustzijn binnen de keten van Justitie	3.900	3.900	3.900	3.900
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	3.900	3.900	3.900	3.900
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
31 De integrale communicatie intern en extern zijn verbeterd voor de ORV	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
32 De processen binnen de HR afdeling van de ORV zijn verbeterd	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
Apparaatskosten	11.823.049	11.665.549	11.665.549	11.665.549
Totaal Outcome	12.201.949	11.669.449	11.669.449	11.669.449

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Het versterken van de Justiele Keten wordt verricht op verschillende gebieden. Niet alle gebieden zullen benoemd worden bij deze impact.

De outcomes behorende tot deze impact zijn:

10. Een verbeterde verantwoorde beleidsbegroting;
17. In 2022 voorziet het Ministerie van Justitie in een verbeterde informatiesystemen infrastructuur;
18. Een verbeterde dienstverlening en samenwerking tussen medewerkers;
29. De tevredenheid van opdrachtgevers en cursisten zijn met 80% verhoogd bij de ORV;
30. Vergroten van het integriteitsbewustzijn binnen de keten van Justitie;
31. De integrale communicatie -intern en extern- is verbeterd voor de ORV;
32. De processen binnen de HR-afdeling van de ORV zijn verbeterd.

De jaarlijkse beleid- en begrotingscyclus dient geëvalueerd te worden. Door het evalueren van voornoemde cyclus zal een duidelijk beeld ontstaan van de knelpunten van het ministerie. Bij het versterken van de justitiële keten dient ook het personeel dat werkzaam is in de bedrijfsvoering, deskundigheidsbevordering op het gebied van zowel human resource, ICT als financiën te ontvangen.

In het jaar 2020 is het minister van Justitie begonnen met het inventariseren van de gehele informatiestructuur en systemen van het Ministerie. In het jaar 2022 wil het Ministerie een verbeterde informatiestructuur waarbij dit het werk efficiënter maakt en hierdoor voor een besparing zorgt op de begroting. Door een efficiëntere informatiestructuur zal het uitwisselen van informatie tussen de keten en eventueel andere partners ook bevorderd worden. Ook dient rekening te worden gehouden dat tijden veranderd en dat technologie ook doorontwikkeld. Hierdoor is het van essentieel belang om apparatuur te veranderen in modernere versies die de nodige veiligheid biedt.

De overheid van Curaçao werkt aan een effectief en efficiënter overheidsapparaat. Het ministerie van Justitie werkt ook hieraan door processen te evalueren en waar nodig aan te passen of te versterken. De nieuwe huisvesting van het Ministerie van Justitie is van essentieel belang in deze. Dit zal zorgen voor een verbeterde dienstverlening van het Ministerie en ook zal dit de samenwerking tussen de medewerkers bevorderen. De investering die hierin wordt gedaan zal zorgen voor een enorme besparing op de begroting van het Ministerie van Justitie. Om naar de nieuwe huisvesting te verhuizen dient bouwwerkzaamheden verricht te worden. Ook nieuwe meubilair en apparatuur zal gekocht moeten worden.

Voor wat betreft de Kustwacht heeft Curaçao in deze organisatie ook personeel werkzaam. Voor het beheer van dit personeel is het belangrijk om het Bureau Kustwacht te formaliseren opdat het personeel van Curaçao een duidelijk aanspreekpunt heeft op Curaçao. Naast de medewerkers werkzaam bij de Kustwacht heeft Curaçao ook zijn reguliere jaarlijkse bijdrage.

Bij de Opleidingsinstituut Rechtshandhaving en Veiligheidszorg (ORV) dienen verschillende activiteiten plaats te vinden om de tevredenheid van opdrachtgevers en cursisten te verhogen. De ORV wil een jaarlijkse enquête verrichten om deze tevredenheid te onderzoeken en op peil te laten lopen. Verder zal de ORV vier keer per jaar overleg plegen met beleidsorganen en de belangrijkste stakeholders. Verder zal de ORV werken aan het uitbouwen van een kwaliteitssysteem van het onderwijs en instructiemiddelen.

Integriteit is essentieel binnen de gehele keten. Hierdoor is het verwezenlijken van integriteitstrainingen belangrijk. Deze trainingen zullen door de Opleidingsinstituut Rechtshandhaving en Veiligheidszorg (ORV) worden verzorgd. De ORV streeft ernaar dat 90% van de top- midden en operationeel kader participeren in het integriteitsproces binnen Justitie.

Verder zal de ORV werken aan de integrale communicatie zowel intern en extern. Er zal een communicatiebeleid intern bekend worden gemaakt. De informatievoorziening tussen afdelingen zullen bevorderd worden. Ook aan de bewustwording met betrekking tot integriteit binnen de ORV zelf zal constant aan gewerkt worden. In het algemeen is in dit kader de nadruk aan het verbeteren van de communicatiecultuur binnen en buiten de ORV.

Om te kunnen werken aan de verschillende verbeteringen binnen de ORV dienen kritische functies ingevuld te worden. Ook zal er een nieuw huishoudelijk reglement geïmplementeerd worden tezamen met een klachtenregeling. Dit zal binnen de ORV aan alle medewerkers gecommuniceerd worden.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
Outcome 10 Een verbeterde verantwoorde beleidsbegroting	Cijfermatige begroting conform kader
Outcome 17 In 2022 voorziet het Ministerie van Justitie in een verbeterde informatiesystemen infrastructuur.	Aantal organisaties die hiervan gebruik maken
Outcome 18 Een verbeterde dienstverlening en samenwerking tussen medewerkers.	Aantal processen die verbeterd zijn
Outcome 29 De tevredenheid van Opdrachtgevers en cursisten zijn met 80 % verhoogd bij de ORV.	Aantal cursisten die tevreden zijn
Outcome 30 Vergroten van het integriteitsbewustzijn binnen de keten van Justitie	Aantal personen die integriteitscursus hebben ontvangen
Outcome 31 De integrale communicatie intern en extern zijn verbeterd voor de ORV	Aantal contactmomenten met het personeel
Outcome 32 De processen binnen de HR-afdeling van de ORV zijn verbeterd	Kritische functies zijn ingevuld
	70% van klachten worden afgehandeld
	Enquête bekendheid reglement bij medewerkers

Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning

Visie

In het jaar 2025 is Curaçao een land dat berust op goed bestuur met een hoge leef kwaliteit, duurzame sociaaleconomische ontwikkeling en onderwijs dat eenieder motiveert om het beste uit zichzelf te halen.

Missie

Het ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning draagt zorg voor een duurzame ontwikkeling van verkeer, vervoer en ruimtelijke planning waarbij “heel”, “veilig”, en “schoon” centraal staan. Het ministerie is een organisatie waarbinnen vernieuwende instrumenten worden gebruikt om het land Curaçao leefbaar en bereikbaar te houden. De missie gaat in het bijzonder in op de volgende kernpunten:

- Betrouwbare (inter)nationale verbindingen;
- Betrouwbare bescherming van de samenleving tegen gevaarlijke weersomstandigheden;
- Duurzame ontwikkeling en een continu streven naar een optimale benutting van de ruimte en inrichting ervan met infrastructuur en een adequate (volks)huisvesting;
- Bijdragen aan het ontwikkelen van (inter)nationale wet- en regelgeving alsook het handhaven hiervan.

14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning

Functie / Kostenplaats	Zorggebied / Doel Organisatie
01 - Bestuursorganen	
140100 - Minister Verk. Vervoer,R.Pl.	Politiek bestuurlijke leiding
20 - Algemeen beheer VVRP	
142000 - Kabinet Minister VVRP	• Algemene ondersteuning van de minister
142001 - Secretaris Generaal VVRP	• Ambtelijke leiding en belast met de operationele bedrijfsvoering
142002 - Ministeriële staf	• Ondersteuning van het ministerie op PIOFACH-gebied
142003 - Beleidsdirecteur VVRP	Lid van het managementteam belast met de leiding over de beleidsorganisatie
142004 - Beleidsorganisatie VVRP	Ontwikkelen, monitoren, evalueren van beleid en beleidsadvisering
21 - Openbare werken	
142100 - Sectordirecteur IRP	Lid van het managementteam belast met de leiding over de uitvoeringsorganisaties Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Planning en Domeinbeheer
142101 - UO Openbare Werken	Toezicht op de uitvoering en kwaliteit van openbare werken, wegen, straten, pleinen en elektrische en stoominstallatie en het beheer van het basisregister topografie
142102 - Wegen, straten en pleinen	
22 - Verkeer en vervoer	
142200 - Sector Directeur Verkeer & Vervoer	Lid van het managementteam belast met de leiding over de uitvoeringsorganisaties Verkeer en Vervoer, Maritieme Autoriteit Curaçao, Curaçaose Burgerluchtvaartautoriteit en de Meteorologische dienst
142201 - UO Verkeer en Vervoer	Toezicht op de naleving van (inter)nationale normen op het gebied van veiligheid van en in het verkeer te land en het personenvervoer

Functie / Kostenplaats	Zorggebied / Doel Organisatie
142202 - Autobusdienst	Bijdrage aan uitvoering van dienstverlening door de N.V. Autobusbedrijf Curaçao
142203 - UO Maritieme Autoriteit Cur	Toezicht op de naleving van de (inter)nationale normen op het gebied van veiligheid en beveiliging van scheepvaart en maritieme zaken
23 - Luchtvaart	
142300 - Luchthaven (WA verzekering)	Voldoen aan verplichting inzake verzekering van de luchthaven tegen terroristische aanvallen
142301 - UO Curaçao Burgerluchtvaart Au	Toezicht op de naleving van de (inter)nationale normen op het gebied van veiligheid en beveiliging van de burgerluchtvaart
24 - Meteorologische aangelegenheden.	
142400 - UO Meteorologische Dienst	Bewaking van de veiligheid van de samenleving en materieel goed tegen extreme weersituaties en het leveren van een bijdrage aan duurzame ontwikkeling van de gemeenschap en het bijdragen aan veilige luchtvaart en scheepvaart
25 - Reiniging	
142500 - Reiniging	De zorg voor de sanering van hoofdwegen, woonwijken en binnenstad
26 - Riolering en waterzuivering	
142600 - Rioleringen	De zorg voor adequate inzameling, transport, zuivering van afvalwater en levering van gezuiverd afvalwater voor hergebruik.
142601 - Zuiveringsinstallaties	
142602 - Waterafvoeren	De zorg voor een adequaat systeem van waterafvoer en hergebruik (hemelwater en afvalwater)
27 - R.O., woning en bouwgr.expl.	
142700 - UO Ruimt. Ordening en Planning	De zorg voor beleidskaders en toezicht op de uitvoering en kwaliteit van de ruimtelijke planning
142701 - UO Domeinbeheer	Beheer van roerende en onroerende goederen en de persoonlijke (huurrechten) en zakelijke rechten aan deze onroerende goederen verbonden, toebehorende aan Curaçao
142702 - Onbebouwde eigendommen	
28 - Overige VVRP	
142800 - Ov.Verkeer, Vervoer en r.pl.	Toezicht en regulering van producten en diensten op het gebied van de telecommunicatie, posten, elektriciteit en water, brandstoffen en bitumen en de tarieven voor de luchthavenfaciliteiten.
142802 - Bur. Telecommunicatie en post	

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst Uitgaven	87.198.900	87.670.050	87.670.050	87.680.050
01 - Bestuursorganen	727.800	727.800	727.800	727.800
20 - Algemeen beheer VVRP	3.996.600	3.996.600	3.996.600	3.996.600
21 - Openbare werken	24.452.700	24.902.700	24.902.700	24.902.700
22 - Verkeer en vervoer	10.954.900	10.976.050	10.976.050	10.976.050
23 - Luchtvaart	3.884.600	3.884.600	3.884.600	3.884.600
24 - Meteorologische aangelegenh.	4.173.100	4.173.100	4.173.100	4.173.100
25 - Reiniging	-	-	-	-
26 - Riolering en waterzuivering	6.938.000	6.938.000	6.938.000	6.938.000
27 - R.O., woning en bouwgr.expl.	27.361.400	27.361.400	27.361.400	27.371.400
28 - Overige VVRP	4.709.800	4.709.800	4.709.800	4.709.800
Kapitaal Dienst Uitgaven	12.410.900	-	-	-
01 - Bestuursorganen	-	-	-	-
20 - Algemeen beheer VVRP	250.000	-	-	-
21 - Openbare werken	5.462.500	-	-	-
22 - Verkeer en vervoer	245.000	-	-	-
23 - Luchtvaart	22.500	-	-	-
24 - Meteorologische aangelegenh.	25.000	-	-	-

	2022	2023	2024	2025
25 - Reiniging	-	-	-	-
26 - Riolering en waterzuivering	-	-	-	-
27 - R.O., woning en bouwgr.expl.	6.405.900	-	-	-
28 - Overige VVRP	-	-	-	-

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

	2022	2023	2024	2025
01 - Bestuursorganen	727.800	727.800	727.800	727.800
Gewone Dienst Uitgaven	727.800	727.800	727.800	727.800
Programma Kosten	727.800	727.800	727.800	727.800
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
20 - Algemeen beheer VVRP	4.246.600	3.996.600	3.996.600	3.996.600
Gewone Dienst Uitgaven	3.996.600	3.996.600	3.996.600	3.996.600
Programma Kosten	3.996.600	3.996.600	3.996.600	3.996.600
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	250.000	-	-	-
Programma Kosten	250.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
21 - Openbare werken	29.915.200	24.902.700	24.902.700	24.902.700
Gewone Dienst Uitgaven	24.452.700	24.902.700	24.902.700	24.902.700
Programma Kosten	24.452.700	24.902.700	24.902.700	24.902.700
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	5.462.500	-	-	-
Programma Kosten	5.462.500	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
22 - Verkeer en vervoer	11.199.900	10.976.050	10.976.050	10.976.050
Gewone Dienst Uitgaven	10.954.900	10.976.050	10.976.050	10.976.050
Programma Kosten	10.954.900	10.976.050	10.976.050	10.976.050
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	245.000	-	-	-
Programma Kosten	245.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
23 - Luchtvaart	3.907.100	3.884.600	3.884.600	3.884.600
Gewone Dienst Uitgaven	3.884.600	3.884.600	3.884.600	3.884.600
Programma Kosten	3.884.600	3.884.600	3.884.600	3.884.600
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	22.500	-	-	-
Programma Kosten	22.500	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
24 - Meteorologische aangelegenh.	4.198.100	4.173.100	4.173.100	4.173.100
Gewone Dienst Uitgaven	4.173.100	4.173.100	4.173.100	4.173.100
Programma Kosten	4.173.100	4.173.100	4.173.100	4.173.100
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	25.000	-	-	-
Programma Kosten	25.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
25 - Reiniging	-	-	-	-
Gewone Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
26 - Riolering en waterzuivering	6.938.000	6.938.000	6.938.000	6.938.000
Gewone Dienst Uitgaven	6.938.000	6.938.000	6.938.000	6.938.000
Programma Kosten	6.938.000	6.938.000	6.938.000	6.938.000
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-

	2022	2023	2024	2025
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
27 - R.O., woning en bouwgr.expl.	33.767.300	27.361.400	27.361.400	27.371.400
Gewone Dienst Uitgaven	27.361.400	27.361.400	27.361.400	27.371.400
Programma Kosten	27.361.400	27.361.400	27.361.400	27.371.400
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	6.405.900	-	-	-
Programma Kosten	6.405.900	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
28 - Overige VVRP	4.709.800	4.709.800	4.709.800	4.709.800
Gewone Dienst Uitgaven	4.709.800	4.709.800	4.709.800	4.709.800
Programma Kosten	4.709.800	4.709.800	4.709.800	4.709.800
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-

Ministeriële Impacts

Het ministerie van VVRP heeft de volgende impacts:

	2022	2023	2024	2025
1201 Een veilig, effectief en efficiënt systeem van verkeer- en vervoer te land, ter zee en in de lucht	8.201.900	8.096.900	8.096.900	8.096.900
1202 Een optimale bereikbaarheid van Curaçao (luchtvaartverbindingen) met andere landen	10.000	10.000	10.000	10.000
1203 Een verhoogde weerbaarheid van de gemeenschap tegen extreme weersomstandigheden en geofysische verschijnselen	141.650	141.650	141.650	141.650
1204 Aangename leef- en woonsituatie	30.399.600	19.229.200	19.229.200	19.239.200
1205 Garanderen doelmatig werkend ministerie (apparaatskosten)	15.420.650	14.756.300	14.756.300	14.756.300
1206 Het gebruiken van instrumenten om het Land Curaçao leefbaar en bereikbaar te houden (apparaatskosten)	45.346.000	45.346.000	45.346.000	45.346.000
Totaal Ministeriële impacts	99.519.800	87.580.050	87.580.050	87.590.050

IMPACT: 1201 Een veilig, effectief en efficiënt systeem van verkeer- en vervoer te land, ter zee en in de lucht

1201 Een veilig, effectief en efficiënt systeem van verkeer- en vervoer te land, ter zee en in de lucht	2022	2023	2024	2025
120101 Een veilig en betrouwbaar vervoerssysteem op openbare wegen waarbij verkeersdeelnemers zich veilig vanuit elke locatie op Curaçao naar een andere locatie kan verplaatsen	7.955.800	7.850.800	7.850.800	7.850.800
4320 Personeel van Derden	15.000	15.000	15.000	15.000
4330 Eigen Personeel	3.600	3.600	3.600	3.600
4350 Huisvesting	30.000	30.000	30.000	30.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	10.000	10.000	10.000	10.000
4460 Andere Goederen & Diensten	11.100	11.100	11.100	11.100
4610 Overheidsbedrijven	7.781.100	7.781.100	7.781.100	7.781.100
4911 Buildings & Structures	105.000	-	-	-
120102 Een effectief en efficiënt systeem van toezicht op de veiligheid en bereikbaarheid van verkeer ter zee	95.600	95.600	95.600	95.600
4330 Eigen Personeel	19.600	19.600	19.600	19.600
4370 Kantoorexplotatie ca.	76.000	76.000	76.000	76.000
4460 Andere Goederen & Diensten	-	-	-	-

4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
120103 Een effectief en efficiënt systeem van toezicht op de veiligheid van verkeer in de lucht en in de ruimte	150.500	150.500	150.500	150.500
4330 Eigen Personeel	5.000	5.000	5.000	5.000
4370 Kantooorexplotatie ca.	45.500	45.500	45.500	45.500
4460 Andere Goederen & Diensten	100.000	100.000	100.000	100.000
Apparaatskosten	1.070.491	1.070.491	1.070.491	1.070.491
Totaal Outcome	9.272.391	9.167.391	9.167.391	9.167.391

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Outcome 120101

Een veilig en betrouwbaar vervoerssysteem op openbare wegen waarbij verkeersdeelnemers zich veilig vanuit elke locatie op Curaçao naar een andere locatie kan verplaatsen

De visie van de Regering is voor het onderwerp mobiliteit dat geïnvesteerd moet worden in een veerkrachtige infrastructuur met beter transport waarbij inspanningen gericht zullen worden op de kwaliteit van de infrastructuur, de ruimtelijke ordening en het vervoer (waaronder het openbaar vervoer) op de openbare wegen ter verhoging van de levensstandaard. Een duurzame ontwikkeling van verkeer, vervoer en ruimtelijke planning zal centraal blijven staan.

Uitgaande van de toenemende vraag naar betaalbare, betrouwbare, toegankelijke en veilige mobiliteit zal het ministerie VVRP het traject voortzetten om het functioneren van het openbaar vervoer op een integrale manier te verbeteren. Dit zal bijdragen aan de verbetering van de bereikbaarheid binnen Curaçao.

Output en Activiteiten

Output

- 12010101 Een verbeterde verkeersveiligheid van de openbare wegen is gerealiseerd (afname van 5% verkeersincidenten en ongevallen in vergelijking tot het voorafgaand jaar)
- 12010102 Beleidsnotitie mobiliteit
- 12010103 Ontwerpwijziging Eilandsverordening personenvervoer
- 12010104 De drie teststraten functioneren
- 12010105 Het aanbod van lijndiensten wordt door het ABC busbedrijf uitgevoerd
- 12010106 Een applicatie is ontwikkeld voor een verbeterde samenwerking tussen aanbieders van busdiensten
- 12010107 Aanbod van kwalitatieve en betrouwbare busdiensten wordt bevorderd
- 12010108 Project voor het aanleggen van 5 nieuwe overstapknooppunten is opgesteld en uitgevoerd

Door het Ministerie VVRP wordt het bedrijfsmatig personenvervoer gereguleerd door het beoordelen van aanvragen voor vergunningen en ontheffingen voor het aanbieden van vervoer aan personen. Om de kwaliteit van het bedrijfsmatig personenvervoer op de openbare wegen te kunnen verhogen, zullen de nodige wijzigingen in de wet- en regelgeving aangebracht worden. Bij dit proces wordt rekening gehouden met het aanbod van personenvervoer in zijn totaliteit.

N.V. Autobusbedrijf Curaçao ontvangt jaarlijks een bedrag aan subsidie, als bijdrage aan de continuïteit van aanbod van het openbaar busvervoer tegen een sociaal tarief en op regelmatige basis conform een dienstregeling. Deze financiële relatie moet geformaliseerd worden.

Ter verbetering van in het bijzonder het busvervoer wordt gewerkt aan verdergaande verbeteringen van het openbaar vervoerssysteem door de realisering van 5 additionele knooppunten en een vorm van samenwerking met exploitanten van kleine en middelgrote bussen.

Een evaluatie, en eventuele aanpassing, van de verkeerswet- en regelgeving is gepland met nauwe participatie van de belanghebbenden. Voorts zal in 2022, op het gebied van de uitvoering, een verkeersdatabase verder ontwikkeld worden.

Het Ministerie VVRP draagt bij aan de verkeersveiligheid op het gebied van infrastructuur (inrichting en aanleg van wegen), door het keuren van motorvoertuigen en door het implementeren van bewustwordingscampagnes. Om de bewustwording bij alle verkeersdeelnemers, in alle doelgroepen, te vergroten, zullen voorlichtingscampagnes en vormingstrajecten gehouden worden. Eveneens zal gedurende 2022 het ministerie erop blijven toezien dat de verkeerslichten goed functioneren, door het uitbesteden van het beheer en onderhoud ervan. Bij nieuw aangelegde infrastructuur (wegen) zullen verkeerslichten ingekocht en aangelegd worden. Ook worden de hardware en software continu onderhouden wat nodig is voor het signaleren van problemen met de verkeerslichten.

De verbetering van het keuringslokaal door het operationaliseren van 3 teststraten zal ook bijdragen aan de verhoging van de verkeersveiligheid door een betere keuring van de technische eisen aan motorvoertuigen.

Risico's

De uit het voorgaande resulterende activiteiten vooronderstellen de beschikking over voldoende menskracht en middelen; als dat uitblijft, dan zal niet alles uitgevoerd kunnen worden.

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Outcome 120102

Een effectief en efficiënt systeem van toezicht op de veiligheid en bereikbaarheid van verkeer ter zee.

Belangrijke economische dragers voor ons land zijn de scheepvaart en de luchtvaart. Het ministerie VVRP is verantwoordelijk om ons land aantrekkelijk te maken voor scheepvaartbedrijven om hun schepen op Curaçao te laten registreren en de maritieme veiligheid op zee en in de havens te garanderen. Hierbij moet voldaan worden aan internationale normen als lid van de International Maritime Organization (IMO).

Verbetering van de dienstverlening van de MAC zal bijdragen aan het aantrekkelijk maken van de scheepsregisters als economische activiteit alsook andere (potentiële) economische activiteiten die in de territoriale zee en de exclusieve economische zone kunnen worden ontplooid, en dus bijdragen aan de economische groei van Curaçao.

Output en Activiteiten

Output

- 12010201 Beleid voor economische activiteiten van scheepvaart in territoriale zee is opgesteld. (Exclusieve economische zone en aansluitende zone).
- 12010202 De scheepvaart voldoet aan internationale en nationale normen
- 12010203 Een structuur voor een slagvaardige en getrouwe uitvoering van de maritieme administratie is opgezet
- 12010204 Onderzoeken/studies zijn uitgevoerd om te geraken tot voorstellen en/of actieplannen om scheepvaartincidenten te verminderen
- 12010205 Beleid en wetgeving is gereed op het gebied van scheepvaartveiligheid, scheepvaart arbeid, milieu scheepvaartincidenten en maritiem beheer

Met een duurzame economische groei en het creëren van werkgelegenheid als doel, werkt het ministerie VVRP aan het bevorderen van de kwaliteit van economische activiteiten binnen de maritieme sector. Dit door onder andere het stimuleren van meer te registreren schepen die onder de Curaçaose vlag varen, waardoor meer inkomsten voor de overheid gegenereerd worden. De regering wil Curaçao op de hoogste categorie van compliance lijsten (witte lijst) in de wereld plaatsen ten behoeve van het vlaggenstaatsregister (Paris MOU).

Uit de pre-audit van 2019 zijn diverse bevindingen voortgekomen die aangepakt worden om een aanwijzing te voorkomen. De bevindingen komen in hoofdlijnen overeen met die op het gebied van luchtvaart: achterstand in wet- en regelgeving en de implementatie daarvan, onvoldoende gekwalificeerd personeel etc. Het ministerie van VVRP zal in dit kader aandacht besteden aan de registratie van schepen, inspectie- en handhavingsapparaat, het versterken van Uitvoeringsorganisatie Maritieme Autoriteit Curaçao (UOMAC) met voldoende gekwalificeerd personeel (de juiste formatie, opleidingen, trainingen en certificering) het maritiem beheer en het wettelijk en bestuurlijk kader.

De volgende IMO-audit staat voorsnog gepland voor 2022. Omdat veiligheid in de scheepvaart een belangrijk aandachtspunt is voor IMO en gelet op de verschillende verdragen waar het Land aan verbonden is, zal in 2022 dit aspect extra aandacht krijgen. Ook zal de nodige aandacht uitgaan naar de verschillende samenwerkingsverbanden binnen het Koninkrijk en de regio door deelname aan verschillende vergaderingen (Caribbean Memorandum of Understanding, Maritiem overleg Platform, enz.). De ondersteuning aan het RAC/REMPEITC Cariben zal voortgezet worden.

Het ministerie VVRP zal verder een integraal scheepvaart- en maritiem beleid opzetten en implementeren om de kwaliteit van dienstverlening en het systeem van toezicht op de veiligheid en beveiliging van schepen van de scheepvaartautoriteit te verhogen en de verschillende gebruikersdoelstellingen van de zee en oceanen in kaart te brengen.

In de ingediende wensbegroting voor VVRP zijn voor de diensten Maritieme Autoriteit Curaçao en deels in de Beleidsorganisatie middelen opgevoerd voor formatie-uitbreiding om de bovengenoemde doelstellingen te kunnen behalen.

Risico's

Scheepvaart

Onderstaande risico's zullen gemitigeerd worden bij een positieve resultaat van de geplande IMO-audit in 2022:

1. De schepen in het register gaan aangehouden worden met als gevolg dat de vlag op zwarte lijsten komt bij de diverse toezichthoudende havenstaat instanties;
2. Dit leidt tot verhoogde inspectiedruk voor Curaçaose schepen en het bannen van schepen in Europa en dat zal leiden tot massaal omvlaggen en leegloop in het register. Het voorgaande zal verlies van reputatie betekenen;
3. Daarnaast zal het land ca. 1 miljoen gulden aan inkomsten uit het register per jaar verliezen;
4. Lokale vertegenwoordigers van schepen zullen het eiland verlaten met als gevolg verlies aan hoogwaardige werkgelegenheid en daling van de waarde van de maritieme keten.
5. Rekening houdende met het feit dat de nationaliteit, veiligheid van schepen en de reputatie van de vlag een koninkrijk aangelegenheid is, levert dit een risico op ingrijpen vanuit Nederland.

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Outcome 120103 Een effectief en efficiënt systeem van toezicht op de veiligheid van verkeer in de lucht en in de ruimte

Output

12010301 Het luchtverkeer voldoet aan internationale luchtvaartnormen

12010302 De luchthaven is verzekerd tegen schade als gevolg van terroristische aanslagen

Het ministerie VVRP wil met de luchtvaart de internationale bereikbaarheid van Curaçao op een veilige manier blijven verbeteren. De noodzakelijke stappen worden voortgezet om uitgaande van de resultaten van de ICAO-audit van 2019, ons land weer duurzaam te laten voldoen aan de

International Civil Aviation Organization (ICAO) die periodiek worden vastgesteld. Beter toezicht en betere regels op het gebied van de luchtvaartveiligheid en beveiliging zullen resulteren in meer luchtvaartverbindingen.

Dit maakt lokale luchtvaartmaatschappijen aantrekkelijker voor buitenlandse luchtvaartmaatschappijen in de zin dat dit de bereidheid vergroot om commerciële samenwerkingen aan te gaan, zoals code-share, joint ventures, etc. Als gevolg daarvan zal de toegang tot buitenlandse markten en het aandeel van Curaçao in deze markten groter kunnen worden en daardoor bijdragen aan de bereikbaarheid van Curaçao voor onder meer toeristen.

Output en Activiteiten

Output

12010301 Het luchtverkeer en vervoer voldoet aan internationale luchtvaartnormen

12010302 De luchthaven is verzekerd tegen schade als gevolg van terroristische aanslagen

De ICAO-audit in 2019 heeft een aantal bevindingen opgeleverd op de domeinen van toezicht door de Curaçaose Burgerluchtvaart Autoriteit (CBA). Voor het oplossen van de bevindingen onder meer nog steeds meer en gekwalificeerd personeel nodig. Het nieuwe personeel moet opgeleid worden en blijven, om zo een duurzame naleving van de ICAO-standaarden te kunnen borgen. Voor de Curaçaose Burgerluchtvaart Autoriteit en deels in de Beleidsorganisatie zijn middelen opgevoerd voor formatie-uitbreiding om de bovengenoemde doelstellingen te kunnen behalen.

Verder, de goedkeuring van de conceptlandsverordening passenger safety oversight charge (PSOC) door de Staten biedt perspectief voor inkomstenverruiming van de Landkas. Met deze fondsen kunnen de onder meer vereiste opleidingen en trainingen op structurele basis van de luchtvaartinspecteurs en overige personeelsleden die ook betrokken zijn bij het houden van toezicht op de naleving van de internationale veiligheidsstandaarden die ICAO periodiek (jaarlijks) vaststelt, worden bekostigd, hetgeen ook meespeelt in het kunnen behalen van de beleidsdoelstelling FAA CAT 1 status.

Het opgestelde beleid voor de rechten van luchtvaartpassagiers zal moeten worden geïmplementeerd in samenwerking met de consumentenautoriteit en de sector. Voorlichting maakt daarvan een integraal onderdeel uit.

Tenslotte zal extra inspanning nodig zijn om de connectiviteit van Curaçao blijvend te kunnen waarborgen. Het vergroten van de markttoegang maakt daarvan een onderdeel uit.

Risico's

Luchtvaart:

Onderstaande risico's zullen gemitigeerd worden bij het behalen van bovengenoemde doelstellingen.

1. Het behalen van de categorie 1 Federal Aviation Authority status vooralsnog buiten bereik blijft. Dat zal in ieder geval toegang tot de Amerikaanse markt voor nieuwe of potentiële Curaçaose luchtvaartmaatschappijen in de weg staan, tenzij er sprake is van "wet lease" van Amerikaanse maatschappijen. De huidige FAA-categorie 2 status heeft gevolgen voor de mogelijkheden van Curaçaose luchtvaartmaatschappijen om middels samenwerking met buitenlandse luchtvaartmaatschappijen de buitenlandse markten te penetreren. Dit betekent immers dat niet aan de ICAO-standaarden op gebied van de luchtvaartveiligheid wordt voldaan.
2. Het kan voorts betekenen dat in het geval van incidenten door Curaçaose maatschappijen diens operaties kunnen worden geschorst of worden stopgezet.

IMPACT: 1202 Een optimale bereikbaarheid van Curaçao (luchtvaartverbindingen) met andere landen

1202 Een optimale bereikbaarheid van Curaçao (luchtvaartverbindingen) met andere landen	2022	2023	2024	2025
120204 Passagiers uit andere landen kunnen Curaçao optimaal bereiken (zonder teveel over te stappen) en passagiers vanuit Curaçao kunnen optimaal naar andere landen reizen .	10.000	10.000	10.000	10.000
4330 Eigen Personeel	10.000	10.000	10.000	10.000
Apparaatskosten	425.144	425.144	425.144	425.144
Totaal Outcome	435.144	435.144	435.144	435.144

Outcome 120204

Passagiers uit andere landen kunnen Curaçao optimaal bereiken (zonder te veel over te stappen) en passagiers vanuit Curaçao kunnen optimaal naar andere landen reizen.

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Het ministerie VVRP wil met de luchtvaart de internationale bereikbaarheid van Curaçao op een veilige manier blijven verbeteren. De noodzakelijke stappen worden voortgezet om uitgaande van de resultaten van de ICAO-audit van 2019, ons land weer duurzaam te laten voldoen aan de International Civil Aviation Organization (ICAO) die periodiek worden vastgesteld. Beter toezicht en betere regels op het gebied van de luchtvaartveiligheid en beveiliging zullen resulteren in meer luchtvaartverbindingen.

Dit maakt lokale luchtvaartmaatschappijen aantrekkelijker voor buitenlandse luchtvaartmaatschappijen in de zin dat dit de bereidheid vergroot om commerciële samenwerkingen aan te gaan, zoals code-share, joint ventures, etc. Als gevolg daarvan zal de toegang tot buitenlandse markten en het aandeel van Curaçao in deze markten groter kunnen worden en daardoor bijdragen aan de bereikbaarheid van Curaçao voor onder meer toeristen.

Output en Activiteiten

Output

- 12020401 Beleid voor de connectiviteit van Curaçao via lucht is opgesteld
- 12020402 Geoptimaliseerde connectiviteit is gerealiseerd (luchtvaartverbindingen zijn uitgebreid en voldoen aan de vereisten)
- 12020403 CBA voldoet aan internationale standaarden om effectief toezicht te kunnen uitoefenen

De ICAO-audit in 2019 heeft een aantal bevindingen opgeleverd op de domeinen van toezicht door de Curaçaose Burgerluchtvaart Autoriteit (CBA). Voor het oplossen van de bevindingen is onder meer nog steeds meer en gekwalificeerd personeel nodig. Het nieuwe personeel moet opgeleid worden en blijven, om zo een duurzame naleving van de ICAO-standaarden te kunnen borgen. Hiervoor dienen er voldoende financiële middelen beschikbaar te zijn.

Het opgestelde consumentenbeleid voor luchtvaartpassagiers zal moeten worden geïmplementeerd in samenwerking met de consumentenautoriteit en de sector. Voorlichting maakt daarvan een integraal onderdeel uit.

Tenslotte zal extra inspanning nodig zijn om de connectiviteit van Curaçao blijvend te kunnen waarborgen. Het vergroten van de markttoegang maakt daarvan een onderdeel uit.

Risico's

Luchtvaart

1. Het behalen van de categorie 1 Federal Aviation Authority status vooralsnog buiten bereik blijft. Dat zal in ieder geval toegang tot de Amerikaanse markt voor nieuwe of potentiële Curaçaose luchtvaartmaatschappijen in de weg staan, tenzij er sprake is van "wet lease" van Amerikaanse maatschappijen. De huidige FAA categorie 2 status heeft gevolgen voor de mogelijkheden van Curaçaose luchtvaartmaatschappijen om middels samenwerking met buitenlandse luchtvaartmaatschappijen de buitenlandse markten te penetreren. Dit

betekent immers dat niet aan de ICAO-standaarden op gebied van de luchtvaartveiligheid wordt voldaan.

2. Het kan voorts betekenen dat in het geval van incidenten door Curaçaose maatschappijen diens operaties kunnen worden geschorst of worden stopgezet.

IMPACT: 1203 Een verhoogde weerbaarheid van de gemeenschap tegen extreme weersomstandigheden en geofysische verschijnselen

1203 Een verhoogde weerbaarheid van de gemeenschap tegen extreme weersomstandigheden en geofysische verschijnselen	2022	2023	2024	2025
120305 De samenleving is beter voorbereid op klimaat- en weersituaties en de veiligheid van scheepvaart en luchtvaart is verhoogd	141.650	141.650	141.650	141.650
4320 Personeel van Derden	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	21.900	21.900	21.900	21.900
4350 Huisvesting	76.750	76.750	76.750	76.750
4370 Kantoorexplotatie ca.	43.000	43.000	43.000	43.000
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
Apparaats	2.989.741	2.989.741	2.989.741	2.989.741
Totaal Outcome	3.131.391	3.131.391	3.131.391	3.131.391

Outcome 120305:

De samenleving is beter voorbereid op klimaat- en weersituaties en de veiligheid van scheepvaart en luchtvaart is verhoogd.

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Het Ministerie is verantwoordelijk voor het geven van tijdige, accurate en betrouwbare data voor het bewaken van de luchtvaart- en scheepvaartveiligheid, alsook voor de informatie en waarschuwing van de gemeenschap, voor meteorologische en geofysische fenomenen.

Output en Activiteiten

Output
12030501 Internationale verdragsverplichtingen zijn verwerkt en uitgewerkt in het Nationale Klimaatbeleid
12030502 Klanttevredenheidsonderzoeken en bewustwordingscampagnes worden jaarlijks uitgevoerd
12030503 Curaçao is lid van de WMO en neemt deel aan internationale vergaderingen inzake Agenda 2030, Akkoord Parijs Klimaatverandering en Sendai Framework DRR
12030504 Meteorologische, klimatologische en geofysische ontwikkelingen worden gemonitord en het waarschuwingssysteem voor het melden van incidenten/weersituaties voldoet aan internationale normen/vereisten
12030505 Meteorologen en medewerkers in dienst bij de MDC zijn breed opgeleid om alle aspecten van het vak kwalitatief en slagvaardig uit te voeren
12030506 Meetinstrumenten, stations en installaties worden doorlopend en preventief onderhouden.

Ter bescherming van de leefomgeving tegen natuurlijke gevaren zal het ministerie van VVRP in 2022 een klimaatbeleid opstellen om de gevolgen van klimaatverandering voor Curaçao in kaart te brengen en mogelijke strategieën ontwikkelen voor een duurzame ontwikkeling van het eiland, rekening houdend met klimaatverandering. Ook zal het ministerie bijdragen aan de ontwikkeling van een internationaal strategisch plan voor de verschillende natuurgevaren, door deel te nemen aan vergaderingen van de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO), “International Oceanic Commission” (IOC) en “Conferencia de directores de los servicios meteorologicos i hidrológicos Iberoamericanos” (CIMHET) en de internationale vergaderingen inzake Agenda 2030, Akkoord Parijs Klimaatverandering en Sendai Framework. Beleidsmatig worden de internationale verdragsverplichtingen verwerkt en uitgewerkt in het Nationale Klimaatbeleid.

Het kenniscentrum van het ministerie zal alle informatie op het gebied van klimaat, meteorologie en geofysica bijhouden. Deze activiteit zal in 2022 ook worden voortgezet. Ook hanteert het ministerie VVRP onder dit traject een permanente (24/7) bewaking van meteorologische en geofysische verschijnselen en uitgifte van weerberichten en waarschuwingen en voorlichting aan verschillende sectoren. In het kader van rampenbestrijding zal deel worden genomen aan de rampenstaf in “Emergency Support Function” 3 (ESF-3). Hiertoe zullen in voorkomende gevallen de nodige externe deskundigen ingehuurd worden en het nodige materieel beschikbaar worden gesteld.

Risico's:

Indien de benodigde middelen niet in voldoende mate beschikbaar zijn, dan heeft dit gevolgen voor het opstellen van het klimaatbeleid en de daartoe benodigde onderzoeken, evenals de kwaliteit en betrouwbaarheid van de meteorologische en geofysische datavoorziening. Dit leidt er bijgevolg toe dat er risico's ontstaan voor de veiligheid van het luchtvaartverkeer alsook de mogelijkheid dat de gemeenschap zich niet goed en tijdig kan voorbereiden op mogelijke rampen en risico's, wat een risico voor levens en schade aan materiele zaken tot gevolg kan hebben.

IMPACT 1204 Aangename leef- en woonsituatie

1204 Aangename leef- en woonsituatie	2022	2023	2024	2025
120406 Goed en veilig functionerende fysieke onder- en bovengrondse infrastructuur en openbare voorzieningen	17.776.900	12.776.900	12.776.900	12.776.900
4370 Kantoorexplotatie ca.	1.466.900	1.466.900	1.466.900	1.466.900
4440 Openbare Werken, Facilit.				
	11.275.000	11.275.000	11.275.000	11.275.000
4460 Andere Goederen & Diensten	35.000	35.000	35.000	35.000
4911 Buildings & Structures	5.000.000	-	-	-
120407 Efficiënt gebruik van de schaarse ruimte t.b.v. een optimale, sociaal economische en ecologische ontwikkeling	602.000	10.000	50.000	10.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	20.000	10.000	50.000	10.000
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
4940 Nonproductieve Activa	582.000	-	-	-
120408 Een geordende, duurzame en goed onderhouden bebouwde omgeving en voldoende betaalbare woningen	11.503.400	6.005.000	5.965.000	6.015.000
4330 Eigen Personeel	4.000	4.000	4.000	4.000
4350 Huisvesting	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	185.300	195.300	155.300	205.300
4460 Andere Goederen & Diensten	45.000	68.000	68.000	68.000
4610 Overheidsbedrijven	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000
4680 Overheidsinstellingen	767.700	767.700	767.700	767.700
4911 Buildings & Structures	3.464.400	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
4940 Nonproductieve Activa	2.067.000	-	-	-
5470 Boetes & Verbeurdverklaring	(30.000)	(30.000)	(30.000)	(30.000)
120409 Effectief beheer en exploitatie van domaniale gronden en wateren en overheidsgebouwen	252.600	172.600	172.600	172.600
4320 Personeel van Derden	60.000	60.000	60.000	60.000
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4350 Huisvesting	52.600	52.600	52.600	52.600
4370 Kantoorexplotatie ca.	20.000	20.000	20.000	20.000
4460 Andere Goederen & Diensten	20.000	40.000	40.000	40.000
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
4940 Nonproductieve Activa	100.000	-	-	-
120410 Veilige energie voorziening en stoomketels t.b.v. de maatschappij en bedrijven	61.400	111.400	111.400	111.400

1204 Aangename leef- en woonsituatie	2022	2023	2024	2025
4330 Eigen Personeel	11.400	11.400	11.400	11.400
4460 Andere Goederen & Diensten	50.000	100.000	100.000	100.000
120411 Veilige opslag voor explosieven (vuurwerk)	203.300	153.300	153.300	153.300
4320 Personeel van Derden	151.500	151.500	151.500	151.500
4370 Kantoorexplotatie ca.	1.800	1.800	1.800	1.800
4911 Buildings & Structures	50.000	-	-	-
Apparaatskosten	9.059.684	9.059.684	9.059.684	9.059.684
Totaal Outcome	39.459.284	28.288.884	28.288.884	28.298.884

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Outcome 120406

Goed en veilig functionerende fysieke onder- en bovengrondse infrastructuur en openbare voorzieningen

Het ministerie VVRP is verantwoordelijk voor diverse basisvoorzieningen voor de gemeenschap, zoals fysieke onder- en bovengrondse infrastructuur, waaronder onder andere de bruggen, wegen, trottoirs en pleinen, hemelwaterafvoeren, rioleringen en waterzuiveringsinstallaties vallen. Een goed onderhouden infrastructuur draagt bij aan een hogere kwaliteit van leven, aangename buurten en wijken en een hogere verkeersveiligheid.

Netheid, schoonheid, veiligheid en duurzaamheid van de openbare ruimte dragen bij aan de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van de woon- en leefomgeving. In de binnenstad dient de openbare ruimte tevens qua aanzicht een eigen identiteit te hebben en bij te dragen aan de allure van de stad en de kwaliteit die bij het beschermd stadsgezicht hoort. Het Beleid Openbare Ruimte zal in 2022 gereed zijn. Het beleid zal voorwaarden aangeven waaronder het gebruik van de openbare ruimte is toegestaan, en ook richtlijnen bieden voor de kwaliteit van de inrichting en het beheer van de openbare ruimte door de overheid.

Voor de optimalisatie de aanleg en het onderhoud van wegen en straten/straatmeubilair/rioleringen/hemelwaterafvoeren van het waterbeheer zullen criteria en richtlijnen worden opgesteld voor de uitvoering van dit beheer door de verantwoordelijke uitvoeringsorganisaties.

Output en Activiteiten

Output

- 12040601 Beleid voor openbare ruimte is opgesteld
- 12040602 Beleidsnota infrastructuur opstellen (aanleg en onderhoud, wegen en straten/straatmeubilair/rioleringen/ hemelwaterafvoeren)
- 12040603 Projecten voor vervanging verouderde rioleringsstelsels worden uitgevoerd. Het volledige rioleringsstelsel wordt doorlopend onderhouden
- 12040604 Projecten voor het aanleggen van nieuwe wegen zijn uitgevoerd en het wegennet wordt doorlopend onderhouden
- 12040605 Projecten voor het aanleggen van nieuwe straatverlichting zijn uitgevoerd en de straatverlichting wordt doorlopend onderhouden
- 12040606 De bruggen en viaducten worden doorlopend geïnspecteerd en onderhouden
- 12040607 Projecten voor de aanleg van verkeerslichten zijn uitgevoerd en de verkeerslichten worden doorlopend onderhouden.
- 12040608 Projecten voor het aanleggen van straatmeubilair zijn uitgevoerd en het onderhoud/vervanging wordt doorlopend uitgevoerd
- 12040609 Gemalen worden aangelegd binnen nieuwe projecten en het gemalen netwerk wordt doorlopend onderhouden
- 12040610 Project voor aanleg installatie voor zuivering niet huishoudelijk water is opgesteld
- 12040611 Waterzuiveringsinstallaties te Klein Hofje en Klein Kwartier worden doorlopend onderhouden
- 12040612 Aanleggen van distributiesysteem bij afnemers van effluentwater en doorlopend onderhoud voor een optimale toevoer van effluentwater

12040613 Doorlopend onderhoud van het netwerk van persleidingen om deze in goede staat te houden
 12040614 Projecten voor de aanleg van pleinen worden uitgevoerd en de pleinen worden doorlopend onderhouden
 12040615 Projecten voor het aanleggen van beplanting uitvoeren en het doorlopend onderhouden van de begroeiing langs de weg
 12040616 Project voor vernieuwing van waterzuiveringsinstallaties is opgesteld
 12040617 Het aanleggen van Hemelwaterafvoeren (rooien) en het doorlopend onderhouden daarvan om een optimale afvoer en doorstroming van regenwater te garanderen
 12040617 Het aanleggen van Hemelwaterafvoeren (rooien) en het doorlopend onderhouden van het rooienstelsel om een optimale afvoer en doorstroming van regenwater te garanderen
 12040618 Waterzuiveringsinstallaties te Klein Hofje en Klein Kwartier worden doorlopend onderhouden
 12040619 De parkeerplaatsen in de binnenstad worden beheerd
 12040620 Bijdrage Openbare Werken binnen het rampenbestrijdingsplan

Het programmatisch en planmatig in goede staat behouden van de infrastructuur en de openbare ruimte zal ook in 2022 voortgezet worden. Gezien de grote achterstand in het onderhoud van de infrastructuur, zullen prioriteiten gesteld dienen te worden. Hoofdwegen, wijkstraten, bruggen, viaducten, straatmeubilair, wegmarkering, trottoirs en pleinen dienen in goede staat te verkeren. Dit draagt bij aan de levenskwaliteit in de vorm van duurzame en leefbare openbare ruimtes, bereikbaarheid en verbetering van de verkeersveiligheid.

Gezien de urgentie en de problematiek van groeiende files door o.a. de beperkte reikwijdte van het openbaar vervoer, de veranderde functionele omgeving van de wegen, spanningen tussen de verschillende vervoerssystemen, wachttijden, hoge tarieven, de veiligheid in het verkeer, zal simultaan vanuit de Ministerie van een samenhangend beleid waarbij wordt uitgegaan van een openbaar busvervoer systeem met een knooppuntenmodel worden voortgezet.

Het ministerie zal in 2022 het traject voortzetten om, in samenwerking met Aqualectra, de openbare straatverlichting te vernieuwen, te onderhouden en de traditionele lampen te vervangen met LED lampen.

Het ministerie van VVRP is zich ervan bewust dat een juiste omgang met hemelwater en afvalwater van belang zijn voor het verduurzamen van de leefomgeving, het behouden van een schone bodem en milieu en het waarborgen van onze hulpbronnen en biodiversiteit. Daarom zal ook in het jaar 2022 ingezet worden op een effectief waterbeheer. Dit houdt in dat ook dit jaar aan de aanleg beheer en onderhoud van rioleringsstelsels (leidingen en controle putten), de aanleg en onderhoud van huisaansluitingen op het rioolstelsel (inclusief inhaalslag achterstallig onderhoud), de aanleg, beheer en onderhoud van waterafvoerstelsels en de aanleg, beheer, renovatie en onderhoud van de zuiveringsinstallaties zal worden gewerkt. Voor het uitvoeren van deze projecten zullen deskundigen, voor zover nodig met bijbehorend materieel, ingehuurd worden om toezicht te houden en inspecties uit te voeren.

Voorts is de inhuur van externe deskundigen noodzakelijk voor het laboratoriumonderzoek ten behoeve van het te leveren gezuiverd water aan klanten en de verkoop van slib.

Ook zal het ministerie zorgdragen voor een veiliger omgeving door deel te nemen aan de landelijke inspanningen op het gebied van risicobeheersing en rampenbestrijding.

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Outcome 120407

Efficiënt gebruik van de schaarse ruimte t.b.v. een optimale, sociaaleconomische en ecologische ontwikkeling

Het ministerie VVRP zet zich in voor een beter geordende en leefbare bebouwde omgeving. Dit wordt bereikt door richtlijnen op te stellen voor de inrichting van de binnenstad, stadsregio en buitengebieden. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan onder andere het renoveren van buurten om een hogere kwaliteit van leven te garanderen en wijken met een onverdeelde boedel problematiek. Verder wordt bij het toetsen van bouwaanvragen en het toezien op de naleving van de Bouw- en Woningverordening, de geordendheid en duurzaamheid van de bebouwde omgeving bewaakt.

Output en Activiteiten

Output

12040701 Nieuw beleid voor ruimtelijke planning (planologische afweging/toetsingskader) ontwikkeling wordt opgesteld
12040702 (Afgegeven) bouwvergunningen, principe beoordelingen enz. zijn getoetst aan ruimtelijk beleid en de wettelijke regels (bouw/woningverordening)
12040703 Ruimtelijke inrichtingsplannen en meerjarig programma bouwrijpmaken zijn uitgewerkt
Voor wat betreft de ruimtelijke planning zal het ministerie het reeds enkele jaren opgestarte traject van herziening en vernieuwing van de planologische afweging en toetsingskaders afronden. Nieuw beleid zal worden opgesteld, vastgesteld en geïmplementeerd en wetgeving grondig worden aangepast.

Gedurende 2022 zal het traject voortgezet worden om te blijven beschikken over zowel een geactualiseerde digitale basiskaart van Curaçao als de Basisregistratie. Op die manier kan de overheid toegang hebben tot een betrouwbare en toegankelijke kaart en Basisregistratie adressen en gebouwen, wat bijdraagt aan meer gegevens gestuurde besluitvorming.

Bouwaanvragen zullen getoetst worden aan de vigerende wetgeving en beleid en er zal worden opgetreden tegen illegaliteit om ervoor te zorgen dat wet- en regelgeving worden nageleefd. Een nieuw ontwerp voor de herziening van Bouw en Woning verordening uit 1935 is reeds door de Raad van Advies beoordeeld en zal worden afgerond. Een nieuwe verordening is van belang om in te spelen op vernieuwde inzichten van de 21ste eeuw. Deze activiteiten hebben als doel het garanderen van een duurzame en geordende leefomgeving en de kwaliteit en veiligheid van bouwwerken.

In 2016 heeft het ministerie VVRP een vernieuwd reclamebeleid geïmplementeerd. Belanghebbenden die een reclame-uiting op de openbare weg willen plaatsen, moeten een verzoek voor ontheffing indienen. Indien niet hieraan wordt voldaan, zal handhavend opgetreden worden t.o.v. illegale reclameborden.

Het adressenproject, dat gericht is op het voorzien van alle gebouwen van een correct adres en huisnummer en alle wegen van straatnamen en opzetten van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen, zal in 2022 worden afgerond. De afronding van dit project is, binnen het kader van het project stelsel van basisregisters, van belang voor de verbetering van de overheidsprocessen en dienstverlening aan de gemeenschap.

Het ministerie de aanpak van monumenten die in slechte staat verkeren voortzetten. Het concept aangepaste monumentenbeleid, de Erfgoednota, is reeds afgerond en goedgekeurd. Implementatie ervan wordt in 2022 voortgezet. Het ministerie verleent vergunningen voor het restaureren en verbouwen van monumenten, daarbij wordt erop toegezien dat voldaan wordt aan de geldende wetgeving. Een ontwerp voor de herziening van de Monumentenverordening tot een Erfgoedverordening is reeds in vergevorderde ambtelijke afronding.

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Outcome 120408

Een geordende, duurzame en goed onderhouden bebouwde omgeving en voldoende betaalbare woningen

Het ministerie VVRP zet zich in voor een beter geordende en leefbare bebouwde omgeving. Dit wordt bereikt door richtlijnen op te stellen voor de inrichting van de binnenstad, stadsregio en buitengebieden. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan onder andere het renoveren van buurten om een hogere kwaliteit van leven te garanderen en wijken met een onverdeelde boedel problematiek. Verder wordt bij het toetsen van bouwaanvragen en het toezien op de naleving van de Bouw- en Woningverordening, de geordendheid en duurzaamheid van de bebouwde omgeving bewaakt.

Output en Activiteiten

Output

- 12040801 Beleidskader voor woon- en wijkverbetering w.o. ruimte voor recreatie en sportfaciliteiten
- 12040802 Beleid volkshuisvesting, bouwrijp maken, leegstand en uitwerking programmering “ Transforming Urban Curaçao” rapport
- 12040803 Het goedgekeurde woningbouwprogramma wordt uitgevoerd (meerjarenplan)
- 12040804 Projecten voor de toegankelijkheid van kustgebieden zijn uitgevoerd
- 12040806 Een systeem voor het signaleren en voorkomen van illegale occupatie van domaniale gronden/wateren is opgezet
- 12040805 De basisregistratie Adressen en Gebouwen is geactualiseerd en geoptimaliseerd
- 12040807 Illegale artefacten op openbare wegen zijn verwijderd (Lv Openbare Orde)
- 12040808 Behoud van Willemstad op de Werelderfgoedlijst

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Outcome 120409

Effectief beheer en exploitatie van domaniale gronden en wateren en overheidsgebouwen

Het ministerie VVRP wil ook voorzien in de behoefte aan betaalbare en kwalitatieve woningen. Dit wil het ministerie bereiken door meer woningbouwlocaties voor betaalbare woningen beschikbaar te stellen en door het gereviseerde volkshuisvestingsbeleid uit te voeren. De aanpak van de huidige situatie van lange wachtlijsten voor overheidsgrond voor woningbouw en sociale woningen zal in 2022 worden voortgezet waarbij niet alleen voorzien zal worden betaalbare en kwalitatieve woningen maar tegelijkertijd bijgedragen aan een aangenaam woon- en leefklimaat. Ook de bestaande samenwerking met de Volkswoningbouwvereniging (FKP) is volledig herzien en moet leiden tot een sterke verzakelijking. De inzet is om de woningen van de overheid in het bestand van de FKP adequaat in te zetten als sociale huisvesting. Het ministerie levert hierdoor een belangrijke bijdrage aan het creëren van een aangenaam woon- en leefklimaat.

Grond is schaars op Curaçao. De beschikbare gronden moeten zo efficiënt en goed mogelijk worden gebruikt voor de ontwikkeling van de gemeenschap. Beter gebruik van de grond als natuurlijke hulpbron is uitgangspunt voor een beter milieu en creëert meer economische waarde. Gronden moeten op een verantwoorde wijze worden ingezet om sociaaleconomische activiteiten te genereren en werkgelegenheid te creëren. Het ministerie is zich ervan bewust dat er op grote schaal huizen zonder de vereiste wettelijke vergunningen worden gebouwd en overheidsgronden illegaal in gebruik worden genomen. Dit verstoort het proces van terreinuitgifte en een optimale inrichting van het Land. Het is daarom van belang om tegen deze illegaliteit te blijven optreden door gerichte en gecentraliseerde toezicht en handhavende acties.

Output en Activiteiten

Output

12040901 Nieuw beleid en wetgeving inzake beheer overheidsgronden en panden (Grondvastgoedbedrijf) wordt opgesteld

12040902 Overheidseigendommen zijn onderhouden

12040806 Een systeem voor het signaleren en voorkomen van illegale occupatie van domaniale gronden/wateren is opgezet

Het is van belang om de kuststroken toegankelijk te houden voor de bevolking en de mogelijkheid te creëren om langs de kust te kunnen wandelen. Daarnaast zullen verschillende projecten voortgezet worden om buurten te voorzien van pleinen, sport en recreatiefaciliteiten.

In 2022 wordt nieuw beleid opgesteld, vastgesteld en geïmplementeerd voor de ruimtelijke planning (planologische afweging/toetsingskader) en zullen adviezen uitgegeven worden en ruimtelijke planningsdocumenten opgesteld worden, teneinde een duurzaam en evenwichtig gebruik van de ruimte te garanderen, wat bij zal dragen aan een aangename woon- en leefomgeving en de bevordering en ondersteuning van de sociaaleconomische ontwikkeling.

Het ministerie VVRP zal zorgdragen voor programma- en projectvoorbereiding en ontwikkeling voor volkswoningbouwplannen, stadsvernieuwing en wijkverbeteringsplannen.

In 2022 zal de implementatie van het gereviseerde huisvestingsbeleid worden voortgezet. Hier is aandacht voor de leegstandproblematiek, het programmatisch bouwrijpmaken van terreinen en de programmering van het rapport “Transforming Urban Curaçao” als kader voor de aanpak van wijk- en woningverbetering.

Essentieel hierbij is de recente beheersovereenkomst tussen de Stichting FKP en de overheid voor het beheer en onderhoud van de volkswoningen. Ook in 2022 zal het ministerie VVRP een financiële bijdrage toekennen aan FKP voor het onderhoud van volkswoningen.

Om een schone, gezonde en veilige milieu en leefomgeving te stimuleren zal het ministerie werken aan de verbetering van de voorzieningen in de wijken. Hiertoe zal het ministerie door middel van gerichte infrastructurele ingrijpen de leefomstandigheden in de wijken verbeteren.

Het ministerie werkt in 2022 aan nieuw beleid en wetgeving inzake het beheer en ontwikkeling van overheidsgronden en panden met het oog op de oprichting van een Grond en Vastgoedbedrijf (GVB). Het GVB zal als onderdeel van het ministerie en aparte positie met een baten-lasten stelsel hebben. Voorts wordt doorgang gegeven aan het traject om meer kavels uit te geven voor de woningbouw, economische en agrarische projecten en ook andere doeleinden.

Mede gelet op het tijdig kunnen verschaffen van de informatie voor de jaarrekening wordt het traject om overheidsgebouwen te taxeren en te inspecteren en deze op te nemen in een GIS-systeem ook in 2022 voortgezet. Verder zal het Ministerie zorgdragen voor het onderhouden en restaureren van overheidsgebouwen en het verhuren en verkopen van leegstaande gebouwen.

Verder zal ten behoeve van een effectievere uitgifte van terreinen een inventarisatie plaatsvinden naar de terreinen die zijn uitgegeven voor toeristische-, commerciële-, agrarische-, en woningbouwdoeleinden. De huur of erfpacht van deze gronden zal worden opgezegd als ze niet worden gebruikt. Ook de aanpak van het illegaal gebruik van overheidsgronden wordt voortgezet. Door te komen tot formele afspraken met Kadaster, kan het ministerie beschikken over actuele informatie over de beschikbare gronden op het eiland teneinde op een efficiënter manier de gronden te kunnen beheren en uitgeven. Een speciaal inspectie-, opsporings- en handhavingsteam is ingericht voor de handhaving en levert een bijdrage in het toezicht en optreden tegen illegale occupatie van overheidsgronden

Grondontwikkeling is een van de pilaren van de taken-cyclus van Domeinbeheer (Grondontwikkeling-Gronduitgifte-Inning, etc.). Voor grondontwikkeling dienen gebieden in nauwe samenwerking met de collega-diensten UO ROP en UO OW bouwrijpgemaakt te worden gemaakt

ten behoeve van gronduitgifte. Strategische samenwerkingsverbanden zoals privaat-publieke samenwerking (PPP) worden hier ook geïnitieerd en bewaakt. Om te kunnen voorzien in de behoefte aan betaalbare woonpercelen, zal het ministerie doorgaan met het traject om meer woningbouwkwavels uit te geven via inbreiding in bestaande woonwijken. Verder zullen beschikbare terreinen bouwrijp gemaakt worden voor de uitgifte. Ook zullen via de samenwerking met Fundashon Kas Popular, MOU's, optiebesluiten en PPP-overeenkomsten meer bouwkwavels worden aangeboden tegen betaalbare prijzen.

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Outcome 120410

Veilige energievoorziening en stoomketels t.b.v. de maatschappij en bedrijven

Het Ministerie van VVRP is verantwoordelijk voor de keuring van electrische installaties en stoomproducerende installaties en levert op die manier een belangrijke bijdrage aan de bedrijfsveiligheid en leefbaarheid.

Output en Activiteiten

Output

12041001 Nieuw beleid inzake Keuring en Inspecties van stroominstallaties en stoomketels in gebruik bij bedrijven wordt opgesteld

12041002 Keuring en Inspecties van stroominstallaties en stoomketels in gebruik bij bedrijven

Op het gebied van de veilige energievoorziening en stoomketels voor de maatschappij en bedrijven wordt in 2022 gewerkt aan nieuw beleid voor de keuring en inspecties van stroominstallaties en stoomketels in gebruik bij bedrijven. Ook in 2022 zullen de nodige inspanningen worden verricht voor het keuren van electrische installaties en het keuren en certificeren van de stoomketels. Het ministerie van VVRP zal in dit kader zorgdragen voor het afgeven van installateursvergunningen en certificaten aan de verschillende keurmeesters.

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

Outcome 120411

Veilige opslag voor explosieven (vuurwerk)

Veilige opslag van vuurwerk is de verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie. Om invulling te geven aan deze verantwoordelijkheid is een Commissie Pyrotechnische stoffen en explosieven in 2018 opgericht, waar samen met de andere relevante ministeries wordt gewerkt aan een veilige opslag en omgang met vuurwerk. Ook in 2022 zullen deze werkzaamheden voortgezet worden.

Output en Activiteiten

Output

12041101 Beleid duurzame oplossing opslag vuurwerk opstellen

12041102 Het Kruithuis wordt optimaal beveiligd voor een veilige opslag van vuurwerk

Risico's:

Opgemerkt moet worden dat er de nodige aandacht vereist is voor de openbare infrastructuur. Er is door aanhoudende bezuinigingen gedurende de afgelopen jaren sprake van onaanvaardbare achterstalligheid in de aanleg en onderhoud van het wegennet, de uitvoering van maatregelen in verband met de verkeersveiligheid, beheren van het rioleringsstelsel en de waterzuiveringsinstallaties en het beheer van het hemelwaterafvoerstelsel, enz. Dit vertaalt zich

ook naar oplopende achterstanden in het bouwrijpmaken van terreinen voor volkswoningbouw en andere doelstellingen.

Het uitblijven van de benodigde fondsen, zowel op de gewone dienst als kapitaalsdienst leidt tot de volgende problemen:

- De gewone dienst staat onder spanning vanwege oplopende noodzaak tot het achterstallig en veel duurder correctief onderhoud in plaats van het relatief goedkopere preventief onderhoud;
- De daardoor nu resulterende noodzaak voor meerjarige investeringen in riolering en wegen, vanwege het feit dat dit thans miljoenenprojecten zijn;
- Door de vele voordoende spoedactiviteiten (voornamelijk vanwege het achterstallig onderhoud) loopt de beheersbaarheid van de beschikbare middelen en ook de rechtmatigheid van de aanwending daarvan voortdurend risico's;
- Uitblijven van het realiseren van de zorgplicht voor het oplossen volkshuivestingsproblematiek;
- Kapitaalvernietiging, daar waar fondsen niet bekend en beschikbaar zijn voor onderhoud van openbaar groen.

Gestreefd moet worden naar een duurzame verbetering van de infrastructuur binnen alle onderdelen. Er zal binnen de beschikbare middelen prioriteiten gesteld dienen te worden om de onderdelen doorlopend (correctief en preventief) te kunnen onderhouden. Dit is een vereiste om de kosten op de lange termijn ook beheersbaar te kunnen maken. Tevens is de inzet van gekwalificeerd personeel en adviseurs noodzakelijk.

De achterstanden en benodigde middelen voor noodzakelijke vervangingsinvesteringen en inventarisatie eigendommen zijn in kaart gebracht. Opbasis hiervan zal de regering een plan maken voor het inhalen van het zwaar achterstallig onderhoud inclusief het financieel plaatje voor nieuwe kavels, wegen en waterafvoeren.

Onderstaande investeringsprojecten zijn nodig om genoemde risico's te mitigeren.

• Aanleg straatmeubilair	NAf. 500.000
• Reconstructie- en vervangingsinvesteringen wegnen	NAf. 20.000.000
• Project vervanging voor verouderd rioleringsstelsel	NAf. 5.000.000
• Project voor vervanging verouderde gemalen	NAf. 3.000.000
• Aanleg effluent distributiesysteem (waterzuiveringsinstallaties)	NAf. 20.000
• Project voor Inventarisatie en waardering vastgoed	NAf. 400.000
• Aanschaf Drone (gekoppeld aan voorgaand project)	NAf. 50.000
• Beeldvervaardigingsproces van Drone-opnames (zie vorig punt)	NAf. 30.000

Op de kapitaalsdienst zijn middelen begroot voor de diverse investeringen die gepleegd dienen te worden. Deze zijn echter vooralsnog op een stelpost geplaatst. In verband met de regeringswisseling in juni 2021 was het niet haalbaar om in de onderhavige ontwerp begroting van 2022 de beleidsvoornemens van het nieuwe kabinet integraal te verwerken. De nieuwe regeerprogramma zal in de nota van wijziging of in de eerste suppletoire wijziging 2022 verwerkt moeten worden. Hierin zullen de prioriteiten aangegeven worden, ook ten aanzien van de verdeling van de stelpost over de geprioriteerde investeringen.

IMPACT 1205: Garanderen doelmatig werkend ministerie

1205 Garanderen doelmatig werkend ministerie	2022	2023	2024	2025
120512 De bedrijfsprocessen en dienstverlening zijn geoptimaliseerd	15.420.650	14.756.300	14.756.300	14.756.300
4320 Personeel van Derden	1.793.300	1.793.300	1.793.300	1.793.300
4330 Eigen Personeel	307.100	307.100	307.100	307.100

4350 Huisvesting	2.358.650	2.358.650	2.358.650	2.358.650
4370 Kantoorexplotatie ca.	8.097.000	8.095.650	8.095.650	8.095.650
4420 Openbaar Vervoer	295.100	317.600	317.600	317.600
4440 Openbare Werken, Facilit.	600.000	600.000	600.000	600.000
4460 Andere Goederen & Diensten	242.800	599.800	599.800	599.800
4680 Overheidsinstellingen	744.200	744.200	744.200	744.200
4911 Buildings & Structures	100.000	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	942.500	-	-	-
5910 Afst. Nonfin. Activa & Afschr.	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Apparaatskosten	26.058.740	26.058.740	26.058.740	26.058.740
Totaal Outcome	41.479.390	40.815.040	40.815.040	40.815.040

Outcome 1205: De bedrijfsprocessen en dienstverlening zijn geoptimaliseerd

Samenhang met Outcome, Ouputs en Activiteiten

De doeltreffendheid en doelmatigheid van de bedrijfsvoering is een belangrijk aandachtspunt van het ministerie. Het gaat er hierbij om de sturing en beheersing van de diverse activiteiten en processen die plaatsvinden om de afgesproken diensten en producten aan de gemeenschap te leveren en de beleidsdoelstellingen te behalen.

Uit een ministerie-breed uitgevoerde baseline study in 2017-2018 bleek dat het ministerie op een groot aantal punten niet voldoet aan gangbare normen voor beheersing van processen binnen de organisatie. In 2022 zal de aandacht gefocust blijven op de ommekeer in de beheersing van het Ministerie.

In 2022 worden daardoor verschillende ingrepen gepleegd op het gebied van de interne relaties, externe relaties en de interne beheersing met als doel om als organisatie efficiënter en doelmatiger te functioneren.

Output en Activiteiten

Output

- 12051201 IT infrastructuur en apparatuur (aanschaf, vervanging en onderhoud)
- 12051202 Juridische deskundigheid is beschikbaar voor een rechtvaardige en slagvaardige afhandeling van juridische geschillen
- 12051203 Een voorziening voor een rechtmatige en tijdige vergoeding van schadeclaims is ingevoerd
- 12051204 Formatieplannen voor de optimalisatie en organisatieontwikkeling worden opgesteld en geïmplementeerd
- 12051205 Externe en interne betrokkenen zijn voorgelicht en geïnformeerd over ontwikkelingen
- 12051206 Opleiding en vormingsprocessen
- 12051207 Het ministerie is voorzien van telefoon-en internetverbindingen
- 12051208 Facilitair en huisvestingsbeheer
- 12051209 Interne en externe evenementen, bijeenkomsten en representatiekosten
- 12051210 Werkplekinrichting en kantoorbenodigdheden
- 12051211 Een openbare verkoop van afgeschreven dienstauto's wordt jaarlijks gehouden
- 12051212 Bewaking en beveiliging van Locaties
- 12051213 Wagenparkbeheer
- 12051214 Diverse Personeelsvergoedingen (vervoer, maaltijden, kleding)
- 12051215 Overige kantoorexplotatie
- 12051216 Het financieel beheer is verbeterd en de risico's in de managementletters zijn voor 70% beheersbaar gemaakt

Gestreefd wordt naar betere beheersbaarheid van ondersteunende bedrijfsprocessen en het bieden van meer interne dienstverlening aan de verschillende diensten van het ministerie, waardoor diensten zich primair kunnen richten op de uitvoering van hun kernactiviteiten. Tegelijkertijd wordt beoogd om uniforme en gestructureerde werkprocessen op te zetten om het volledige ministerie optimaal te ondersteunen en een betere greep te krijgen op een efficiënte uitvoering van de verschillende ondersteunende bedrijfsprocessen.

Het proces voor centralisatie van de financiële functies binnen het ministerie zal in 2022 worden afgerond en de tekortkomingen zoals aangegeven in de managementletters van de Stichting Overheid Accountantsbureau (SOAB) zullen systematisch worden opgepakt en verbeterd.

Verder wordt gestreefd naar een meer centrale coördinatie van:

1. Communicatie en Voorlichtingstrajecten;
2. Juridische processen (geschillen, uitvoering vonnissen, schadevergoedingen, juridische adviezen);
3. Contracten voor bewaking, schoonmaak, lease en onderhoud van kantooruitrusting, etc.);
4. Het IT-beleid en de implementatie, w.o. het centraliseren van contracten voor software licenties die voor meerdere diensten worden ingezet, inventarisatie van IT-apparatuur en het realiseren van tijdige vervangingen op basis van afschrijvingsoverzichten

Tevreden en gemotiveerde medewerkers zijn van grote waarde voor elke organisatie. Gemotiveerde medewerkers die betrokken zijn bij de organisatie zijn namelijk duurzaam inzetbaar. Ze werken met plezier en zijn bereid het beste uit zichzelf te halen en dat creëert op de lange termijn meer succes, voor zichzelf, voor de klant en voor de organisatie. Effectief personeelsmanagement, optimale huisvesting, de beschikking over voldoende productiemiddelen (o.a. dienstwagens) en een goede interne communicatie spelen hierin een belangrijke rol.

Het ministerie beschikt over een beperkte capaciteit op het gebied van personeel, wat gevolgen heeft voor de kwantiteit en kwaliteit van de output en in bepaalde gevallen, het kunnen vervullen van wettelijke taken. Derhalve zal ook dit jaar gewerkt worden aan de invulling van vooral de technisch specialistische functies. Voor een effectieve inzet van het menselijk kapitaal zal de nodige aandacht worden besteed aan opleidingen en trainingen.

De reeds in gang gezet trajecten van organisatieontwikkeling en optimalisering zullen worden voortgezet c.q. afgerond.

Op het gebied van huisvesting zal het ministerie in samenwerking met het ministerie BPD een plan van aanpak opstellen om de huisvesting te optimaliseren, voor zover mogelijk te centraliseren en de kosten te verlagen.

Waar nodig zullen de nodige middelen worden aangewend om het personeel beter in staat te stellen hun werkzaamheden te verrichten.

Verder zal worden ingezet op betere interne communicatie (o.a. nieuwsbrief, algemene en werkvergaderingen, infosessies), noodzakelijk om activiteiten te kunnen uitvoeren en de samenhang van activiteiten en beslissingen te waarborgen.

Het ministerie werkt gericht aan een gestructureerde informatievoorziening aan de gemeenschap over de taken en verantwoordelijkheden van het ministerie, hetgeen ook bijdraagt aan de verbetering van de perceptie die de bevolking, klanten en overige belanghebbenden hebben over het ministerie.

Met meer, betere en gerichte communicatie (o.a. infosessies, website, social media, televisie en radioprogramma's), betere dienstverlening aan klanten (inclusief klachtenafhandeling en tijdige afhandelen LOB-verzoeken en bezwaarschriften) en goede samenwerking met lokale en internationale belanghebbenden wordt getracht de beeldvorming van het ministerie te verbeteren.

Ook de frontoffices van verschillende organisatie-eenheden krijgen de nodige aandacht.

Verder zullen de in gang gezette verbetertrajecten op het gebied van de begrotingscyclus en de begrotingsuitvoering, bestedingsoverleg, belangrijke controlemechanismen en betrouwbare managementinformatie, gecontinueerd worden.

Risico's:

De structurele kwalitatieve en kwantitatieve onderbezetting binnen de diverse organisatie-onderdelen van het Ministerie beperken de beleidsmatige, beheer- en uitvoeringscapaciteit, kwantitatief en kwalitatief, van verschillende vormen van dienstverlening van het Ministerie en een belemmering voor een goede uitvoering van wettelijke taken en het blijvend kunnen voldoen aan internationale verplichtingen.

IMPACT 1206: Het gebruiken van instrumenten om het Land Curaçao leefbaar en bereikbaar te houden

	2022	2023	2024	2025
1206Nettokostenvergoeding C-Post	3.200.000	3.200.000	3.200.000	3.200.000
4680 Overheidsinstellingen	3.200.000	3.200.000	3.200.000	3.200.000
Totaal Outcome	3.200.000	3.200.000	3.200.000	3.200.000

Samenhang met Outcome, Output en Activiteiten

De Minister van VVRP is tevens verantwoordelijk voor de overheidsentiteiten Regulatory Authority of Curaçao (RAC) en C-Post. Het Bureau Telecommunicatie en Post, recentelijk omgevormd tot de Regulatory Authority of Curaçao, is belast met het toezicht en de regulering van producten en diensten op het gebied van de telecommunicatie, posterijen, elektriciteit en water, brandstoffen en bitumen en de tarieven voor de luchthavenfaciliteiten. Ook het overheidsbedrijf C-Post heeft als grote dienstverlener op het gebied van posterijen en goederenbezorging de nodige uitdagingen op het gebied van niet-postale producten en het openen van nieuwe markten. Het Land draagt via het Ministerie bij aan de hiertoe benodigde netto onkostenvergoeding teneinde de continuïteit van de postbezorging te garanderen.

Samenhang met Output en Activiteiten

Output

- 12061301 Een beheersovereenkomst is afgesloten met BT&P voor de regulering van tarieven en optimaliseren van dienstverlening in de sectoren telecommunicatie, post, energie en tarieven luchthavenfaciliteiten
- 12061401 De continuïteit van de postbezorging is gegarandeerd

In 2022 wordt de nieuwe telecommunicatiewetgeving afgerond en wordt de beheersovereenkomst met BT&P afgesloten en uitgevoerd. In 2022 zal tevens een beheersovereenkomst met C-Post worden afgesloten en uitgevoerd.

Risico's:

Als de benodigde middelen voor C-Post niet (volledig) beschikbaar zijn, dan loopt het Ministerie weer een achterstand op in de contractuele verplichtingen en kan de continuïteit van de dienstverlening in gevaar komen.

Ministerie van Economische Ontwikkeling

Visie

In het jaar 2030 heeft Curaçao zich ontwikkeld tot een unieke en populaire toeristische bestemming en een eiland met een weerbare en gediversifieerde economie, waar voldoende waardig werk is voor de gehele beroepsbevolking.

Duurzaamheid en innovatief ondernemerschap staan centraal en dragen bij aan een dynamisch bedrijfsleven, in het bijzonder in het midden- en kleinbedrijf. Aldus is een structureel hoger economisch groeipad ingeslagen, waar onder andere de export van goederen en diensten als speerpuntsector geldt.

Missie

Het ministerie zal mede richting geven aan duurzame economische ontwikkeling, met als doel een hoger welvaartspeil voor de bevolking van Curaçao en een sterke internationale concurrentiepositie. Het ministerie wil dit realiseren door optimale dienstverlening en het creëren van de juiste randvoorwaarden ter bevordering van investeringen, het stimuleren van export, economische structuurversterking en het effectief inspelen op lokale en internationale ontwikkelingen.

Functie / Kostenplaats	Zorggebied / Doel organisatie
01 - Bestuursorganen	
150100 - Minister van Economische Zaken	Bestuurlijk verantwoordelijk voor de sociaal economische ontwikkelingen
30 - Alg. beheer Econom. Ontwikkel.	
153000 - Kabinet Minister Econ Ontwikk	Ondersteuning en facilitering van de bestuursfunctie
153001 - Economische Inspectie	Controle op uitvoering en handhaving economische wetten en regelgeving
153002 - Secretaris Generaal EO	Eindverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering
153003 - Ministeriële staf	Uitvoering van de PIOF-functies
153005 - Beleidsorganisatie EO	Zorg voor de nationale, internationale en regionale economische ontwikkeling
31 - Handel en Ambacht	
153101 - UO Economische Dienst	Ondernemen en stimuleren marktwerking
153102 - Economische Ontwikkeling	Administratieve functie t.b.v. het ministerie
32 - Economische Samenwerking	
153201 - UO Buitenl. Econ. Samenwerking	Stimuleren van internationale betrekkingen en samenwerking op economisch gebied
153202 - Visserij Autoriteit	Uitvoering en monitoring "internationale visserij" voor de (International Commission for the Conservation of Atlantic Tuna) ICCAT regelgeving
34 - Econ.Ontwikkeling en Innovatie	
153401 - UO Econ. Ontwikk. en innovatie	Innovatie ter bevordering van de economische ontwikkeling en ontwikkeling van Economische Speerpunten
38 - Overige Econom. Ontwikkeling	
153800 - Ov. Economische Ontwikkeling	Administratieve functie t.b.v. het ministerie

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst Uitgaven	44.035.500	44.099.600	44.168.300	44.173.300
01 - Bestuursorganen	623.000	623.500	623.900	623.900
30 - Alg. beheer Econom. Ontwikkel.	6.423.200	6.428.200	6.432.900	6.437.900
31 - Handel en Ambacht	1.892.100	1.892.800	1.893.500	1.893.500
32 - Economische Samenwerking	4.250.600	4.251.300	4.252.000	4.252.000
34 - Econ.Ontwikkeling en Innovatie	27.766.600	27.762.200	27.762.800	27.762.800
38 - Overige Econom. Ontwikkeling	3.080.000	3.141.600	3.203.200	3.203.200

Kapitaal Dienst Uitgaven	2.754.000	3.030.000	1.938.000	1.938.000
01 - Bestuursorganen	-	-	-	-
30 - Alg. beheer Econom. Ontwikkel.	70.000	-	-	-
31 - Handel en Ambacht	-	-	-	-
32 - Economische Samenwerking	-	-	-	-
34 - Econ.Ontwikkeling en Innovatie	2.684.000	3.030.000	1.938.000	1.938.000
38 - Overige Econom. Ontwikkeling	-	-	-	-

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

	2022	2023	2024	2025
01 - Bestuursorganen	623.000	623.500	623.900	623.900
Gewone Dienst Uitgaven	623.000	623.500	623.900	623.900
Apparaatskosten	294.800	295.300	295.700	295.700
Programma Kosten	328.200	328.200	328.200	328.200
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
30 - Alg. beheer Econom. Ontwikkel.	6.493.200	6.428.200	6.432.900	6.437.900
Gewone Dienst Uitgaven	6.423.200	6.428.200	6.432.900	6.437.900
Apparaatskosten	4.342.700	4.346.700	4.350.400	4.350.400
Programma Kosten	2.080.500	2.081.500	2.082.500	2.087.500
Kapitaal Dienst Uitgaven	70.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programma Kosten	70.000	-	-	-
31 - Handel en Ambacht	1.892.100	1.892.800	1.893.500	1.893.500
Gewone Dienst Uitgaven	1.892.100	1.892.800	1.893.500	1.893.500
Apparaatskosten	1.662.700	1.663.400	1.664.100	1.664.100
Programma Kosten	229.400	229.400	229.400	229.400
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
32 - Economische Samenwerking	4.250.600	4.251.300	4.252.000	4.252.000
Gewone Dienst Uitgaven	4.250.600	4.251.300	4.252.000	4.252.000
Apparaatskosten	1.213.000	1.213.700	1.214.400	1.214.400
Programma Kosten	3.037.600	3.037.600	3.037.600	3.037.600
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
34 - Econ.Ontwikkeling en Innovatie	30.450.600	30.792.200	29.700.800	29.700.800
Gewone Dienst Uitgaven	27.766.600	27.762.200	27.762.800	27.762.800
Apparaatskosten	1.212.600	1.213.200	1.213.800	1.213.800
Programma Kosten	26.554.000	26.549.000	26.549.000	26.549.000
Kapitaal Dienst Uitgaven	2.684.000	3.030.000	1.938.000	1.938.000
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programma Kosten	2.684.000	3.030.000	1.938.000	1.938.000
38 - Overige Econom. Ontwikkeling	3.080.000	3.141.600	3.203.200	3.203.200
Gewone Dienst Uitgaven	3.080.000	3.141.600	3.203.200	3.203.200
Apparaatskosten	3.080.000	3.141.600	3.203.200	3.203.200
Programma Kosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-

Ministeriële Impacts

Het ministerie van Economische Ontwikkeling heeft de volgende impacts:

	2022	2023	2024	2025
1300 De overheid verleent een professionele dienstverlening	2.215.700	2.146.700	2.147.700	2.152.700
1301 Efficiënte en transparante organisatie	1.931.500	1.801.500	1.799.500	1.799.500
1402 Eerlijke concurrentie en bescherming van Curaçaose consumenten.	274.100	389.100	391.100	401.100
0603 Een gunstig ondernemingsklimaat is ontwikkeld	26.793.000	27.164.000	26.042.000	26.042.000
0604 Curaçao is ontwikkeld tot aantrekkelijke toeristische bestemming in het Caribisch Gebied	11.805.800	11.873.900	11.941.600	11.941.600
0605 Een veerkrachtige economische structuur is ontwikkeld	3.769.400	3.754.400	3.784.400	3.774.400
Totaal Ministeriële impacts	46.789.500	47.129.600	46.106.300	46.111.300

Samenhang met het overheidsbeleid

SDG	2022	2023	2024	2025
08 Decent work and Economic Growth	46.623.500	46.963.600	45.940.300	45.945.300
17 Partnerships for the Goals	166.000	166.000	166.000	166.000
Totaal SDG's	46.789.500	47.129.600	46.106.300	46.111.300

Aanhoudende en inclusieve economische groei dient de beoogde sociaal-economische vooruitgang te stimuleren, fatsoenlijke banen te creëren voor iedereen en de levensstandaard van de bevolking van Curaçao te verbeteren. Binnen het kader van het National Development Plan (NDP) en het daaraan verbonden implementatieplan speelt in het geval van het Ministerie van Economische Ontwikkeling SDG 8 ("Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all") een centrale rol. Vanuit het perspectief van SDG 8 zal aandacht worden besteed aan de verbetering en versterking van het (internationale) concurrentievermogen, de opwaardering van de economische infrastructuur en de verdere diversificatie van de economie. Bovendien, richt het implementatieplan "A Roadmap for SDG Implementation" zich op interventies met betrekking tot "Structurele hervormingen en overheidssteun", "Sectorale groei" en "Publieke Investerings". Succesvolle voltooiing van een ontwikkelingsagenda vereist inclusieve partnerschappen (wereldwijd, regionaal, nationaal en lokaal) op basis van gedeelde principes en waarden, een gezamenlijke visie en doelen die in de eerste plaats gericht zijn op de balans tussen mens en planeet (SDG 17).

Samenhang met het overheidsbeleid

01 Efficiëntere en transparante organisatie.

1301 Efficiënte en transparante organisatie	2022	2023	2024	2025
01 De dienstverlening van het ministerie aan interne en externe klanten is geoptimaliseerd.	2.295.700	2.216.700	2.217.700	2.222.700
4320 Personeel van Derden	84.500	84.500	84.500	84.500
4330 Eigen Personeel	280.800	280.800	280.800	280.800
4350 Huisvesting	999.700	999.700	999.700	999.700
4370 Kantoorexplotatie ca.	673.900	673.900	673.900	673.900
4420 Openbaar Vervoer	106.800	107.800	108.800	113.800
4920 Machinery & Equipment	70.000			
Apparaatskosten	1.714.094	1.719.922	1.725.672	1.725.672
Totaal Impact	3.929.794	3.866.622	3.873.372	3.878.372

Het ministerie hecht grote waarde aan de ontwikkeling van haar eigen institutionele capaciteiten en streeft naar een versterking van haar organisatieonderdelen.

Ter ondersteuning van dit streven wordt structureel geïnvesteerd in de deskundigheid en professionele ontwikkeling van het personeel. Daarnaast wordt ingezet op een integrale werkwijze, waarbij processen naadloos op elkaar aansluiten en de continuïteit van de dienstverlening aan de klant gegarandeerd is.

Daarbij wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij en gebruik gemaakt van het interne opleidingsaanbod voor ambtenaren, zoals in voorbereiding bij het ministerie van Bestuur Planning en Dienstverlening (BPD).

Met het oog op het verbeteren en verhogen van de inningsprocessen van 'niet belastingopbrengsten' binnen het ministerie gaat de aandacht vooral ook uit naar het opzetten van een goed geoutilleerde administratieve organisatie.

De inzet van voldoende en gekwalificeerde medewerkers is daarbij een kritische succesfactor. De werving en inzet van de benodigde administratieve krachten is in samenwerking met het ministerie BPD.

Outcome	Indicatoren
01 Dienstverlening is geoptimaliseerd	De beschreven processen voor de debiteurenadministratie zijn geïmplementeerd
	De benodigde functies binnen het ministerie zijn geworven en ingezet om de beschreven processen van het AO handboek te implementeren.
	Er is een inrichtingsplan opgezet voor de benodigde kantoorfaciliteiten en benodigdheden
	De opleidingsbehoeften zijn geïnventariseerd en vastgelegd in een opleidingsplan

02 Eerlijke concurrentie en bescherming van Curaçaose consumenten.

1402 Eerlijke concurrentie en bescherming van Curaçaose consumenten.	2022	2023	2024	2025
02 Consumenten betalen een op eerlijke concurrentie gebaseerde prijs voor diensten en producten op de markt	1.931.500	1.801.500	1.799.500	1.799.500
4330 Eigen Personeel	2.000	2.000	2.000	2.000
4350 Huisvesting	20.500	20.500	20.500	20.500
4370 Kantoorexplotatie ca.	67.000	37.000	35.000	35.000
4680 Overheidsinstellingen	1.842.000	1.742.000	1.742.000	1.742.000
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
Apparaatskosten	1.783.423	1.789.222	1.794.965	1.794.965
Totaal Impact	3.714.923	3.590.722	3.594.465	3.594.465

Het is noodzakelijk om concurrentie op de markt teweeg te bevorderen. Dat vereist echter toezicht en controle op het functioneren van de marktwerkingen het bewaken van eerlijke concurrentie.

Hiervoor is een mededingingsautoriteit opgericht ter ondersteuning van de uitvoering van het mededingingsbeleid en de daaraan verbonden regelgeving ("Fair Trade Authority Curaçao"-FTAC).

Na afronding van het wet- en regelgevingstraject zal een Consumentenautoriteit ter ondersteuning van de uitvoering van het consumentenbeleid en regelgeving, binnen het FTAC worden geïntegreerd.

Een goede uitvoeringsstructuur voor het opleggen van sancties/boetes bij overtredingen van de wet moet zijn uitgewerkt om het beoogde effect (het bestrijden van oneerlijke concurrentie) te kunnen genereren. Voldoende bezetting van FTAC voor het kunnen uitvoeren van deze wettelijke taken is daarbij een vereiste. Maar ook de evaluatie van de landsverordening inzake concurrentie (P.B. 2016 no. 16) waarin is bepaald dat vijf jaren na de inwerkingtreding er twee evaluaties dienen plaats te vinden. Het betreft de evaluatie van het functioneren van de FTAC (inzake de doelmatigheid en doeltreffendheid van de ZBO) en de inhoudelijke evaluatie van de verbodsbepalingen van landsverordening (om eventueel de noodzaak tot wijziging vast te stellen).

Als onderdeel van de beteugeling van inflatie worden periodiek minimum en maximumtarieven vastgesteld ten behoeve van een aantal economische segmenten (zoals “makutu basiko”; geneesmiddelen; openbaar vervoer; haventarieven). Hiermee wordt ook beoogd om bescherming te bieden aan de consument met name aan de meer kwetsbare groepen.

De economische inspectie draagt zorg voor de uitoefening van controle op de naleving van de betreffende regelgeving.

Outcome	Indicatoren
02 Consumenten betalen op eerlijke concurrentie gebaseerde prijzen	Concurrenten worden geïnformeerd over prijzen en prijsontwikkelingen via de website van de Fundashon pa Konsumido (FpK)
	Een klachtenlijn is operationeel bij de FpK waar consumenten klachten over prijzen in de detailhandel kunnen plaatsen
	Het prijsniveauniveau voor basisbehoeften en geneesmiddelen wordt periodiek gepubliceerd op de website van MEO/WJZ

03 Een gunstig ondernemingsklimaat is ontwikkeld.

0603 Een gunstig ondernemingsklimaat is ontwikkeld	2022	2023	2024	2025
03 Vereenvoudigde vestigingsprocedures, trainings- en incentivesprogramma's worden aangeboden aan ondernemers waardoor het aantal lokaal gevestigde ondernemers toenemen.	274.100	389.100	391.100	401.100
4320 Personeel van Derden	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	10.500	10.500	10.500	10.500
4350 Huisvesting	52.800	52.800	52.800	52.800
4370 Kantoorexploitatie ca.	180.800	195.800	197.800	207.800
4680 Overheidsinstellingen	30.000	130.000	130.000	130.000
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
Apparaatskosten	1.627.211	1.632.761	1.638.284	1.638.284
Totaal Impact	1.901.311	2.021.861	2.029.384	2.039.384

Voor een duurzame economische groei wordt een toegankelijk en verkort traject voor de vestiging van investeerders en startende ondernemers geïmplementeerd, de zogenaamde “red carpet”

behandeling. Een onderdeel hiervan is het vereenvoudigen van behandelingsprocedures van de diverse economische vergunningen en het updaten/wijzigen van wet- en regelgeving die verouderd is. In dit kader van het Landspakket is de bevordering van het ondernemerschap en het investeringsklimaat ook expliciet benoemd als een prioritair aandachtspunt. Als zodanig wordt in navolging van paragraaf E.6 van de Uitvoeringsagenda ook in projectvorm gewerkt aan de aanpak van bureaucratie en red tape. Daarnaast opereert een interministerieel red carpet monitoringsteam om continu de voortgang van de diverse trajecten te kunnen monitoren en evalueren, en fungeert het interdepartementale Investment Team als facilitator c.q. begeleider van grote private projecten. Het midden- en kleinbedrijf (MKB) is de ruggengraat van de Curaçaose economie, en als zodanig ook de motor van de beoogde economische groei.

Het ontwikkelen en professionaliseren van MKB-ondernemers is nodig voor het creëren van stabiele en winstgevende ondernemingen.

De bewustwording voor het opzetten van een eigen onderneming wordt reeds binnen het funderend onderwijs bijgebracht. Ook worden simulaties van ondernemerschap binnen SBO-opleidingen toegepast.

Het MiNEGOSHI-platform ondersteunt startende en bestaande ondernemers bij het opzetten c.q. verbeteren van hun bedrijf. Middels hun website hebben ondernemers toegang tot informatie en voorlichting. Een trainingsprogramma wordt binnen dit platform aan ondernemers aangeboden om middels professionalisering hun bedrijven te versterken.

Voor het in kaart brengen en meten van de ontwikkeling van MKB-bedrijven wordt de opgezette MiNEGOSHI-database ten minste een keer per jaar geactualiseerd. Om ontwikkelings- en trainingsprogramma's aan te kunnen bieden ter versterking en professionalisering van startende en bestaande ondernemers, wordt gebruik gemaakt van het virtueel trainingsplatform MiNEGOSHI Academy waar virtueel trainingen gegeven worden op basis van de specifieke behoeftes van de ondernemers.

Het stimuleren van micro-ondernemers heeft de aandacht.

Bestaande marktplaatsen worden aantrekkelijker en toegankelijker gemaakt om de handelwaren voor verkoop aan te bieden. Na de renovatie van "Plasa Bieu" in 2019 gaat de aandacht uit naar het renoveren van de "Marshe Rondo", de Marshe te Otrobanda en onder het viaduct van Otrobanda.

Door het organiseren van lokale evenementen en markten o.a. de BETH¹¹ markt krijgen ondernemers tevens de gelegenheid om hun producten en diensten te promoten en te verkopen.

Middels het oprichten van coöperaties wordt het ondernemerschap binnen de productieve sector (waaronder toerisme, landbouw, etc) ondersteund en bevorderd. Hiervoor worden bewustwordingsprogramma's en begeleidingssessies georganiseerd voor ondernemers in genoemde sectoren. Het coöperatie- mechanisme moet leiden tot schaalvoordelen en kostenverlaging voor ondernemers, en derhalve verbeterde perspectieven.

Het stimuleren van "entrepreneurship", het coöperatief, sociaal en innovatief ondernemerschap binnen de MKB-sector loopt als een rode draad tussen alle economische sectoren heen alsmede

¹¹ BETH staat voor "produkto Barata, desaroyo Ekonómico, desaroyo Turístico i Habri kupo di trabou".

innovatie en digitalisering. Zo zal de circulaire economie ook een plek moeten krijgen in de manier van ondernemen welke zal dienen als een nieuw kompas voor economische voorspoed.

Outcome	Indicatoren
03 Aantal lokaal gevestigde ondernemers nemen toe	- Tenminste 175 startende en bestaande ondernemers hebben een coaching traject gevolgd via de Resilient Entrepreneurship Development Program (REDEP) bij de “ Small Business Development Center” genaamd MiNEGOSHI - Tenminste 100 startende en bestaande ondernemers hebben een training gevolgd bij de MiNEGOSHI Academy - Tenminste 4 lokale evenementen en markten o.a. de BETH zijn georganiseerd, ter stimulering van het formaliseren van m.n. de informele MKB-bedrijven - De doorlooptijd voor afgifte van vergunningen is teruggebracht tot 3 weken
	De diverse markten te Punda en Otrobanda zijn gerenoveerd

04 Curaçao is ontwikkeld tot aantrekkelijke toeristische bestemming in het Caribisch Gebied.

0604 Curaçao is ontwikkeld tot aantrekkelijke toeristische bestemming in het Caribisch Gebied	2022	2023	2024	2025
04 Het aantrekkelijk(er) maken van het toeristisch product "Curaçao" om het aantal bezoeken van zowel verblijfstoeristen als cruisetoeeristen te verhogen.	26.793.000	27.164.000	26.042.000	26.042.000
4330 Eigen Personeel	9.000	4.000	4.000	4.000
4370 Kantoorexploitatie ca.	-	30.000	-	-
4610 Overheidsbedrijven	24.100.000	24.100.000	24.100.000	24.100.000
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4930 Other Fixed Assets	2.684.000	3.030.000	1.938.000	1.938.000
5420 Verkopen Goederen&Diensten	-	-	-	-
Apparaatskosten	835.745	840.948	846.136	846.136
Totaal Impact	27.628.745	28.004.948	26.888.136	26.888.136

De belangrijkste sector die op korte termijn het tij van onze economie kan keren, is de toeristische sector. Het streven is om deze sector terug te brengen naar de impact van het jaar 2019 voor wat betreft de aantal verblijf- en cruise toeristen. Echter, zal dit zeker zo'n 3 à 4 jaar gaan duren. De focus in deze periode zal dan zijn om de unieke kans te grijpen om de toeristische sector te herstructureren, te verduurzamen en te versterken. De “tourism law” zal de toeristische sector naar een hoger niveau kunnen tillen. Voor een gebalanceerde en eerlijke ontwikkeling van de accommodatie sub sector is het nodig te werken aan een “level playing field”. Het wijzigen van de beschrijving van de accommodatie waardoor alle kamers en appartementen die aan toeristen verhuurd worden ook vallen onder de logement vergunning zal hiertoe dragen. Daarnaast zijn er ander sub sectoren waarbij het i.v.m. de kwaliteit en veiligheid van het toeristisch product wenselijk is om gereguleerd te worden. De taken en verantwoordelijkheden van de nieuwe toeristische organisatie ofwel de CTA zal met de komst van deze wetgeving ook verankerd worden. Het kunnen aansturen van de toeristische sector op basis van data ofwel “tourism intelligence” is van groot belang. Het sectorale model Turistika wordt regulier geüpdatet, echter evenzo van belang is om deze aan te blijven passen, nieuwe modules erbij te bouwen zodat het aan kan sluiten op de nieuwe ontwikkelingen in de sector. Naast een gereviseerd Masterplan die vertaald wordt in jaarlijkse actieplannen dient daarom ook gewerkt te worden aan een Nationale Tourism

Export Strategie (NTES) waarin de toeristische sector nog specifiek belicht zal worden en de potentiële niches geïdentificeerd zullen worden. De toegevoegde waarde van de NTES zal liggen in de aansluiting van toerisme met andere sectoren van de economie zoals bijvoorbeeld de creatieve- en de ICT-sector zodat er sprake is van cross sectorale ontwikkeling en verhoging van de veerkracht van de economie.

De uitvoering van de werkzaamheden van het nog in de uitvoeringsfase verkerende masterplan toerisme moet als gevolg van de COVID-19 crisis thans worden geëvalueerd. Het accent zal gericht zijn op het herstellen van de toeristische sector, met daarbij bijzondere aandacht voor het aantrekken van toeristen uit de Noord-Amerikaanse markt. Het stimuleren van de toeristische sector, die een bijdrage levert van circa 20% aan het bruto binnenlands product, zal bijdragen aan de creatie van meer arbeidsplaatsen en meer deviezen.

Twee sectoren die ook nauw gelinkt kunnen worden met de toeristische sector zijn de creatieve economie waaronder de filmindustrie en de transnationale educatie, welke ook soms de educatieve toeristen wordt genoemd. De investeringen in de ontwikkeling van deze sectoren zal ervoor zorgen dat er een grotere economische impact bewerkstelligd wordt. De aandacht zal gericht blijven op het internationaal promoten van deze twee sectoren door middel van eenduidig beleid en snelle en kwalitatieve dienstverlening, betrouwbaar en gecentraliseerde informatie op de website en/of sociaal media, maar ook aantrekkelijk promotiemateriaal omtrent Curaçao. Zo zijn de Yachting toeristen en “remote workers” ook niche sub sectoren binnen de toeristische sector welke de komende jaren de nodige aandacht zullen krijgen. De implementatie van het 10-jarige yachting strategie is van eminent belang.

Overheidsinvesteringen zijn voorwaardenscheppend. Investeringen in infrastructurele projecten zijn zo gezien gericht op de ontwikkeling van strategisch gekozen toeristische gebieden en het aanleggen van de benodigde faciliteiten ten behoeve van de ontwikkeling c.q. verbetering van het toeristisch product.

Het projectplan Marie Pompoen (fase 3) wordt voortgezet. Fase 1 en 2 zijn inmiddels voltooid en in gebruik. Een deel van fase 3 (westelijk deel) zal ontwikkeld zijn. Dat houdt onder andere in dat het looppad en trottoir verder doorgetrokken zijn, de landschappen verbeterd zijn en er meer schaduwplekken aangelegd zijn. Dat een speelplaats voor kinderen en een openlucht fitnessruimte is gebouwd, een skateboard gebied, picknick faciliteiten en nog een stuk strand zijn aangelegd, en dat de kust waar nodig is versterkt en verschillende verbeteringen aan het water, elektriciteit en rioleringsystemen zijn toegepast.

Evenzo wordt het projectplan “Zakitó” (fase 2) voortgezet. Het Quick Win Plan Zakitó zal dan afgerond zijn. Het gebied van de Koredor en omstreken is in gebruik door de lokale lokale bevolking alsmede door toeristen. Dit sluit goed aan de ontwikkelingen in de Rif gebied waaronder de Mangrove park die dan een nog betere ervaring aan die kust zijde gaan bieden aan de gebruikers. Voor de verdere ontwikkeling van het gebied conform het visiedocument wordt de aandacht in fase 2 gericht op het verrichten van enkele civieltechnische onderzoeken.

Een visiedocument/projectplan voor de gebieden “Caracasbaai” en “Boca Sami” zal worden voorbereid.

Outcome	Indicatoren
04 Aantrekkelijke toeristische bestemming	- Er is een toename van het aantal van verblijfstoeristen conform de target van een aangepaste Herstelplan voor Toerisme van 66% (ofwel 341.815 verblijfstoeristen) t.o.v. het jaar 2021 voornamelijk vanuit de Verenigde Staten en Europa. - Een gemiddelde hotelkamerbezetting van minstens 50% t.o.v. het jaar 2021.
	Een toename van cruisetoeeristen met 50% t.o.v. het jaar 2021 - Projecten Zakitó (fase 2) en Marie Pompoen (fase 3) zijn afgerond. Zowel lokale gebruikers als toeristen bezoeken deze gebieden dagelijks. - Er is tevens sprake van meer economische activiteiten in deze gebieden
	Visiedocumenten voor de ontwikkeling van de gebieden Caracasbaai en Boca Sami zijn opgesteld. Deze visiedocumenten geven richting aan de te ontwikkelen infrastructurele aspecten van deze gebieden ter voorbereiding en aantrekkelijk maken voor investeerders.

05 Een veerkrachtige economische structuur is ontwikkeld

0605 Een veerkrachtige economische structuur is ontwikkeld	2022	2023	2024	2025
05 Het opleidingsaanbod binnen het regulier beroepsonderwijs en volwassenenonderwijs voldoet aan de vraag op de arbeidsmarkt	43.700	43.700	43.700	43.700
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4370 Kantoorexploitatie ca.	43.700	43.700	43.700	43.700
06 Lokale "professionals" in het buitenland vestigen zich weer op Curaçao en dragen bij aan een duurzame economische ontwikkeling.	20.000	95.000	95.000	95.000
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4370 Kantoorexploitatie ca.	20.000	95.000	95.000	95.000
07 De mogelijkheden voor investeringen in en export vanuit Curaçao zijn bekend bij potentiële investeerders zowel regionaal als in Europa .	1.827.750	1.827.750	1.827.750	1.827.750
4330 Eigen Personeel	67.750	67.750	67.750	67.750
4370 Kantoorexploitatie ca.	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	1.760.000	1.760.000	1.760.000	1.760.000
08 Lokale en internationale rederijen maken gebruik van de mogelijkheden om onder Curaçaosche vlag vissersschepen in internationale wateren te laten opereren.	413.000	413.000	413.000	413.000
4330 Eigen Personeel	66.200	66.200	66.200	66.200
4370 Kantoorexploitatie ca.	346.800	346.800	346.800	346.800
09 Opkomende en bestaande ondernemingen maken gebruik van de infrastructuur en faciliteiten van Curaçao om hun exportproducten te ontwikkelen en aan te bieden.	565.000	565.000	565.000	565.000
4330 Eigen Personeel	80.000	80.000	80.000	80.000
4370 Kantoorexploitatie ca.	485.000	485.000	485.000	485.000
10 De bereikbaarheid van Curaçao via Haven en Luchthaven is vergroot en leidt tot verhoogde economische activiteiten.	1.000	1.000	1.000	1.000
4330 Eigen Personeel	1.000	1.000	1.000	1.000
4370 Kantoorexploitatie ca.	-	-	-	-
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
11 De "cost of doing business" is verlaagd door de toepassing van duurzame energie en innovatieve technologieën.	612.600	502.600	502.600	522.600
4370 Kantoorexploitatie ca.	112.600	2.600	2.600	22.600

4680 Overheidsinstellingen	500.000	500.000	500.000	500.000
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
12 Particuliere en overheidsorganisaties maken gebruik van ontwikkelingsfondsen middels internationale en regionale programma's en fondsen voor bekostiging van hun projecten die daarvoor in aanmerking komen.	166.000	166.000	166.000	166.000
4330 Eigen Personeel	7.000	7.000	7.000	7.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	159.000	159.000	159.000	159.000
13 Het actief volgen en analyseren van internationale en regionale ontwikkelingen om tijdig kansen en bedreigingen voor de Curaçaose economie te identificeren en daarop te anticiperen.	120.350	140.350	170.350	140.350
4330 Eigen Personeel	10.250	10.250	10.250	10.250
4370 Kantoorexplotatie ca.	110.100	130.100	160.100	130.100
Apparaatskosten	5.845.327	5.891.047	5.936.544	5.936.544
Totaal Impact	9.614.727	9.645.447	9.720.944	9.710.944

Voor de versterking van de economische structuur wordt naast voornoemde “outcomes” ingezet op:

- Ontwikkeling en versterking van speerpuntsectoren zoals transport en logistiek (Airlift, connectivity haven en Maritieme Diensten), ICT, Internationale Financiële Sector, Toerisme sector, Creatieve Sector, en Transnationaal Onderwijs (als exportdienst);
- Schaalvergroting van bedrijvigheid door het stimuleren van export en het actief aantrekken van externe investeerders (ondernemerschap en industrie);
- Vernieuwing van de economie door toepassing van, duurzame energie, technologie en innovatie;
- Het gebruik maken van (toegankelijke) internationale donorfondsen en programma's voor het realiseren van investeringen en kennisuitwisseling in het kader van South South Cooperation;
- Vergroten van kennis en arbeidspotentieel.

05 Het opleidingsaanbod binnen het regulier beroepsonderwijs en volwassenonderwijs voldoet aan de vraag op de arbeidsmarkt.

Voor een optimaal functionerende arbeidsmarkt is een goede aansluiting tussen de vraag en het aanbod nodig. Een goed functionerende arbeidsmarkt is van belang voor het bestrijden van (structurele) werkloosheid en voor het maximaliseren van de inzet van lokalen op de arbeidsmarkt. In het kader van het uitvoeren van het rapport ‘Iedereen aan het werk’ en de ‘National Export Strategy’ zal MEO, in afstemming met de ministeries SOAW en OWCS, het verrichte manpoweronderzoek verder verruimen met meerdere sectoren. Daarnaast ligt het in de bedoeling om de personeelsbehoefte aan te passen aan de hand van nieuwe competenties voortvloeiend uit nieuwe projecten en het aanbod van schoolverlaters. Verder wordt op basis van het menskrachtonderzoek de vraag naar de verschillende (nieuwe) beroepen waar de markt op zoek naar is in beeld gebracht.

Met de “manpowerplanning” wordt verder de behoefte aan bijscholing in kaart gebracht. Op de korte termijn moeten gerichte “crashcourses” op basis van de geconstateerde behoeften op de arbeidsmarkt worden afgestemd en aangeboden. Op de middellange- en lange termijn moet het opleidingsaanbod binnen het regulier onderwijs worden aangepast aan de behoefte op de arbeidsmarkt. Dit wordt bewerkstelligd door de verschillende aanbevelingen die voortvloeien uit

het onderzoek verder uit te werken in een overlegstructuur waar het ministerie, de schoolbesturen, de vakbonden en private sector zitting in zullen hebben. In het reeds aangemerkte kader is in het Landspakket het traject van arbeidsdynamiek opgevoerd waar aandacht besteed wordt aan de reactivatie en participatie van niet-actieven op de arbeidsmarkt.

06 Lokale professionals in het buitenland vestigen zich weer op Curaçao en dragen bij aan een duurzame economische ontwikkeling

Meer aandacht en een strategie om Diaspora professionals en investeerders aan te trekken om zich weer op Curaçao te vestigen, om te investeren in “real estate” en startups, en om bij te dragen aan sociaal maatschappelijke initiatieven en.

07 De mogelijkheden voor investeringen in en export vanuit Curaçao zijn bekend bij potentiële investeerders zowel regionaal als in Europa

Voor het bevorderen van de internationale handel zullen de activiteiten voor het aangaan van bilaterale handelsverdragen worden voortgezet. Daarnaast zullen strategische beleidsdocumenten worden opgesteld met als doel de export van diensten en goederen door lokale bedrijven te stimuleren. Deze economische beleidsinitiatieven moeten leiden tot meer exportactiviteiten van producten en diensten op buitenlandse markten.

Hiervoor is het belangrijk dat we assertief bestaande relaties behouden, versterken en exportmarkten uitbreiden om de exportmogelijkheden van de speerpuntsectoren (toerisme, haven en maritieme diensten, internationale financiële diensten, ICT, onderwijs en creatieve sector) te faciliteren en versterken.

Om sectoren te kunnen stimuleren moet door de private sector lokaal geïnvesteerd worden. Het klimaat moet hierdoor aantrekkelijk zijn om lokale en buitenlandse investeringen aan te trekken. Voor het aantrekken en faciliteren van buitenlandse investeerders is Curaçao Investment & Export Promotion Agency (CINEX) operationeel.

Om buitenlandse samenwerking te bevorderen zullen de werkzaamheden van de ingestelde Permanente Commissie Internationale Handel en Buitenlandse Economische Betrekkingen worden voortgezet voor onder meer het realiseren van een zelfstandig WTO-lidmaatschap. Deze zal een positieve impact hebben op de economische structuurversterking. Het is een instrument om binnenlandse hervormingen, openheid van handel, economische diversificatie en modernisering te bevorderen en te consolideren. Dit proces werkt aan versterking van de “rule of law” en goed bestuur (governance). Het biedt transparantie en leidt tot verbetering van het ondernemingsklimaat en verhoogt het concurrentievermogen. En tot slot wordt het gezien als een kader voor intergouvernementele coördinatie en samenwerking, hetgeen zal leiden tot een vergrote effectiviteit en efficiency.

De uitvoering van een buitenlands economisch beleid legt tevens het accent op de samenwerking met focuslanden (waaronder Cuba, Dominicaanse Republiek, Colombia, Trinidad en Tobago, Suriname, Nederland/Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika). Het aanboren van nichemarkten ten behoeve van lokale ondernemers heeft ook de aandacht in dit kader.

Hiermee wordt het bevorderen van internationale handel en samenwerkingsverbanden beoogd, waardoor meer marktverruiming, economische bedrijvigheid en een toename van export wordt gerealiseerd. Dit zal leiden tot economische groei en meer werkgelegenheid.

08 Lokale en internationale rederijen maken gebruik van de mogelijkheden om onder Curaçaose vlag vissersschepen in internationale wateren te laten opereren.

Het verder ontwikkelen van de internationale visserijsector is mede afhankelijk van de inwerkingtreding van de nieuwe Landsverordening Internationale Visserij, die onder andere het juridische kader zal creëren voor een solide uitvoeringsstructuur. Deze is noodzakelijk voor de vereiste rapportage over en monitoring van de visserijvloot en visvangstquota.

Het oprichten van een visserij-autoriteit of versterking van de bestaande uitvoeringscapaciteit is in dat kader voorzien, want van belang om de naleving van de internationale verdragen en de daarop gebaseerde wet- en regelgeving op deskundige en slagvaardige wijze te kunnen realiseren.

Curaçao moet op basis van haar lidmaatschap van c.q. associatie met de verschillende internationale visserij beheersorganisaties waar zij een status heeft (zoals de “International Commission for the Conservation of Atlantic Tuna” en de Western and Central Pacific Fisheries Commission) voldoen aan allerlei strenge regels en verplichtingen, die hun oorsprong kennen in vooral het VN-systeem en de Europese Unie. Die regels en verplichtingen gelden niet alleen voor onze internationale operaties, maar zeer nadrukkelijk ook in relatie tot de lokale visserij. Dat vereist nauwe samenwerking met zowel het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur als het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning.

Het niet naleven van onze internationale verplichtingen leidt tot sanctiemaatregelen, dus reputatieschade, en het verliezen van de rechten om binnen het e verdragsgebied c.q. de wateren van de verschillende internationale visserij beheersorganisaties te mogen vissen. Met alle nadelige consequenties voor de begrote inkomsten voor de Landsbegroting.

09 Opkomende en bestaande industrieën en MKB maken gebruik van de infrastructuur en faciliteiten van Curaçao om hun exportproducten te ontwikkelen en aan te bieden.

Om buitenlandse samenwerking te bevorderen zullen de werkzaamheden van de Permanente Commissie Internationale Handel en Buitenlandse Economische Betrekkingen worden voortgezet om onder meer een zelfstandig WTO-lidmaatschap te realiseren.

De uitvoering van een buitenlands economisch beleid legt tevens het accent op de samenwerking met focuslanden (waaronder Cuba, Dominicaanse republiek, Colombia, Trinidad en Tobago, Suriname, Nederland/Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika). Het aanboren van nichemarkten ten behoeve van lokale ondernemers heeft ook de aandacht in dit kader.

Hiermee wordt het bevorderen van internationale handel en samenwerkingsverbanden beoogd, waardoor meer marktverruiming, economische bedrijvigheid en een toename van export wordt gerealiseerd. Dit zal leiden tot economische groei en meer werkgelegenheid.

10 De bereikbaarheid van Curaçao via Haven en Luchthaven is vergroot en leidt tot verhoogde economische activiteiten.

Het uitbreiden van luchtvaartverbindingen (“airlift development”) is van groot belang voor de economische ontwikkeling. Vooral voor de verdere ontwikkeling van Curaçao als toeristisch product en de internationale “branding” daarvan.

Het uitbreiden van luchtvaartverbindingen (“connectivity”) is ook van belang om Curaçao te positioneren als potentiële handelspartner vis-à-vis de regio en de rest van de wereld. In dit verband wordt in samenwerking met het ministerie van VVRP in het kader van het Landspakket gewerkt aan het realiseren van de categorie 1 voor Curaçao. In datzelfde kader zal aandacht worden besteed aan het oprichten van een “airlift development center” in nauwe samenwerking met het ministerie van VVRP.

Het realiseren van een Caribbean Airlines Alliance zal de connectiviteit in de regio vergroten en hierdoor krijgen we meer bezoekers en wordt meer business gestimuleerd.

Het streven is om hetzelfde op het terrein van maritieme connectiviteit te realiseren.

11 De “cost of doing business” is verlaagd door de toepassing van duurzame energie en innovatieve technologieën.

Goed ondernemerschap is een voorwaarde voor succesvolle groei van bedrijvigheid op het eiland. Het stimuleren van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van ICT en digitalisering brengt nieuwe kansen voor lokale ondernemers. Het implementeren van innovatiebeleid ter ontwikkeling van nieuwe producten en/of diensten zal bijdragen aan de productiviteitsverbetering en leidt op de middellange termijn tot kostenverlaging en een betere concurrentiepositie voor de ondernemer.

Voor het bevorderen en reguleren van alternatieve en duurzame vormen van energie wordt in 2022 een energiebureau opgericht. De energiewetgeving is opgesteld en is in het traject om vastgesteld te worden. Deze zal als grondslag fungeren voor de te implementeren aanbevelingen die voortvloeien uit het energiebeleid. Door toepassing van diverse vormen van alternatieve energie te promoveren binnen het bedrijfsleven, wordt beoogd dat de “cost of doing business” op lange termijn aanzienlijk wordt verlaagd. Hierdoor kunnen betaalbare producten en diensten worden aangeboden op de markt en wordt de concurrentiepositie van bedrijven versterkt.

De pandemie heeft veel uitdagingen met zich medegebracht maar ook veel mogelijkheden. De digitalisering van de economie heeft gedwongen een grote sprong gemaakt welke in stand gehouden moet worden en verder gestimuleerd moet worden om een hoger innovatie niveau te bereiken alsmede te kunnen spreken van Curaçao als een “Smart Nation”. Een Innovation Metrics Dashboard zal ontwikkeld worden om dit te meten en te monitoren. Deze ontwikkeling vergt een aanpassing van het huidige Innovatiebeleid, waarbij meer gewerkt moet worden aan de samenwerking en partnerschap tussen de overheid, kennisinstituten en het bedrijfsleven. E-commerce en “instant payment systems” blijven hierbij focuspunten.

We staan op het punt onze economie te herbouwen en te herstructureren wat ons een unieke kans geeft. Duurzame economische groei is geen keuze meer maar een nieuwe ontwikkelingsstijl willen we als land in 2030 de “Sustainable Development Goals” (SDG’s) van de United Nations

(UN) te hebben geïmplementeerd. De circulaire economie past daar helemaal in, daar er rekening gehouden wordt met de balans tussen People, Planet en Prosperity. Het economische model genaamd de Doughnut economie plaatst deze ontwikkeling in een duidelijk perspectief dat we als land kunnen volgen. De implementatie van de reeds geaccordeerde strategie zal ertoe leiden dat Curaçao kan uitgroeien tot het eerste Doughnut eiland. Essentieel hiervoor is dat de samenleving en het bedrijfsleven zichtbaar en continue betrokken worden.

12 Particuliere en overheidsorganisaties maken gebruik van ontwikkelingsfondsen middels internationale en regionale programma's en fondsen voor bekostiging van hun projecten die daarvoor in aanmerking komen.

Binnen de marge van internationale fondsen zal de aandacht worden gericht op investeringen op onder andere het gebied van duurzame energie, MKB-ontwikkeling, innovatie, en duurzame economische ontwikkeling. Voor het benutten van de Europese Ontwikkelingsfondsen is het nodig dat medewerkers continue getraind worden in het beheersen van de procedures voor aanbesteding en het opstellen van projectdossiers in de vereiste formaten.

Voor de toegang tot de fondsen van de Europese Unie (EU) is het belangrijk om een netwerk met contactpunten in stand te houden. In december 2018 is een EU-desk geopend op Curaçao met als doel de toegankelijkheid tot de Europese fondsen te vergroten. Hiermee wordt beoogd dat met de Curaçaose projecten het juiste traject wordt bewandeld voor de goedkeuring van de financiering.

Nadere invulling van de South South Cooperation (SSC) agenda zal in 2022 worden voortgezet. De SSC-relatie met Colombia zal meer vorm krijgen op basis van reciprociteit en we zullen met de Dominicaanse Republiek en andere eilanden netwerken om nadere invulling te geven aan SSC en de Sustainable Development Goals.

13 Het actief volgen, bestuderen en analyseren van kansen en bedreigingen vanuit mondiale en lokale ontwikkelingen om economische ontwikkelingen tijdig bij te stellen.

Binnen deze doelstelling valt ook het uitwerken van geïdentificeerde beleidsvraagstukken.

De uitvoering van de onderstaande beleidsdoelen staan in het teken van het regeerdocument, de Lange Termijn Economische Strategie (LTES) en het Nationaal Ontwikkelingsplan van het UNDP. Het Landspakket en de daarbij behorende Uitvoeringsagenda speelt tevens een belangrijke rol als het gaat om duurzame hervorming van de economische structuur en het herstel c.q. de jumpstart van onze economie in de komende periode.

Met het implementeren van deze doelen streven de minister en het ministerie van Economische Ontwikkeling ernaar op integrale wijze een bijdrage te leveren aan het versterken van de economische structuur, de verbetering van het investeringsklimaat, het versterken van internationale samenwerking en het creëren van meer welvaart.

Het ministerie van Economische Ontwikkeling is verantwoordelijk voor het opstellen van economisch beleid en zorgt voor een breed draagvlak hiervan. In dit kader is het van belang

instrumenten te onderhouden en te actualiseren voor het continu monitoren van lokale en internationale economische ontwikkelingen. Op basis van macro-economische analyses en projecties worden de mogelijke economische trends geïdentificeerd waarop, indien nodig of gewenst, wordt ingespeeld.

Outcome	Indicatoren
05 Vraag en aanbod op arbeidsmarkt	• Er worden profielbeschrijvingen in kaart gebracht van de behoefte aan het type werknemers op de arbeidsmarkt • Per geanalyseerde sector wordt minstens 1 gerichte training en “crashcourse” voor personeel aangeboden • Het in kaart brengen van beroepsprofielen (vraagkant arbeidsmarkt) ten behoeve van additionele sectoren die toegevoegd zijn aan het vervolgonderzoek van personeel behoefte
06 Lokale professionals vestigen zich op Curaçao	• Een diaspora beleidsplan is opgesteld • Groei in Diaspora Investerings • Participatie in maatschappelijke initiatieven (sociaal, sport, kunst en cultuur, innovatie) • Ondersteuning van Startups programma's
07 werven potentiële buitenlandse investeerders	• Minstens 4 MOU's zijn afgesloten met focuslanden • 2 handelsakkoorden zijn gesloten met focuslanden • Minstens 25 bedrijven worden jaarlijks begeleidt om te starten met de export van producten en diensten
08 Uitbreiding Internationale visserijproductie	• Minstens 5 vissersvaartuigen hebben een licentie om binnen internationale wateren onder Curaçaose vlag te varen • Voor minstens 80 visvangsten per jaar zijn vangstcertificaten afgegeven • Minstens 6 “carrier vessels” hebben een licentie om de visvangst te vervoeren naar de afzetmarkten
09 Ontwikkeling exportproducten	• Een Nationaal Export Strategie (NES) is ontwikkeld • Technische ondersteuning voor implementatie van het NES wordt ingezet • Tarieven schema's voor producten worden ingediend bij de WTO) • Middels de inzet van de Permanente Commissie Internationale Handel en Buitenlandse Economische Betrekkingen worden onderhandelingen met WTO voortgezet (traject ter afronding zelfstandig lidmaatschap binnen de WTO)
10 Bereikbaarheid via Haven en Luchthaven	• Er is een strategisch meerjarenplan voor het oprichten van een “Airlift Development Center” en een Caribbean Airline Alliance opgericht • Een “Airlift Development Center” is operationeel • Een nulmeting van de luchtvaartverbindingen is uitgevoerd en wordt jaarlijks geactualiseerd om de ontwikkelingen binnen de luchtvaartsector te monitoren. • Een Caribbean Shipping Alliance is opgericht
11 Toepassing duurzame energie	• Technische assistentie voor de toepassing van het beleid voor implementatie van duurzame energie wordt ingezet.

Outcome	Indicatoren
12 Ontwikkelingsfondsen	- Binnen het ministerie zijn 7 medewerkers getraind om de financieringsverzoeken binnen het EOF te kunnen opstellen en kanaliseren - South South Cooperation samenwerkingsverbanden met Colombia, Dominicaanse Republiek en Eilanden Netwerken zijn gerealiseerd voor de uitwisseling van Kennis, en ervaringen ter realisatie van ontwikkelingsdoelen.
13 Mondiale en lokale ontwikkelingen	Up to date economisch beleid

Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport

Inleiding

In een steeds veranderende wereld dient elke burger het recht en de zekerheid te hebben om zich te kunnen ontwikkelen en conform zijn capaciteiten de betere kansen in het leven te grijpen. Verwezenlijking van de maximale potentie van deze bevolking met behulp van de beleidsvelden onderwijs, wetenschap, cultuur en sport, moet centraal staan om te kunnen bijdragen aan een sociaal-economisch sterk land en een duurzame ontwikkeling voor komende generaties. Om de veranderingen die ons land behoeft te realiseren, gaat het ministerie speciale aandacht schenken aan een fundamentele en integrale heroriëntatie en innovatie van de inhoud van het onderwijs om nadruk te leggen op de benodigde vaardigheden van deze eeuw, de zogenaamde 21st Century Skills te weten: Samenwerken, Communiceren, Creativiteit, Probleemoplossend vermogen, Kritisch denken, ICT-basisvaardigheden, Sociale- en culturele vaardigheden, Informatievaardigheden, Mediawijsheid, Computational thinking en Zelfregulering) welke bijdragen aan de ontwikkeling van een mondiale burger.

De maatschappelijke doelstellingen van het ministerie zijn gelinkt aan de doelstellingen van UNESCO op het gebied van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur. Curaçao is sinds 25 oktober 2011 geassocieerd lid van UNESCO, dus 2022 zijn wij al 12 jaar geassocieerd lid. UNESCO doelstellingen zijn gericht op onderwijs, natuurlijke wetenschappen, sociale en humane wetenschappen waaronder jeugd en sport, cultuur, communicatie en informatie. UNESCO programma's en doelstellingen zullen worden vertaald naar lokaal beleid voor zowel de vier beleidsgebieden van het ministerie van OWCS als de andere ministeries welke een link hebben met een of meer werkgebieden van UNESCO.

In de 2030 agenda voor Duurzame Ontwikkeling hebben alle lidstaten van de Verenigde Naties zich geëngageerd om de nodige initiatieven en beslissingen te nemen die nodig zijn om onze planeet en maatschappij op een duurzame koers te brengen. Het ministerie van Onderwijs Wetenschap, Cultuur en Sport heeft besloten aansluiting te zoeken bij de 17 Sustainable Development Goals. De focus zal voornamelijk liggen op Doelstelling 4 van de SDG's: "Verzekeren gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen". Deze doelstelling kent 7 subdoelstellingen:

1. Het vrij, billijk en kwalitatief hoogstaand afwerken van lager en middelbaar onderwijs.
2. Het in de vroege kindertijd toegang hebben tot een kwalitatieve ontwikkeling, zorg en opvoeding voorafgaand aan de lagere school.
3. De gelijke toegang voor alle vrouwen en mannen tot betaalbaar en kwaliteitsvol technisch, beroeps- en hoger onderwijs.
4. Het opdrijven van het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden voor tewerkstelling, degelijke jobs en ondernemerschap.
5. Het wegwerken van genderongelijkheden het onderwijs.
6. Het geletterd en rekenvaardig zijn van alle jongeren en een groot aantal volwassenen, zowel mannen als vrouwen.

7. Het verwerven van kennis en vaardigheden die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen door alle leerlingen.

De middelen die ingezet worden om deze subdoelstellingen te bereiken zijn als volgt:

- a. Bouwen en verbeteren van onderwijsfaciliteiten die aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid en die een veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving bieden voor iedereen.
- b. Wereldwijd en substantieel verhogen van het aantal studiebeurzen dat beschikbaar is voor ontwikkelingslanden.
- c. De toevloed van gekwalificeerde leraren verhogen, ook via internationale samenwerking voor lerarenopleidingen in ontwikkelingslanden.

Er is een stuurgroep opgericht die de realisatie van de SDG's bij de verschillende ministeries monitort. Het is een nationale stuurgroep die door het Ministerie van AZ wordt gecoördineerd. Verder monitort ook de Algemene Rekenkamer de ontwikkelingen in het kader van de SDG's om aan de Staten te rapporteren. Deze rapportages zullen binnen afzienbare tijd worden gepubliceerd.

Conform het landspakket Curaçao en de uitvoeringsagenda zal in samenwerking met Inspectie Nederland een nulmeting (doorlichting onderwijs) plaatsvinden. De doelstelling van de nulmeting is inzicht krijgen in de doeltreffendheid en doelmatigheid van het onderwijs van Curaçao en moet in ieder geval gericht zijn op:

- a. onderwijskwaliteit, lesmethoden en lesmiddelen;
- b. aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- c. doorstroom tussen funderend onderwijs, voorgezet onderwijs en secundair beroepsonderwijs, zowel lokaal als in Europees Nederland en de regio;
- d. doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging;
- e. stand van de onderwijswetgeving

De beleidsvoornemens van het Ministerie van OWCS vallen onder deze doorlichting. Het resultaat zal dienen voor de identificering van prioritaire projecten en acties ter verbetering en verhoging van de kwaliteit van het onderwijs.

Missie

Het Ministerie van Onderwijs Wetenschap Cultuur en Sport is primair gericht op het ontwikkelen van beleid, het concipiëren van de wetgeving, kwaliteitsborging en toezicht op het gebied van onderwijs, wetenschap, cultuur en sport. Centraal daarbij staat de aanhoudende zorg voor onderwijs en vorming. Op die manier draagt het ministerie bij aan het realiseren van de visie van Curaçao.

Visie

Elk kind, jongere van Curaçao, dient op gelijke wijze toegang te hebben tot en gelijkwaardige kansen te hebben om deel te kunnen nemen aan het aanbod van kwalitatief onderwijs, kunst en cultuur, sport en educatievoorzieningen.

Het kind dient optimale mogelijkheden aangeboden te krijgen om zijn potentieel ten volle op een integrale wijze te ontwikkelen.

Het onderwijs op Curacao is een model en 'hub' voor de regio. Vanaf voorschoolse educatie tot aan het afstuderen, biedt Curaçao een onderwijssysteem met een reeks aan educatieve keuzes, waarbij onderwijzend personeel en curricula bijdragen aan de vorming van wereldburgers en burgers die betrokken zijn bij het proces van natievorming. Het streven is dat studenten het hoogste niveau bereiken van hun studierichting, hetzij beroeps- of academisch onderwijs, teneinde optimale aansluiting op de arbeidsmarkt te vinden. Het onderwijssysteem is zodanig dat het gesynchroniseerd is met lokale instellingen, de arbeidsmarkt en de nationale cultuur.

Strategieën

Voor het uitvoeren van de missie en de visie worden de volgende algemene strategieën gehanteerd:

- Ter bescherming van de visie omtrent mensenrechten, waardigheid, inclusie, diversiteit en ter bevordering van de beoogde transformaties van de burger via educatieprocessen, zet het ministerie zich in via het tot stand brengen, innoveren en verbeteren van beleid, het ontwikkelen van nieuwe regelgeving, het aanpassen van oude wetgeving, het handhaven van bestaande wet- en regelgeving, het uitvoeren van toezicht en de controle hierop, naast het waarborgen van de benodigde voorzieningen.
- Ter waarborging van de kwaliteit van de beleidsvelden onderwijs, wetenschap, cultuur en sport wordt beleid ontwikkeld en daar waar nodig aangepast. Aan de hand van het onderwijsbeleid worden kerndoelen, leerlijnen, toetsen, centrale examens ontwikkeld en gescreend. Verder worden voor de beleidsvelden onderwijs, wetenschap, kunst en cultuur, sport en non-formele educatie, beleid en programma's ontwikkeld in samenspraak met de uitvoeringsorganisaties van het ministerie en met alle stakeholders middels dialogen.
- Het zorg dragen voor een goede implementatie van de structuren ten behoeve van het leer- en sociale vormingsplicht, leerlingzorg, schooltransport, schoolontbijt en schooluniformen voor degenen die daarvoor in aanmerking komen, zijn de voorwaarden om de visie van het ministerie te realiseren.
- Het inkopen van producten bij stichtingen en controle op de uitvoering van het beleid bij de stichtingen dient nauw aan te sluiten op de visie, missie en de operationele doelstellingen van het ministerie.
- Toezicht en controle dienen als strategie om de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de middelen te waarborgen conform de 8 kwaliteitsdomeinen: opbrengsten, leerlingzorg, pedagogisch didactisch handelen, onderwijstijd, leerstofaanbod, schoolklimaat, management, het gebruik van een genormeerd kwaliteitszorgsysteem.
- De uitvoeringsorganisaties zullen extra aandacht besteden aan taken zoals relatiebeheer, subsidierelatie, toezicht en controle. Met betrekking tot huisvesting zal er gewerkt worden aan het zoveel mogelijk centraliseren van organisatieonderdelen op een localiteit ter verhoging van de efficiëntie en effectiviteit van de werkzaamheden.
- Integraal werken op het ministerie (beleid en uitvoering) en interministeriële samenwerking tussen verschillende ministeries op het gebied van voorschoolse educatie, jeugdontwikkeling en jongereneducatie, onderwijs en arbeid met SOAW (voorschoolse educatie), met GMN (de educatiegebieden gezonde levensstijl en bewegingsonderwijs

schoolontbijt), met Justitie (Halt ,TOP C Project, Carnaval, Seú) en met VVRP (Carnaval, Seú, straatnamencommissie, Sentro Pro Arte en Multi functioneel centrum te FUIK).

Beleidsdomeinen

Het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) richt zich op vier beleidsdomeinen te weten: onderwijs, wetenschap, cultuur en sport. Voor elk beleidsdomein zijn er maatschappelijke doelstellingen geformuleerd (impacts). Vanuit deze maatschappelijke doelstellingen behorende bij elk beleidsdomein van het ministerie van OWCS worden outcomes, outputs en activiteiten omschreven. Aan de activiteiten worden verder de nodige bedragen ten behoeve van de uitvoering gekoppeld. Hieronder volgt een uiteenzetting van de omschrijving van de vier beleidsdomeinen van het ministerie.

Onderwijs

Centraal bij het beleidsdomein “Onderwijs” is het voorbereiden, ontwikkelen, monitoren en evalueren van beleid in nauwe samenwerking met stakeholders. Het streven is om alle onderwijssoorten optimaal in te richten en op elkaar te laten aansluiten zodat de doorstroom van leerlingen soepel verloopt. Ook de doelstellingen van UNESCO worden vertaald naar uitvoeringsactiviteiten in het onderwijs. Digitaliseren van het onderwijs is prioriteit. In dit kader is “ Artificial Intelligence” een onderwerp dat verdieping behoeft. Onderwijs draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en jongeren, zorgt voor overdracht van maatschappelijke en culturele verworvenheden en leert hen te functioneren in de samenleving. Naast gezin en buurt vormt de school een belangrijk aspect van de leefomgeving van kinderen en jongeren. Attitudes, kennis en vaardigheden die op school worden geleerd, vormen een basis voor de competenties die later op de arbeidsmarkt van belang zijn. De prioriteiten van het ministerie voor de komende jaren zullen gericht zijn op:

- het bewerkstelligen van 0 drop out via een goed geoutilleerde leerplicht unit;
- evaluatie, aanpassing en het bewerkstelligen van de aansluiting van onderwijstypen en curricula;
- het verder digitaliseren van het onderwijs en het ministerie;
- het uitvoeren van het nieuw vastgesteld studiefinancieringsbeleid;
- het verder uitvoeren van het Cultuur – en sportbeleid;
- de verzelfstandiging van de Dienst Openbare Scholen;
- het verder uitvoeren van het Nationaal Onderwijs en Taalbeleid (oa. CXC, oprichten van de Raad, Akademia di Papiamentu).

“Education is the most powerfull weapon we can use to change the world”

Wetenschap

Het beleidsdomein “Wetenschap” richt zich op het realiseren van een onderzoeksklimaat dat uitnodigt tot wetenschapsbeoefening en tot het maken van verbindingen tussen lokale en internationale opleidingsinstituten wetenschappelijke netwerken. Het ontwikkelen van beleid aan de hand van onderzoeksresultaten is een conditio sine qua non voor degelijk en resultaatgericht beleid. Daarbij is het van belang om een gezamenlijke agenda voor wetenschappelijk onderzoek te ontwikkelen (met instituten voor hoger en wetenschappelijk onderwijs en wetenschappelijke netwerken waaronder stichtingen waar onderzoek wordt

verricht), om resultaatafspraken te maken over de uitvoering en gezamenlijk te zorgen voor bekostiging. De prioriteit met betrekking tot Wetenschap is;

- het promoveren van dialoog tussen de wetenschapswereld en de gemeenschap binnen het onderwijs- en vormingsveld;
- het versterken van de wetenschapscultuur;
- het promoveren van wetenschappelijke kennis ten behoeve van duurzame ontwikkeling.

“Science for knowledge and knowledge for progress; Science for peace and development and science in society and science for society”

Cultuur

Het domein “Cultuur” richt zich op het evenwichtig ontwikkelen van een nationale identiteit en cultureel bewustzijn middels actieve, passieve en ondersteunende culturele participatie van ons land. Het domein draagt ook bij aan een impuls geven aan natievorming en aan sociale cohesie door het bij elkaar brengen van de verschillende culturele identiteiten en entiteiten welke zich op het eiland bevinden. Het stimuleren van een krachtig historisch bewustzijn, binnen de juiste context, zodat men weet waar wij vandaan komen, waar wij nu staan in onze ontwikkeling en waar wij ons naartoe willen ontwikkelen. Werken aan de schepping van historische en culturele bewustwording die bijdraagt aan de ontwikkeling van onze eigen waarden en met meer eerbied voor onze cultureel nalatenschap. Om een evenwichtige ontwikkeling van dit domein te garanderen dient er steeds data en informatie aangeleverd te worden door ontwikkeling en behoud van het cultureel erfgoed zowel materieel als immaterieel. Bij het creëren van de kansen welke het cultuurdomein met zich meebrengt, dient cultuur ook gezien te worden als een vehikel voor economische ontwikkeling. Het ministerie wilt cultuureducatie stevig verankeren binnen het curriculum van het onderwijssysteem. Verder zal er conform de Unesco doelstelling ook aandacht gevestigd worden “disasterrisk management for cultural heritage” en ook op “climate change”.

“Your pride for your country should not become after your country becomes great. Your country becomes great because of your pride in it”

Sport

Binnen het domein “Sport” ligt de focus op het realiseren van een breed aanbod aan sportvoorzieningen en het vergroten van het besef van het belang van sport en bewegen binnen de samenleving voor een gezonde samenleving. De focus ligt eveneens op het realiseren van een gezonde levensstijl binnen de school en het creëren van kansen voor de verdere carrièreontwikkeling van talentvolle jongeren.

Het maatschappelijk effect van sport en beweging vanaf zeer jonge leeftijd tot de pensioenleeftijd mag niet onderschat worden. Sport en beweging werken preventief op de gezondheid, zijn van belang voor de persoonlijke ontwikkeling van het individu en dragen bij aan de sociale cohesie in de samenleving. De antidopingsorganisatie zal per 2022 optimaal functioneren. Een andere

doelstelling welke voor het ministerie van OWCS van belang is en een positieve invloed heeft op de economie, is sporttoerisme. Om de doelstellingen ten behoeve van sport en beweging na te streven en nieuwe inzichten te creëren, is netwerken met internationale sportorganisaties ter bevordering en versterking van nationale structuur voor sport, van eminent belang.

“Sports is a wonderful equalizer and a very efficient tool to ensure inclusion. It can certainly place every one a level playing field.”

De Sectoren en Uitvoeringsorganisaties binnen het ministerie van OWCS

Sector Onderwijs en Wetenschap (OW)

De Sector Onderwijs en Wetenschap (OW) draagt zorg voor de uitvoering van het onderwijsbeleid en onderhoudt relaties met de instellingen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het ontwikkeld beleid. De Sector OW is ook verantwoordelijk voor de financiële controle en toezicht op de uitvoering van het Onderwijs- en Wetenschapsbeleid. Onder de Sector OW vallen de uitvoeringsorganisaties Onderwijs en Wetenschap (UOW), het Expertisecentrum voor Toetsen en Examens (ETE) en de Dienst Openbare Scholen (DOS).

De UOW is verantwoordelijk voor uitvoering, controle en/of toezicht op de uitvoering van Onderwijs en Wetenschap, onderwijsondersteuning, onderwijsvoorziening en onderwijsbekostiging en subsidiering. Het ontwikkelen van heldere relaties met besturen van scholen en instellingen, het ontwikkelen van een gezamenlijke agenda, het maken van resultaatafspraken, bekostiging van de scholen, subsidiëring van de onderwijsstichtingen en het toezien op de uitvoering is van belang voor het bereiken van bovengenoemde visie van het ministerie.

Het ETE is verantwoordelijk voor de onderwijsexaminering en -toetsing binnen het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport; het waarborgen van de kwaliteit van het onderwijs door middel van gestandaardiseerde meetinstrumenten op FO, VO en SBO niveau, het objectief en betrouwbaar organiseren en afnemen van examens: landsexamen, naturalisatie-, internationale- en toelatingsexamens hoger en universitair onderwijs en CXC examens. Ook zal het ETE zich richten op het verder ontwikkelen van de volgtoetsen FO ter waarborging van de kwaliteit van het onderwijs. Het rapporteren over de resultaten en kwaliteit van de centrale examinering en toetsing en het aandragen van aandachtspunten voor beleid en wetswijzigingen. Het waarderen van buitenlandse diploma's op zijn waarde (onderwijsniveau) binnen ons eiland voor eventuele werk- of studiedoeleinden. In 2022 zullen de examens de Caribbean Examination Council verder worden afgenomen, onder auspiciën van ETE als locale agent en registerhouder.

De DOS is het Openbare Schoolbestuur waaronder 30 scholen voor Funderend Onderwijs, 6 Scholen voor Speciaal Onderwijs, 13 scholen voor Voortgezet Onderwijs en 1 school voor Secundair Beroeps Onderwijs, Avond Lyceum voor VSBO en HAVO (leergang) en een Opleidingsinstelling voor Openbaar Beroeps Onderwijs in deeltijd (leergang) ressorteren. De DOS streeft naar onafhankelijk financieel en personeel beheer en het bereiken van magnetische scholen. Ook dient de DOS als modelschoolbestuur de innovatie in het onderwijs met name gericht op de VSBO en SBO verder te ontwikkelen.

Sector Cultuur en Sport (CS)

De Sector Cultuur en Sport (CS) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het cultuur-, sport- en educatiebeleid. De controle en het toezien op de uitvoering van voornoemd beleid behoren ook tot de taken van CS. Het verder ontwikkelen en onderhouden van heldere relaties met besturen van organisaties op het gebied van cultuur, sport en educatie, alsook het ontwikkelen van een gezamenlijke agenda, het maken van resultaatafspraken en toezien op de uitvoering, zijn hierbij van belang.

Inspectie Onderwijs (IO)

Inspectie Onderwijs (IO) is verantwoordelijk voor het houden van toezicht op de naleving van onderwijswetgeving en onderwijsbeleid, het beoordelen van de kwaliteit van onderwijs met behulp van onderzoek en meetinstrumenten. Daarnaast houdt de Inspectie Onderwijs toezicht op het examenbeleid van voortgezet onderwijs en onderwijsafsluiting van het secundair beroeps onderwijs, voortgezet onderwijs, lom en funderend onderwijs. Voorts rapporteert de Inspectie Onderwijs schriftelijk over de kwaliteit (ook efficiency en effectiviteit) en ontwikkelingen in het onderwijs. Bovendien draagt de Inspectie Onderwijs aandachtspunten aan voor beleid en wetswijzigingen.

Randvoorwaarden

Randvoorwaarden ten aanzien van de uitvoering en realisering van de doelstelling zijn:

- Om ons onderwijsniveau in lijn met de internationale ontwikkelingen te houden en ervoor te zorgen dat de meest compleet mogelijke educatie wordt gegeven die tevens kan garanderen dat jongeren in het onderwijssysteem blijven, is het nodig om o.a. de schooltijden aan te passen en de noodzakelijke voorwaarden te scheppen. Het is cruciaal om een onderwijssysteem te scheppen dat toegankelijk is voor alle kinderen/jongeren en waarin de gebieden van technologie, cultuur, kunst, vaderlandsliefde en sport fungeren als vehikels voor een meer complete educatie en een gezonde ontwikkeling van onze bevolking.
- Tevens moet het onderwijs worden geïnnoveerd om beter te kunnen aansluiten op de behoeften van de arbeidsmarkt en de samenleving.
- Noodzakelijke voorwaarden scheppen ten aanzien van infrastructuur, materiaal en personeel opdat scholen werkelijk modern onderwijs op niveau kunnen geven, meer in het bijzonder gericht op praktische tools. In dit kader moet samenwerking gezocht worden met nationale, regionale en internationale partners.

Overzicht Ministerie Doel

Functie / Kostenplaats	Zorggebied/Doel Orgsnisatie
01 - Bestuursorganen	
160100 - Minister van OWCS	Draagt politieke verantwoordelijkheid voor het handelen en de werkzaamheden van het ministerie
40 - Algemeen beheer OWCS	
164000 - Kabinet Minister OWCS	Adviseert en ondersteunt de minister
164001 - Secretaris Generaal OWCS	Draagt verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering van het ministerie
164002 - Ministeriële staf	Ondersteunt het ministerie
164004 - Beleidsorganisatie OWCS	Draagt zorg voor het voorbereiden en ontwikkelen van strategisch en tactisch beleid, en het monitoren en evaluatie van het beleid

Functie / Kostenplaats	Zorggebied/Doel Orgsnisatie
164006 - UO Uitvoeringsteam O&W	• Draagt zorg voor kwalitatief, voldoende en toegankelijk onderwijs dat voldoet aan wettelijke vereisten. • Draagt zorg voor een pakket aan voorzieningen (subsidie, transport, schoolvoeding, veiligheid op scholen). • Ziet toe op het handhaven, dan wel verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs
164007 - Openbaar Onderwijs	Draagt zorg voor het kwalitatief behoud en beheer van de openbare scholen
164008 - Vergoeding administratiekosten	Draagt zorg voor bovenschools management van de bijzondere schoolbesturen (kosten voor directie, onderwijsfunctionarissen en administratief personeel)
41 - Examenaangelegenheden	
164100 - UO Expert. Centr. Toetsen/Ex.	• Draagt zorg voor het ontwikkelen, vaststellen en waarborgen van de kwaliteit van examens en toetsen • Draagt zorg voor het organiseren en afnemen van examens • Draagt zorg voor nationale en internationale diploma-waardering en het erkennen van eerder verworven competenties (EVC)
42 - Openbaar funderend onderwijs	
164200 - Openbaar Funderend Onderwijs	Draagt zorgt voor voldoende kwalitatieve openbare scholen en een effectief en efficiënt beheer van de openbare scholen voor funderend onderwijs
164201 - Openbaar Speciaal Onderwijs	
43 - Bijzonder funderend onderwijs	
164300 - Bijzonder Funderend Onderwijs	Draagt zorg voor een Effectieve en efficiënte bekostiging en beheer van kwalitatief bijzondere scholen voor funderend onderwijs
164301 - Bijzonder Speciaal Onderwijs	
44 - Openbaar speciaal onderwijs	
164400 - Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	Draagt zorg voor het aanbieden van kwalitatief passend onderwijs, rekening houdend met de mogelijkheden en beperkingen van de leerling
164401 - Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	Draagt zorg voor het aanbieden van kwalitatief passend onderwijs, rekening houdend met de mogelijkheden en beperkingen van de leerling
45 - Bijzonder speciaal onderwijs	
164500 - Bijzonder Speciaal Onderwijs	Draagt zorg voor bekostiging van kwalitatief passend onderwijs beheer, rekening houdend met de mogelijkheden en beperkingen van de leerling
46 - Openbaar voortgezet onderwijs	
164600 - Openbaar VSBO	Draagt zorg voor efficiënt en effectief beheer van kwalitatief voldoende scholen voor openbaar voortgezet onderwijs
164601 - Openbaar HAVO/VWO	Draagt zorg voor efficiënt en effectief beheer van kwalitatief voldoende scholen voor openbaar voortgezet onderwijs
164602 - Openbaar Vakonderwijs	Draagt zorg voor efficiënt en effectief beheer van kwalitatief voldoende scholen voor openbaar voortgezet onderwijs
47 - Bijzonder voortgezet onderwijs	
164701 - Bijzonder HAVO/VWO/MAO/KABO	Draagt zorg voor een effectieve en efficiënte bekostiging en beheer van kwalitatiefbijzonder voortgezet onderwijs
164702 - Bijzonder VSBO	Draagt zorg voor een effectieve en efficiënte bekostiging en beheer van kwalitatiefbijzonder voortgezet onderwijs
164700 - Openbaar Vakonderwijs	Draagt zorg voor een effectieve en efficiënte bekostiging en beheer van kwalitatiefbijzonder voortgezet onderwijs
48 - Bijzonder hoger onderwijs	
164800 - Universiteit	Draagt zorg voor kwalitatief hoogwaardig en goed functionerend hoger onderwijs, onderzoek en wetenschapontwikkeling
49 - Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	
164900 - Inspectie Onderwijs	• Draagt zorg voor de waarborging van onderwijskwaliteit, houdt toezicht en ziet toe op handhaving van wet en regelgeving

Functie / Kostenplaats	Zorggebied/Doel Orgsnisatie
	• Rapporteert aan de gemeenschap over de toestand van het onderwijs
164901 - Overige Gemeensch. Uitgaven	Draagt zorg voor een pakket aan voorzieningen (transport, schoolvoeding, veiligheid op scholen).
164902 - Onderwijsondersteuning	Creëert randvoorwaarden op het gebied van onderwijsondersteuning
164903 - Onderwijsvernieuwing	Draagt zorg voor het stimuleren en ontwikkelen van onderwijsvernieuwing
50 - Overige onderwijs	
165000 - Bijzonder Vakonderwijs	• Houdt voldoende bijzonder kwalitatief vakonderwijsaanbod in stand
165002 - Openbare leergangen	Draagt zorg voor het bijbrengen van kennis en vaardigheden bij laag opgeleide volwassenen.Draagt zorg voor opleidingen voor kansarmen; leerwerk trajecten / tweede kans onderwijs
165003 - Pedagogische en sociale opl.	Draagt zorg voor het in stand houden van en stimuleren van het gebruik van de Nationale Bibliotheek als bron van onderwijsvorming, kennis, wetenschap en informatie
165004 - Begel., vorming jeugd en volw.	Draagt zorg voor het bijbrengen van kennis en vaardigheden bij laag opgeleide volwassenen.Draagt zorg voor opleidingen voor kansarmen; leerwerk trajecten / tweede kans onderwijs
165005 - Overige Uitgaven Onderwijs	Draagt zorg voor het bijbrengen van kennis en vaardigheden bij laag opgeleide volwassenen.Draagt zorg voor opleidingen voor kansarmen; leerwerk trajecten / tweede kans onderwijs
165001 - Bevordering studie	Draagt zorg voor het bijbrengen van kennis en vaardigheden bij laag opgeleide volwassenen.Draagt zorg voor opleidingen voor kansarmen; leerwerk trajecten / tweede kans onderwijs
51 - Cultuur en Sport algemeen	
165101 - UO Uitvoeringsorganisatie C&S	• Draagt zorg voor het in stand houden stimuleren en verbreden van cultuuruitingen en cultuurbeleving en cultuureducatie • Draagt zorg voor voldoende aanbod van voor- en naschoolse educatie
53 - Sport	
165300 - Subsidies en bijdragen Sport	• Draagt zorg voor het vergroten van het besef van het belang van sport en lichamelijke beweging • Draagt zorg voor gezonde levensstijl en bewegingsonderwijs in de scholen • Draagt zorg voor het verhogen van de actieve sportparticipatie, het verbeteren en uitbreiden van het sportaanbod en het in stand houden van sportfaciliteiten • Draagt zorg voor het bevorderen van sporttoerisme
54 - Cultuur	
165400 - Subsidies en bijdragen Cultuur	• Draagt zorg voor het verhogen van de kwaliteit van het aantal voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur • Bevorderen van kunst en cultuur in de scholen • Bevorderen van culturele expressie
55 - Oudheidkunde en Musea	
165500 - Subs.bijdr. Oudheidk. en musea	Draagt zorg voor het behoud en herstel van materieel en immaterieel erfgoed
165501 - Monumentenbureau	
58 - Overige Cultuur en Sport	
165801 - Ov. uitgaven Cultuur en Recr.	• Draagt zorg voor de bescherming en instandhouding van het archeologisch erfgoed • Draagt zorg voor het verhogen van de kwaliteit van het aantal voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur • Draagt zorg voor sportvoorzieningen • Draagt zorg voor de promotie van het belang van sport voor de gezondheid en talentontwikkeling
165800 - Subs.bijdrage Ov.Cult.&Recr.	

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst	334.900.100	334.903.200	334.906.100	334.906.100
01 - Bestuursorganen	484.600	484.600	484.600	484.600
40 - Algemeen beheer OWCS	14.099.300	14.101.100	14.102.800	14.102.800
41 - Examenaangelegenheden	3.624.300	3.624.300	3.624.300	3.624.300
42 - Openbaar funderend onderwijs	23.435.400	23.435.400	23.435.400	23.435.400
43 - Bijzonder funderend onderwijs	56.239.500	56.239.500	56.239.500	56.239.500
44 - Openbaar speciaal onderwijs	8.234.500	8.234.500	8.234.500	8.234.500
45 - Bijzonder speciaal onderwijs	7.571.700	7.571.700	7.571.700	7.571.700
46 - Openbaar voortgezet onderwijs	39.589.200	39.590.500	39.591.700	39.591.700
47 - Bijzonder voortgezet onderwijs	49.289.100	49.289.100	49.289.100	49.289.100
48 - Bijzonder hoger onderwijs	15.180.700	15.180.700	15.180.700	15.180.700
49 - Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	56.544.200	56.544.200	56.544.200	56.544.200
50 - Overige onderwijs	36.831.800	36.831.800	36.831.800	36.831.800
51 - Cultuur en Sport algemeen	11.265.800	11.265.800	11.265.800	11.265.800
52 - Openbaar bibliotheekwerk	-	-	-	-
53 - Sport	7.324.900	7.324.900	7.324.900	7.324.900
54 - Cultuur	1.236.000	1.236.000	1.236.000	1.236.000
55 - Oudheidkunde en Musea	264.200	264.200	264.200	264.200
58 - Overige Cultuur en Sport	3.684.900	3.684.900	3.684.900	3.684.900
Kapitaaldienst	8.669.000	-	-	-
01 - Bestuursorganen	-	-	-	-
40 - Algemeen beheer OWCS	157.000	-	-	-
41 - Examenaangelegenheden	-	-	-	-
42 - Openbaar funderend onderwijs	27.000	-	-	-
43 - Bijzonder funderend onderwijs	-	-	-	-
44 - Openbaar speciaal onderwijs	96.000	-	-	-
45 - Bijzonder speciaal onderwijs	-	-	-	-
46 - Openbaar voortgezet onderwijs	132.000	-	-	-
47 - Bijzonder voortgezet onderwijs	-	-	-	-
48 - Bijzonder hoger onderwijs	250.000	-	-	-
49 - Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	8.007.000	-	-	-
50 - Overige onderwijs	-	-	-	-
51 - Cultuur en Sport algemeen	-	-	-	-
52 - Openbaar bibliotheekwerk	-	-	-	-
53 - Sport	-	-	-	-
54 - Cultuur	-	-	-	-
55 - Oudheidkunde en Musea	-	-	-	-
58 - Overige Cultuur en Sport	-	-	-	-

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

	2022	2023	2024	2025
01 - Bestuursorganen	484.600	484.600	484.600	484.600
Gewone Dienst	484.600	484.600	484.600	484.600
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	484.600	484.600	484.600	484.600
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
40 - Algemeen beheer OWCS	14.256.300	14.101.100	14.102.800	14.102.800
Gewone Dienst	14.099.300	14.101.100	14.102.800	14.102.800
Programma Kosten	3.705.800	3.705.800	3.705.800	3.705.800
Apparaatskosten	10.393.500	10.395.300	10.397.000	10.397.000
Kapitaaldienst	157.000	-	-	-
Programma Kosten	122.000	-	-	-
Apparaatskosten	35.000	-	-	-
41 - Examenaangelegenheden	3.624.300	3.624.300	3.624.300	3.624.300
Gewone Dienst	3.624.300	3.624.300	3.624.300	3.624.300

	2022	2023	2024	2025
Programma Kosten	1.332.600	1.332.600	1.332.600	1.332.600
Apparaatskosten	2.291.700	2.291.700	2.291.700	2.291.700
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
42 - Openbaar funderend onderwijs	23.462.400	23.435.400	23.435.400	23.435.400
Gewone Dienst	23.435.400	23.435.400	23.435.400	23.435.400
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	23.435.400	23.435.400	23.435.400	23.435.400
Kapitaaldienst	27.000	-	-	-
Programma Kosten	27.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
43 - Bijzonder funderend onderwijs	56.239.500	56.239.500	56.239.500	56.239.500
Gewone Dienst	56.239.500	56.239.500	56.239.500	56.239.500
Programma Kosten	56.236.500	56.236.500	56.236.500	56.236.500
Apparaatskosten	3.000	3.000	3.000	3.000
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
44 - Openbaar speciaal onderwijs	8.234.500	8.234.500	8.234.500	8.234.500
Gewone Dienst	8.234.500	8.234.500	8.234.500	8.234.500
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	8.234.500	8.234.500	8.234.500	8.234.500
Kapitaaldienst	96.000	-	-	-
Programma Kosten	96.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
45 - Bijzonder speciaal onderwijs	7.571.700	7.571.700	7.571.700	7.571.700
Gewone Dienst	7.571.700	7.571.700	7.571.700	7.571.700
Programma Kosten	7.570.900	7.570.900	7.570.900	7.570.900
Apparaatskosten	800	800	800	800
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
46 - Openbaar voortgezet onderwijs	39.721.200	39.590.500	39.591.700	39.591.700
Gewone Dienst	39.589.200	39.590.500	39.591.700	39.591.700
Programma Kosten	923.400	923.400	923.400	923.400
Apparaatskosten	38.665.800	38.667.100	38.668.300	38.668.300
Kapitaaldienst	132.000	-	-	-
Programma Kosten	132.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
47 - Bijzonder voortgezet onderwijs	49.289.100	49.289.100	49.289.100	49.289.100
Gewone Dienst	49.289.100	49.289.100	49.289.100	49.289.100
Programma Kosten	48.933.800	48.933.800	48.933.800	48.933.800
Apparaatskosten	355.300	355.300	355.300	355.300
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
48 - Bijzonder hoger onderwijs	15.430.700	15.180.700	15.180.700	15.180.700
Gewone Dienst	15.180.700	15.180.700	15.180.700	15.180.700
Programma Kosten	14.134.300	14.134.300	14.134.300	14.134.300
Apparaatskosten	1.046.400	1.046.400	1.046.400	1.046.400
Kapitaaldienst	250.000	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	250.000	-	-	-
49 - Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	64.551.200	56.544.200	56.544.200	56.544.200
Gewone Dienst	56.544.200	56.544.200	56.544.200	56.544.200
Programma Kosten	38.824.500	38.824.500	38.824.500	38.824.500
Apparaatskosten	17.719.700	17.719.700	17.719.700	17.719.700
Kapitaaldienst	8.007.000	-	-	-
Programma Kosten	8.007.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
50 - Overige onderwijs	36.831.800	36.831.800	36.831.800	36.831.800

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst	36.831.800	36.831.800	36.831.800	36.831.800
Programma Kosten	27.239.300	27.239.300	27.239.300	27.239.300
Apparaatskosten	9.592.500	9.592.500	9.592.500	9.592.500
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
51 - Cultuur en Sport algemeen	11.265.800	11.265.800	11.265.800	11.265.800
Gewone Dienst	11.265.800	11.265.800	11.265.800	11.265.800
Programma Kosten	8.361.800	8.361.800	8.361.800	8.361.800
Apparaatskosten	2.904.000	2.904.000	2.904.000	2.904.000
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
53 - Sport	-	-	-	-
Gewone Dienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
54 - Cultuur	7.324.900	7.324.900	7.324.900	7.324.900
Gewone Dienst	7.324.900	7.324.900	7.324.900	7.324.900
Programma Kosten	6.709.600	6.709.600	6.709.600	6.709.600
Apparaatskosten	615.300	615.300	615.300	615.300
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
55 - Oudheidkunde en Musea	1.236.000	1.236.000	1.236.000	1.236.000
Gewone Dienst	1.236.000	1.236.000	1.236.000	1.236.000
Programma Kosten	1.229.000	1.229.000	1.229.000	1.229.000
Apparaatskosten	7.000	7.000	7.000	7.000
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
58 - Overige Cultuur en Sport	264.200	264.200	264.200	264.200
Gewone Dienst	264.200	264.200	264.200	264.200
Programma Kosten	264.200	264.200	264.200	264.200
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-

Ministeriële Impacts

Het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport heeft de volgende impacts:

	2022	2023	2024	2025
0201 Ieder lid van de bevolking kan zich door middel van onderwijs maximaal ontplooiën tot een wereldburger	206.619.800	198.235.800	198.235.800	198.235.800
0302 Burgers van Curacao zijn inzetbaar op de arbeidsmarkt	25.000	25.000	25.000	25.000
0303 Wetenschap wordt ingezet als instrument voor kennis vermeerdering, ontwikkeling en innovatie van het land	200.900	200.900	200.900	200.900
0304 Kinderen zijn goed voorbereid voor hun intrede in het FO en krijgen de nodige competenties om zowel sociaal als maatschappelijk optimaal te functioneren	8.321.800	8.321.800	8.321.800	8.321.800

0305 Burgers zetten cultuur in als vehikel voor nation building, sociale cohesie en identiteitsontwikkeling	1.839.900	1.839.900	1.839.900	1.839.900
0306 Burgers ontwikkelen, beschermen en behouden het culturele erfgoed.	977.600	977.600	977.600	977.600
0307 Het bedrijfsleven beschouwd cultuur als vehikel voor economische ontwikkeling.	377.800	377.800	377.800	377.800
0308 Talentvolle jongeren ontplooiën zich optimaal op het gebied van kunst	514.400	514.400	514.400	514.400
0309 Een bevolking die middels sport gezond, vitaal en weerbaar is	6.684.600	6.684.600	6.684.600	6.684.600
Apparaatskosten	118.007.300	117.725.400	117.728.300	117.728.300
Totaal Ministeriële impacts	343.569.100	334.903.200	334.906.100	334.906.100

Samenhang met het overheidsbeleid

Samenhang met het overheidsbeleid
0201 Ieder lid van de bevolking kan zich door middel van onderwijs maximaal ontplooiën tot een wereldburger
2 Beter opgeleide bevolking
01 Ieder lid van de bevolking heeft door middel van onderwijs adequate kennis, vaardigheden en attitude ontwikkeld om optimaal te functioneren in de maatschappij
De bevolking zal in staat zijn gezien de opgedane kennis, vaardigheden en attitude te participeren aan het maatschappelijk verkeer, te functioneren in de eigen maatschappij en ook op globaal niveau.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn SDG 1. Geen armoede, 8. Werkgelegenheid en Economisch groei en 10. Verminderen van ongelijkheid.
02 Een ieder is in staat om in meerdere talen op niveau te communiceren
Het kunnen communiceren in meerdere talen is belangrijk gezien de belangrijke relatie tussen taal, leren en onderwijssucces en daarmee de verwerving van arbeid zowel lokaal en mondiaal. Vandaar het belang om de uitvoering van het beleid een nationaal (onderwijs) taalbeleid vast te leggen dat correspondeert met de status en positie van de talen in de gemeenschap.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde impact zijn SDG 1. Geen armoede, 8. Werkgelegenheid en Economisch groei en 10. Verminderen van ongelijkheid.
03 De (onderwijs)instellingen opereren conform de kaders van wet en regelgeving en genieten voldoende sturing, borging en toezicht op de kwaliteit.
Door te functioneren conform de lokale wet en regelgeving voldoen de instellingen aan de kwaliteitseisen van het onderwijs en vormen in dit kader burgers die zowel lokaal als mondiaal optimaal kunnen functioneren.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 5 Gender Equality, 10. Verminderen van ongelijkheid.
04 de studenten genieten van de faciliteit en mogelijkheden voor studiefinanciering
Door mogelijkheid te creëren om te studeren en dit te financieren wordt bijgedragen aan het vergroten van de kans van de burger om zich te scholen en de kennis en vaardigheden te ontwikkelen om zich als wereldburger te ontplooiën.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 1. Geen armoede, 8. Werkgelegenheid en economische groei, 10. Verminderen van ongelijkheid.
05 Alle Leerplichtambtenaren hebben de deskundigheid om optimale toezicht en begeleidings-werkzaamheden te verrichten
De leerplichtambtenaren zullen hun taken naar behoren en naar tevredenheid uitvoeren en zullen hierdoor schooluitval schooluitval en dit draagt bij aan meer studentern die optimaal kunnen functioneren in de maatschappij,
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei en 10. Verminderen van ongelijkheid.
06 Afspraken tussen Unesco en ons land, dragen bij aan de ontwikkeling van alle burgers
De doelstellingen van Unesco worden vertaald naar de doelstellingen van onze ministerie en dragen bij aan het ontwikkelen van wereldburgers d.m.v. de activiteiten die als middel worden gebruikt ter realisering van onze doelstellingen..
4 Quality Education

De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 5 Gender Equality, 10. Verminderen van ongelijkheid
07 Het onderwijs wordt middels een effectief bekostigingssysteem bekostigd ter realisering van kwalitatief goed onderwijs voor een ieder
Een effectief en efficiënt bekostigingssysteem draagt bij aan een effectieve verdeling van de middelen ter ondersteuning van het gehele onderwijs. Dit zal bijdragen aan creëren van voldoende middelen, materialen en investering in infrastructuur en docenten ter waarborgen van de kwaliteit van het onderwijs en creëren van wereldburgers.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid
08 Duurzame leermiddelen en schoolmaterialen dragen bij aan het aanbod van kwalitatief goed onderwijs
Duurzame middelen geven alle leerlingen de kans om te studeren en de kennis en vaardigheden op te doen om lokaal en mondiaal te kunnen functioneren.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid
09 De onderwijswetgeving wordt in voldoende mate nageleefd en onderwijsinstellingen voldoen aan vastgestelde kwaliteitsnormen
De (onderwijs)instellingen opereren conform de kaders van wet en regelgeving en genieten voldoende sturing, borging en toezicht op de kwaliteit.
Door te functioneren conform de lokale wet en regelgeving voldoen de instellingen aan de kwaliteitseisen van het onderwijs en vormen in dit kader burgers die zowel lokaal als mondiaal optimaal kunnen functioneren.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid
10 Kwaliteit van de afsluiting van het funderend onderwijs, voortgezet onderwijs en secundaire beroepsonderwijs wordt gewaarborgd door middel van valide en betrouwbare centraal eindtoets FO, eindexamens VSBO, HAVO/VWO en SBO
Betrouwbare toetsen leidt tot kwalitatief goed onderwijs dat burgers ontwikkelt die in hun maatschappij en mondiaal kunnen functioneren.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid
11 De afname van examens en certificering zijn betrouwbaar en kwalitatief.
Door betrouwbare examens en certificering wordt bijgedragen aan de mondiale dimensie van burgerschap dat recht doet aan principes van wederzijdse afhankelijkheid in de wereld.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid
12 De waardering van diploma's is betrouwbaar en conform de wettelijke eisen.
Door betrouwbare examens en certificering wordt bijgedragen aan de mondiale dimensie van burgerschap dat recht doet aan principes van wederzijdse afhankelijkheid in de wereld.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid
13 Een ieder kan genieten van openbaar onderwijs dat voldoet aan de vereiste kwaliteitseisen
Als het Openbaar onderwijs voldoet aan de kwaliteitseisen van optimaal onderwijs vergroot dit de kans van de burger om optimaal gevormd te worden tot de mondiale burger die mondiale vraagstukken kan op te lossen.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid
14 Verhogen van kennis en informatie over onderwijssituatie door onderzoek en dataverzameling
Informatie en data uit onderzoek biedt de mogelijkheid om beter en gericht beleid te ontwikkelen ter ondersteuning van het onderwijs die de mondiale burger zal vormen.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid
15 Optimalisering van de leeromgeving
Door optimalisering van de leeromgeving draagt dit bij aan goed en optimaal onderwijs dat onze leerlingen de kans geeft om beter onderwijs te genieten en zich te ontplooiën tot goed functionerende burger zowel lokaal als mondiaal.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid
16 Een lerende gemeenschap bewerkstelligen

Een gemeenschap dat leert creert een mondiale dimensie van burgerschap dat recht doet aan principes van wederzijdse afhankelijkheid in de wereld, de gelijkwaardigheid van mensen de gedeelde verantwoordelijkheid om problemen op te lossen.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid

0302 Burgers van Curacao zijn inzetbaar op de arbeidsmarkt
3 Kwalitatief goed onderwijs
17. Er is voldoende zicht op vraag en aanbod van de arbeidsmarkt en dit wordt systematisch bijgehouden Als er systematisch informatie en data over de vraag en aanbod wordt geïnventariseerd en bijgehouden zal het onderwijsprogramma daarop worden afgestemd en burgers vormen die inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid

0303 Wetenschap wordt ingezet als instrument voor kennis vermeerdering, ontwikkeling en innovatie van het land
3 Kwalitatief goed onderwijs
18 De bevolking waardeert wetenschap als valide en betrouwbaar instrument om tot kennis vermeerdering te komen en gebruikt de opgedane kennis voor ontwikkeling en innovatie van het land Curaçao In 2025, dragen wetenschappers bij aan de ontwikkeling van nieuwe kennis ten behoeve van het beter en dieper begrijpen van de werkelijkheid en stimuleren zodoende bij aan maatschappelijke ontwikkelingen, economische vooruitgang en innovatie evenals het stimuleren van jong en oud tot kritisch denken en om kennis te vergaren dat bijdraagt aan wetenschappelijke bewustwording, weloverwogen handelen en besluitvorming. Het beleid dient erop gericht te zijn om de innovatieve kracht en creativiteit evenals het kritisch denken van de Curaçaose samenleving te bevorderen en studenten te stimuleren om nationale en internationale vraagstukken te onderzoeken met moderne onderzoeksinstrumentaria en methodologiën en zodoende aanbevelingen hiervoor aan te dragen en te publiceren. Er dienen structuren en systemen opgezet te worden zodat kennis en vaardigheden m.b.t. wetenschapsbeoefening binnen het gehele onderwijssysteem vanaf VSE tot en met HO middels een doorlopende leerlijn geïmplementeerd kunnen worden. Zonder wetenschappelijk onderzoek blijven verschillende vraagstukken binnen onze maatschappij op verschillende disciplines onbeantwoord en wordt de dynamiek om inzicht te verschaffen en kennis te ontplooiën gestagneerd.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid

0304 Kinderen zijn goed voorbereid voor hun intrede in het FO en krijgen de nodige competenties om zowel sociaal als maatschappelijk optimaal te functioneren
3 Kwalitatief goed onderwijs
19 Kinderen van 0 tot 4 jaar bezoeken een voorschoolse educatie instelling welke aan de eisen van de wetgeving LV Kinderopvang Curaçao voldoet De kwaliteit van voorschoolse educatie bepaalt het relatieve schoolsucces van de leerling in het FO. Het voorkomt zittenblijven en de ophoping van leerachterstanden en uitval. Hierdoor zal het speciaal onderwijs zich kunnen beperken tot die leerlingen die werkelijk hiervoor in aanmerking komen.
4 Quality Education 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 5 Gender Equality, 10. Verminderen van ongelijkheid
20 Kinderen van 2 tot 14 jaar bezoeken een naschoolse educatie instelling welke aan het vigerend beleid voldoet
21 Kinderen en jongeren hebben toegang tot kwalitatief goed voorschoolse educatie en naschoolse educatie
22 Kinderen van 4 t/m 12 jaar bezoeken naschoolse educatie programma's welke voldoet aan wettelijke kaders en normen Als de naschoolse voldoet aan wettelijke kaders en beleid, biedt dit de mogelijkheid aan kinderen van 12 tot 14 jaar om zich te ontwikkelen, voorbereiden voor FO en in de naschoolse educatieprogramma's talenten en andere vaardigheden ontwikkelen om zowel sociaal als maatschappelijk optimaal te functioneren.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid

0305 Burgers zetten cultuur in als vehikel voor nation building, sociale cohesie en identiteitsontwikkeling
3 Kwalitatief goed onderwijs

23 Ingezetenen van Curaçao zijn in staat om hun cultureel bewustzijn in te zetten op een dusdanige manier dat het leidt tot acceptatie en tolerantie van verschillen, teneinde de sociale cohesie te bevorderen
24 Tenminste 75% van de ingezetenen van Curaçao gebruikt de culturele agenda om op de hoogte te blijven van alle culturele activiteiten die in Curaçao plaatsvinden.
25 Alle ingezetenen van Curaçao participeren actief dan wel passief aan culturele activiteiten, teneinde culturele kenmerken te kunnen identificeren, classificeren, erover te kunnen oordelen en het te internaliseren zodanig dat cultureel bewustzijn bewerkstelligd wordt.
Cultuur geeft, net als onderwijs, mogelijkheden tot maximale ontplooiing en biedt optimale kansen op maatschappelijke vorming en succes. Hiervoor streeft het cultuurbeleid naar het organiseren van een herkenbaar en identificeerbare cultuurbeleving voor de bevolking en het stimuleren van cultuuruitingen binnen en buiten het onderwijs welke de bewustwordingsproces ter waardering van ons nationale identiteit stimuleert. Dit leidt tot een versterken van een positief zelfbeeld bij individuen en uiteindelijk bij het totaal van de samenleving. Met het cultuurbeleid wordt beoogd het culturele bewustzijn en de participatie aan cultuuruitingen te bevorderen en daarmee bij te dragen aan natievorming door de ontwikkelde of te ontwikkelen literatuur, historie, kunst, exposities, lesprogramma's, musea, antropologie/archeologie en evenementen voor zowel inwoners als bezoekers bereikbaar te stellen te toegankelijk te maken. Met het cultuurbeleid wordt beoogd het culturele bewustzijn en de participatie aan cultuuruitingen te bevorderen en daarmee bij te dragen aan natievorming.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid

0306 Burgers ontwikkelen, beschermen en behouden het culturele erfgoed.
3 Kwalitatief goed onderwijs
26 Er is een actueel nationale collectie inzake materieel en immaterieel cultuur erfgoed die ten alle tijde ter beschikking staat van de bevolking.
27 De bevolking van Curaçao weet wat materieel en immaterieel cultureel erfgoed is en waardeert en respecteert dit als gemeenschappelijk fundament van voorgaande, huidige en toekomstige generaties.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid

0307 Het bedrijfsleven beschouwd cultuur als vehikel voor economische ontwikkeling.
3 Kwalitatief goed onderwijs
28 Ondernemers gebruiken cultuur als economisch product
29 De bevolking is bewust van de Curaçaose cultuur en dragen dit uit
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid

0308 Talentvolle jongeren ontplooiën zich optimaal op het gebied van kunst
3 Kwalitatief goed onderwijs
30 Jongeren bezitten competenties en talenten om door te stromen naar kunstvakopleidingen
31 Het stimuleren van de beroepskeuze voor (toegepaste) kunst bij schoolgaande jeugd.
4 Quality Education
De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcomes zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid

0309 Een bevolking die middels sport gezond, vitaal en weerbaar is
3 Kwalitatief goed onderwijs
32 75% van de bevolking participeert in breedtesport en beweegt minimaal 3 uur per week
33 Bevorderen van sport en beweging in het onderwijs waarbij alle schoolgaande kinderen actief dan wel passief participeren aan sportactiviteiten
34 Een duidelijk en specifiek financieringsstructuur wordt gehanteerd bij het subsidiëren van sport
35 Een duidelijk en specifiek financieringsstructuur wordt gehanteerd bij het subsidiëren van sport
36 Curaçao is door middel van sport internationaal bekend

Vanuit het Ministerie OWCS wordt veel belang gehecht aan het waarborgen van voorzieningen op het gebied van sport en het verhogen van het besef van het belang van sport voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van individuen, maar ook voor de samenleving in haar totaliteit. Op school en in de gemeenschap moeten er programma's worden aangeboden die deze visie ondersteunen. Het nieuwe sportbeleid zal zich richten op kadervorming door het trainen van sportleiders en leerkrachten, het optimaliseren van het curriculum voor bewegingsonderwijs, sport en recreatie in de wijken, topsport en een gezonde levensstijl ter bevordering van de algemene gezondheid van de bevolking. Ook zal er verder gewerkt worden aan het exploreren van de mogelijkheden om in aanmerking te komen voor een Olympische erkenning en de optimalisering van de antidopingsorganisatie. Verder zullen de activiteiten schoolsport en schoolzwemmen geëvalueerd worden om een beter beeld te vormen van de wijze waarop de bevordering van bewegingsonderwijs plaats dient te vinden school.

4 Quality Education

De SDG's die ook beïnvloed worden door bovengenoemde outcome zijn 8. Werkgelegenheid en Economisch groei. 10. Verminderen van ongelijkheid

0201 Ieder lid van de bevolking kan zich door middel van onderwijs maximaal ontplooiën tot een wereldburger	2022	2023	2024	2025
01 Ieder lid van de bevolking heeft door middel van onderwijs adequate kennis, vaardigheden en attitude ontwikkeld om optimaal te functioneren in de maatschappij	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
02 Een ieder is in staat om in meerdere talen op niveau te communiceren	1.050.000	1.050.000	1.050.000	1.050.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	50.000	50.000	50.000	50.000
4680 Overheidsinstellingen	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
03 De (onderwijs)instellingen opereren conform de kaders van wet en regelgeving en genieten voldoende sturing borging en toezicht op kwaliteit	18.446.900	18.446.900	18.446.900	18.446.900
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	84.000	84.000	84.000	84.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	25.000	25.000	25.000	25.000
4420 Openbaar Vervoer	3.988.600	3.988.600	3.988.600	3.988.600
4460 Andere Goederen & Diensten	25.000	25.000	25.000	25.000
4680 Overheidsinstellingen	14.324.300	14.324.300	14.324.300	14.324.300
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
04 de studenten genieten van de faciliteit en mogelijkheden voor studiefinanciering	13.747.000	13.747.000	13.747.000	13.747.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	13.747.000	13.747.000	13.747.000	13.747.000
05 Alle Leerplichtambtenaren hebben de deskundigheid om optimale toezicht en begeleidingswerkzaamheden te verrichten	270.000	270.000	270.000	270.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	20.000	20.000	20.000	20.000
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	250.000	250.000	250.000	250.000
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-

0201 Ieder lid van de bevolking kan zich door middel van onderwijs maximaal ontplooiën tot een wereldburger	2022	2023	2024	2025
06 Afspraken tussen Unesco en ons land, dagen bij aan de ontwikkeling van alle burgers	69.500	69.500	69.500	69.500
4320 Personeel van Derden	3.000	3.000	3.000	3.000
4330 Eigen Personeel	63.000	63.000	63.000	63.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	3.500	3.500	3.500	3.500
07 Het onderwijs wordt middels een effectief bekostigingsstelsel bekostigd ter realisering van kwalitatief goed onderwijs voor een ieder	149.049.300	149.049.300	149.049.300	149.049.300
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	149.049.300	149.049.300	149.049.300	149.049.300
08 Duurzame leermiddelen en schoolmaterialen dragen bij aan het aanbod van kwalitatief goed onderwijs	9.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
4930 Other Fixed Assets	8.000.000	-	-	-
09 De onderwijswetgeving wordt in voldoende mate nageleefd en onderwijsinstellingen voldoen aan vastgestelde kwaliteitsnormen	33.000	26.000	26.000	26.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	7.700	7.700	7.700	7.700
4350 Huisvesting	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	9.800	9.800	9.800	9.800
4420 Openbaar Vervoer	8.500	8.500	8.500	8.500
4920 Machinery & Equipment	7.000	-	-	-
4930 Other Fixed Assets	-	-	-	-
10 Kwaliteit van de afsluiting van het funderend onderwijs, voortgezet onderwijs en secundaire beroepsonderwijs wordt gewaarborgd door middel van valide en betrouwbare centraal eindtoets FO, eindexamens VSBO, HAVO/VWO en SBO	1.194.100	1.194.100	1.194.100	1.194.100
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	161.700	161.700	161.700	161.700
4330 Eigen Personeel	810.400	810.400	810.400	810.400
4370 Kantoorexplotatie ca.	180.000	180.000	180.000	180.000
4460 Andere Goederen & Diensten	42.000	42.000	42.000	42.000
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
4930 Other Fixed Assets	-	-	-	-
11 De afname van examens en certificering zijn betrouwbaar en kwalitatief.	228.200	228.200	228.200	228.200
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	212.300	212.300	212.300	212.300
4350 Huisvesting	3.900	3.900	3.900	3.900
4370 Kantoorexplotatie ca.	12.000	12.000	12.000	12.000
4460 Andere Goederen & Diensten	-	-	-	-

0201 Ieder lid van de bevolking kan zich door middel van onderwijs maximaal ontplooiën tot een wereldburger	2022	2023	2024	2025
12 De waardering van diploma's is betrouwbaar en conform de wettelijke eisen.	80.800	80.800	80.800	80.800
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	41.300	41.300	41.300	41.300
4370 Kantoorexplotatie ca.	12.500	12.500	12.500	12.500
4460 Andere Goederen & Diensten	27.000	27.000	27.000	27.000
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
13 Een ieder kan genieten van openbaar onderwijs dat voldoet aan de vereiste kwaliteitseisen	194.700	122.700	122.700	122.700
4320 Personeel van Derden	20.000	20.000	20.000	20.000
4330 Eigen Personeel	7.700	7.700	7.700	7.700
4350 Huisvesting	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	55.000	55.000	55.000	55.000
4460 Andere Goederen & Diensten	40.000	40.000	40.000	40.000
4920 Machinery & Equipment	72.000	-	-	-
14 Verhogen van kennis en informatie over onderwijssituatie door onderzoek en dataverzameling	24.000	24.000	24.000	24.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	24.000	24.000	24.000	24.000
4920 Machinery & Equipment	5.000	-	-	-
15 Optimalisering van de leeromgeving	5.502.400	5.202.400	5.202.400	5.202.400
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	2.400	2.400	2.400	2.400
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	250.000	250.000	250.000	250.000
4680 Overheidsinstellingen	4.950.000	4.950.000	4.950.000	4.950.000
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	300.000	-	-	-
16 Een lerende gemeenschap bewerkstelligen (in Naf)	7.524.900	7.524.900	7.524.900	7.524.900
4320 Personeel van Derden	15.000	15.000	15.000	15.000
4680 Overheidsinstellingen	7.509.900	7.509.900	7.509.900	7.509.900
Apparaatskosten	701.008	698.495	698.495	698.495
Totaal Impact	207.319.705	198.960.192	198.960.192	198.960.192

0302 Burgers van Curacao zijn inzetbaar op de arbeidsmarkt	2022	2023	2024	2025
17 Er is voldoende zicht op vraag en aanbod van de arbeidsmarkt en dit wordt systematisch bijgehouden	25.000	25.000	25.000	25.000
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	25.000	25.000	25.000	25.000
Apparaatskosten	4.375.168	4.122.669	4.122.669	4.122.669
Totaal Impact	4.400.168	4.147.669	4.147.669	4.147.669

In het regeerprogramma wordt verwezen naar de volgende impacts, te weten:

1. Meer jongeren met een startkwalificatie/ minder schooldropouts
2. Beter opgeleide bevolking
3. Vertrouwen vergroten in kwalitatief goed onderwijs op Curacao
4. Betere arbeidskansen voor iedereen
5. Betere arbeidsomstandigheden
6. Duurzame economische groei
7. Betere algemene gezondheid bevolking
8. Toename mogelijkheden en gebruik hernieuwbare energiebronnen
9. Duurzaam ecologische klimaat
10. Minder sociale ongelijkheid
11. Adequaate voorzieningen-niveau voor zorg- en hulpbehoevenden
12. Aangename leef- en woonsituatie
13. Vergroot vertrouwen van de bevolking in de overheid
14. Vergroot vertrouwen van de bevolking in de toekomst van het land
15. Vergroot vertrouwen van externen in Curacao

Hieronder volgt de samenhang tussen de begroting van het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport en de impacts zoals beschreven in het Regeerprogramma.

Samenhang met de centrale thema's en impacts

Onderwijs, educatie en vorming zijn drie taken die voor het ministerie van OWCS gewaarborgd dienen te worden ter realisatie van een beter opgeleide Curaçaose bevolking en het verbeteren van het vertrouwen in het onderwijs van Curacao (impact 2).

Gegeven het belang van de 21ste eeuwse vaardigheden voor de toerusting van leerlingen, de invloed van de leeromgeving hierop en de beperkte aandacht hiervoor in het huidige curriculum, dient het Curaçaose onderwijs steeds meer geijkt te worden aan internationale maatstaven, zodat wij als resultaat meer jongeren met minimaal een startkwalificatie en minder “dropouts” bereiken. Hiervoor dient er meer aandacht besteed te worden aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Kwalitatief goed onderwijs wordt bereikt door het naleven van de vastgestelde onderwijsstandaarden met betrekking tot bevoegdheid van de leerkrachten/docenten, schoolcurriculum, rooster, leermaterialen, onderwijstijd en -aanbod en methodes, toetsen en examens.

Een betere organisatie van de onderwijsinfrastructuur dient gecreëerd te worden om het onderwijs toegankelijk en aantrekkelijk te maken voor de leerlingen en studenten, zodat zij gestimuleerd worden om een onderwijsprogramma te vinden wat bij hen past.

Om de onderwijskwaliteit in stand te kunnen houden en continu te kunnen verbeteren, dient er gewerkt te worden aan het verhogen van kennis en informatie over de onderwijssituatie via onderzoek en dataverzameling. Beleid dient “datadriven” te zijn. Om een beter opgeleide bevolking te realiseren dient er onder andere gewerkt te worden aan een continue stimulering van “lifelong learning”. Heel belangrijk in deze is dat het beroeps- en vakonderwijs verbeterd wordt en de positie van UoC gedefinieerd wordt en dat onderwijs beter aansluit op de arbeidsmarkt. Het is van eminent belang dat de op te richten data center operationeel wordt.

Expliciet beleid ten aanzien van het beroeps- en vakonderwijs is momenteel in ontwikkeling. Daarin dient de rol van UOC te worden geëxpliciteerd, om te garanderen dat studenten na het volgen van een beroepsopleiding aansluiting vinden met de arbeidsmarkt c.q. een plaats hierin krijgen.

UOC heeft in het kader van de verzekering van gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevordering levenslang leren voor iedereen samengewerkt met het Ministerie van OWCS aan het verdrag “Regional Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees in Higher Education in Latin America and the Caribbean 2019”.

Hierin verbinden de partijen zich ertoe alle nodige maatregelen te nemen om geleidelijk aan de doelstellingen van dit verdrag te bereiken, door samen te werken met andere Staten die Partij zijn in de regio door middel van bilaterale, sub regionale of regionale overeenkomsten om onder andere:

1. studies, diploma's en graden in de landen van de regio van Latijns-Amerika en het Caribisch gebied te erkennen onder de voorwaarden van dit Verdrag en de specifieke voorschriften van elk land;
2. academische mobiliteit tussen de staten die partij zijn te bevorderen;
3. de harmonisatie van hoger onderwijsstelsels voor de erkenning van studies, diploma's en graden te bevorderen en de erkenning van beroepskwalificaties voor gebruik in overeenstemming met de nationale wetgeving te vergemakkelijken;
4. Waar mogelijk de voorwaarden voor toelating tot gemandateerde of erkende instellingen voor hoger onderwijs te harmoniseren om een billijke en inclusieve toegang te waarborgen en academische mobiliteit tussen de staten die partij zijn te bevorderen.

Samenhang met output en activiteiten

Ter bereiking van een beter opgeleide Curaçaose bevolking dient er aandacht besteed te worden aan de onderwijsinrichting. Hiertoe dient het geaccordeerde vo beleid, ago beleid, havo/vwo beleid en sbo beleid uitgevoerd te worden. De onderwijswetgeving dient ook aangepast te worden op het geaccordeerde beleid met betrekking tot de verschillende onderwijstypen. Om het onderwijsrendement te verhogen dienen de aangepaste kerndoelen, tussendoelen en eindtermen die de nodige kennis, vaardigheden en attitude ontwikkelen die bijdragen aan zowel de aansluiting binnen het schoolsysteem als de aansluiting op de arbeidsmarkt, uitgevoerd te worden. Hierbij zijn ook de volgoetsen in het Funderend Onderwijs en het introduceren van rekenonderwijs, vooral op VSBO en SBO niveau, van belang. Voor het HAVO/VWO is het van belang dat de diploma's aansluiten op lokale, regionale en Nederlandse instituten voor hoger- en wetenschappelijk onderwijs conform de “ Regional and Global Convention for the recognition of studies, diploma's.

Verder zal het ministerie zich richten op het ontwikkelen van voorstellen om de aandacht te vestigen op VSBO/SBO/HAVO/VWO onderwijs dat meer gericht is op de lokale/Caribische context qua taal instructie (Papiaments of Engels als instructietaal en Nederlands als instructietaal of tweede vreemde taal). Er zal verder gewerkt worden aan de 'HAVO/VWO in het Papiaments' en een Engelstalig experiment.

Daar waar toch jongeren uit het reguliere onderwijssysteem vallen, dient er re-integratie plaats te vinden door het aanbieden van alternatieve trajecten (SBO1+, leerwerktrajecten, leergangen, opleidingen op maat, etc.). Het beleid- en het uitvoeringsplan voor het beroepsonderwijs dienen richtinggevend te zijn in het verbeteringsproces en optimalisering van het nieuwe

vakopleidingsinstituut. De versteviging van de zorgstructuren in het onderwijs en het ondersteunen van de zorgteams op de scholen middels de strategie “Yuda Skol Yuda su Alumno” zullen als een stevig vangnet fungeren voor leerlingen die extra zorg nodig hebben. Ook de groep extra hulp behoevende leerlingen zullen via SGE/FIDE meer ondersteuning krijgen om te voorkomen dat deze groep groter wordt en in het AGO traject resulteren. Het onderwijs staat of valt met de deskundigheid van leraren, hiertoe is continue her- en bijscholing van belang.

Voorwaarden om voornoemde ‘outputs’ te kunnen bereiken zijn onder andere: het oprichten van de Data Analytic Center zodat er data verzameld kan worden om op basis hiervan gefundeerde beslissingen te nemen, een goed werkend leerlingvolgsysteem waar ook managementinformatie uit kan worden gehaald, het leveren van schooltransport zodat leerlingen zonder problemen de school kunnen bereiken, digitalisering van het onderwijs, de installatie van zonnepanelen, et cetera. Om gelijke kansen op schoolsucces voor iedereen en van jong tot oud na te streven is een gedegen Studiefinancieringsbeleid van eminent belang. Hiermee wordt ook studeren op Curaçao en in de regio gestimuleerd, waardoor de ‘brain drain’ kan worden omgezet in een ‘brain gain’. Tot slot is het gewenst om de wet Enseñansa Liber Kòrsou (ELK) aan te passen daar dit in 2021 geëvalueerd is om de toegankelijkheid tot het onderwijs te handhaven.

Risico's bij het uitblijven van financiering

Bij het uitblijven van de bekostiging van de operationele doelstellingen die betrekking hebben op het onderwijs zijn de volgende gevolgen te verwachten:

- Verlaging kwaliteit van het onderwijs.
- Gedemotiveerde leerkrachten.
- Verhoging van het aantal vroegtijdige schoolverlaters.
- Onbekwaam en onbevoegd personeel voor de arbeidsmarkt welke leidt tot vergroting van de “gap” tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.;
- Verhoging in het ontevredenheidsgevoel over ons onderwijssysteem bij de gemeenschap.

0303 Wetenschap wordt ingezet als instrument voor kennis vermeerdering, ontwikkeling en innovatie van het land	2022	2023	2024	2025
18 De bevolking waardeert wetenschap als valide en betrouwbaar instrument om tot kennis vermeerdering te komen en gebruikt de opgedane kennis voor ontwikkeling en innovatie van het land Curaçao	200.900	200.900	200.900	200.900
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	200.900	200.900	200.900	200.900
Apparaatskosten	2.923.052	2.923.052	2.923.052	2.923.052
Totaal Impact	3.123.952	3.123.952	3.123.952	3.123.952

Samenhang met de centrale thema's en impacts

Uitgaande van het ‘Kader voor wetenschappelijk beleid en onderzoek’ van 2012, zal in samenwerking met de andere ministeries en externe wetenschappelijke instituten gewerkt worden aan het stimuleren van onderzoek ter verkrijgen van informatie in het kader van onderwijs, educatie en vorming.

Samenhang met output en activiteiten

Het beleid dient erop gericht te zijn om studenten te stimuleren om nationale en internationale vraagstukken te onderzoeken met moderne onderzoeksinstrumentaria en methodologiën en zodoende aanbevelingen hiervoor aan te dragen en te publiceren. Er dienen structuren en systemen opgezet te worden zodat kennis en vaardigheden m.b.t. wetenschapsbeoefening binnen het gehele onderwijssysteem vanaf VSE tot en met HO middels een doorlopende leerlijn geïmplementeerd kunnen worden.

Risico's

Zonder wetenschappelijk onderzoek blijven verschillende vraagstukken binnen onze maatschappij op verschillende disciplines onbeantwoord en wordt de dynamiek om inzicht te verschaffen en kennis te ontplooien gestagneerd.

Alle instrumenten bij de operationele doelstellingen met betrekking tot wetenschap hebben een dekking van Naf 350.000. Bij het uitblijven van de financiering voor wetenschap zal er geen invulling worden gegeven aan dit beleidsveld welke een essentieel instrument is voor het ontwikkelen van de verschillende beleidsvelden op ons eiland.

0304 Kinderen zijn goed voorbereid voor hun intrede in het FO en krijgen de nodige competenties om zowel sociaal als maatschappelijk optimaal te functioneren	2022	2023	2024	2025
19 Kinderen van 0 tot 4 jaar bezoeken een voorschoolse educatie instelling welke aan de eisen van de wetgeving LV Kinderopvang Curaçao voldoet	85.000	85.000	85.000	85.000
4370 Kantoorexploitatie	85.000	85.000	85.000	85.000
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
20 Kinderen van 2 tot 14 jaar bezoeken een naschoolse educatie instelling welke aan het vigerend beleid voldoet	-	-	-	-
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
21 Kinderen en jongeren hebben toegang tot kwalitatief goed voorschoolse educatie en naschoolse educatie	7.288.100	7.288.100	7.288.100	7.288.100
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	7.288.100	7.288.100	7.288.100	7.288.100
22 Kinderen van 4 t/m 12 jaar bezoeken naschoolseeducatie programma's welke voldoet aan wettelijke kaders en normen	948.700	948.700	948.700	948.700
4680 Overheidsinstellingen	595.300	595.300	595.300	595.300
4390 Onderwijs, Sport, Sociale Zekerheid & Volksgezondheid	353.400	353.400	353.400	353.400
Apparaatskosten	2.878.051	2.875.552	2.875.552	2.875.552
Totaal Impact	11.199.851	11.197.352	11.197.352	11.197.352

Samenhang met de centrale thema's en impacts

Educatie en vorming dienen de onderwijsactiviteiten te complementeren door non-formele educatie. Het ministerie van OWCS draagt zorg voor het feit dat kinderen aan een voor- of naschoolse educatie programma participeren ter ondersteuning van de mogelijkheden om zich maximaal te ontplooien. Deze programma's beogen optimale kansen aan te bieden voor maatschappelijke vorming en levenssucces dat leidt tot een beter bestaan voor individuen en uiteindelijk voor een betere samenleving. De kwaliteit van voor- en naschoolse educatie bepaalt het relatieve schoolsucces van de leerling in het FO. Het voorkomt zittenblijven en de ophoping van leerachterstanden. Hierdoor zal het speciaal onderwijs zich kunnen beperken tot die leerlingen die werkelijk hiervoor in aanmerking komen.

De Sector Cultuur en Sport richt zich op het stimuleren van jonge kinderen en jongeren tot leren, zodat ze zonder achterstand hun schoolopleiding kunnen beginnen of afronden. Dit betekent dat er aandacht wordt besteed aan het implementeren van een curriculum voor voor- en naschoolse educatie en aan competenties van crècheleiders en leiders van de naschoolse educatie.

Samenhang met output en activiteiten

Bij de implementatie van het beleid van voor- en naschoolse educatie zullen de producten geconcentreerd worden onder de uitvoering van een centraal orgaan. Voor het verhogen van de efficiëntie binnen het voor- en naschoolse educatieveld is gewerkt aan het centraliseren van de ondersteunende activiteiten oftewel het oprichten van dit centraal orgaan; Organisashon pa Desaroyo Integral di Mucha (ODIM). Informatiecampagnes zullen gehouden worden ter informatieverstrekking en bewustwordingsprocessen middels mediacampagnes voor de gemeenschap, echter voornamelijk voor de ouders en de instituten welke op deze vlakken opereren. Het beleid zal voor een deel gericht zijn op het verstrekken van subsidies aan ouders ter ophoging van de participatie van de kinderen aan een programma van voor- en naschoolse educatie. Hierbij zal er samengewerkt worden met het ministerie van SOAW. Het beleid met als speerpunten ophoging participatie, implementatie Kaleidoscoop, gezonde financiële situatie van 8 ex-gesubsidieerde instellingen en aanpassing wetgeving zal herhaaldelijk geëvalueerd moeten worden zodat er voldoende data ter aanpassing van het beleid aanwezig zijn.

In verschillende buurten zoals Fuik, Lagun en Montaña is reeds gewerkt aan het creëren en stimuleren van positieve vrijetijdsbesteding door educatie, vorming, cultuur en sport en het optimaliseren van het gebruik van verschillende locaties welke hiervoor bedoeld zij zoals het gebouw te Mgr. Julio Henriquez en recreatiecentrum te Lagun en FO scholen waar naschoolse educatie wordt uitgevoerd.

Voor wat betreft de controle op de kwaliteit van de voor- en naschoolse educatieprogramma's wordt de afdeling ITH en C ten behoeve van de inspectie op deze programma's verder versterkt worden met trainingen en materialen welke de bedrijfsvoering effectiever en efficiënter zullen maken. De trainingsplatform zal zorgdragen voor het implementeren van het curriculum welke gehanteerd dient te worden in de voorschoolse educatie instituten en zal zorgdragen voor het trainen en coachen van leiders op dit gebied.

Risico's

Het niet financieren van de activiteiten op voor- en naschoolse educatie kan het volgende als consequentie hebben:

- Er kan niet in voldoende mate gewerkt worden aan de voorbereiding van het kind tot een stabiel entree in het Funderend Onderwijs.
- Onvoldoende kansen tot de talentvorming van kinderen na school tijd op educatieve, cultureel expressieve, recreatieve en sport aspecten.
- Verhoging van het ontsporingsfactoren.
- Verhoging van risico jongeren.

0305 Burgers zetten cultuur in als vehikel voor nation building, sociale cohesie en identiteitsontwikkeling	2022	2023	2024	2025
23 Ingezetenen van Curaçao zijn in staat om hun cultureel bewustzijn in te zetten op een dusdanige manier dat het leidt tot acceptatie en	-	-	-	-

tolerantie van verschillen, teneinde de sociale cohesie te bevorderen				
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
24 Tenminste 75% van de ingezetenen van Curaçao gebruikt de culturele agenda om op de hoogte te blijven van alle culturele activiteiten die in Curaçao plaatsvinden.	103.000	103.000	103.000	103.000
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	113.000	113.000	113.000	113.000
Apparaatskosten	-	-	-	-
25 Alle ingezetenen van Curaçao participeren actief dan wel passief aan culturele activiteiten, teneinde culturele kenmerken te kunnen identificeren, classificeren, erover te kunnen oordelen en het te internaliseren zodanig dat cultureel bewustzijn bewerkstelligd wordt.	1.736.900	1.736.900	1.736.900	1.736.900
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	287.800	287.800	287.800	287.800
4350 Huisvesting	5.000	5.000	5.000	5.000
4370 Kantoorexplotatie	49.200	49.200	49.200	49.200
4390 Onderwijs, Sport, Sociale Zekerheid & Volksgezondheid	434.400	434.400	434.400	434.400
4460 Andere Goederen en Diensten	116.800	116.800	116.800	116.800
4680 Overheidsinstellingen	843.700	843.700	843.700	843.700
Apparaatskosten	535.508	535.508	535.508	535.508
Totaal Impact	2.375.408	2.375.408	2.375.408	2.375.408

0306 Burgers ontwikkelen, beschermen en behouden het culturele erfgoed.	2022	2023	2024	2025
26 Er is een actueel nationale collectie inzake materieel en immaterieel cultuur erfgoed die ten alle tijde ter beschikking staat van de bevolking.	3.379.200	779.200	779.200	779.200
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4911 Bouwstructuren	2.500.000			
4680 Overheidsinstellingen	779.200	779.200	779.200	779.200
4920 Machines & Equipment	100.000			
27 De bevolking van Curaçao weet wat materieel en immaterieel cultureel erfgoed is en waardeert en respecteert dit als gemeenschappelijk fundament van voorgaande, huidige en toekomstige generaties.	198.400	198.400	198.400	198.400
4370 Kantoorexplotatie	28.700	28.700	28.700	28.700
4460 Andere Goederen en Diensten	64.700	64.700	64.700	64.700
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	105.000	105.000	105.000	105.000
Apparaatskosten	3.237.251	3.234.752	3.234.752	3.234.752
Totaal Impact	4.214.851	4.212.352	4.212.352	4.212.352

0307 Het bedrijfsleven beschouwd cultuur als vehikel voor economische ontwikkeling.	2022	2023	2024	2025
28 Ondernemers gebruiken cultuur als economisch product	150.000	150.000	150.000	150.000
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	150.000	150.000	150.000	150.000
Apparaatskosten	-	-	-	-
29 De bevolking is bewust van de Curaçaose cultuur en dragen dit uit	227.800	227.800	227.800	227.800

4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	227.800	227.800	227.800	227.800
Apparaatskosten	2.878.051	2.875.552	2.875.552	2.875.552
Totaal Impact	3.255.851	3.253.352	3.253.352	3.253.352

0308 Talentvolle jongeren ontplooiën zich optimaal op het gebied van kunst	2022	2023	2024	2025
30 Jongeren bezitten competenties en talenten om door te stromen naar kunstvakopleidingen	206.000	206.000	206.000	206.000
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	206.000	206.000	206.000	206.000
Apparaatskosten	-	-	-	-
31 Het stimuleren van de beroepskeuze voor (toegepaste) kunst bij schoolgaande jeugd.	308.400	308.400	308.400	308.400
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	308.400	308.400	308.400	308.400
Apparaatskosten	1.401.217	1.398.718	1.398.718	1.398.718
Totaal Impact	1.915.617	1.913.118	1.913.118	1.913.118

Samenhang met de centrale thema's en impacts

Cultuur geeft, net als onderwijs, mogelijkheden tot maximale ontplooiing en biedt optimale kansen op maatschappelijke vorming en succes. Hiervoor streeft het cultuurbeleid naar het organiseren van een herkenbare, identificeerbare en toegankelijke cultuurparticipatie voor de bevolking en het stimuleren van cultuuruitingen binnen en buiten het onderwijs die het bewustwordingsproces ter waardering van onze nationale identiteit stimuleren. Dit leidt tot een versterking van een positief zelfbeeld bij individuen en uiteindelijk bij het totaal van de samenleving. Met het cultuurbeleid wordt beoogd het culturele bewustzijn en de participatie aan cultuuruitingen te bevorderen en daarmee bij te dragen aan natievorming door de ontwikkelde of te ontwikkelen literatuur, historie, kunst, exposities, lesprogramma's, musea, antropologie/archeologie en evenementen voor zowel inwoners als bezoekers.

Samenhang met output en activiteiten

Er is een nieuw cultuurbeleid met daarin verwerkt een museum- en theaterbeleid. Hiernaast worden mogelijkheden gecreëerd voor cultuuruitingen en bewustwordingsprocessen welke onze culturele identiteit versterken. Het nationaal cultuurinstituut zal verder geoperationaliseerd worden. Onze Nationale Bibliotheek speelt ook een belangrijke rol in het creëren van een nationale identiteit, educatie en vorming van onze bevolking. Cultuureducatie is wezenlijk en essentieel bij het ondersteunen van het onderwijsproces. Een taak als alfabetisering is hierbij zeer belangrijk te noemen. Om het algemeen culturele bewustzijn bij de bevolking te stimuleren worden de doelstellingen welke beoogd worden door UNESCO ook meegenomen in het vervaardigen en implementeren van beleid. Doelgerichte culturele mediacampagnes vormen daar een belangrijk deel hiervan. Een samenwerking met de economische sector is hierbij essentieel. Met cultuur wordt ook de toeristische sector gestimuleerd.

De verschillende prijsuitreikingen op cultureel gebied worden beschouwd als inspiratiemomenten voor de gehele bevolking om vooruit te streven naar een betere Curaçao. De voorbeeldfuncties in gedrag, attitude en vorming worden gestimuleerd en versterkt welke benodigd zijn bij nation building.

Risico's

Bij het uitblijven van financiering, krijgt particulier initiatief de overhand met als gevolg commercialisering en afname in toegankelijkheid voor de bevolking.

0309 Een bevolking die middels sport gezond, vitaal en weerbaar is	2022	2023	2024	2025
32 75% van de bevolking participeert in breedtesport en beweegt minimaal 3 uur per week	5.000	5.000	5.000	5.000
4460 Andere Goederen en Diensten	5.000	5.000	5.000	5.000
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
33 Bevorderen van sport en beweging in het onderwijs waarbij alle schoolgaande kinderen actief dan wel passief participeren aan sportactiviteiten	2.099.700	2.099.700	2.099.700	2.099.700
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	2.099.700	2.099.700	2.099.700	2.099.700
Apparaatskosten	-	-	-	-
34 Een duidelijk en specifiek financieringsstructuur wordt gehanteerd bij het subsidiëren van sport	4.579.900	4.579.900	4.579.900	4.579.900
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	4.579.900	4.579.900	4.579.900	4.579.900
Apparaatskosten	-	-	-	-
35 Een duidelijk en specifiek financieringsstructuur wordt gehanteerd bij het subsidiëren van sport	3.589.000	466.600	471.900	477.300
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4911 Bouwstructuren	3.519.000	-	-	-
4920 Machines & Equipment	70.000			
Apparaatskosten	-	-	-	-
36 Curaçao is door middel van sport internationaal bekend	-	-	-	-
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
Apparaatskosten	1.254.330	1.251.831	1.251.831	1.251.831
Totaal Outcome	7.938.930	7.936.431	7.936.431	7.936.431

Samenhang met centrale thema's en impact

Vanuit het ministerie van OWCS wordt veel belang gehecht aan het waarborgen van onderwijs, educatie en vorming. Sport levert een substantiële bijdrage hieraan en versterkt de discipline, het doorzettingsvermogen, de empathie, de wilskracht, gezonde competitie en gezondheid welke essentiële waarden zijn voor een gezonde levensstijl en een gezonde samenleving. Daarnaast draagt sport bij aan nation building, bevordert het de sociale cohesie en stimuleert dit de identiteitsontwikkeling (impact 7).

Zorgdragen voor voorzieningen op het gebied van sport verhogen het besef van het belang van sport voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van individuen, maar ook voor de samenleving in totaliteit. Op school en in de gemeenschap moeten er programma's worden aangeboden die deze visie ondersteunen en een bijdrage leveren aan een betere algemeen gezondheid van de bevolking.

Samenhang met output en activiteiten

Het nieuwe sportbeleid richt zich op kadervorming door het trainen van sportleiders en leerkrachten, het optimaliseren van het curriculum voor bewegingsonderwijs, sport en recreatie in de wijken, topsport en een gezonde levensstijl ter bevordering van de algemene gezondheid van de bevolking. Ook zal er verder gewerkt worden aan het exploreren van de mogelijkheden om in aanmerking te komen voor een Olympische erkenning.

Verder zullen de activiteiten schoolsport en schoolzwemmen geëvalueerd worden om een beter beeld te vormen van de wijze waarop de bevordering van bewegingsonderwijs plaats dient te vinden op scholen. Curaçao kent veel sporttalenten die verder gestimuleerd dienen te worden door het verstrekken van studiefinanciering. Een betere aansluiting van zowel breedte- , school- als topsport zal bijdragen aan een gezondere samenleving, nation building en naamsbekendheid van onze natie.

Risico's

De regering zal binnen de beschikbare financiële middelen prioriteiten stellen voor het uitvoeren van beleidsveld sport daar bij het uitblijven van sport zal dit de volgende gevolgen hebben:

- het niet structureel kunnen werken aan het bewustwordingsproces betreffende een gezonde levensstijl;
- mogelijke verhoging in de ziektekosten;
- mogelijke problemen obesitas;
- het ontstaan van onduidelijkheid omtrent structuur van subsidies en bijdragen aan sportorganisaties;
- afwezigheid van lichamelijke opvoeding.

Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

Visie

Het ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW) werkt aan een samenleving die optimaal sociaal ontwikkeld en gevormd is teneinde zelfredzaam te zijn. In deze samenleving wordt aan iedere burger de mogelijkheid geboden deel te nemen aan het sociaal en arbeidsleven en om zich verantwoordelijk te voelen voor het welzijn van de gemeenschap.

Missie

Een liefdevol, beschermde en stimulerende leefomgeving creëren door:

- Het bijstaan van de burger bij de opvoeding van zijn/haar kinderen en de eigen opvoeding en de gelegenheid bieden zich te ontwikkelen en te participeren in de samenleving.
- Het bewustmaken van iedere burger van zijn verantwoordelijkheden en de voordelen van duurzaam samenleven.
- Het bevorderen van een positieve gezins- en wijkomgeving.
- Het duurzaam verhogen van de arbeidsparticipatie.
- Het naleven van relevante wetgeving en internationale verdragen.

Functie/Kostenplaats	Zorggebied/ Doel Organisatie
01 – Bestuursorganen	
170100 – Minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	Bestuursverantwoordelijk voor Sociale Ontwikkelings-, Arbeids- en Welzijnsaangelegenheden Draagt politieke verantwoordelijkheid voor het handelen van de ambtenaren van zijn ministerie
60 – Algemeen beheer SOAW	
176000 – Kabinet Minister SOAW	Adviseert en ondersteunt de minister
176001 - Inspectie Arbeidsvoorwaarden, Arbeidsveiligheid en -omstandigheden	Realiseert: inspectie, toezicht, handhaving, controle en opsporing van juridische arbeidsvoorwaarden; handhaving Veiligheidslandsverordening en - besluiten I, II en III onderzoek naar bedrijfsongevallen regulatie arbeidsomstandigheden
en Maatschappelijke zorg en sociale voorzieningen	controle op kwaliteit, kwantiteit, normen inz. zorg aan kwetsbare groepen
176002 – Secretaris-generaal SOAW	Is eindverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering binnen het ministerie
176003 – Ministeriele staf	Ondersteunt minister, secretaris generaal en managementteam
176005 - Beleidsorganisatie	Draagt zorg voor voorbereiding en ontwikkeling van strategisch beleid
61 – Bijstand verlening –Beleidsveld Sociale Zorg	
176100 - Uitvoeringsorganisatie (UO) Regiokantoren/ UO Bedrijfsvoering Regiokantoren	Draagt zorg voor: materiële hulpverlening aan kwetsbare groepen
176101 – Sociale zorg	Draagt zorg voor: een evenwichtige sociale zekerheid en sociale rechtvaardigheid het adviseren en ondersteunen van gesubsidieerde instellingen (bejaardeninstellingen, opvanghuizen, FKP) bij het opzetten en uitvoeren van sociale activerings- programma's en projecten het aanbieden van nood- en crisisopvang aan risicogroepen/slachtoffers
176102 – Maatschappelijke Zorg	Draagt zorg voor het bevorderen van participatie van de burger aan de samenleving en dekt ook de door min- en onvermogenen te betalen huur aan FKP (individuele subsidies)
176103 - Elektra- en watersubsidie	Draagt zorg voor het toegankelijk maken van basisvoorzieningen voor de min- en onvermogenen
176104 - UO Bedrijfsvoering en Kwaliteitszorg	Draagt zorg voor verhoging kwaliteit zorgproducten en externe dienstverlening
176105 - Bureau Mediation	Draagt zorg voor het creëren van gemeenschapszin door het toepassen van Mediation bij conflictbeslechting en restorative practices bij herstel van relaties

62 - Werkgelegenheid/Sector Arbeid en arbeidsparticipatie	
176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid	Creëren van voorwaarden zodat participatie op de arbeidsmarkt gestimuleerd wordt en deelnemers actief blijven op de arbeidsmarkt
Centrum Arbeid	Streeft naar het verhogen van de arbeidsparticipatie graad, en het optimaliseren van arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden
Bedrijven- en Arbeidsregistratie	Werft bedrijven die arbeids(re)integratietrajecten beschikbaar stellen om jongeren op de arbeidsmarkt voor te bereiden en hierna te plaatsen
De Klantenservice	Registreert werkzoekenden en vacatures voor matching.
De Juridische afdeling	Bedrijvenregistratie, werkboeken, arbeidstijdregistratie, interne controle, draagt zorg voor het verrichten van de noodzakelijke markt onderzoeken en invoeren in een geautomatiseerd systeem. Het vaststellen van populatie van bedrijven en werkzame populatie
Ontslagafhandeling	Het geven van informatie en afhandeling van klachten van werknemers en werkgevers
176204 - Sociale werkplaatsen	Kosteloze Rechtskundige bijstand
	Afhandeling van bezwaarschriften en alle andere juridische zaken
	Een aanzet geven om verouderde arbeid gerelateerde wetgeving te evalueren en met werkbare voorstellen te komen
	In nauwe samenwerking met de Tripartite ontslagcommissie rekening houdend met de wet- en regelgeving
	Ondersteunt de sociale werkplaats via subsidieverlening en houdt toezicht op de naleving van de subsidie-afspraken
63 - Maatschappelijke Begeleiding en Advies	
176300 Maatschappelijke Opbouw en Begeleiding	Draagt zorg voor: het versterken van families/ kwetsbare groepen vorming/ontwikkeling van jongeren/jongvolwassenen
176301 - Jeugdzorg	Draagt zorg voor hulpverlening en opvang aan kwetsbare jeugdigen (en hun families)
176303 - UO Bedrijfsvoering en Kwaliteitszorg	Draagt zorg voor: begeleiding en bescherming van (kwetsbare) families bevordering van gelijke behandeling van burgers onder andere door het naleven van internationale verdragen het bieden van in- en extern kwalitatief hoogwaardige dienstverlening het bekwamen, ontwikkelen en bevorderen van de deskundigheid van het personeel
64 - Sociaal cultureel Jeugd- en Jongerenwerk	
176400 - Jeugdwerk	Draagt zorg voor vorming en ontwikkeling van jongeren
65 - Bejaardenoorden	
176500 - Subsidiebijdragen Bejaardenoorden	Draagt zorg voor indicering van subsidies aan bejaardenoorden en voor adequate woon- en leefomgeving huisvesting voor ouderen
	Registratie van nieuwe aanmeldingen en plaatsingen van bejaarden
	Handhaving en toezicht over plaatsingen van bejaarden
66 - Landsbemiddelaar	
176601 - Bureau Landsbemiddelaar	Bewaakt, handhaaft, bevordert en herstelt de arbeidsrust en -vrede in de private (en semioverheid) sector
68 - Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstverl	
176803 - Overige uitgaven SOAW	Bij deze post worden voornamelijk aspecten die niet specifiek bij een ministerie onderdeel (SOAW) thuishoren geboekt

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst Uitgaven	183.347.500	226.184.200	313.285.900	431.486.200
01 - Bestuursorganen	828.800	828.800	828.800	828.800
60 - Algemeen beheer SOAW	9.949.200	9.949.200	9.949.200	9.949.200
61 - Bijstandverlening	130.856.700	173.693.400	260.795.100	378.995.400
62 - Werkgelegenheid	7.221.900	7.221.900	7.221.900	7.221.900
63 - Maatschap. Begeleid. en Advies	17.787.000	17.787.000	17.787.000	17.787.000
65 - Bejaardenoorden	14.917.100	14.917.100	14.917.100	14.917.100
66 - Landsbemiddelaar	784.100	784.100	784.100	784.100
68 - Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstverl	1.002.700	1.002.700	1.002.700	1.002.700
Kapitaal Dienst Uitgaven	285.000	-	-	-
01 - Bestuursorganen	10.000	-	-	-
60 - Algemeen beheer SOAW	150.000	-	-	-
61 - Bijstandverlening	65.000	-	-	-
62 - Werkgelegenheid	20.000	-	-	-
63 - Maatschap. Begeleid. en Advies	20.000	-	-	-
65 - Bejaardenoorden	-	-	-	-
66 - Landsbemiddelaar	20.000	-	-	-
68 - Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstverl	-	-	-	-

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

	2022	2023	2024	2025
01 - Bestuursorganen	838.800	828.800	828.800	828.800
Gewone Dienst Uitgaven	828.800	828.800	828.800	828.800
Programma Kosten	60.000	60.000	60.000	60.000
Apparaatskosten	768.800	768.800	768.800	768.800
Kapitaal Dienst Uitgaven	10.000	-	-	-
Programma Kosten	10.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
60 - Algemeen beheer SOAW	10.099.200	9.949.200	9.949.200	9.949.200
Gewone Dienst Uitgaven	9.949.200	9.949.200	9.949.200	9.949.200
Programma Kosten	852.900	852.900	852.900	852.900
Apparaatskosten	9.096.300	9.096.300	9.096.300	9.096.300
Kapitaal Dienst Uitgaven	150.000	-	-	-
Programma Kosten	150.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
61 - Bijstandverlening	130.921.700	173.693.400	260.795.100	378.995.400
Gewone Dienst Uitgaven	130.856.700	173.693.400	260.795.100	378.995.400
Programma Kosten	125.617.600	168.454.300	255.556.000	373.756.300
Apparaatskosten	5.239.100	5.239.100	5.239.100	5.239.100
Kapitaal Dienst Uitgaven	65.000	-	-	-
Programma Kosten	65.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
62 - Werkgelegenheid	7.241.900	7.221.900	7.221.900	7.221.900
Gewone Dienst Uitgaven	7.221.900	7.221.900	7.221.900	7.221.900
Programma Kosten	5.477.600	5.477.600	5.477.600	5.477.600
Apparaatskosten	1.744.300	1.744.300	1.744.300	1.744.300
Kapitaal Dienst Uitgaven	20.000	-	-	-
Programma Kosten	20.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
63 - Maatschap. Begeleid. en Advies	17.807.000	17.787.000	17.787.000	17.787.000
Gewone Dienst Uitgaven	17.787.000	17.787.000	17.787.000	17.787.000
Programma Kosten	13.157.500	13.157.500	13.157.500	13.157.500
Apparaatskosten	4.629.500	4.629.500	4.629.500	4.629.500
Kapitaal Dienst Uitgaven	20.000	-	-	-
Programma Kosten	20.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-

	2022	2023	2024	2025
64 - Soc. Cult. Jeugd en Jongerenw.	-	-	-	-
Gewone Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
65 - Bejaardenoorden	14.917.100	14.917.100	14.917.100	14.917.100
Gewone Dienst Uitgaven	14.917.100	14.917.100	14.917.100	14.917.100
Programma Kosten	14.712.600	14.712.600	14.712.600	14.712.600
Apparaatskosten	204.500	204.500	204.500	204.500
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
66 - Landsbemiddelaar	804.100	784.100	784.100	784.100
Gewone Dienst Uitgaven	784.100	784.100	784.100	784.100
Programma Kosten	100.100	100.100	100.100	100.100
Apparaatskosten	684.000	684.000	684.000	684.000
Kapitaal Dienst Uitgaven	20.000	-	-	-
Programma Kosten	20.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
68 - Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstverl	1.002.700	1.002.700	1.002.700	1.002.700
Gewone Dienst Uitgaven	1.002.700	1.002.700	1.002.700	1.002.700
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	1.002.700	1.002.700	1.002.700	1.002.700
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-

Ministeriële Impacts (inclusief apparaatskosten)

	2022	2023	2024	2025
1301 Adequate producten en diensten voor de burgers	637.500	637.500	637.500	637.500
1302 Ministerie van SOAW functioneert optimaal	1.385.200	1.145.200	1.145.200	1.145.200
1203 Alle burgers op Curaçao hebben een veilig en volwaardig bestaan	797.900	797.900	797.900	797.900
1104 Adequaaf voorzieningenniveau voor zorg- en hulpbehoevenden	147.512.800	190.327.000	277.428.700	395.629.000
1105 Adequate & integrale hulpverlening in de wijk	496.200	496.200	496.200	496.200
1006 Verbeterde sociale veerkracht in de wijken	1.887.000	1.887.000	1.887.000	1.887.000
1207 Verbeterde sociaal infrastructuur, buurtparticipatie en leefbaarheid in de wijk en omgeving	20.000	20.000	20.000	20.000
1008 Meer mensen in de bijstand zijn veerkrachtiger en dragen op een actieve en betrokken wijze bij aan het sociale-maatschappelijke- of sociaal economische leven	417.500	395.000	395.000	395.000
0409 Verhogen van arbeidsparticipatie	4.599.400	4.599.400	4.599.400	4.599.400
0510 De arbeidswetgeving aanpassen aan actuele arbeidsomstandigheden en -voorwaarden en aan internationale verdragen	50.000	50.000	50.000	50.000
0511 Betere naleving van wetgeving met betrekking tot arbeidsomstandigheden- en arbeidsvoorwaarden	(2.022.100)	(2.022.100)	(2.022.100)	(2.022.100)
1012 Duurzame beheer apparaatskosten	23.369.200	23.369.200	23.369.200	23.369.200
Totaal Ministeriele Impacts	179.150.600	221.702.300	308.804.000	427.004.300

Samenhang met het overheidsbeleid

Deze impacts zijn gebaseerd op de visie van het ministerie dat zij beoogt te werken aan een samenleving met mensen die optimaal sociaal ontwikkeld en gevormd zijn teneinde zelfredzaam te zijn. Waarin iedere burger de mogelijkheid geboden wordt om deel te nemen aan het sociaal en arbeidsleven en om zich verantwoordelijk te voelen voor het welzijn van de gemeenschap. De armoede, waaronder sociaalmaatschappelijke achterstanden, zullen door te streven naar het behalen van deze algemene doelstellingen, aangepakt worden.

Aangezien het nog niet te voorzien is of in 2022 de financiële en sociaaleconomische gevolgen van de COVID-19 pandemie ten einde zullen komen, zullen de accenten van de reguliere taken van het Ministerie SOAW naar gelang de behoefte om tegemoet te kunnen blijven komen aan de (oude en nieuwe) kwetsbare groepen in de samenleving, verlegd moeten worden. In het Landspakket zijn zeker niet alle taken van Ministerie SOAW opgenomen. Om die reden heeft het Ministerie voor al haar taken middelen op de landsbegroting gereserveerd.

Samenhang met het overheidsbeleid

Impact 1301 Adequate producten en diensten voor de burgers

1301 Adequate producten en diensten voor de burgers	2022	2023	2024	2025
01 De burgers maken gebruik van adequate producten en diensten	200.000	200.000	200.000	200.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	20.000	20.000	20.000	20.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	155.000	155.000	155.000	155.000
4460 Andere Goederen & Diensten	25.000	25.000	25.000	25.000
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
02 Burgers genieten van een adequate klachtenafhandeling	10.000	10.000	10.000	10.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	10.000	10.000	10.000	10.000
03 Burgers genieten van een hoog kwaliteitsdienstverlening	10.000	10.000	10.000	10.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	10.000	10.000	10.000	10.000
04 Communicatie met en informatieverziening naar de interne als externe klant is verbeterd	125.000	125.000	125.000	125.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	20.000	20.000	20.000	20.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	105.000	105.000	105.000	105.000
05 Alleen burgers die recht hebben op een bijstand ontvangen een bijstandsuitkering	135.000	135.000	135.000	135.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	135.000	135.000	135.000	135.000
06 Burgers maken gebruik van een op maat gesneden zorgaanbod ter verhoging van hun levenskwaliteit	82.500	82.500	82.500	82.500
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	82.500	82.500	82.500	82.500
07 Vertrouwen van de burgers vergroten door het aanbieden van een nieuwe vorm van crisiscommunicatie	75.000	75.000	75.000	75.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	75.000	75.000	75.000	75.000
Apparaatskosten	4.799.893	4.799.893	4.799.893	4.799.893
Totaal Outcome	5.437.393	5.437.393	5.437.393	5.437.393

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Impact 1301: Adequate producten en diensten voor de burgers

Outcome 130101: Burgers maken gebruik van adequate producten en diensten

Ten einde adequate producten en diensten aan de burger aan te bieden heeft SOAW verschillende activiteiten opgenomen.

Zo wordt er ter optimalisatie van de klantenservice een customer care plan opgesteld waarna fasen 1 en 2 ervan worden geïmplementeerd, en wordt een tevredenheidsonderzoek onder het personeel uitgevoerd.

De jaarlijkse klanttevredenheidsmeting waar de 5 dimensies van klantenservice worden gemeten wordt regulier onder de klanten uitgevoerd. De resultaten hiervan worden steeds opnieuw uitgewerkt en de verbeterpunten per regiokantoor (en algemeen) worden door een externe instantie geëvalueerd. Indien nodig worden aanpassingen door het Ministerie toegepast.

Het proces van het omzetten van de regiokantoren tot een eerste lijnfunctie van het Ministerie SOAW zal worden voortgezet. Hiertoe zullen de regiokantoren St. Maria en Brievengat worden gerenoveerd (fase 1 en 2).

Ter verhoging van de kwaliteit van de serviceverlening zal de continue verbetering van de 0800-telefoonlijn voortgezet worden en daartoe worden Call Centre medewerkers ingezet en de "Call Centre" handleiding bijgesteld.

In 2022 is gepland om een SOAW-mobiel dat aan alle eisen van het ministerie voldoet en waar de vooral minder mobiele doelgroepen terecht kunnen met problemen in de wijken, aan te schaffen.

Ook ten behoeve van het ontwikkelen van adequate producten en diensten worden toepasselijk beleid, wet- en regelgeving gemonitord, geëvalueerd en herzien, en is toepasselijk nieuw beleid, wet- en regelgeving geïntroduceerd. Dit geschiedt door de beleidscyclus te doorlopen.

Dit houdt in dat bestaand beleid en wet- en regelgeving op effectiviteit en efficiëntie worden geëvalueerd. Deze worden op interministerieel niveau geïnventariseerd en lokale wetgeving wordt getoetst aan internationale verdragen en kernelementen van beleid.

Dat nieuw beleid en wetgeving met input van stakeholders (inclusiviteit) worden ontwikkeld, met behulp van Commissies/werkgroepen (interministerieel), dat er start nota's worden voorbereid, en dat plannen van aanpak worden geschreven. Door leden van de Beleidsorganisatie zal een opfrustraining beleidscyclus en beleid schrijven worden gevolgd.

Outcome130102: Burgers genieten van een adequate klachtenafhandeling

Ten einde LOB-verzoeken, verzoeken van de Ombudsman en klachten van burgers binnen de wettelijk bepaalde termijnen af te handelen, zullen de huidige klachten proces geëvalueerd worden ter stimulering van een vlottere afhandeling van klachten. Het automatiseren van het klachtenproces zal voortgezet worden door de benodigde software aan te schaffen.

Outcome 130103: Burgers genieten van een hoge kwalitatieve dienstverlening

De kwaliteit van de dienstverlening wordt geoptimaliseerd teneinde certificering ISO 9001 te behalen. Vervolgens wordt het Kwaliteitsmanagementsysteem conform ISO 9001 geïmplementeerd en onderhouden. Hiertoe worden de geconstateerde risicopunten van de uitgevoerde risicoanalyse uitgewerkt. De gesubsidieerde instanties worden onderworpen aan een Leverancier beoordeling conform ISO 9001 norm ter beoordeling van de door hen geleverde diensten.

Outcome 130104: Communicatie en informatievoorziening zijn verbeterd

Ten behoeve van een verbeterde communicatie met en informatievoorziening naar de interne en externe klant wordt door externen in samenwerking met het gehele ministerie een strategisch communicatieplan voor het ministerie opgesteld en uitgevoerd ter stimulering van een gestructureerde communicatie via diverse wegen. Hiervoor zal het hele ministerie input geven, en zullen media benaderd worden voor offertes. Alle producten & services folders herzien en informatie worden geüpdatet en zullen digitaal gemaakt worden waarvoor offertes zullen worden aangevraagd, waarna ze digitaal gepubliceerd worden. Hiernaast zal er op andere manieren

publieke voorlichting gegeven worden, ook door campagnes, advertenties en presentaties, waarvoor voorlichtingsmateriaal gemaakt moet worden.

Outcome 130105: Alleen burgers die recht hebben op bijstand krijgen een bijstandsuitkering

Ten einde te bewerkstelligen dat alleen die burgers die er recht op hebben een bijstandsuitkering krijgen, wordt vervolgd met het opschonen van het huidige bijstandsbestand en het updaten ervan. Hiertoe zullen er controles worden uitgevoerd en zal geïnvesteerd worden in een computerprogramma dat de huidige CRM koppelt aan relevante externe bestanden. Ter verdere bevordering hiervan zullen de aanpassingen na de revisie van de eiland verordening A.B. 2009, no. 135 naar de huidige sociaaleconomische situatie van het land en ter stimulering van de tegenprestatie bij bijstandsgerechtigden, geïmplementeerd worden.

De Eiland verordening verlening bijstand Curaçao 2008 (A.B. 2009, no. 135) wordt structureel strikt toegepast, waarvoor er een terug-en invorderingssysteem geïmplementeerd wordt. Ook zal er voorlichting over deze nieuwe aanpak aan de cliënten van het ministerie gegeven worden.

130106: Burgers maken gebruik van een op maat gesneden zorgaanbod ter verhoging van de levenskwaliteit

De hulpverlening- en dienstverleningsaanbod t.b.v. de gemeenschap wordt efficiënter & effectiever ingekocht door met een Subsidiebeleid gerelateerd aan de LB 2016A voor ministerie SOAW te werken. Hierbij worden kwaliteitsstandaarden subsidieproducten (vernieuwde subsidiebeheer) opgesteld en worden deskundigen ingezet voor het opstellen van Programma van Eisen per subsidieproduct. De programma's van eisen worden in de media gepubliceerd. De MB's worden volgens het jaarlijkse programma van eisen aangepast. Ook ten behoeve van het efficiënter en effectiever maken van de subsidieverlening worden subsidiedossiers van voorgaande jaren op ontbrekende informatie geanalyseerd en worden schriftelijke verzoeken aan de stichtingen verstuurd om ontbrekende gegevens aan te vullen, waarna voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd worden met als doel Ngo's te informeren over de nieuwe werkwijze LB Subsidie 2016A.

130107: Vertrouwen van de burgers vergroten door het aanbieden van een nieuwe vorm van crisiscommunicatie

De nieuwe vorm crisiscommunicatie is aangeboden aan de burgers, waarvoor een communicatieplan opgesteld wordt volgens de richtlijnen van een evidence based methode (Communication for behavioral impact COMBI) van de VN.

Indicatoren Impact 1301

Outcome	Indicatoren
130106: Burgers maken gebruik van een op maat gesneden zorgaanbod ter verhoging van de levenskwaliteit	Gesubsidieerde stichtingen/instellingen hebben het ingekochte product geleverd conform vigerende richtlijnen en de nieuwe werkwijze LB Subsidie 2016A
130107: Vertrouwen van de burgers vergroten door het aanbieden van een nieuwe vorm van crisiscommunicatie	Er is een communicatieplan volgens de richtlijnen van een evidence based methode (Communication for behavioral impact COMBI) Voorlichting is geboden en het communicatieplan is geïmplementeerd

Impact 1302: Ministerie van SOAW functioneert optimaal

1302 Ministerie van SOAW functioneert optimaal	2022	2023	2024	2025
08 De medewerkers van het ministerie maken gebruik van de customer service beleid	10.000	10.000	10.000	10.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	10.000	10.000	10.000	10.000

09 De medewerkers van sector SO maken gebruik van een aantal aspecten van een goed functioneerde kwaliteitsmanagementsysteem	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
10 De dienstverlening is bevorderd m.b.v. deskundigheidsbevordering van de medewerkers van het ministerie	145.000	145.000	145.000	145.000
4330 Eigen Personeel	145.000	145.000	145.000	145.000
11 ICT-infrastructuur is in place om optimale service te verlenen aan burgers	856.600	856.600	856.600	856.600
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	856.600	856.600	856.600	856.600
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
12 Planning & control-, begrotingscyclus verloopt adequaat binnen MinSOAW ter stimulering van het verantwoord inzetten van middelen op de begroting	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
13 Financiële wet- & regelgeving, regels en procedures worden nageleefd binnen ministerie SOAW	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
14 Ministerie SOAW beschikt over capabele en gemotiveerde medewerkers, die goede service verlenen aan de burgers	226.600	76.600	76.600	76.600
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	76.600	76.600	76.600	76.600
4920 Machinery & Equipment	150.000	-	-	-
15 Het Bureau Landsbemiddelaar heeft de tools en personeel om efficiënt te functioneren	37.000	37.000	37.000	37.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	37.000	37.000	37.000	37.000
16 Inspectie SOAW heeft de tools en bevoegdheden om efficiënt te functioneren	110.000	20.000	20.000	20.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4420 Openbaar Vervoer	20.000	20.000	20.000	20.000
4920 Machinery & Equipment	90.000	-	-	-
Apparaatskosten	8.822.890	8.822.890	8.822.890	8.822.890
Totaal Outcome	10.208.090	9.968.090	9.968.090	9.968.090

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Impact 1302: Het ministerie van SOAW functioneert optimaal door het professionaliseren van het personeel en goede systemen

130208 De medewerkers van het ministerie maken gebruik van het customer servicebeleid

Om het niveau van de klantenservice verder te verhogen, wordt het customer service beleid verder ontwikkeld. Informatie voor het customer servicebeleid wordt verstrekt waarna een goedgekeurd customer servicebeleid, met duidelijke richtlijnen gereed zal zijn.

Outcome 13009. De medewerkers van sector SO maken gebruik van een aantal aspecten van een goed functioneerde kwaliteitsmanagementsysteem

De al geformuleerde primaire processen met betrekking tot het kwaliteitsmanagementsysteem worden geëvalueerd en indien nodig aangepast en de veranderingen aan het personeel gecommuniceerd.

Outcome130210: De dienstverlening is bevorderd door deskundigheidsbevordering

Deskundigheidsbevordering wordt aangeboden aan de medewerkers van het ministerie ter bevordering van de dienstverlening onder meer door middel van het organiseren van cursussen, voornamelijk op het gebied van veerkracht en klantgerichtheid. Door Teambuilding sessies voor het personeel zal getracht worden een beter functionerend team binnen het ministerie te bereiken. Verder wordt het personeel Inspectie SOAW bijgeschoold, met speciale trainingen en

cursussen, en waar mogelijk invliegen van erkende docenten of online cursussen. Onder de bevordering valt ook het aanschaffen van benodigde uitrustingen.

Outcome 130211: ICT-infrastructuur is in place om optimale service te verlenen aan burgers

ICT -infrastructuur van het ministerie is up to date en functioneert optimaal. Er dient hierbij zeker rekening gehouden te worden met het “nieuwe normaal” waarin meerdere producten en diensten van het ministerie digitaal worden aangeboden. Ter optimalisering van het digitaal functioneren van het Ministerie worden werkprocessen geanalyseerd voor verdere automatisering/digitalisering, en wordt een ICT-plan voor het gehele ministerie opgesteld. Alle digitaliseringsprojecten binnen het ministerie worden centraal aangestuurd en er worden SLA's afgesloten of gecontinueerd met de diverse leveranciers en wordt de Microsoft Visio Licentie verlengd. En wordt er een SLA gesloten voor het registratiesysteem iSOAW. Storingen zullen worden aangemeld via de IT-Accountmanager. Ook worden de intake voor producten en diensten van SOAW verder geïmplementeerd en gedigitaliseerd, en wordt een documentbeheersysteem ter waarborging van de opgestelde (kwaliteits) documenten geïmplementeerd en onderhouden. De ICT-infrastructuur van Inspectie SOAW wordt vernieuwd door vervanging van verouderde computers, etc. Het implementeren van de interministeriële arbeidsmarkt dashboard in samenwerking met CBS wordt vervolgd.

Outcome 130212: Planning & control-, begrotingscyclus verlopen beter

Een strategisch financieel (meer)jaarplan voor het Ministerie SOAW wordt ontwikkeld en in uitvoering gebracht. Voortgangsrapportages worden opgesteld ten behoeve van het uitvoeren van adviezen en aanbevelingen. Hiertoe worden plannen van aanpak gemaakt en uitgevoerd met betrekking tot: Roadmap goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2021; aanbevelingen van de SOAB in management letter jaarlijkse controle; aanbevelingen in onderzoeksrapporten van de Algemene Rekenkamer Curaçao; verbeteringen in controle rapporten van de Internal Auditor.

De conceptbegroting en meerjarenramingen zijn cf. nieuwe richtlijnen van het Ministerie van Financiën samengesteld en binnen kaders. Hiertoe wordt de conceptbegroting /Algemene Beschouwing conform de handleiding van het Ministerie van Financiën samengesteld. De ministerie-onderdelen dragen bij aan invulling van resultaatketens in Excel file en de samenstelling van de Algemene beschouwing, ter aanbieding aan de minister van SOAW ter accordering en doorsturen naar het Ministerie van Financiën. In vervolg daarop wordt bijgedragen aan de verwerking van de eventuele opmerkingen c.q. aanbevelingen opgenomen in evaluatienota van het Ministerie van Financiën en de Raad van Advies.

De begroting van de uitgaven en inkomsten, inclusief toelichtingen worden ingevoerd in het E-One systeem. Machtiging i.h.k.v. artikel 40 lid 1 Lvo Comptabiliteit Curaçao wordt opgesteld ten behoeve van vaststelling door de ministers van Financiën en SOAW.

De minister wordt bijgestaan met beantwoording van vragen van Statenleden tijdens de begrotingsbehandeling.

Outcome 130213: Financiële wet- en regelgeving, regels en procedures worden nageleefd

Alle procedurele en administratieve regels worden toegepast bij de uitvoering van de begroting.

Outcome 130214: Het ministerie van SOAW beschikt over capabele en gemotiveerde medewerkers, die goede service verlenen aan burgers

Ministerie SOAW beschikt over capabele en gemotiveerde medewerkers, die goede service verlenen aan de burgers.

De visie van het ministerie moet eerst afgestemd worden op de ontwikkelingen die in de samenleving plaatsvinden, waarna de organisatie met al haar aspecten op een logische én integrale wijze ingericht moet worden om die visie te realiseren. Als dit met elkaar in overeenstemming is gebracht, is er een ultieme balans en functioneert het ministerie optimaal. Door op deze manier te organiseren wordt duidelijk hoe elke activiteit binnen het ministerie

bijdraagt aan haar visie van de organisatie. Als de omgeving van de organisatie sterk in beweging is - denk maar aan de grote impact en de disruptieve verandering die COVID-19 op zowel het sociale-, maatschappelijke- als economisch leven en op organisaties had -, kan het zijn dat de interne organisatie niet meer past bij die omgeving. De wet die stelt dat complexiteit slechts beheerst kan worden met complexiteit, op organisaties toegepast betekent dat de mogelijkheid van een organisatie om zelf te kunnen regelen minstens zo groot moet zijn als de omgevingscomplexiteit waartegen het zich probeert te reguleren. Organisaties kiezen ervoor om de vormgeving beter te laten passen op die eisen van de omgeving. Dit vraagt om een integrale aanpak waarbij alle organisatieaspecten integraal verder worden ontwikkeld, zoals cultuur en gedragsverandering en organisatiestructuur, systemen en competenties van mensen.

Ook de administratieve zaken worden op orde gebracht. Hiertoe wordt het personeelshandboek geactualiseerd en uitgevoerd. Er wordt zorggedragen dat het functiehuis op peil is zodat het de behoeften van het ministerie ondersteunt. Functiebeschrijvingen t.b.v. open te stellen vacatures worden opgesteld en aangepast voor Werving en Selectie van Kritische vacatures. Ook adviezen over rechtspositionele aangelegenheden worden gegeven.

Een centraal opleidingsplan is opgesteld, waarbij ook Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP) worden opgesteld.

Interne informatie en ondersteuning wordt verleend waarbij onder meer aandacht wordt geschonken aan het beoordelingsproces, medewerkers worden begeleid bij verschillende gelegenheden, structureel overleg plaatsvindt tussen HR- SOAW en HRO, pensioengegevens worden bijgehouden, personeelsdossiers worden bijgehouden en attenties aan medewerkers worden gegeven bij bepaalde gelegenheden.

Het personeel beschikt over de nodige randvoorwaarden/kantooruitrusting ter uitvoering van hun werkzaamheden door middel van aanschaf ergonomisch kantoormeubilair, laptops en randapparatuur.

Outcome 130215: Bureau Landsbemiddelaar heeft de tools en personeel om efficiënt te functioneren

Het Bureau Landsbemiddelaar (BLB) functioneert beter door het aantrekken van een tweede Landsbemiddelaar, het aantrekken van een extern bureau t.b.v. de reorganisatie van het Bureau Landsbemiddelaar, en de aanpassing van de wet t.b.v. deze reorganisatie. Ook zullen vakliteratuur en dagbladen aangeschaft worden. Contacten zullen worden onderhouden met de griffier van het gerechtshof ter verzameling, inwinnen en bijhouden van jurisprudentie. Ter vergroting van de naamsbekendheid, toegankelijkheid en beeldvorming van het BLB wordt voorlichting/informatie gepubliceerd aangaande de dienstverlening van het Bureau.

Outcome 130216: Inspectie SOAW heeft de tools en bevoegdheden om efficiënt te functioneren

De bedrijfsactiviteiten van inspectie SOAW worden verbeterd ter verhoging van de kwaliteit van de uitgevoerde controles. Hieronder vallen het onderhoud wagenpark, het implementeren van het tracking systeem voor dit wagenpark, het vervangen van verouderde dienstauto's.

Er worden verschillende LV's en LB's ontworpen: LV ter invoering toezichthoudende bevoegdheden in de Veiligheids LV, LV ter invoering bestuurlijke boetes, maatregelen etc. voor Arbeidsveiligheidswetgeving, LB ter aanwijzing als toezichthouders wet- en regelgeving inzake Bijstand en het herontwerpen (modernisering) van Veiligheidslandsverordening: Introductie ARBO LV, (modernisering) Veiligheidslandsbesluiten. Geformuleerd wordt Concept Landsbesluit Gedragsnormen Mono en Multidisciplinaire Controles. En de Inspectie organiseert en neemt deel aan multidisciplinaire controles.

Indicatoren Impact 1302

Outcome	Indicatoren
Outcome 130208 De medewerkers van het ministerie maken gebruik van het customer servicebeleid	Het customer service beleid met duidelijke richtlijnen is gereed
Outcome 130214: Het ministerie van SOAW beschikt over capabele en gemotiveerde medewerkers, die goede service verlenen aan burgers	Er is een opleidingsplan en 'coaching' voor het personeel van SOAW

Impact 1203 Alle burgers verblijvende op Curaçao hebben recht op een veilig en volwaardig bestaan

1203 Alle burgers op Curaçao hebben een veilig en volwaardig bestaan	2022	2023	2024	2025
17 Mensenrechten van alle burgers (en ongedocumenteerden) worden gewaarborgd	105.000	105.000	105.000	105.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	10.000	10.000	10.000	10.000
4330 Eigen Personeel	70.000	70.000	70.000	70.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	25.000	25.000	25.000	25.000
18 Kinderrechten van de kinderen op Curaçao waarborgen	40.000	40.000	40.000	40.000
4330 Eigen Personeel	40.000	40.000	40.000	40.000
19 De kinderen op Curaçao groeien op in veilige en gezonde omgeving	60.000	60.000	60.000	60.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	60.000	60.000	60.000	60.000
20 De ouders/opvoeders maken gebruik van de bescherming en veilige tools die aangereikt worden om naleving van IVRK te waarborgen	40.000	40.000	40.000	40.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	40.000	40.000	40.000	40.000
21 Rechten van het kind zijn bekend bij de burgers en worden nageleefd	50.000	50.000	50.000	50.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	50.000	50.000	50.000	50.000
22 Bevorderen van participatie van kinderen en jongeren aan besluitvormingsprocessen	10.000	10.000	10.000	10.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	10.000	10.000	10.000	10.000
23 De opvoeding van de kinderen verbeteren om veilig en gezond op te groeien	30.000	30.000	30.000	30.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	15.000	15.000	15.000	15.000
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	15.000	15.000	15.000	15.000
24 De Curaçaose gemeenschap maakt gebruik van de beschermingscode huiselijk/relatieel geweld & kindermishandeling	272.500	272.500	272.500	272.500
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	37.500	37.500	37.500	37.500
4370 Kantoorexplotatie ca.	165.000	165.000	165.000	165.000
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	70.000	70.000	70.000	70.000
25 De kinderen van Curaçao maken gebruik van de kindertelefoon app	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
26 Bedreigde families en hun kinderen zijn veiliggesteld	30.000	30.000	30.000	30.000
4460 Andere Goederen & Diensten	30.000	30.000	30.000	30.000
27 Ongedocumenteerden maken gebruik van de crisisopvang	20.000	20.000	20.000	20.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4460 Andere Goederen & Diensten	20.000	20.000	20.000	20.000
28 Burgers/ingezetenen van Curaçao krijgen opvang en verzorging aangeboden in geval van calamiteiten	120.400	120.400	120.400	120.400
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4350 Huisvesting	400	400	400	400
4460 Andere Goederen & Diensten	120.000	120.000	120.000	120.000

1203 Alle burgers op Curaçao hebben een veilig en volwaardig bestaan	2022	2023	2024	2025
29 Burgers maken gebruik van de aangeboden hulpverlening ter bestrijding van prostitutie onder jongeren (loverboys problematiek)	20.000	20.000	20.000	20.000
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantooexploitatie ca.	20.000	20.000	20.000	20.000
Apparaatskosten	3.381.842	3.381.842	3.381.842	3.381.842
Totaal Outcome	4.179.742	4.179.742	4.179.742	4.179.742

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Impact 1203 Alle burgers op Curaçao hebben een veilig en volwaardig bestaan

Outcome 120317: Mensenrechten van alle burgers (en ongedocumenteerden) worden gewaarborgd

Wat betreft de mensenrechten op Curaçao worden de jaarlijkse rapportages voor de International Labour Organisation (ILO) en het Europees Sociaal Handvest door het ministerie verzorgd. Ten behoeve van de rapportages worden verschillende actoren en stakeholders geraadpleegd om input te verkrijgen. Het ministerie neemt ook deel aan de ILO Conferentie in Geneve en/of Caribisch gebied, waaronder de minister met een delegatie en medewerkers van de Beleidsorganisatie, sector Arbeid en Inspectie SOAW.

Een integraal armoedebeleid zal worden ontwikkeld en in fasen worden geïmplementeerd. Hieruit zal onder meer volgen het ontwikkelen van een strategisch plan ter vermindering van armoede in de geïdentificeerde wijken.

Outcome 120318: Kinderrechten op Curaçao waarborgen

Het ministerie neemt ook deel aan de CRC Conferentie in Geneve ter verdediging van het Curaçaose Child's Rights rapportage, waaronder de minister met een delegatie en medewerkers van sector Familie en Jeugd.

Outcome 120319: De kinderen op Curaçao groeien op in veilige en gezonde omgeving

Het beleidsdocument Beleidskader Jeugdzorg 2005 en het conceptlandsbesluit Jeugdhulpverlening 2007/2008 zullen worden gereviseerd i.s.m. Inspectie SOAW, en het Secretariaat IVRK. Het gereviseerde beleidsdocument Revisie Beleidskader Jeugdzorg en LB Jeugdhulpverlening wordt getoetst en geacordeerd voor het opstarten van de juridische procedure bij WJZ. In dit kader zal er bijgedragen worden aan het opzetten van een zorgketen en een data- en informatiesysteem, en zal de uitvoering van het zorgplan m.b.t. integrale zorg inhoudende maatschappelijke en psychosociale hulpverlening gemonitord worden.

Outcome 120320: Ouders/opvoeders maken gebruik van de bescherming en veilige tools die aangereikt worden om naleving van IVRK te waarborgen

Het Platform IVRK stelt een strategisch plan IVRK 2021-2023 op, in samenwerking met het secretariaat IVRK en de Beleidsorganisatie van het Ministerie SOAW.

Outcome 120321: Rechten van het kind zijn bekend bij de burgers en worden nageleefd

Het Platform IVRK stelt i.s.m. CBS een PvA Family & Youth research datasysteem op. Hiertoe worden contacten met CBS geïnitieerd. Ten behoeve van Onderzoek Jeugdmonitor wordt een ToR gemaakt voor de UOC. Het resultaat van het onderzoek wordt geïmplementeerd ter levensverbetering van de kinderen.

Ook wordt er een situationele analyse wetgeving en handhaving IVRK door UoC uitgevoerd, waarvoor eerst een ToR wordt gemaakt. Ook wordt er een ToR gemaakt voor het ontwikkelen en operationeel maken van een Website IVRK.

Outcome 120322: Bevorderen van participatie van kinderen en jongeren aan besluitvormingsprocessen

Er wordt gewerkt aan een Sociale Route Kaart Curaçao door opdracht te geven aan afdeling productontwikkeling. Ook wordt er een Cursus jongerendebat voor jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar aangeboden waarvoor de logistiek georganiseerd zal worden.

Outcome 120323: De opvoeding van de kinderen verbeteren om veilig en gezond op te groeien

Er wordt een plan van aanpak opgesteld voor inbedding 'Opvoedvisie' op Curaçao in 4 wijken. De logistiek en uitvoering voor de cursus ouders/opvoeders zal georganiseerd worden.

Outcome 120324: De Curaçaose gemeenschap maakt gebruik van de beschermingscode (meldcode) huiselijk/relatieel geweld & kindermishandeling

De beschermingscode (meldcode) huiselijk/relatieel geweld kindermishandeling is functioneel. Hiertoe wordt er deskundigheidsbevordering voor professionelen (in het veld in het signaleren en aanpak met geweld), (train de trainer) in samenwerking met de min. van VWS (NL), georganiseerd. Ook worden trainingen gegeven "in gebruik" van de beschermingscode (meldcode) en worden er diverse stakeholders bijeenkomsten georganiseerd. Ten behoeve van alle bijeenkomsten worden er zalen gehuurd. Er wordt een Masterclass Juridische Handreiking Beschermingscode (meldcode) opgesteld, wet- en regelgeving m.b.t. jeugdhulpverlening, privacy en strafrecht worden gereviseerd ter waarborging en implementatie van de beschermingscode (meldcode). Om bekendheid te geven aan de beschermingscode (meldcode) wordt een communicatieplan opgesteld.

Met de UoC wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten i.v.m. onderzoek KM/HG/RG. Een ToR vertaling Curriculum Healthy Family Life Education (HFLE) wordt opgesteld. Leveranciers voor de vertaling Curriculum Healthy Family Life Education (HFLE) worden aangeschreven en het Centraal meldpunt wordt opgezet. Een Interlandelijke conferentie 'no mas no more' wordt georganiseerd.

Outcome 120325: De kinderen van Curaçao maken gebruik van de kindertelefoon app

De kindertelefoon app is operationeel en wordt geëvalueerd en indien nodig aangepast.

Outcome 120326: Bedreigde families en hun kinderen zijn veiliggesteld

Het project bedreigde families en hun kinderen veiligstellen is operationeel en wordt voortgezet.

Outcome 120327: Ongedocumenteerden maken gebruik van de crisisopvang

Crisisopvang voor ongedocumenteerden wordt georganiseerd en shelters voor crisisopvang voor ongedocumenteerden worden geïnventariseerd en geëvalueerd.

Outcome 120328: Burgers/ingezetenen van Curaçao krijgen opvang en verzorging aangeboden in geval van calamiteiten

Crisisopvang voor de burgers/ingezetenen is aanwezig en functioneel. Het bestaande ESF7 document wordt geëvalueerd met het oog op de Covid-19 pandemie in 2020 en 2021. Hiertoe wordt er door verschillende ministerieonderdelen een bijdrage geleverd.

In ditzelfde kader wordt opvang in de shelters aan ongedocumenteerden en burgers in geval van calamiteit geboden, en wordt verzorging (voedsel, alg. Hygiëne) aangeboden. Het abonnement van communicatieapparatuur ten behoeve hiervan wordt door SOAW betaald.

Outcome 120329: Burgers maken gebruik van de aangeboden hulpverlening ter bestrijding van prostitutie onder jongeren (loverboys problematiek)

Hulpverlening m.b.t. prostitutie onder jongeren (loverboys problematiek) op Curaçao wordt aangeboden, waarbij de aanbevelingen van het rapport 'Prostitutie onder jongeren' (loverboys) na het vaststellen, door het secretariaat 'Nationaal Plan ter Bestrijding van Geweld tegen Kinderen/Jongeren en Huiselijk en relatieel Geweld' als uitvoeringsbeleidsthema's worden gebruikt. Hiervoor worden het hulpverleningstraject beschreven en de doelgroep geïdentificeerd.

Indicatoren Impact 1203

Outcome	Indicatoren
Outcome 120317: Mensenrechten van alle burgers (en ongedocumenteerden) worden gewaarborgd	Het integraal armoedebeleid is gereed en wordt geïmplementeerd..
	Er is een strategisch plan ter vermindering van armoede in de geïdentificeerde wijken
Outcome 120324: De Curaçaose gemeenschap maakt gebruik van de beschermingscode (meldcode) huiselijk/relatieel geweld & kindermishandeling	De beschermingscode (meldcode) huiselijk/relatieel geweld kindermishandeling wordt toegepast

Impact 1104 Adequaat voorzieningenniveau voor zorg- en hulpbehoevenden

1104 Adequaat voorzieningenniveau voor zorg- en hulpbehoevenden	2022	2023	2024	2025
30 Kwetsbare families, kinderen en jeugdigen ontvangen adequate preventieve en curatieve zorg, hulp en begeleiding	33.805.100	33.805.100	33.805.100	33.805.100
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	15.000	15.000	15.000	15.000
4330 Eigen Personeel	20.000	20.000	20.000	20.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	310.000	310.000	310.000	310.000
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	821.800	821.800	821.800	821.800
4610 Overheidsbedrijven	8.054.600	8.054.600	8.054.600	8.054.600
4680 Overheidsinstellingen	26.815.600	26.815.600	26.815.600	26.815.600
5420 Verkopen Goederen&Diensten	(1.997.200)	(1.997.200)	(1.997.200)	(1.997.200)
5480 Diverse andere Inkomsten	(234.700)	(234.700)	(234.700)	(234.700)
31 Min-en onvermogenen maken gebruik van de financiële en materiele voorzieningen	113.520.200	156.356.900	243.458.600	361.658.900
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	142.000	142.000	142.000	142.000
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	82.000	82.000	82.000	82.000
4710 Sociale Voorzieningen	85.000.000	85.000.000	85.000.000	85.000.000
4770 Diverse andere Uitgaven	28.296.200	71.132.900	158.234.600	276.434.900
32 Burgers maken gebruik van de schuldhulpverlening (bureau)	147.500	125.000	125.000	125.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	35.000	35.000	35.000	35.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	25.000	25.000	25.000	25.000
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	45.000	45.000	45.000	45.000
4460 Andere Goederen & Diensten	20.000	20.000	20.000	20.000
4920 Machinery & Equipment	22.500	-	-	-
33 Burgers genieten van een algemeen werkgeverspensioen ter garantie om een deugelijk bestaansminimum te hebben	40.000	40.000	40.000	40.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	40.000	40.000	40.000	40.000
Apparaatskosten	2.308.990	2.308.990	2.308.990	2.308.990
Totaal Outcome	149.821.790	192.635.990	279.737.690	397.937.990

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Impact 1104 Adequaat voorzieningenniveau voor zorg- en hulpbehoevenden

Outcome 110430: Kwetsbare families, kinderen en jeugdigen ontvangen adequate preventieve en curatieve zorg, hulp en begeleiding

Medewerkers van sector Familie en Jeugd bieden sociaal-maatschappelijk hulpverlening aan families en jeugdigen. Hierbij wordt de familie 'case' ingevoerd in iSOAW en gemonitord. Er worden huisbezoeken afgelegd, hulpverleningsplannen opgesteld en eventuele trainingen en cursussen, webinars georganiseerd.

Triple P getrainde professionals van de sector en externe instanties bieden opvoedingsondersteuning aan opvoeders. Hiertoe worden via het Triple P Nederland nieuwe

offertes aangevraagd voor de trainingen en het benodigde trainingsmateriaal. Vervolgens worden deze gekocht. Het benodigde Triple P-materiaal (schriftelijk en audiovisueel) voor ouders wordt vertaald en gereproduceerd. Facilitators in Triple P methodiek worden geaccrediteerd, en aan hen worden supervisie en intervisie aangeboden. Ook worden er workshops inhoudelijke verdieping onderdelen Triple P voor hen georganiseerd en verzorgd.

Voor de ouders en individuele begeleiding (cliënten) worden cursussen gepland en uitgevoerd. Triple P activiteiten voor Curaçao worden gecoördineerd waarbij de resultaten van de uitgevoerde begeleidingen worden gecompileerd en verwerkt. Via Opvoedplatform wordt de Opvoedvisie van Curaçao uitgerold in samenwerking secretariaat IVRK. Er wordt een meerjarig werkplan voor het Opvoedplatform geformuleerd, en er wordt met een communicatiebureau awareness materiaal ontwikkeld.

Implementatie van intensieve familiebegeleiding wordt voorbereid, waarbij training en deskundigheidsbevordering voor intensieve familie begeleiders worden aangeboden aan 8 maatschappelijk werkers. Tevens worden 'Training zelfredzaamheid matrix' en 'budget coaching' aangeboden. Nadat het project is gestart wordt het halfjaarlijks geëvalueerd en worden verbeterpunten en best practices uitgevoerd. Tijdens de jaarlijkse evaluatie worden a.d.h.v. ervaringen, best practices en culturele aspecten, tussentijdse effectmeting en doelbereik gemeten en wordt de methodiek beschreven. Aan de uitvoerders van het project worden supervisie en intervisie ter deskundigheidsbevordering aangeboden.

Het ministerie verleent subsidies voor:

- maatschappelijke begeleiding bij plaatsing in (crisis) residentiële instelling;
- opvang van jeugd, jongeren, families en vrouwelijke verslaafden;
- het opvangen van slachtoffers van mensenhandel;
- de opvang van slachtoffers van relationeel geweld;
- stichtingen in een public-private partnership relatie om 3 maaltijden per dag te leveren aan 513 behoeftige kinderen;
- voorschoolse educatie **voor** kinderen van bijstandsgerechtigden;
- het bieden van zinvolle dagbesteding aan personen met een beperking (vanwege blijvend letsel) ter verhoging van sociale participatie in de maatschappij;
- water- en elektra aan hulpbehoevenden;
- huursubsidies voor inwoners van overheidswoningen;
- bejaardenoordelen ter garantie van een veilige woonplaats waar ouderen de noodzakelijke zorg ontvangen;
- ten behoeve van onderdak/opvang voor Dak- en thuislozen.

Het vernieuwde programma van eisen voor toekennen van subsidie aanvraag 2022, t.a.v. preventieve en curatieve zorg, hulp en begeleiding, zal gebruikt worden door medewerkers subsidie voor toetsing aanvraag. Na goedkeuring subsidieaanvraag volgens vastgestelde procedure wordt subsidie verleend aan stichtingen. De voortgang van gesubsidieerde instellingen wordt tussentijds geanalyseerd, waarbij de jaarverslagen en rapportages geanalyseerd en besproken worden met de gesubsidieerde instellingen. De Inspectie SOAW, afd. Maatschappelijke zorg & Sociale voorzieningen, zal controleren op overtredingen van de sociale aspecten in de zorg inzake vastgestelde kwaliteitseisen en/ of PvE.

Outcome 110431: Min-en onvermogenen maken gebruik van de financiële en materiele voorzieningen

Het Land verleent de landsbijdrage AOV aan de SVB. Een bedrag voor het SVB Schommelfonds wordt op de begroting van SOAW geplaatst. Echter het beheer ervan ressorteert onder het Ministerie van Financiën. Het Ministerie verleent een AOV-toelage ten behoeve van personen met alleen een AOV-pensioen, bijstand en noodvoorzieningen en indien nodig een bijdrage in de begrafeniskosten van naasten, aan de min-en onvermogenen. Tevens wordt aan deze doelgroep een collectieve uitvaartverzekering aangeboden ter voorkoming van de laatstgenoemde kosten voor de overheid.

Kosteloze rechtsbijstand in civiele zaken wordt aangeboden, waarbij de KRB-richtlijnen worden nageleefd. Het KRB-verzoek wordt in behandeling genomen en getoetst aan de richtlijnen en een KRB-kaart en Bewijs van Onvermogen (BvO) worden opgesteld en afgegeven. Ten behoeve van de verbetering van deze dienst worden het Landsbesluit Kosteloze Rechtskundige Bijstand en het uitvoeringsbeleid herzien.

Outcome 110432: Burgers maken gebruik van de schuldhulpverlening (Unit)

Vanwege de gevolgen van de Coronacrisis wordt voorzien dat meer burgers problematische schulden zullen hebben waarbij sociaal financiële begeleiding nodig zal zijn. Deze begeleiding wordt gegeven aan de burgers met problematische schulden. Voor een optimale dienstverlening worden offertes aangevraagd voor training in Nederland en voor training lokaal voor specialisatie van 3 medewerkers die schuldhulpverlening bieden. Aangezien schuldhulpverlening aan cliënten binnen de reguliere zorgtaak van het Ministerie valt, wordt voorlichting over de schuldenproblematiek aan cliënten aangeboden. Er wordt een unit schuldhulpverlening opgericht waarvoor een externe vakkundige wordt gerekruteerd. Voor het inrichten van deze unit zal kantoorapparatuur worden aangeschaft. Het schuldhulpverleningstraject zal gemonitord worden.

Outcome 110433: Burgers genieten van een algemeen werkgeverspensioen ter garantie om een deugdelijk bestaansminimum te hebben

Er wordt een algemeen werkgeverspensioen geïmplementeerd ter garantie van een deugdelijk bestaansminimum. Hiertoe wordt de implementatie van de wet (met bijbehorende plan van aanpak) op een algemeen werkgeverspensioen voorbereid. Hiervoor worden Commissies/werkgroep (interministerieel) geïnstalleerd. Ook worden start nota's voorbereid en wordt deze wetgeving getoetst aan internationale verdragen. Ook wordt een communicatie- en voorlichtingsplan ter wijziging van arbeidswetgevingen in dit kader gemaakt en uitgevoerd.

Indicatoren Impact 1104

Outcome	Indicatoren
Outcome 110430: Kwetsbare families, kinderen en jeugdigen ontvangen adequate preventieve en curatieve zorg, hulp en begeleiding	Gesubsidieerde bejaardenoorden en buurtcentra hebben het ingekochte product geleverd conform duidelijke richtlijnen en criteria die door de SOAB zijn opgesteld
Outcome 110431: Min-en onvermogensden maken gebruik van de financiële en materiele voorzieningen	Personen met alleen een AOV-pensioen ontvangen een AOV-toelage
	Min-en onvermogensden ontvangen bijstand en noodvoorzieningen
	Min-en onvermogensden ontvangen indien nodig een bijdrage in de begrafenis kosten van naasten
	Aan deze doelgroep is een collectieve uitvaartverzekering aangeboden

Impact 1105 Adequate en integrale hulpverlening in de wijk

1105 Adequate & integrale hulpverlening in de wijk	2022	2023	2024	2025
34 Burgers in de wijken maken gebruik van de opbouwwerkers	30.000	30.000	30.000	30.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	30.000	30.000	30.000	30.000
35 Multiproblematieke families in de wijken hebben gebruik gemaakt van de intensieve familiebegeleiding	456.200	456.200	456.200	456.200
4460 Andere Goederen & Diensten	456.200	456.200	456.200	456.200
36 Burgers in de wijken maken gebruik van de aangeboden methodiek ter versterking van hun opvoed competenties en vaardigheden	10.000	10.000	10.000	10.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	10.000	10.000	10.000	10.000
Apparaatskosten	257.956	257.956	257.956	257.956
Totaal Outcome	754.156	754.156	754.156	754.156

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Impact 1105 Adequate en integrale hulpverlening in de wijk

Outcome 110534: Burgers in de wijken maken gebruik van de opbouwerkers

Er worden effectieve en efficiënte hulpverleningsprogramma's m.b.v. de opbouwerkers in de wijken ontwikkeld. Ten behoeve van de uitvoering wordt een samenwerkingsovereenkomst tussen Ministerie SOAW en een ngo geaccordeerd. Hiertoe worden multidisciplinaire teams voor een gezamenlijke wijkaanpak geheractiveerd.

De opbouwerkers beschikken over een adequate centrale (buurtcentrum) locatie, inclusief inrichting en toerusting, om de hulpverlening aan te bieden. Zij hebben de training gevolgd en er worden continu deskundigheidsbevorderingstrainingen aan hen gegeven. Ook zijn er een wijkteam en een vrijwilligerspool ten behoeve van de hulpverlening. Er worden samenwerkingsverbanden met voldoende relevante partners gesloten om invulling te gaan geven aan integrale wijkontwikkeling. En er zijn opgeleide buurtsport coaches aanwezig in de wijken.

Outcome 110535: Multiproblematieke families in de wijken hebben gebruik gemaakt van de intensieve familiebegeleiding

Intensieve familie begeleiding wordt aangeboden in de wijken om multi problematieke families onder ander te ondersteunen in het omgaan met problemen op sociaalemotioneel gebied.

Outcome 110536: Burgers in de wijken maken gebruik van de aangeboden methodiek ter versterking van hun opvoedcompetenties en vaardigheden

Burgers in de wijken maken gebruik van de aangeboden methodiek ter versterking van hun opvoedcompetenties en vaardigheden. Hiertoe wordt een voorbespreking met SEFBA gehouden ter logistieke uitvoering van een theaterstuk in de wijken. Hiervoor zal met een theaterschool die als leverancier ter vertaling van de 'Opvoedvisie' in een theaterstuk moet optreden, besprekingen worden gehouden. Hierna zal het betreffende theaterstuk aan de gekozen leverancier worden toegekend ter uitvoering in de wijken. Vervolgens wordt een algemene campagne ter bevordering van actieve deelname aan het traject 'Opvoedvisie' in de wijken gestart. Een evaluatie van het pilotproject wordt uitgevoerd en de nodige aanpassingen geïmplementeerd.

Indicatoren Impact 1105

Outcome	Indicatoren
Outcome 110534: Burgers in de wijken maken gebruik van de opbouwerkers	De opbouwerkers beschikken over een adequate centrale (buurtcentrum) locatie, inclusief inrichting en toerusting, om de hulpverlening aan te bieden
Outcome 110535: Multiproblematieke families in de wijken hebben gebruik gemaakt van de intensieve familiebegeleiding	Intensieve familie begeleiding is aangeboden in de wijken o.a. ter ondersteuning van families in het omgaan met problemen op sociaalemotioneel gebied

Impact 1006 Verbeterde sociale veerkracht in de wijken

1006 Verbeterde sociale veerkracht in de wijken	2022	2023	2024	2025
37 De burgers in de wijken maken gebruik van het kennis, participatie en resource centrum "Veerkracht"	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	-	-	-	-
38 Ouders in de wijken maken gebruik van de ouders groepen	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	-	-	-	-
39 Burgers en voornamelijk kinderen en ouderen in de wijken hebben toegang tot 'resilient family play villages' ten behoeve van vrijetijdsbesteding en lichamelijke mobiliteit	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-

1006 Verbeterde sociale veerkracht in de wijken	2022	2023	2024	2025
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
40 De burgers in de wijken gebruiken de "I need help hub"	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	-	-	-	-
41 De burgers in de wijken maken gebruik van de veerkrachtige leiders in de wijk	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	-	-	-	-
42 Burgers in de wijken maken gebruik van 'the Adult Training Centre for future jobs'	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	-	-	-	-
43 Burgers in de wijken maken gebruik van de bouwkeet	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	-	-	-	-
44 Burgers in de wijken maken gebruik van de buurtcomité ter stimulering van een nauwe samenwerking tussen wijk en overheid	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	-	-	-	-
45 De burgers in de wijken maken gebruik van de risicotafels ter ondersteuning in het beter hanteren en voorbereiden op toekomstige shocks en tegenslagen binnen en buiten de gemeenschap	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	-	-	-	-
46 Min-en onvermogenen, 60-plussers, personen met beperking en werkloze jongeren participeren aan programma's, hard-en softskills trainingen	475.000	475.000	475.000	475.000
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	475.000	475.000	475.000	475.000
47 Burgers participeren aan de diverse buurtactiviteiten die gecoördineerd worden ter stimulering van de sociale veerkracht en buurtparticipatie	1.412.000	1.412.000	1.412.000	1.412.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	12.000	12.000	12.000	12.000
4680 Overheidsinstellingen	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
Apparaatskosten	600.895	600.895	600.895	600.895
Totaal Outcome	2.487.895	2.487.895	2.487.895	2.487.895

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Impact 1006 Verbeterde sociale veerkracht in de wijken

Het ministerie verbetert het aanbod van voorzieningen door een effectief en efficiënt hulpverleningsprogramma in de wijken op te stellen. De focus van dit programma is georiënteerd op de veerkracht. Historische en hedendaagse ontwikkelingen hebben ertoe bijgedragen dat de veerkrachtresources van Curaçao nog onvoldoende worden benut.

De gevolgen van de Coronacrisis in 2020 en 2021, waaronder financiële onzekerheid, sociale isolatie, werkloosheid en armoede, zullen ook in 2022 nog goed voelbaar zijn. Bouwen aan een "Veerkrachtiger Curaçao" blijft een aandachtspunt van het Ministerie SOAW en hiertoe blijft een aantal projecten interessant om in wijken ingezet te worden. Echter, evenals in 2021 zal er in 2022 en zoals valt te voorzien in de daarop volgende jaren is er geen financiële ruimte binnen het begrotingskader van het ministerie gevonden kunnen worden om de projecten ten behoeve van veerkrachtige wijken in hun volledigheid uit te kunnen voeren. Het streven blijft om in samenwerking met niet gouvernementele partijen de nodige middelen te verzamelen om bepaalde projecten op te starten. Zodoende wordt een aantal projecten beschreven, echter worden deze projecten waarschijnlijk niet in 2022-2025 tot uitvoering gebracht worden.

Outcome 100637: De burgers in de wijken maken gebruik van het kennis-, participatie- en resourcecentrum "Veerkracht"

Een kennis, participatie en resource centrum "Veerkracht" is aanwezig in de wijken. Ten behoeve daarvan wordt een programma van eisen, voor het opzetten van dit gedecentraliseerde gemaakt. Een plan van aanpak voor het centrum wordt gemaakt en er wordt naar een geschikte locatie gezocht. Ten behoeve van het te zijner tijd inrichten zullen kantoorapparatuur en meubilair worden gekocht. De Inspectie SOAW, controleert op overtredingen van de sociale aspecten in de zorg inzake vastgestelde kwaliteitseisen en/of Programma van Eisen.

Outcome 100638: De 'groepen van ouders' zijn aanwezig en functioneel

Er wordt een programma van eisen gemaakt voor het opzetten van de 'groepen van ouders'. De ouders worden via de scholen gerekruteerd voor dit programma, met behulp van een selectiecomité. Hierna zullen de 'groepen van ouders' functioneel worden. Voor dit project wordt regelmatig met schoolbesturen afgestemd en er wordt gewerkt met leverancier beoordeling conform ISO 9001 norm. Bij mogelijke afwijkingen uit de leverancier beoordeling, worden rapportages gemaakt ter uitgave van waarschuwingen, aanwijzingen of stopzetting.

Outcome 100639: Burgers en voornamelijk kinderen en ouderen in de wijken hebben toegang tot 'resilient family play villages' ten behoeve van vrijetijdsbesteding en lichamelijke mobiliteit

Er wordt een programma van eisen gemaakt ten behoeve van Resilient family play villages. Hiertoe worden offertes incl. bouwtechnisch onderzoek & kostenraming aangevraagd, er worden werktekeningen/bestek vervaardigd en een projectbegroting gemaakt, er wordt een openbare aanbesteding gehouden, onderhandelingen gevoerd met aannemers en het werk wordt gegund. Afdeling Inspectie Arbeidsveiligheid voert controles uit, en er worden indien nodig waarschuwingen uitgegeven bij het constateren van zaken die verkeerd lopen.

Outcome 100640: De burgers in de wijken gebruiken de "I need help hub"

Een programma van eisen wordt gemaakt ten behoeve van het virtuele platform "I need help hub". Voor dit platform worden voorbereidingen getroffen, waarbij het ontwikkeld en geoperationaliseerd wordt. Ten behoeve van bekendheid wordt promotie van de website (via resilience lab webiste) gemaakt. Met de geselecteerde organisatie wordt een gebruikersovereenkomst opgesteld, het project wordt geïmplementeerd, en de betreffende wijk wordt erover geïnformeerd. Er wordt gewerkt met leverancier beoordeling conform ISO 9001 norm. Bij mogelijke afwijkingen uit de leverancier beoordeling, worden rapportages gemaakt ter uitgave van waarschuwingen, aanwijzingen of stopzetting.

Outcome 100641: De burgers in de wijken maken gebruik van de veerkrachtige leiders in de wijk

Ten behoeve van veerkrachtige leiders in de wijken wordt een programma van eisen, voor het implementeren van 'leaders in the lead' programma gemaakt. Er worden dialogen met buurtbewoners georganiseerd, en voorbereidingen getroffen voor het leiderschapstrainingsprogramma waarna het geïmplementeerd wordt. Voor wijkbewoners wordt het leiderschap activiteitenprogramma ontwikkeld en geïmplementeerd. Er wordt gewerkt met leverancier beoordeling conform ISO 9001 norm. Bij mogelijke afwijkingen uit de leverancier beoordeling, worden rapportages gemaakt ter uitgave van waarschuwingen, aanwijzingen of stopzetting.

Outcome 100642: Burgers in de wijken maken gebruik van 'the Adult Training Centre for future jobs'

Ten behoeve van het implementeren van 'The Adult Training Centre for Future Jobs' voor 40 burgers in de wijken, wordt een programma van eisen gemaakt. Er wordt hiervoor een trainingsprogramma gebaseerd op de 21st century skills zoals gedefinieerd door de SDG's samengesteld. Hiervoor worden trainers en ondernemers geworven, wordt er een PR en

communicatiecampagne opgesteld en uitgevoerd, en wordt het trainingsprogramma geïmplementeerd.

Er wordt gewerkt met Leverancier beoordeling conform ISO 9001 norm. Bij mogelijke afwijkingen uit de leverancier beoordeling, worden rapportages gemaakt ter uitgave van waarschuwingen, aanwijzingen of stopzetting.

Outcome 100643: Burgers in de wijken maken gebruik van de bouwkeet

Ten behoeve van het stimuleren van de veerkracht bij de burgers is er een bouwkeet aanwezig waar burgers toegang hebben. Er wordt gezocht naar een geschikte locatie voor de bouwkeet, een projectcoördinator geworven, een activiteiten en trainingsprogramma opgesteld ter activering van de veerkracht bij burgers. Er worden trainers voor de dagactiviteiten en trainingen gerekruteerd. Ook wordt er een PR en communicatiecampagne opgesteld en uitgevoerd waarna de burgers gebruik kunnen maken van bouwkeet. De Inspectie SOAW controleert op overtredingen van de sociale aspecten in de zorg inzake vastgestelde kwaliteitseisen en/of PvE.

Outcome 100644: Burgers in de wijken maken gebruik van het buurtcomité ter stimulering van een nauwe samenwerking tussen wijk en overheid

Ten behoeve van het stimuleren van een nauwe samenwerking tussen wijk en overheid wordt een buurtcomité in de wijken in het leven geroepen. Hiervoor wordt een programma van eisen gemaakt. Er wordt hiervoor een projectcoördinator geworven, waarna het buurtcomité wordt ingesteld met als doel het inventariseren van de noden, opinies, ideeën, kritieken en plannen van de wijkgemeenschap, die daarna aan de overheid worden gepresenteerd. In samenwerking met SEFBA en de buurtcomités wordt naar gepaste oplossingen en interventies gezocht. Er wordt gewerkt met Leverancier beoordeling conform ISO 9001 norm. Bij mogelijke afwijkingen uit de leverancier beoordeling, worden rapportages gemaakt ter uitgave van waarschuwingen, aanwijzingen of stopzetting.

Outcome 100645: De burgers in de wijken maken gebruik van de risicotafels ter ondersteuning in het beter hanteren en voorbereiden op toekomstige shocks en tegenslagen binnen en buiten de gemeenschap

Ten behoeve van het ondersteunen en voorbereiden op toekomstige shocks en tegenslagen binnen en buiten de gemeenschap worden risicotafels in de wijken geïmplementeerd. Hiervoor wordt een programma van eisen gemaakt. Hiermee worden de wijkbewoners voorzien van essentiële correcte informatie over hoe te handelen in en zich voor te bereiden op tijden van crisis. Er wordt hiervoor een projectcoördinator geworven. Er wordt gewerkt met Leverancier beoordeling conform ISO 9001 norm. Bij mogelijke afwijkingen uit de leverancier beoordeling, worden rapportages gemaakt ter uitgave van waarschuwingen, aanwijzingen of stopzetting.

Outcome 100646: Min-en onvermogenen, 60-plussers, personen met beperking en werkloze jongeren participeren aan programma's, hard en soft skills trainingen

Programma's en hard en soft skills-trainingen worden aangeboden aan de doelgroep van 60-plussers, min-en onvermogenen en personen met een beperking en werkloze jongeren, ter stimulering van hun participatie in de samenleving. In dit kader wordt vervolgd met het bieden van op maat ontwikkelde programma's ter activering van de veerkracht bij deze doelgroep.

Outcome 100647: Burgers participeren aan de diverse buurtactiviteiten die gecoördineerd worden ter stimulering van de sociale veerkracht en buurtparticipatie

De samenwerkingsrelatie met SEFBA inzetten om ook projecten in de wijken te doen ter bevordering van de leefbaarheid voor zowel ouderen als jongeren, met name kleine kinderen, waarbij ze worden geadviseerd en ondersteund. Ten behoeve hiervan, wordt een programma van eisen gemaakt. De gehele subsidieprocedure zal gevolgd worden bij het toekennen van subsidie aan de SEFBA. Hierna zal gestart worden met de implementatie van het opgestelde wijkontwikkelingsbeleid en er wordt een kenniscentrum in de wijken opgezet die diverse onderzoeken zal uitvoeren, zoals een analyse van leefomstandigheden in wijken.

Indicatoren Impact 1006

Outcome	Indicatoren
Outcome 100646: Min-en onvermogenen, 60-plussers, personen met beperking en werkloze jongeren participeren aan programma's, hard en soft skills trainingen	De doelgroep heeft daadwerkelijk aan de trainingen deelgenomen (certificaat)
Outcome 100647: Burgers participeren aan de diverse buurtactiviteiten die gecoördineerd worden ter stimulering van de sociale veerkracht en buurtparticipatie	SEFBA heeft het ingekochte product conform vigerende richtlijnen en de nieuwe werkwijze LB Subsidie 2016A geleverd

Impact 1207 Verbeterde sociale infrastructuur, buurtparticipatie en leefbaarheid in de wijk en omgeving

1207 Verbeterde sociaal infrastructuur, buurtparticipatie en leefbaarheid in de wijk en omgeving	2022	2023	2024	2025
48 Burgers in de wijken gebruiken de buurtcentra	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
49 De burgers maken gebruik van de multifunctioneelcentrum Otrobanda	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
50 Senioren wonen in het woonzorgcentrum te Bandariba	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
51 Burgers met woningsnood wonen in de overheidswoningen	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
52 Personen met fysieke beperking en ouderen hebben makkelijk toegang tot de binnenstad	20.000	20.000	20.000	20.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	20.000	20.000	20.000	20.000
Apparaatskosten	348.060	348.060	348.060	348.060
Totaal Outcome	368.060	368.060	368.060	368.060

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Impact 1207 Verbeterde sociaal infrastructuur, buurtparticipatie en leefbaarheid in de wijk en omgeving

Outcome 120748: Burgers in de wijken gebruiken de buurtcentra

Om gebruik te maken van de buurtcentra Buena Vista en Montaña, wordt (met inventarisatie van de wensen van de 'sentronan di bario') de huidige situatie geëvalueerd. Een programma van eisen wordt hiervoor opgesteld. Hiertoe worden offertes incl. bouwtechnisch onderzoek & kostenraming aangevraagd, er worden werktekeningen/bestek vervaardigd en een projectbegroting gemaakt, er wordt een openbare aanbesteding gehouden, onderhandelingen gevoerd met aannemers en het werk wordt gegund. Er zal een overeenkomst worden gesloten tussen de overheid en uitvoeringsorganisaties. Uiteindelijk zullen buurtcentra Buena Vista en Montaña geëvalueerd worden en fase 2 van het renovatietraject is uitgevoerd. Hiernaast zal voor nog twee nader te selecteren buurtcentra waarna fase 1 van het renovatietraject wordt uitgevoerd.

Outcome 120749: De burgers maken gebruik van een multifunctioneel centrum Otrobanda

Ten behoeve van het mogelijk maken om gebruik te maken van een multifunctioneel centrum in Otrobanda, wordt een vestigingslocatie bepaald. Een programma van eisen wordt hiervoor opgesteld. Hiertoe worden offertes incl. bouwtechnisch onderzoek & Kostenraming aangevraagd, er worden werktekeningen/bestek vervaardigd en een projectbegroting gemaakt, er wordt een

openbare aanbesteding gehouden, onderhandelingen gevoerd met aannemers en het werk wordt gegund.

Outcome 120750: Het zorgdragen voor de komst van een woonzorgcentrum voor Senioren te Bandariba

Om mogelijk te maken dat senioren in woonzorgcentrum te Bandariba wonen, dat voldoet aan de hedendaagse kwaliteitseisen voor een verzorgingshuis voor bejaarden, wordt een vestigingslocatie bepaald. Een programma van eisen wordt hiervoor opgesteld. Hiertoe worden offertes incl. bouwtechnisch onderzoek en kostenraming aangevraagd, er worden werktekeningen/bestek vervaardigd en een projectbegroting gemaakt. Een openbare aanbesteding wordt gehouden, onderhandelingen gevoerd met aannemers en het werk wordt gegund. Samenwerkingspartners worden geselecteerd en bekendgemaakt i.h.k.v. van de aan te bieden dienstverlening binnen het woonzorgcentrum. Hiervoor worden een concept samenwerkingsovereenkomst gemaakt en getoetst, een concept Landsbesluit en een exploitatie overeenkomst ondertekend.

Outcome 120751: Burgers met woningnood wonen in de overheidswoningen

Er worden 100 overheidswoningen gebouwd in samenspraak met VVRP, enerzijds ter stimulering en verbetering van de sociale wijkinfrastructuur en anderzijds ter verlichting van de woningnood binnen de maatschappij. Een programma van eisen wordt hiervoor opgesteld. Hiertoe worden offertes incl. bouwtechnisch onderzoek en kostenraming aangevraagd, werktekeningen/bestek vervaardigd en een projectbegroting gemaakt. Een openbare aanbesteding wordt gehouden, onderhandelingen worden gevoerd met aannemers en het werk wordt gegund.

Outcome 120752: Personen met fysieke beperking en ouderen hebben makkelijk toegang tot de binnenstad

Samen met ministerie VVRP wordt gewerkt aan de programma's van eisen m.b.t. het verbeteren van de infrastructuur van de binnenstad voor personen met een fysieke beperking. Ministerie SOAW verzorgt het onderdeel sociale eisen.

Indicatoren Impact 1207

Outcome	Indicatoren
Outcome 120748: Burgers in de wijken gebruiken de buurtcentra	Buurtcentra Buena Vista en Montaña zijn geëvalueerd en fase 1 van het renovatietraject zijn uitgevoerd
Outcome 120752: Personen met fysieke beperking en ouderen hebben makkelijk toegang tot de binnenstad	De infrastructuur van de binnenstad is verbeterd voor personen met een fysieke beperking

Impact 1008 Meer mensen in de bijstand zijn veerkrachtiger en dragen actief en betrokken bij aan de samenleving

1008 Meer mensen in de bijstand zijn veerkrachtiger en dragen op een actieve en betrokken wijze bij aan het sociale- maatschappelijke- of sociaal economische leven	2022	2023	2024	2025
53 De bijstandgerechtigden maken gebruik van het kennis, participatie en resource centrum "Veerkracht"	42.500	20.000	20.000	20.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantooexploitatie ca.	5.000	5.000	5.000	5.000
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	15.000	15.000	15.000	15.000
4920 Machinery & Equipment	22.500	-	-	-
54 De bijstandgerechtigden maken gebruik van activeringscoaches dit in samenwerking met de groep sociale lokale initiatieven	165.000	165.000	165.000	165.000
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	25.000	25.000	25.000	25.000
4680 Overheidsinstellingen	140.000	140.000	140.000	140.000
55 Kinderopvangcentra's, lokale instanties en NGO's bieden tegenprestaties activiteiten aan bijstandgerechtigden	30.000	30.000	30.000	30.000

1008 Meer mensen in de bijstand zijn veerkrachtiger en dragen op een actieve en betrokken wijze bij aan het sociale- maatschappelijke- of sociaal economische leven	2022	2023	2024	2025
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	30.000	30.000	30.000	30.000
56 Bijstandsgerechtigden voeren vrijwilligerswerk uit als verplichte tegenprestatie voor de bijstand	180.000	180.000	180.000	180.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	20.000	20.000	20.000	20.000
4680 Overheidsinstellingen	160.000	160.000	160.000	160.000
Apparaatskosten	893.414	893.414	893.414	893.414
Totaal Outcome	1.310.914	1.288.414	1.288.414	1.288.414

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Impact 1008 Meer mensen in de bijstand zijn veerkrachtiger en dragen actief en betrokken bij aan de samenleving

Outcome 100853: De bijstandsgerechtigden maken gebruik van het kennis-, participatie- en resourcecentrum "Veerkracht"

Ten behoeve van de inrichting van een kennis, participatie en resource centrum "Veerkracht", worden een actieplan en visiedocument nieuwe bijstand geschreven. Hiervoor zal een externe expert een analyse uitvoeren en adviezen uitbrengen. Er wordt gezocht naar een geschikte locatie ten behoeve van centrale aansturing van de 'nieuwe bijstand' gericht op tegenprestaties vanuit vorming en sociaaleconomische matching. Hierna wordt een projectcoördinator aangesteld om het nieuwe bijstandssysteem te coördineren en zal kantoorapparatuur voor de inrichting worden aangeschaft.

Outcome 100854: De bijstandsgerechtigden maken gebruik van activeringscoaches dit in samenwerking met de groep sociale lokale initiatieven

Activeringscoaches zijn opgeleid ter stimulering van de veerkracht bij de bijstandsgerechtigden. Hiertoe wordt het programma Resilience Doughnut als basistraining veerkracht aangeschaft en wordt er subsidie verleend aan een stichting voor hun werkzaamheden m.b.t. projectleiding en activeringscoaches van de bijstandsgerechtigden. In dit kader worden coaches d.m.v. evidence based en /of wetenschappelijk onderbouwde methodieken opgeleid ten behoeve van activerings- en soft skills trainingen.

Outcome 100855: Kinderopvangcentra, lokale instanties en Ngo's bieden tegenprestaties activiteiten aan bijstandsgerechtigden

Ten behoeve van het selecteren van enkele kinderdagcentra die getraind willen worden in de nieuwe methodiek als basis voor (doorbreken intergenerationele armoede) en vergroten van ontwikkelingskansen voor kinderen van bijstandsgerechtigden. De samenwerkingsverbanden worden aangegaan met de geselecteerde kinderopvangcentra ter facilitering van verplichte tegenprestatie. Hiertoe worden evidence based programma's voor vroege kind ontwikkeling aan kinderen uit kwetsbare gezinnen aangeschaft.

Er wordt gewerkt met leverancier beoordeling conform ISO 9001 norm. Bij mogelijke afwijkingen uit de leverancier beoordeling, worden rapportages gemaakt ter uitgave van waarschuwingen, aanwijzingen of stopzetting.

Er wordt gewerkt met leverancier beoordeling conform ISO 9001 norm. Bij mogelijke afwijkingen uit de leverancier beoordeling, worden rapportages gemaakt ter uitgave van waarschuwingen, aanwijzingen of stopzetting.

Ten behoeve van het aangaan van samenwerkingsverbanden met overheidsdiensten, lokale bedrijven, Ngo's in het veld, wordt een programma van eisen gemaakt. Deze verbanden worden aangegaan ten behoeve van plaatsing van cliënten voor verplichte tegenprestatie. Er wordt gewerkt met Leverancier beoordeling conform ISO 9001 norm. Bij mogelijke afwijkingen uit de leverancier beoordeling, worden rapportages gemaakt ter uitgave van waarschuwingen, aanwijzingen of stopzetting.

Outcome 100856: Bijstandsgerechtigden voeren vrijwilligerswerk uit als verplichte tegenprestatie voor de bijstand

Ten behoeve van het openen van een vrijwilligerswinkel, wordt een programma van eisen gemaakt. Er worden beleid en richtlijnen ten behoeve van vrijwilligerswerk in het kader van tegenprestatie ontwikkeld. De gehele subsidieprocedure zal gevolgd worden bij het toekennen van subsidie aan een geschikte stichting. Er wordt gezocht naar een geschikte locatie ten behoeve van centrale aansturing nieuwe bijstand gericht op tegenprestaties d.m.v. vrijwilligerswerk en er wordt kantoorapparatuur en meubilair voor de vrijwilligerswinkel aangeschaft.

Indicatoren Impact 1008

Outcome	Indicatoren
Outcome 100855: Kinderopvangcentra, lokale instanties en Ngo's bieden tegenprestaties activiteiten aan bijstandsgerechtigden	Tegenprestatie activiteiten worden aan bijstandsgerechtigden aangeboden
Outcome 100856: Bijstandsgerechtigden voeren vrijwilligerswerk uit als verplichte tegenprestatie voor de bijstand	Er is een vrijwilligerswinkel

Impact 0409 Verhogen van arbeidsparticipatie

0409 Verhogen van arbeidsparticipatie	2022	2023	2024	2025
57 Werkzoekenden participeren aan programma's/projecten/trajecten om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten	285.000	285.000	285.000	285.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4390 Onderw.,Sport, Soc. Zekerh.	285.000	285.000	285.000	285.000
58 De arbeidskansen van de desbetreffende doelgroep vergroten hun zelfredzaamheid	4.314.400	4.314.400	4.314.400	4.314.400
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4680 Overheidsinstellingen	4.314.400	4.314.400	4.314.400	4.314.400
Apparaatskosten	394.567	394.567	394.567	394.567
Totaal Outcome	4.993.967	4.993.967	4.993.967	4.993.967

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Impact 0409 Verhogen van arbeidsparticipatie

Outcome 040957: Werkzoekenden participeren aan programma's/projecten/trajecten om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten

Eén van de kerntaken van het Ministerie SOAW is werken aan het verhogen van de arbeidsparticipatie. Programma's/projecten/trajecten om kansen op de arbeidsmarkt van werkzoekenden te vergroten worden aangeboden. Werkzoekenden worden ingeschreven middels brede intake en worden gecategoriseerd. Het werkzoekenden bestand wordt up to date gehouden. Voor de werkzoekenden worden trajectbegeleidingsplannen opgesteld en er worden leerwerk-, leerervarings- en re-integratie trajecten aan de werkzoekenden aangeboden. Teneinde de nodige trainingen te kunnen aanbieden, worden externe deskundigen ingezet.

Daar waar behoefte is draagt het Ministerie bij aan de nodige middelen (bijv. bus pasjes) voor werkzoekenden.

Ook in het kader van het verhogen van kansen op de arbeidsmarkt wordt het project entrepreneurship- microlending voortgezet.

Om werkzoekenden beter te kunnen plaatsen op de arbeidsmarkt, worden nieuwe vacatures geacquireerd, worden contacten met bestaande bedrijven onderhouden voor het aanmelden van vacatures, en wordt er getoetst op aanwezigheid van geschikt en beschikbare lokale arbeidskrachten. Hieruit vloeit voort het matchen van vacatures met het werkzoekendenbestand, en vervolgens bemiddelen voor werkzoekenden bij passende bedrijven. In het kader van (na)zorg worden contacten onderhouden met werkgevers over prestaties van de geplaatste werkzoekende, en wordt indien nodig job coaching aan de geplaatste werkzoekenden verleend.

Outcome 040958: De arbeidskansen van de desbetreffende doelgroep vergroten hun zelfredzaamheid

(Re)kapasitashon kontinuo di Esnan ku a pèrdè i ta buska trabou. Het ministerie verleent subsidie aan stichtingen ter ondersteuning van toeleiding naar werk. Hieronder valt ook de Instituto Nashonal pa Desaroyo Forsa Laboral, waaraan een relatief hoog bedrag verleend wordt. Deze is in 2021 operationeel geworden en zal in 2022 voortgezet worden. De belangrijkste doelen van dit instituut zijn om zowel mensen die al werken als schoolverlaters, bij of om te scholen en/of voor te bereiden op basis van de behoeften van de arbeidsmarkt. Wanneer het mensen die al werken betreft, gaat het om trainingen voor verdere professionalisering zodat de bedrijven van hun werkgever geen eigen bedrijfsschool hoeven te hebben. De betreffende werknemers zullen door de Instituto upgrading krijgen teneinde meer direct toepasbare kennis op te doen. In het geval van schoolverlaters is het doel om hen trainingen aan te bieden waardoor ze meer professionele vaardigheden kunnen aanleren om onmiddellijk betere aansluiting te kunnen vinden op de arbeidsmarkt. Een positief gevolg hiervan dient te zijn dat zij sneller een baan kunnen vinden, zonder dat zij worden afgewezen vanwege gebrek aan ervaring of de benodigde acute kennis.

Hierdoor wordt het matchen van werkzoekenden met vacatures gefaciliteerd.

Ook worden subsidies verleend aan stichtingen met mensen met een beperking ter verhoging van hun arbeidsparticipatie, en aan stichtingen die mensen basisvaardigheden aanleert om aan werk te komen. De subsidieprocedure zal gevolgd worden bij het toekennen van subsidie aan deze stichtingen.

Indicatoren Impact 0409

Outcome	Indicatoren
Outcome 040957: Werkzoekenden participeren aan programma's/projecten/trajecten om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten	Vacatures worden gematcht met het werkzoekendenbestand
	Voor werkzoekenden wordt bemiddeld bij passende bedrijven
Outcome 040958: De arbeidskansen van de desbetreffende doelgroep vergroten hun zelfredzaamheid	De Instituto Nashonal pa Desaroyo Forsa Laboral schoolt mensen die al werken bij of om te scholen en/of bereidt ze voor op basis van de behoeften van de arbeidsmarkt
	De Instituto Nashonal pa Desaroyo Forsa Laboral bereidt schoolverlaters voor op basis van de behoeften van de arbeidsmarkt

Impact 0510 De arbeidswetgeving aanpassen aan actuele arbeidsomstandigheden en -voorwaarden en aan internationale verdragen

0510 De arbeidswetgeving aanpassen aan actuele arbeidsomstandigheden en -voorwaarden en aan internationale verdragen	2022	2023	2024	2025
59 Burgers worden beter beschermd dmv arbeidswetgeving die bij de huidige tijd past	50.000	50.000	50.000	50.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	50.000	50.000	50.000	50.000
Apparaatskosten	70.525	70.525	70.525	70.525
Totaal Impact	120.525	120.525	120.525	120.525

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Impact 0510: De arbeidswetgeving aanpassen aan actuele arbeidsomstandigheden en voorwaarden en aan internationale verdragen

Outcome 051059: Burgers worden beter beschermd door middel van arbeidswetgeving die bij de huidige tijd past

Hiertoe worden arbeidswetgevingen gereviseerd en geactualiseerd, en op interministerieel niveau (commissies/werkgroepen) getoetst, ook aan internationale verdragen. Hieruit volgen

bijbehorende plannen van aanpak voor wetswijziging. De communicatie- en voorlichtingsplannen ter wijziging van de gereviseerde arbeidswetgevingen worden gemaakt en geïmplementeerd.

Indicatoren Impact 0510

Outcome	Indicatoren
Outcome 051059: Burgers worden beter beschermd door middel van arbeidswetgeving die bij de huidige tijd past	Arbeidswetgevingen zijn gerevisieerd en geactualiseerd
	De communicatie- en voorlichtingsplannen ter wijziging van de gereviseerde arbeidswetgevingen zijn gemaakt en geïmplementeerd.

Impact 0511 Betere naleving van wetgeving m.b.t. arbeidsomstandigheden- en arbeidsvoorwaarden

0511 Betere naleving van wetgeving met betrekking tot arbeidsomstandigheden- en arbeidsvoorwaarden	2022	2023	2024	2025
60 De fysieke arbeidsomstandigheden zijn conform wet- en regelgeving	10.000	10.000	10.000	10.000
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	10.000	10.000	10.000	10.000
61 De juridische arbeidsvoorwaarden zijn conform en wet- en regelgeving	-	-	-	-
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
62 De vigerende wet- en regelgeving inzake arbeidsgerelateerde aspecten waaronder arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden worden nageleefd door werkgevers en werknemers	(2.092.200)	(2.092.200)	(2.092.200)	(2.092.200)
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	32.800	32.800	32.800	32.800
4370 Kantoorexplotatie ca.	125.000	125.000	125.000	125.000
5420 Verkopen Goederen&Diensten	-2.250.000	-2.250.000	-2.250.000	-2.250.000
63 De arbeidsrust en -vrede in de private (en semi-overheid) sector tussen werkgevers- en werknemersorganisaties wordt bewaakt, gehandhaafd, bevordert en hersteld	60.100	60.100	60.100	60.100
4210 Salarissen,Lonen&Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	28.100	28.100	28.100	28.100
4370 Kantoorexplotatie ca.	32.000	32.000	32.000	32.000
Apparaatskosten	487.468	487.468	487.468	487.468
Totaal Impact	-1.534.632	-1.534.632	-1.534.632	-1.534.632

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Impact 0511 Betere naleving van wetgeving m.b.t. arbeidsomstandigheden en -voorwaarden

Outcome 051160: De fysieke arbeidsomstandigheden zijn conform wet- en regelgeving

De fysieke arbeidsomstandigheden worden gereguleerd en gecontroleerd. Inspectie SOAW voert controles op Veiligheidslandsverordening 1958, doen onderzoek naar Bedrijfsongevallen ter uitgave van rapporten met conclusies, instructies en aanbevelingen ter voorkoming in de toekomst. De inspectie verzorgt in dit kader de uitgave van beschikkingen met voorwaarden: gasvergunningen, erkenning gas-testers en keurmeesters hijskranen, keuring sloopplannen en asbest verwijderingsplannen, etc. Ook worden nadere voorschriften ten uitvoer van veiligheidswetgeving ontworpen, afgestemd en geïmplementeerd, bijvoorbeeld: erkende gasinstallateurs, asbest, hijskranen, etc. De handhavingsactiviteiten houden in: waarschuwingen, aanwijzingen, processen verbaal voor boetes, hechtenis etc.

Outcome 051161: De juridische arbeidsvoorwaarden zijn conform en wet- en regelgeving

Door middel van de uitvoering van controles door Inspectie SOAW op: Arbeidsregeling 2000, LV Minimumlonen, Vakantieregeling, Landsverordening arbeid vreemdelingen (Lav), LV Inschrijving

Arbeid, worden de juridische arbeidsvoorwaarden gecontroleerd. In dit kader worden ook vertrekken voor inwonende dienstbodes gecontroleerd. De handhavingsactiviteiten houden in: waarschuwingen, aanwijzingen, processen verbaal voor boetes, hechtenis etc.

Outcome 051162: De vigerende wet- en regelgeving inzake arbeid gerelateerde aspecten waaronder arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden worden nageleefd door werkgevers en werknemers

Teneinde te bevorderen dat werkgevers en werknemers de vigerende wet- en regelgeving inzake arbeid gerelateerde aspecten naleven, dient een groot aantal facetten van de inspectiegebieden aangepakt te worden.

Zo worden controles uitgevoerd m.b.t. vergaarde informatie mb.t. ontvangen mutaties van bedrijven en op het voldoen aan de wet van ingevulde personeelsopgaven door werkgevers.

Onderzoeken

Er worden marktonderzoeken opgezet en er wordt door Inspectie SOAW veldonderzoek verricht naar aanleiding van verzoeken van de juridische afdeling van het Ministerie. Er wordt juridische ondersteuning n.a.v. verzoeken in allerlei situaties (MT; primair proces; ontslag; klachtenafdeling; bezoekers).

Registreren

Diverse zaken worden geregistreerd en in behandeling genomen:

klachten van werkgevers en werknemers, verzoeken tot verlening van tewerkstellingsvergunning (TWV), bezwaarschriften naar aanleiding van ingediende aanvraag voor werkvergunning, andere arbeid gerelateerde verzoeken, verzoeken tot intrekking en/of restitutie van een aanvraag tewerkstellingsvergunning, en verzoeken om toestemming beëindiging arbeidsovereenkomst.

Toetsen

Verzoeken worden getoetst aan de Landsverordening arbeid vreemdelingen (Lav) en Eiland besluit arbeid Vreemdelingen (Eav) en beleid, worden verzoeken getoetst en worden conceptbrieven of conceptbeslissingen geconcipeerd, uitgeprint en aangeboden aan de sector.

Bezwaarschriften

Bezwaarschriften worden geregistreerd en in behandeling genomen, worden deze afgehandeld door een externe bezwarencommissie, wordt informatie opgevraagd bij andere instanties, waaronder ook overheidsdiensten n.a.v. ingediend bezwaarschrift, worden concept-beslissingen op bezwaar van werkgever geconcipeerd, en worden beschikkingen en verweerschriften in het kader van bezwaar en beroepszaken opgesteld. In dit kader verschijnt een vertegenwoordiger van de sector Arbeid ter zitting.

Informatie

Informatie wordt vergaard over de bedrijven, hun werknemers en hun functies. Op de vergaarde informatie mb.t. ontvangen mutaties van bedrijven wordt controle uitgevoerd. Ook wordt er informatie aan werknemers en werkgevers over geldende wetgeving gegeven, wordt informatie opgevraagd bij andere instanties, waaronder ook overheidsdiensten n.a.v. ingediend bezwaarschrift, en wordt informatie opgevraagd bij andere instanties, waaronder ook overheidsdiensten n.a.v. ingediend verzoek.

Financiële zaken

Er worden vouchers afgegeven voor ontvangen bedragen aan leges Bedrijfsregistratie t.b.v. overmaking op rekening Sector Arbeid, betaling bij Financiële afdeling wordt geverifieerd, restitutie via financiële instelling wordt uitbetaald, en worden declaraties en uitbetaling van proceskosten en griffierechten verricht.

Ontslag

Aan partijen wordt gelegenheid geboden om te reageren op ontslagverzoeken (replik en dupliek), ontslagzaken worden verslagen, het complete dossier wordt naar de externe Ontslagcommissie gezonden ter advisering, declaraties van de ontslagcommissie worden opgesteld en verwerkt, concept-beslissingen worden na ontvangst van advies van de ontslagcommissie geconcipeerd, de werkgever en werknemer worden verzocht om de getekende beslissing op te halen.

Outcome 051163: De arbeidsrust en -vrede in de private (en semioverheid) sector tussen werkgevers- en werknemersorganisaties wordt bewaakt, gehandhaafd, bevorderd en hersteld

Teneinde arbeidsconflictenbemiddeling en begeleiding te verlenen dienen er vele verschillende activiteiten te worden verricht. Er wordt tussen partijen geïntervenieerd als er een geschil is ontstaan dat aanleiding dreigt te geven tot staking. Ook wordt een (bijzondere) landsbemiddelaar ingezet bij het verlenen van assistentie aan partijen en nemen de bemiddelaars deel aan overleg tussen bemiddelaars van de Caribische landen binnen het Koninkrijk.

Ook worden externe deskundigen ingezet voor het inwinnen van advies en/of instellen van onderzoek (bijvoorbeeld financieel, juridisch, arbeidsdeskundig), er worden adviezen aan de Minister SOAW opgesteld voor het afkondigen van een "cooling off" periode en inzake arbeidsaangelegenheden. Op verzoek van partijen wordt ondersteuning en/of assistentie verleend en voorlichting gegeven aan werknemers en werkgeversorganisaties. Bij het organiseren van referenda worden de advertenties geplaatst en wordt het verkiezingsmateriaal hiervoor aangeschaft en vervaardigd. Ook neemt het Bureau Landsbemiddelaar deel aan de activiteiten van de commissie herziening Arbeidswetgeving. Zo ook het geven van input bij beleidstrajecten, en het inroepen van de "sterke arm" om de werkgever en/of de vakbond te verplichten om te verschijnen.

Onderzoeken worden verricht naar de vigerende Cao's, de representatiegraad van vakbonden onder de werkende bevolking, en t.b.v. de arbeidsmarkt.

Ten behoeve van alle bijeenkomsten en overleggen dient vergaderruimte te worden gehuurd en zullen consumpties koffie, thee en versnapering beschikbaar gesteld worden aan partijen.

Voor het optreden in vertegenwoordiging van de Overheid bij overleg tussen vakbonden, werkgevers en werkgeversorganisaties zoals bepaald in Arbeidsvredesbesluit 1 art. 6 zoals gewijzigd bij PB. 2016 nr. 1, wordt een vergoeding gegeven.

Indicatoren Impact 0511

Outcome	Indicatoren
Outcome 051162: De vigerende wet- en regelgeving inzake arbeid gerelateerde aspecten waaronder arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden worden nageleefd door werkgevers en werknemers	Jaarlijks worden bij controles procentueel minder overtredingen geconstateerd ten aanzien van de inspectiegebieden
Outcome 051163: De arbeidsrust en -vrede in de private (en semioverheid) sector tussen werkgevers- en werknemersorganisaties wordt bewaakt, gehandhaafd, bevorderd en hersteld	Bij ontstane geschillen is tussen partijen geïntervenieerd Op verzoek van partijen is ondersteuning en/of assistentie verleend en voorlichting gegeven aan werknemers en werkgeversorganisaties.

Ministerie Gezondheid, Milieu en Natuur

Visie

“Un Kòrsou salu”, hanteert als vertrekpunt dat de volksgezondheid gericht is op een integrale benadering met preventie als basis en het streven om de volksgezondheid naar een hoger niveau te tillen. Voorop staat een proactieve benadering van de overheid, zorgverleners, burgers en bedrijven, waarbij, in een “Wellness Maatschappij”, de bevordering van de kwaliteit van het menselijk leven door het optimaliseren van fysieke en mentale gezondheid voorop staat en niet het bestrijden van ziektesymptomen en -beelden. Daarbij wordt een gerichte preventieve aanpak van de zorg door gezonde voeding, beweging en leefomgeving voorgestaan.

De burger beschikt over de competenties om lang en gezond te leven, kennis op te doen over de eigen gezondheid en toegang te krijgen waarbij ook het leefmilieu tot de noodzakelijke gezondheidsvoorzieningen behoort. Het gezondheidsvoorzieningsniveau wordt gekenmerkt door een integrale persoonsgerichte benadering, eerlijkheid en billijkheid (equity) en toegankelijk voor eenieder.

Het milieu- en natuurbeleid is gericht op de bewustwording van de waarden en het beter gebruik van natuurlijke hulpbronnen voor een duurzame ontwikkeling van de mens en het land. Landbouw, veeteelt en visserij zullen gericht zijn op de duurzame bijdragen aan de lokale behoeften aan gezonde voedsel- en voedingsstoffen. Hierbij worden naast de bestaande nieuwe en effectievere elders beproefde methoden gestimuleerd en zijn de noodzakelijke randvoorwaarden voor rendabele afzet aanwezig. Uitdagingen die om een oplossing vragen worden vanuit een innovatieve invalshoek benaderd.

Missie

Het ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur draagt zorg voor het bevorderen van de gezondheid van de bevolking en voor een gezond milieu waarin mens, dier en natuur zich duurzaam kunnen ontwikkelen.

Functie / Kostenplaats	Zorggebied / Doel Organisatie
01 – Bestuursorganen	
180100 - Minister van Gezondheid Milieu, Natuur	Verantwoordelijk voor de politiek-bestuurlijke leiding van het ministerie.
70 – Algemeen beheer Gezondheid Milieu en Natuur	
187000 - Kabinet Minister GMN	Verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van het kabinet van ministerie.
187001 - Raad voor de Volksgezondheid	Adviesorgaan van de minister van GMN over aangelegenheden die de zorgaanbieders, zorgverzekeraars en patiënten reeks raken (volksgezondheid en gezondheidszorg).
187002 - Secretaris Generaal GMN	Verantwoordelijk voor de leiding van het ministerie.
187003 - Ministeriële staf	Adviseren en ondersteunen het managementteam van het ministerie.
187005 - Beleidsorganisatie GMN	Beleidsontwikkeling en het opstellen van wet- en regelgeving op het gebied van gezondheidszorg, milieu en natuur.
71 - Preventieve en Curatieve Gezondheidszorg	
187100 - Inspectie Volksgezondheid	Toezicht op de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van de gezondheidszorg, milieu en natuur.
187101 - UO Geneeskunde en Gezondheidszorgzaken	Organisatie en uitvoering met betrekking tot geneeskundige en gezondheidszaken.
187103 - Volksgezondheid Instituut Curaçao	Doet onderzoek naar de gezondheid en gezondheidszorg van Curaçao.
72 – Ambulancevervoer	
187200 – Subsidie bijdragen Ambulancevervoer	Het subsidiëren van medische hulpverleners en het zorgdragen voor vervoer van hulpmiddelen bij het verlenen van spoedeisende hulp.
73 – Verpleeginrichtingen	

187300 - Dr. Caprileskliniek	Het bijdragen aan de huisvesting van het Algemeen Psychiatrisch Ziekenhuis.
75 - Agrarische Zaken, Jacht, Visserij	
187500 - UO Veterinaire Zaken	Organisatie en uitvoering met betrekking tot veterinaire volksgezondheid, diergezondheidszorg en dierenwelzijn.
187502 - UO Agrarisch en Visserijbeheer	Organisatie en uitvoering met betrekking tot agrarisch, veeteelt en visserij.
76 - Milieubeheer	
187601 - UO Milieu en Natuur Beheer	Organisatie en uitvoering met betrekking tot milieu en natuur.
187602 - Subsidie bijdragen Milieu en Natuur	Het subsidiëren van Stichting Carmabi en Fundashon Parke Tropikal.
77 - Lijkbezorging	
187700 - Begraafplaatsen	Beheer en onderhoud van de openbare begraafplaatsen.
78 - Overige uitgaven gezondheid, milieu en natuur	
187800 - Overige uitgaven Volksgezondheid	Beheer en controle van volksgezondheid uitgaven.
187801 - Nos Hospital Nobo	Aanbieden kwalitatief intramuraal curatieve zorg in het CMC.

Hiervoor zijn de volgende middelen per functie meerjarig gereserveerd vanaf het begrotingsjaar 2022:

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven Gewone Dienst	352.865.500	352.900.412	352.950.324	352.950.324
01 - Bestuursorganen	308.500	308.520	308.540	308.540
70 - Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur	5.819.600	5.807.064	5.809.528	5.809.528
71 - Prev. en Curat. Gezondheidsz.	21.842.900	21.861.056	21.879.212	21.879.212
72 - Ambulancevervoer	1.236.600	1.236.600	1.236.600	1.236.600
73 - Verpleeginrichtingen	77.000	77.000	77.000	77.000
75 - Agrar. Zaken. Jacht. Visserij	6.382.400	6.403.436	6.424.472	6.424.472
76 - Milieubeheer	23.725.100	23.727.302	23.729.504	23.729.504
77 - Lijkbezorging	25.000	25.000	25.000	25.000
78 - Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur	293.448.400	293.454.434	293.460.468	293.460.468
Uitgaven Kapitaaldienst	465.000	-	-	-
01 - Bestuursorganen	-	-	-	-
70 - Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur	160.000	-	-	-
71 - Prev. en Curat. Gezondheidsz.	235.000	-	-	-
72 - Ambulancevervoer	-	-	-	-
73 - Verpleeginrichtingen	-	-	-	-
75 - Agrar. Zaken. Jacht. Visserij	20.000	-	-	-
76 - Milieubeheer	50.000	-	-	-
77 - Lijkbezorging	-	-	-	-
78 - Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur	-	-	-	-

Bovenstaande kosten worden als volgt per functie verdeeld in apparaats-en programmakosten:

	2022	2023	2024	2025
01 - Bestuursorganen	308.500	308.520	308.540	308.540
Gewone Dienst Uitgaven	308.500	308.520	308.540	308.540
Programma Kosten	232.900	232.900	232.900	232.900
Apparaatskosten	75.600	75.620	75.640	75.640
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
70 - Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur	5.979.600	5.807.064	5.809.528	5.809.528
Gewone Dienst Uitgaven	5.819.600	5.807.064	5.809.528	5.809.528
Programma Kosten	4.511.400	4.496.400	4.496.400	4.496.400
Apparaatskosten	1.308.200	1.310.664	1.313.128	1.313.128
Kapitaal Dienst Uitgaven	160.000	-	-	-
Programma Kosten	160.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-

	2022	2023	2024	2025
71 - Prev. en Curat. Gezondheidsz.	22.077.900	21.861.056	21.879.212	21.879.212
Gewone Dienst Uitgaven	21.842.900	21.861.056	21.879.212	21.879.212
Programma Kosten	15.079.700	15.079.700	15.079.700	15.079.700
Apparaatskosten	6.763.200	6.781.356	6.799.512	6.799.512
Kapitaal Dienst Uitgaven	235.000	-	-	-
Programma Kosten	235.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
72 - Ambulancevervoer	1.236.600	1.236.600	1.236.600	1.236.600
Gewone Dienst Uitgaven	1.236.600	1.236.600	1.236.600	1.236.600
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	1.236.600	1.236.600	1.236.600	1.236.600
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
73 - Verpleeginrichtingen	77.000	77.000	77.000	77.000
Gewone Dienst Uitgaven	77.000	77.000	77.000	77.000
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	77.000	77.000	77.000	77.000
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
75 - Agrar. Zaken. Jacht. Visserij	6.402.400	6.403.436	6.424.472	6.424.472
Gewone Dienst Uitgaven	6.382.400	6.403.436	6.424.472	6.424.472
Programma Kosten	3.542.200	3.542.200	3.542.200	3.542.200
Apparaatskosten	2.840.200	2.861.236	2.882.272	2.882.272
Kapitaal Dienst Uitgaven	20.000	-	-	-
Programma Kosten	20.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
76 - Milieubeheer	23.775.100	23.727.302	23.729.504	23.729.504
Gewone Dienst Uitgaven	23.725.100	23.727.302	23.729.504	23.729.504
Programma Kosten	1.861.700	1.861.700	1.861.700	1.861.700
Apparaatskosten	21.863.400	21.865.602	21.867.804	21.867.804
Kapitaal Dienst Uitgaven	50.000	-	-	-
Programma Kosten	50.000	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
77 - Lijkbezorging	25.000	25.000	25.000	25.000
Gewone Dienst Uitgaven	25.000	25.000	25.000	25.000
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	25.000	25.000	25.000	25.000
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
78 - Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur	293.448.400	293.454.434	293.460.468	293.460.468
Gewone Dienst Uitgaven	293.448.400	293.454.434	293.460.468	293.460.468
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	293.448.400	293.454.434	293.460.468	293.460.468
Kapitaal Dienst Uitgaven	-	-	-	-
Programma Kosten	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-

Ministeriële Impacts

Het ministerie van Gezondheid Milieu en Natuur heeft de volgende impacts geformuleerd:

	2022	2023	2024	2025
0701 Er is een gezonder milieu voor mens, plant en dier	19.849.300	19.794.970	19.795.640	19.795.640

0702 De bevolking heeft een gezonde leefstijl en leeft in een gezondheid bevorderende leefomgeving en is beschermd tegen gezondheidsrisico's	276.308.800	274.955.100	274.955.100	274.955.100
0703 Het gezondheidstelsel voorziet in de gezondheidsbehoefte van de burger en waarborgt toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van de voorzieningen	19.280.600	19.165.600	19.165.600	19.165.600
0801 De bevolking gaat bewust om met en maakt duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen en de natuurlijke rijkdommen zijn beschermd	29.931.500	29.670.742	29.719.984	29.719.984
0802 Verhoging visvangst en verbetering van de visserijfaciliteiten	822.000	822.000	822.000	822.000
1301 Het ministerie van GMN is in 2025 volledig geëquipeerd om zijn (wettelijke) taken efficiënt, effectief en duurzaam uit te voeren	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal ministeriële impacts	346.207.200	344.423.412	344.473.324	344.473.324

Samenhang met het overheidsbeleid

Het is van belang op te merken dat het ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur haar beleid jegens 2022 gestalte heeft moeten geven op het moment dat de COVID-19 crisis die de Curaçaose gezondheidszorg en economie in een wurggreep houdt, nog niet volledig is uitgewoed. De economie bevond zich reeds daarvoor in een crisis waardoor de beschikbare financiële middelen op onmiskenbare manier heeft uitgedund.

Onverminderd het vorengaande is het financieel efficiënt- en effectiviteitsbeleid met de hierboven geformuleerde ministeriële impacts meer dan ooit van kracht. Preventie als uitgangspunt heeft derhalve niet aan geldigheid ingeboet. De integrale benadering welke voor de implementatie van preventie noodzakelijk is en het harmoniserend effect welk het nastreeft, zal op termijn kosten besparen in de gezondheidszorg. Daartoe zal het ministerie beleid ontwikkelen dat gericht is op preventie ten einde de weerbaarheid van de bevolking te vergroten. Zeker ten tijde van een crisis, zoals de COVID-19, wordt het belang van weerbaarheid zichtbaar. Ook in het kader van het Landspakket Curaçao wordt ingezet op preventie door het ontwikkelen en implementeren van een nieuw zorgstelsel. Deze beleidslijnen zijn uitgewerkt in onderstaande outcomes.

Outcomes
00. Beheersbare apparaatskosten voor het ontwikkelen en uitvoeren van beleid
01. Er is een wet die de algemene principes, verantwoordelijkheden en procedures regelt op het gebied van een gezond leefmilieu voor mens, plant en dier.
02. Curaçao zal als lid van de World Health Organisation for Animal health (OIE) inzetten op het naleven van de OIE-voorschriften met betrekking tot diergezondheid.
03. De hinderverordening wordt nageleefd en gehandhaafd.
04. De Landsverordening Openbare Orde (LOO) wordt nageleefd en gehandhaafd.
05. Gezondheid bevorderende- en leefstijlprogramma's ter preventie van infectieziekten, chronische aandoeningen en geestelijke gezondheidsproblemen zijn geïmplementeerd.
06. Gezondheidsbescherming van zwangeren, kinderen jeugd, volwassenen en ouderen tegen gezondheidsrisico's door het ontwerpen en handhaven van wet- en regelgeving, uitvoeren van inspecties en verzorgen van keuringen.
07. Hygiëne- en gezondheidsstandaarden worden verhoogd

08. Slachtfaciliteiten op orde houden
09. Het ontwikkelen van het nieuwe gezondheidsstelsel genaamd ' Un Korsou Salu'.
- 10 Naleving en handhaving van de Landsverordening Natuurbeheer en- bescherming.
- 11 Versterken van de lokale visserij
- 12 De organisatiestructuur van het ministerie is geactualiseerd

Om een gezonder milieu voor de mens, plant en dier te kunnen bereiken is het van belang dat er minder afval wordt geproduceerd. Het geaccordeerde beleid ten aanzien van het uitfasen van plastic zal geïmplementeerd worden in samenwerking met lokale en internationale partners. Hiermee wordt ook beoogd om zwerfafval aanzienlijk te verminderen. Het afronden van het actualiseringstraject inzake Landsverordening Vaste en Chemische Afvalstoffen is hierbij essentieel. Deze Landsverordening zal een onderdeel zijn van de (in ontwikkeling zijnde) Kader Milieuwet. Om de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor een schoon milieu te verhogen zullen bewustwordingscampagnes worden gevoerd die gericht zijn op specifieke doelgroepen en het algemeen publiek.

00 Beheersbare apparaatskosten voor het ontwikkelen en uitvoeren van beleid

De geformuleerde outcomes geven de ambities van het ministerie op de middellange termijn weer. Negentig procent van de functies binnen het ministerie van GMN zijn specialistische-, vaktechnische dan wel dienst specifieke functies, gericht op één van de beleidsterreinen te weten Gezondheid. Milieu. Natuur. Landbouw en Visserij. Deze functies hebben een dwingend karakter die verankerd zijn in talloze bestaande wetgevingen en internationale verdragen. Daarbovenop komen extra taken die uitgevoerd moeten worden, voortvloeiend uit rechterlijke uitspraken. Het niet adequaat of kwalitatief, en op korte termijn, invullen van deze functies alsook een inadequate uitvoering van de noodzakelijke aanpassingen en vernieuwingen in uitvoering van de functies, kunnen leiden tot juridische claims. De noodzakelijke structurele uitbreiding van het apparaat met kritische functies is derhalve noodzakelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van beleid. Met het toevoegen van de kritische functies is het beheersbaar houden van de apparaatskosten voor het ontwikkelen en uitvoeren van staand en nieuw beleid een belangrijke parameter voor het ministerie en is daarom als outcome geformuleerd.

	2022	2023	2024	2025
00 Beheersbare apparaatskosten	23.299.300	23.299.300	23.299.300	23.299.300
4211 Salarissen. lonen & bezoldiging	15.355.500	15.355.500	15.355.500	15.355.500
4212 Overwerk	555.000	555.000	555.000	555.000
4213 Kindertoelage	90.200	90.200	90.200	90.200
4214 Vakantietoelage	892.100	892.100	892.100	892.100
4216 Over. Uitg. salarissen & lonen	1.257.900	1.257.900	1.257.900	1.257.900
4221 Afdracht AOV/AWW	1.630.700	1.630.700	1.630.700	1.630.700
4222 Afdracht AVBZ	86.000	86.000	86.000	86.000
4225 APNA Pensioenbijdragen	1.825.900	1.825.900	1.825.900	1.825.900
4229 Afdracht BVZ premie	1.606.000	1.606.000	1.606.000	1.606.000

01. Er is een wet die de algemene principes, verantwoordelijkheden en procedures regelt op het gebied van een gezond leefmilieu voor mens, plant en dier.

In het najaar van 2020 heeft het Ministerie van GMN een concept Landsverordening Milieubeheer (de zogenaamde Kaderwet Milieu) ontwikkeld. Deze wet dient te leiden tot modernisering van de milieuregels hetgeen betere bescherming van het milieu tot gevolg zal hebben. Onder de Kaderwet Milieu zullen de verschillende milieu-onderwerpen (onder meer bodem-, lucht- en watervervuiling) middels landsbesluiten houdende algemene maatregelen (LBham) gereguleerd worden. Belangrijk om hierbij te noemen is de Ministeriële Regeling Luchtkwaliteit die in een LBham omgezet dient te worden, mede van belang door de komst van een nieuwe operator voor de installaties van de raffinaderij, olieterminal en nutsvoorzieningen (CRU).

De Kaderwet Milieu ondergaat momenteel, op advies van de WJZ, een 2e revisie en zal vervolgens in het 4de kwartaal van het jaar 2021 aan de Raad van Advies voor advisering voorgelegd worden. Conform de aangepaste planning wordt de wet in het voorjaar van het jaar 2022 aan de Staten voorgelegd worden.

In het jaar 2022 volgt een periode van voorlichting, communicatie en implementatie van de Kaderwet Milieu. Hiervoor zal er een beroep gedaan worden op onder meer de begrotingsposten voor publieke voorlichting en opleiding en training.

Daarnaast zijn onder deze outcome de landsbijdragen vanuit het ministerie van GMN aan de Sociale Verzekeringsbank voor de uitvoering van de landsverordeningen Landsverordening Basisverzekering ziektekosten (P.B. 2013). Landsverordening Basisverzekering ziektekosten (P.B. 2013) en Landsverordening Algemene verzekering bijzondere ziektekosten opgenomen.

	2022	2023	2024	2025
01 Er is een wet die de algemene principes, verantwoordelijkheden en procedures regelt op het gebied van een gezond leefmilieu voor mens, plant en dier.	291.469.300	291.459.520	291.459.740	291.459.740
4323 Kosten Vertaling&Vertolking	5.000	5.000	5.000	5.000
4324 Stag. Vrijw. & Vakantiejobs	5.000	5.000	5.000	5.000
4334 Opleiding & Training	2.000	2.000	2.000	2.000
4337 Vervoer	1.000	1.000	1.000	1.000
4338 Vergaderkosten&Presentiegeld	3.000	3.000	3.000	3.000
4339 Representatie&Voorlichting	2.000	2.000	2.000	2.000
4352 Onderhoud Gebouwen&Terreinen	1.000	1.000	1.000	1.000
4371 Huur & Lease Kantooruitrust.	3.000	3.000	3.000	3.000
4372 Onderhoud Kantooruitrusting	3.000	3.000	3.000	3.000
4373 Kleine inventaris goederen	12.000	12.000	12.000	12.000
4374 Telefoon & Faxkosten	6.000	6.000	6.000	6.000
4376 Abonnementen & Lektuur	700	700	700	700
4378 Publieke Voorlichting	18.200	18.200	18.200	18.200
4379 Advieskosten	10.000	10.000	10.000	10.000
4381 Overige Kantoorexplotatie	4.000	4.000	4.000	4.000
4406 Gezondheidsonderzoek	82.300	82.300	82.300	82.300
4423 Verbruik Benzine & Olie	25.000	25.000	25.000	25.000
4424 Verzek.&Belast.Openb.vervoer	13.500	13.500	13.500	13.500
4468 Andere Spec. Goed.&Diensten	14.000	14.000	14.000	14.000
4511 Normale Afschrijvingen	11.000	11.220	11.440	11.440
4683 Bijdr.&Subs.Nonprof.instell.	9.820.900	9.820.900	9.820.900	9.820.900
4715 Bijdr. aan Gezinshuishoudens	5.600.000	5.600.000	5.600.000	5.600.000
4718 AVBZ Bijdrage	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
4721 Basisverz. Ziektekst	278.200.000	278.200.000	278.200.000	278.200.000
4921 Kantoor Inrichting	5.000	-	-	-
4922 Kantoor Apparatuur	5.000	-	-	-
5418 Opbrengsten Landbouwgrond	(33.600)	(33.600)	(33.600)	(33.600)
5430 Andere Bijdragen & Vergoeding	-	-	-	-
5440 Vergunnings-en Register recht	(80.000)	(80.000)	(80.000)	(80.000)
5446 Opbrengsten Vissershaven	(272.000)	(272.000)	(272.000)	(272.000)
5447 Andere Diensten en Werkzaamheden	(636.000)	(636.000)	(636.000)	(636.000)
5452 Verkoop vee & Dieren	(2.000)	(2.000)	(2.000)	(2.000)
5453 Andere Verkopen	(109.200)	(109.200)	(109.200)	(109.200)
5464 Andere Leges	(370.800)	(370.800)	(370.800)	(370.800)
5480 Diverse andere Inkomsten	(165.500)	(165.500)	(165.500)	(165.500)
5481 Andere Inkomsten	(202.500)	(202.500)	(202.500)	(202.500)
5482 Niet in te delen Ink. Begr.	(11.700)	(11.700)	(11.700)	(11.700)
5482 Niet in te delen Ink.(Begr.)	(3.000.000)	(3.000.000)	(3.000.000)	(3.000.000)

02. Curaçao zal als lid van de World Health Organisation for Animal health (OIE) inzetten op het naleven van de OIE-voorschriften met betrekking tot diergezondheid.

Het lidmaatschap van de OIE brengt vele voordelen voor de mens, dier en het milieu met zich mee. Om deze voordelen optimaal te benutten dienen de verplichtingen en richtlijnen van de OIE opgenomen te worden in geldende wetgeving. Tevens dient de werkwijze van de medewerkers van de organisatie die verantwoordelijk is voor de borging van voorgenoemde voordelen vast gelegd te zijn in een protocol. Daartoe moeten de medewerkers voldoende kennis en kunde vergaren in de vorm van het bijwonen van congressen, workshops en stages. De ontwikkelingen en werkwijzen zullen naderhand ter informatie gedeeld moeten worden met het publiek of ter bewustwording aan de specifieke doelgroepen (vleesverkoopvergunninghouders, (pluim) veehouders) worden overgedragen.

	2022	2023	2024	2025
02 Curaçao zal als lid van de World Health Organisation for Animal health (OIE) inzetten op het naleven van de OIE-voorschriften met betrekking tot diergezondheid.	252.000	252.000	252.000	252.000
4334 Opleiding & Training	10.000	10.000	10.000	10.000
4341 Vervoer. Reis & Verblijfkosten	11.000	11.000	11.000	11.000
4377 Contributies en Lidmaatschappen	54.000	54.000	54.000	54.000
4377 Contributies & Lidmaatschappen	165.000	165.000	165.000	165.000
4378 Publieke Voorlichting	1.500	1.500	1.500	1.500
4379 Advieskosten	10.500	10.500	10.500	10.500

03. De hinderverordening wordt nageleefd en gehandhaafd.

In het jaar 2022 zal de actuele Hinderverordening Curaçao als een nieuwe LBham opgenomen worden in de nieuwe Kaderwet Milieu. Het vergunningenstelsel wordt gemoderniseerd en er zal per soortgelijke bedrijvigheid (restaurants, kippenfokkerij, supermarkt etc.) een LBham opgesteld worden met algemene en bedrijfsspecifieke milieuregels. Hierdoor zal er duidelijkheid en eenduidigheid over de na te leven milieuregels geschapen worden. Het beleid van het ministerie gaat daarbij uit van de eigen verantwoordelijkheid, van de individuele burger en de bedrijven vanuit het principe: “de vervuiler betaalt”.

De regeerperiode 2021-2025 zal op milieugebied voornamelijk in het teken staan van het scheppen van een schoon en gezond leefmilieu. Het ministerie van GMN zal zich meer en meer gaan richten op het scheiden en recyclen van afvalstoffen en het naleven van het verbod op plastics en schuimmaterialen. Hiertoe zal het benodigde beleid ontwikkeld worden. Van belang is dat er voldoende draagvlak bestaat bij de stakeholders.

	2022	2023	2024	2025
03 De hinderverordening wordt nageleefd en gehandhaafd.	21.404.500	21.404.500	21.404.500	21.404.500
4334 Opleiding & Training	1.500	1.500	1.500	1.500
4441 Onderhoud Technische Constr.	171.300	171.300	171.300	171.300
4445 Aankoop Mach. Install.&app.	1.000	1.000	1.000	1.000
4468 Andere Spec. Goed.&Diensten	662.800	662.800	662.800	662.800
4681 Overdrachten aan Overh.inst.	20.567.900	20.567.900	20.567.900	20.567.900

04. De Landsverordening Openbare Orde (LOO) wordt nageleefd en gehandhaafd.

Het bestaande Milieu- en Natuurbeleidsplan zal een revisie ondergaan en gericht geschreven worden op het waarborgen van een schoner en gezonder leefmilieu. Om het hergebruik van hemelwater te stimuleren en de risico's op calamiteiten als gevolg van orkanen beter te kunnen beheersen, wordt een implementatieplan watermanagement opgesteld en uitgevoerd.

	2022	2023	2024	2025
04 De Landsverordening Openbare Orde (LOO) wordt nageleefd en gehandhaafd.	253.000	253.000	253.000	253.000
4321 Inhuur van Personeel	2.800	2.800	2.800	2.800
4334 Opleiding & Traning	15.400	15.400	15.400	15.400
4379 Advieskosten	10.000	10.000	10.000	10.000
4441 Onderhoud Technische Constr.	25.000	25.000	25.000	25.000
4443 Onderhoud Waterwerken	47.800	47.800	47.800	47.800
4444 Aanleg & Onderh. Openb. groen	150.000	150.000	150.000	150.000
4447 Onderh. Mach. Install.&app.	2.000	2.000	2.000	2.000
4914 Andere Bouwstructuren	-	-	-	-
4922 Kantoor Apparatuur	-	-	-	-
4923 Transportmiddelen	-	-	-	-
4924 Machines&andere Werktuigen	-	-	-	-

05. Gezondheid bevorderende-en leefstijlprogramma's ter preventie van infectieziekten, chronische aandoeningen en geestelijke gezondheidsproblemen zijn geïmplementeerd.
06. Gezondheidsbescherming van zwangeren, kinderen jeugd, volwassenen en ouderen tegen gezondheidsrisico's door het ontwerpen en handhaven van wet- en regelgeving, uitvoeren van inspecties en verzorgen van keuringen.
07. Hygiëne- en gezondheidsstandaarden worden verhoogd
09. Het ontwikkelen van het nieuwe gezondheidsstelsel genaamd ' Un Korsou Salu'.

Het is van belang dat bevolking bewust wordt van haar impact op de eigen leefomgeving en de primaire verantwoordelijkheid voelt en draagt voor de kwaliteit van de flora en fauna. Van belang is dat het leven van wezens en producten die binnen de eigen flora en fauna voorgebracht worden gepromoveerd worden.

Op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg zal in het jaar 2022 de verdere integratie van de verschillende instanties die zorg verlenen verder geconcretiseerd worden. Op het gebied van ouderengezondheidszorg wordt verder concreet invulling gegeven aan de verdere opzet en uitbouw van het ouderenconsultatiebureau 's zodat er preventieve zorg alsmede vroeg signalering bij ouderen kan worden gerealiseerd. Tevens zal samenwerking met huisartsen en andere eerstelijns instanties worden geïntensiveerd. Via huisbezoeken zullen ook de ouderen die moeilijk het huis uitkomen of geïsoleerd worden, bereikt worden en bij het zorgproces betrokken worden.

Het Volksgezondheid Instituut Curaçao (VIC) zal ook in het jaar 2022 de onderzoekstaken ten behoeve van de overheid, bevolking en hulpverleners uitvoeren. Van bijzonder belang is dat de positie van VIC als onderzoeksinstituut gestabiliseerd wordt en ingebed wordt in het ministerie, op een zodanige wijze dat de methodologische zelfstandigheid gegarandeerd blijft.

De beheersing van de risico's met betrekking tot de consumptie van producten van dierlijke oorsprong bijvoorbeeld, (pluimvee) vlees, vis, melk, eieren maar ook honing, is een van de speerpunten van een optimale veterinaire en publieke volksgezondheid. De exercities die daaraan verbonden zijn vallen kortweg in te delen de identificatie van de oorsprong met de daaraan verbonden eisen, de import van de producten en de daaraan verbonden controles en de noodzakelijke ondersteuning van het laboratorium, en de controle van de verkoop en distributie

van de producten met de daaraan verbonden certificering door middel van vergunningen en/of erkende certificaten.

Preventie is essentieel in de gezondheidszorgbenadering. Daarbij wordt uitgegaan van positieve gezondheid, waarbij niet de alleen afwezigheid van ziekte, maar primair de lichamelijke, geestelijke gezondheid en optimale sociale ontplooiing en participatie binnen de maatschappij centraal staan. Daartoe is 'empowerment' van de burger belangrijk, waarbij de burger door adequate informatie ten aanzien van leefstijl en leefstijlrisico's en consequenties ervan in staat wordt gesteld een gezonder leven te leiden. Daarnaast dienen interventies in de zin van actieve begeleiding van burgers en gezinnen op gebied stress management, diabetespreventie, aanpak van hypertensie, overgewicht en adipositas, liefde seksualiteit en geslachtsziekten, slaapbeheersing, voeding en lichaamsbeweging en preventieve mondzorg, burgers tot een hogere graad van gezondheid te leiden. Educatie en multisectorieel werken alsmede interministerieel samenwerken wordt bewust nagestreefd. Het krijgt gestalte in een multisectorieel team.

De openbare begraafplaats te Brievengat is sterk aan onderhoud toe. Door de jaren heen is de toestand van de omheining sterk achteruitgegaan. De renovatie van de omheining is in het jaar 2020 begonnen. Er zullen in 2022 meer kelders gebouwd worden, gezien het toenemend aantal openbare begravingen.

In het kader van het voorkomen en vroegtijdig opsporen van ziekten en de coördinatie daarvan worden verschillende surveillance systemen voor het opsporen van infectieziekten onderhouden. Daarnaast wordt ingezet op het screenen en behandelen van SOA's bij het algemeen publiek. In het kader van ziektepreventie worden materialen voor het maken van keuringskaarten en lesmaterialen aangeschaft. De periodieke controles bij voedsel importerende, producerende en distribuerende bedrijven op basis van de Warenwet en drinkwaterverordening worden gehandhaafd. Ook worden diverse hulpmiddelen (o.a. kleding, beschermingspakken) en instrumenten t.b.v. controles aangeschaft. Voor het voorkomen van infectieziekten via schepen wordt de controles en het certificeren van vaartuigen volgens International Health Regulations (IHR) uitgevoerd. Daarnaast vinden hygiënische controles van het vaartuig en personeel plaats.

Bij het realiseren van deze outcome zal ook de Inspectie Volksgezondheid een rol van betekenis hebben. De Inspectie heeft als taak het opkomen voor de gezondheidsbelangen van de burger en houdt daartoe onafhankelijk toezicht op de veiligheid, de kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg en op alle instanties die op het gebied van de gezondheidszorg actief zijn. Daarbij bestaat speciale aandacht voor de deelgebieden gezondheidszorg, gezondheidsbescherming, geneesmiddelenvoorziening als mede milieu en natuur in relatie tot gezondheid. De Inspectie verricht deze taken als onafhankelijke en onpartijdige organisatie op basis van de Landsverordening Inspectie en bijbehorende uitvoeringslandsbesluiten.

Teneinde de onafhankelijke en onpartijdige positie onder de Minister van GMN te waarborgen zal in het jaar 2022 ook aandacht besteed worden aan de financiële inbedding van de Inspectie.

In 2022 zal de Inspectie het in 2021 operationeel gemaakte en ingevoerde BIG-register verder uitbouwen. Daarbij zal bijzonder aandacht worden besteed aan de voorbereidingen voor de herregistratie van medische beroepsbeoefenaren die na vijf jaar verplicht wordt.

De in 2020 en 2021 in gang gezette organisatieontwikkeling door training en opleiding van inspectiemedewerkers zal in 2022 voortgezet worden. Daarnaast zal de Inspectie het in 2021 belopen traject tot hogere mate van digitalisering, zowel intern als met betrekking tot de externe dienstverlening verder intensiveren.

Cybersecurity van instellingen in de gezondheidszorg en van de Inspectie vormen belangrijke thema's voor 2022, gezien de opklimmende internationale druk op alle gezondheidszorginstellingen, teneinde de veiligheid van data en digitale apparatuur te verhogen. Het in 2020 opgestarte en in 2021 voortgezette traject van onderzoek naar en veiligstelling van de

cybersecurity van instellingen binnen de gezondheidszorg en ook intern bij de Inspectie zal in 2022 voortgezet en afgerond worden. Daarbij zal de reeds bestaande samenwerking met lokale en internationale instanties op dit gebied verder worden verstevigd.

Teneinde de toegankelijkheid van de zorg te bewaken, zal in 2022 het in 2021 toezicht op (voorkoming en oplossing) van wachtlijsten in de patiëntenzorg stevig vervolgd worden, met waar nodig ook interventies. De COVID-19 pandemie en haar gevolgen voor deze zorg staan net als in 2021 en 2022 op een prominente plaats op het netvlies van de Inspectie.

Inspectie milieu en natuur staat in voor de handhaving van de milieuhygiëne: toezicht houden op de naleving van de milieuvoorschriften, niet-naleving rapporteren aan overheden met sanctioneringsbevoegdheden, maatregelen nemen om de milieuvoorschriften te doen naleven. Daartoe zal de in 2021 in gang gezette oprichting en bemensing van de nieuwe afdeling Inspectie Milieu en Natuur in 2022 versterkt worden.

Op het gebied van Inspectie voor Geneesmiddelen zal het toezicht op de geneesmiddelenvoorziening verder aangescherpt worden. Daarbij zal ook bijzondere aandacht zijn voor toezicht en kwaliteitsbewaking met betrekking tot de middelen op het gebied van preventie. Traditioneel, Complementaire, en Integratieve Geneeskunde (TCIM). Het in 2021 ingezette traject om tot een efficiënter toezicht en kwaliteitsbewaking ten aanzien van supplementen fytotherapeutica (kruidengeneeskunde), homeopathische en andere natuurlijke producten.

De Inspectie Gezondheidsbescherming zal in 2022 net als in 2021 het belang van de gezondheid van de burgers blijven beschermen, waarbij verschillende thema's geïntensiveerd zullen worden. Ook zal de afdeling haar processen herzien waarbij in het kader van het bestaande personeelstekort, meer efficiency kan worden behaald.

	2022	2023	2024	2025
05 Wetgeving, richtlijnen, vergunningsvoorwaarden en overige kaders ter beperking van milieuvervuiling en ter beheer en bescherming van mens, plant en dier in lijn met internationale normen. zijn in place.	1.753.600	1.753.600	1.753.600	1.753.600
4378 Publieke Voorlichting	12.000	12.000	12.000	12.000
4379 Advieskosten	5.000	5.000	5.000	5.000
4407 Verband & Geneesm. Medicam.	325.000	325.000	325.000	325.000
4467 Overig Uitbesteed Werk	1.411.600	1.411.600	1.411.600	1.411.600
06 Gezondheidsbescherming van zwangeren, kinderen jeugd, volwassenen en ouderen tegen gezondheidsrisico's door het ontwerpen en handhaven van wet- en regelgeving, uitvoeren van inspecties en verzorgen van keuringen.	247.700	247.700	247.700	247.700
4331 Werving Personeel	6.000	6.000	6.000	6.000
4334 Opleiding & Training	62.000	62.000	62.000	62.000
4406 Gezondheidsonderzoek	51.000	51.000	51.000	51.000
4441 Onderhoud Technische Constr.	128.700	128.700	128.700	128.700
07 Hygiëne- en gezondheidsstandaarden worden verhoogd	5.000	5.000	5.000	5.000
4323 Vertaling en vertolkingskosten	4.000	4.000	4.000	4.000
4378 Publieke Voorlichting	1.000	1.000	1.000	1.000
09 Het ontwikkelen van het nieuwe gezondheidsstelsel genaamd 'Un Korsou Salu'.	415.000	300.000	300.000	300.000
4372 Onderhoud Kantooruitrusting	60.000	45.000	45.000	45.000
4379 Advieskosten	10.000	10.000	10.000	10.000
4468 Andere Spec. Goed.&Diensten	245.000	245.000	245.000	245.000

4922 Kantoor Apparatuur	100.000	-	-	-
-------------------------	---------	---	---	---

08. Slachtfaciliteiten op orde houden

Bij de consumptie van (pluimvee) vlees mag de volksgezondheid niet in gevaar komen. Daarom dient het slachtproces van dieren onder strikt hygiënische omstandigheden plaats te vinden. De vervulling van deze omstandigheden wordt mogelijk gemaakt door de hantering van hygiëne basisvoorwaarden voor zowel de slachtfaciliteit als het personeel dat werkt in het slachthuis. Het reguliere onderhoud van de bestaande gebouwen en slachtinrichtingen vormt een belangrijk onderdeel daarvan. De investering in een pluimveeslachthuis, die voldoet aan de EU-normen, zal een belangrijke bijdrage leveren voor de veilige consumptie van pluimveevlees mits voldaan wordt aan de randvoorwaarden zoals de beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel voor de keuring, de uitvoering van de slachting en het plegen van onderhoud. Ook zal de nodige expertise worden aangewend om de wetgeving die de keuring, invoer en verkoop van pluimveevlees reguleert te ontwikkelen en in te dienen. Met behulp van adviseurs en laboratoriumonderzoek wordt de naleving van de hygiëne basisvoorwaarden geverifieerd en indien nodig aangepast.

	2022	2023	2024	2025
08 Slachtfaciliteiten op orde houden	(1.988.400)	(3.342.100)	(3.342.100)	(3.342.100)
4324 Stage. Vrijw & Vakantiejobs	3.000	3.000	3.000	3.000
4331 Werving Personeel	11.500	11.500	11.500	11.500
4337 Vervoerkosten	18.800	18.800	18.800	18.800
4352 Onderhoud gebouwen en terreinen	80.000	80.000	80.000	80.000
4377 Contributies en Lidmaatschappen	3.000	3.000	3.000	3.000
4378 Publieke Voorlichting	1.500	1.500	1.500	1.500
4379 Advieskosten	19.000	19.000	19.000	19.000
4447 Onderhoud machines. install. & app	15.000	15.000	15.000	15.000
4467 Overig Uitbesteed Werk	14.800	14.800	14.800	14.800
4468 Andere Spec. goederen & diensten	85.000	85.000	85.000	85.000
4913 Gebouwen	-	-	-	-
4924 Overige machines en andere werktuigen	-	-	-	-
5430 Andere bijdragen en goederen	(2.240.000)	(3.593.700)	(3.593.700)	(3.593.700)

10. Naleving en handhaving van de Landsverordening Natuurbeheer en- bescherming.

De regering, het Ministerie van GMN zal over het begrotingsjaar 2022 de nodige inspanningen verrichten om de Landsverordening Natuurbeheer en -bescherming waar nodig te actualiseren. Deze inspanningen zullen gericht zijn op het ondermeer vaststellen van uitvoeringsregels om de naleving en handhaving van de regels van de Landsverordening Natuurbeheer en -bescherming op een effectievere en doelmatiger wijze te laten geschieden.

In samenwerking met CARMABI en de politie wordt de handhaving van de bescherming van beschermde soorten en natuurwaarden geïntensiveerd.

Daarnaast zullen CARMABI, de kustwacht en de corporaties van vissers samenwerken om meer controle op het vissen in de 'fishing reproductive zones' uit te voeren. Illegale visvangst van beschermde en of verboden vissoorten zullen stringenter aangepakt worden.

Het vigerend fytosanitair beleid zal een revisie ondergaan en de handhavingsacties zullen gericht en intensiever (meer visitaties van de luchthaven, post en haven) ingezet zal worden op de invoer van invasieve soorten via planten en andere materialen.

	2022	2023	2024	2025
10 Naleving en handhaving van de Landsverordening Natuurbeheer en- bescherming.	822.000	822.000	822.000	822.000
4321 Inhuur van Personeel	500.000	500.000	500.000	500.000
4444 Aanleg & Onderh .Openb. groen	22.000	22.000	22.000	22.000

4447 Onderh. Mach. Install.&app.	115.000	115.000	115.000	115.000
4468 Andere Spec. Goed. & Diensten	185.000	185.000	185.000	185.000

11. Versterken van de lokale visserij

De ontwikkeling van de visserij- en landbouwsector geniet prioriteit. Het ministerie van GMN en het Ministerie van Economische Ontwikkeling (MEO) hebben in 2021 een Visserijprotocol getekend over de verdeling van taken: internationale visserij (MEO). Het jaar 2022 zal in het teken staan van nadere uitwerking en uitvoering van het Visserijprotocol en de daarbij behorende activiteiten. Het kunnen bedrijven van kleinschalige landbouw- en veeteelt activiteiten, zal binnen handbereik van de burger worden gebracht. Het beleid zal zich richten op onderzoek, ontwikkeling en uitvoeren van visserij- en landbouw educatietrajecten. De ontwikkeling van de competenties van de lokalen teneinde de lokale visserij te versterken is hierbij het doel. Hiermee wordt tevens een bijdrage geleverd aan de economie. Interministeriële samenwerking teneinde economische en educatieve te stimuleren is van essentieel belang.

Gezien de ambities is het versterken van de interne organisatie bij het ministerie van GMN noodzakelijk. Daarom is het traject voor het invullen van de kritische functies ingezet. De dialogen met de vissers veetelers en landbouwers zullen doorgaan. Een belangrijk speerpunt is de versterking van de interministeriële samenwerking met UO Domein Beheer van het ministerie VVRP voor het uitgeven van terreinen in beheer aan de UO AVB van het ministerie GMN voor het gericht stimuleren van landbouw en veeteelt op Curaçao.

	2022	2023	2024	2025
11 Versterken van de lokale visserij	15.000	15.000	15.000	15.000
4445 Aankoop Mach. Install.&app.	5.000	5.000	5.000	5.000
4468 Andere Spec. Goed.&Diensten	10.000	10.000	10.000	10.000

12. De organisatiestructuur van het ministerie is geactualiseerd

Het versterken van het ministerie wordt een van de speerpunten in het jaar 2022. De Coronacrisis heeft de kwetsbaarheid van het ministerie van GMN nog zichtbaarder gemaakt. Gezien de forse uitdagingen binnen de gezondheidssector en de daarbij behorende financiële consequenties is het van groot belang dat de organisatie(structuur) wordt geactualiseerd. Niet alleen dienen de verschillende hervormingstrajecten begeleidt te worden door capabele wetgevingsjuristen en (derde) adviseurs maar ook de uitvoerende-en handhavingsdiensten voldoende in staat te worden gesteld om hun werkzaamheden te kunnen uitoefenen. Het ministerie zal zorgdragen voor de uitvoering van het Landspakket en het monitoren van de hervormingsmaatregelen in de zorg. Daarom is het invullen van de kritische functies in de jaren 2022 en 2023 van essentieel belang.

Ook de infrastructuur binnen het ministerie dient verbeterd te worden om de dienstverlening naar de samenleving te verbeteren. Het ministerie zet in op een substantiële verbetering van de informatievoorziening naar de burger toe. Daartoe behoort ook een effectievere en efficiëntere afhandeling van klachten. Het ministerie wendt doelbewust de inzet van ICT-middelen aan om de drempel voor de burger te verlagen. Het wagenpark wordt op orde gehouden, de verbouwing wordt voltooid, het businessplan wordt herzien en de P&C-producten worden tijdig opgeleverd.

De regering heeft bepaald dat de zorg gerelateerde diensten zoveel als mogelijk geoptimaliseerd en geconcentreerd dienen te worden in het 'Health and Care gebied' te Colon. In dat kader zullen de uitvoeringsorganisatie GG&Z (momenteel gevestigd in Zakito) en de afdeling van Jeugdgezondheidszorg (momenteel gevestigd in Brievengat) verhuizen naar het GMN-departement in Colon en het oude poli. Deze twee locaties zullen derhalve de nodige verbouwingen dienen te ondergaan. Begin 2021 zijn de voorbereidende werkzaamheden voor de verbouwing van start gegaan. Door de lockdown als gevolg van de Coronacrisis zijn de voorbereidende werkzaamheden tijdelijk onderbroken. Inmiddels zijn deze weer hervat en het ligt in de planning om in het jaar 2022 aan te vangen met de noodzakelijke verbouwingswerkzaamheden.

	2022	2023	2024	2025
12 De organisatiestructuur van het ministerie is geactualiseerd	8.295.900	7.990.592	8.040.284	8.040.284
4321 Inhuur van Personeel	901.000	901.000	901.000	901.000
4323 Kosten Vertaling&Vertolking	500	500	500	500
4324 Stag, Vrijw. & Vakantiejobs	17.400	17.400	17.400	17.400
4331 Werving Personeel	4.000	4.000	4.000	4.000
4334 Opleiding & Traning	71.900	71.900	71.900	71.900
4335 Kleding & Uitrusting	27.500	27.500	27.500	27.500
4336 Maaltijden	11.900	11.900	11.900	11.900
4337 Vervoer	171.600	171.600	171.600	171.600
4338 Vergaderkosten&Presentiegeld	83.400	83.400	83.400	83.400
4339 Representatie&Voorlichting	53.700	53.700	53.700	53.700
4341 Vervoer, Reis&Verblijfkosten	66.800	66.800	66.800	66.800
4351 Huur Gebouwen & Terreinen	348.000	348.000	348.000	348.000
4352 Onderhoud Gebouwen&Terreinen	222.500	222.500	222.500	222.500
4353 Verz. & Belast. Huisvesting	123.000	123.000	123.000	123.000
4354 Verbruik Nutsvoorzieningen	992.000	992.000	992.000	992.000
4355 Huur Duurzame Roerende Goed.	13.000	13.000	13.000	13.000
4356 Onderhoud Duurz.Roer. Goed.	68.700	68.700	68.700	68.700
4357 Overig Huisvesting	68.900	68.900	68.900	68.900
4371 Huur & Lease Kantooruitrust.	187.700	187.700	187.700	187.700
4372 Onderhoud Kantooruitrusting	355.800	355.800	355.800	355.800
4373 Kleine Inventarisgoederen	149.500	149.500	149.500	149.500
4374 Telefoon & Faxkosten	403.700	403.700	403.700	403.700
4375 Porto & Vrachtkosten	53.700	53.700	53.700	53.700
4376 Abonnementen & Lektuur	14.300	14.300	14.300	14.300
4378 Publieke Voorlichting	53.700	53.700	53.700	53.700
4379 Advieskosten	85.600	85.600	85.600	85.600
4422 Onderhoud Voertuigen	147.300	147.300	147.300	147.300
4423 Verbruik Benzine & Olie	65.100	65.100	65.100	65.100
4424 Verzek.&Belast.Openb.vervoer	77.500	77.500	77.500	77.500
4426 Overig Openbaar Vervoer	1.000	1.000	1.000	1.000
4445 Aankoop Mach. Install.&app.	5.000	5.000	5.000	5.000
4446 Huur Mach. Install.&appar.	9.000	9.000	9.000	9.000
4447 Onderh. Mach. Install.&app.	7.000	7.000	7.000	7.000
4448 Onderhoud andere Duurz. Act.	25.000	25.000	25.000	25.000
4467 Overig Uitbesteed Werk	240.000	240.000	240.000	240.000
4511 Normale Afschrijvingen	2.814.200	2.863.892	2.913.584	2.913.584
4913 Gebouwen	-	-	-	-
4914 Andere Bouwstructuren	-	-	-	-
4921 Kantoor Inrichting	120.000	-	-	-
4922 Kantoor Apparatuur	235.000	-	-	-
4923 Transportmiddelen	-	-	-	-
4924 Machines&andere Werktuigen	-	-	-	-
4932 Immateriële Vaste Activa	-	-	-	-

Ministerie van Financiën

Visie

In het jaar 2025 is het ministerie van Financiën een organisatie die financiële integriteit in de maatschappij bevordert en zich inzet voor een geïntegreerd, effectief, evenwichtig en verantwoord financieel, fiscaal en monetair beleid.

Missie

Het bevorderen van een doeltreffend en evenwichtig financieel-, fiscaal-, douane- en FIU-beleid. Het bevorderen van een verantwoorde, doelmatige en rechtmatige verwerving en besteding van de overheidsmiddelen en het bewaken van de budgettaire aangelegenheden.

Functie / Kostenplaats	
01 - Bestuursorganen	
190100 - Minister van Financiën	Bestuur verantwoordelijk voor de financiële, fiscale, douane en monetaire aangelegenheden
90 - Algemeen beheer Financiën	
199000 - Kabinet minister FIN	Ondersteuning en facilitering van de bestuursfunctie
199001 - Secretaris- generaal FIN	Eindverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering
199002 - Ministeriële staf	Ondersteuning en facilitering van de bestuursfunctie
199004 - Beleidsorganisatie FIN	Zorgdragen voor ontwikkelen en evalueren van financieel beleid
199006 - Sector Fin. Bel. Begrot.zaken	Zorgdragen voor bewaking budgettaire aangelegenheden Zorgdragen voor beheersing en controle besteding overheidsmiddelen
199007 - Stichting OAB	Zorgdragen voor beheersing en controle besteding overheidsmiddelen
91 - Belastingen	
199100 - Douane	Toezicht op de invoer, uitvoer en doorvoer van goederen en de binnenlandse vervaardiging, opslag en uitslag van accijnsgoederen Toezicht op de naleving van de wetgeving op economisch-, gezondheids-, milieu- en veiligheidsterrein alsook economische ordening en financiële integriteit Heffing, controle, inning en opsporing van de verschillende rechten bij invoer zoals, invoerrechten, accijnzen en omzetbelasting Opsporing van de in-, uit- en doorvoer van verboden goederen en controle op goederen die aan bijzondere voorschriften moeten voldoen, zoals verdovende middelen, geneesmiddelen, beschermde dier- en plantensoorten
199102 - Sector Fiscale Zaken	Ontwikkelen van fiscaal beleid (nationaal en internationaal), wetgeving en toezicht Effectieve en doelmatige uitvoering van de fiscale en douane aangelegenheden
199104 - Stichting BAB	Verrichten van onderzoeken op de naleving van de belastingwetgeving (belastinggedrag/compliance) Verrichten van opsporingsonderzoeken bij geconstateerde belastingfraude
199105 - Nieuwe Belastingorg. Curaçao	Optimaliseren van belasting en niet-belasting compliance Toepassen van efficiënte en effectieve inningsbeleid van belastingen en niet belastingen (sociale premies en retributies) Toepassen van doeltreffend controle op ontwijken en ontduiken van belasting
199106 - NBC Inspectie der Belastingen	
199107 - NBC Landsontvanger	
93 - Geldleningen	
199300 - Geldleningen	Het instellen van de financiële kader ter voorziening in de financieringsbehoefte en te verrichten rentelasten en aflossingen op leningen.
95 - Algemene Uitgaven en Inkomsten	
199500 - Niet in te delen uitg./ink.	Het instellen van begrotingsruimte ter zake niet in te delen algemene uitgaven en inkomsten; stelposten personeel en vacatures, en materieel, subsidies (efficiencyvoordelen)

199501 - Onvoorziene uitgaven	Het instellen van begrotingsruimte ter dekking van onvoorziene uitgaven overheidsbreed
199502 - Noodfonds COVID-19	Het ondersteunen van bedrijven met een omzetsdaling-gerelateerde tegemoetkoming in de loonkosten ter behoud van de werkgelegenheid (NOW-regeling) Het ondersteunen van zelfstandige ondernemers/ZZP met een tijdelijke bijstand voor levensonderhoud (Noodvoorziening Zelfstandigen)
98 - Ov. Financ.Alg. Dekkingsmidd.	
199800 - Meldpunt Ongebruik. Transact.	Het bevorderen van de financiële integriteit door het produceren van intelligence informatie voor de bestrijding, de opsporing en de preventie van het witwassen van geld, de financiering van terrorisme (Analyse) en het uitoefenen van toezicht op de niet-financiële instellingen die vallen onder de LvMOT en de LID (Toezicht)
199802 - Ov. uitgaven Financ./dekk.mid.	Het toetsen van beleid aan de Corporate Governance Code

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

	2022	2023	2024	2025
Gewone Dienst	222.597.600	216.436.216	220.027.432	224.975.700
01 - Bestuursorganen	1.412.000	1.412.704	1.413.408	1.413.408
90 - Algemeen beheer Financiën	42.265.400	41.529.310	41.793.220	42.327.488
91 - Belastingen	77.859.800	72.757.582	72.798.964	72.798.964
93 - Geldleningen	63.500.000	63.500.000	63.500.000	63.500.000
95 - Algemene Uitgaven en Inkomsten	29.666.900	29.341.012	32.624.124	37.038.124
98 - Ov. Financ.Alg. Dekkingsmidd.	7.893.500	7.895.608	7.897.716	7.897.716
Kapitaaldienst	916.978.500	124.408.021	127.222.859	267.092.887
01 - Bestuursorganen	-	-	-	-
90 - Algemeen beheer Financiën	10.200.000	6.700.000	3.700.000	3.700.000
91 - Belastingen	3.162.700	2.139.700	2.139.700	2.139.700
93 - Geldleningen	846.181.800	26.075.133	26.075.133	166.075.133
95 - Algemene Uitgaven en Inkomsten	55.949.000	88.093.188	93.908.026	93.778.054
98 - Ov. Financ.Alg. Dekkingsmidd.	1.485.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

	2022	2023	2024	2025
01 - Bestuursorganen	1.412.000	1.412.704	1.413.408	1.413.408
Gewone Dienst	1.412.000	1.412.704	1.413.408	1.413.408
Apparaatskosten	369.100	369.804	370.508	370.508
Programmakosten	1.042.900	1.042.900	1.042.900	1.042.900
Kapitaaldienst	-	-	-	-
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
90 - Algemeen beheer Financiën	52.465.400	48.229.310	45.493.220	46.027.488
Gewone Dienst	42.265.400	41.529.310	41.793.220	42.327.488
Apparaatskosten	26.905.600	27.169.510	27.433.420	27.967.688
Programmakosten	15.359.800	14.359.800	14.359.800	14.359.800
Kapitaaldienst	10.200.000	6.700.000	3.700.000	3.700.000
Apparaatskosten	10.200.000	6.700.000	3.700.000	3.700.000
Programmakosten	-	-	-	-
91 - Belastingen	81.022.500	74.897.282	74.938.664	74.938.664
Gewone Dienst	77.859.800	72.757.582	72.798.964	72.798.964
Apparaatskosten	52.375.100	52.272.882	52.314.264	52.314.264
Programmakosten	25.484.700	20.484.700	20.484.700	20.484.700
Kapitaaldienst	3.162.700	2.139.700	2.139.700	2.139.700
Apparaatskosten	3.112.700	2.139.700	2.139.700	2.139.700
Programmakosten	50.000	-	-	-
93 - Geldleningen	909.681.800	89.575.133	89.575.133	229.575.133
Gewone Dienst	63.500.000	63.500.000	63.500.000	63.500.000
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	63.500.000	63.500.000	63.500.000	63.500.000
Kapitaaldienst	846.181.800	26.075.133	26.075.133	166.075.133
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	846.181.800	26.075.133	26.075.133	166.075.133

95 - Algemene Uitgaven en Inkomsten	85.615.900	117.434.200	126.532.150	130.816.178
Gewone Dienst	29.666.900	29.341.012	32.624.124	37.038.124
Apparaatskosten	5.600	5.712	5.824	5.824
Programmakosten	29.661.300	29.335.300	32.618.300	37.032.300
Kapitaaldienst	55.949.000	88.093.188	93.908.026	93.778.054
Apparaatskosten	45.949.000	78.093.188	83.908.026	83.778.054
Programmakosten	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
98 - Ov. Financ.Alg. Dekkingsmidd.	9.378.500	9.295.608	9.297.716	9.297.716
Gewone Dienst	7.893.500	7.895.608	7.897.716	7.897.716
Apparaatskosten	4.169.800	4.171.908	4.174.016	4.174.016
Programmakosten	3.723.700	3.723.700	3.723.700	3.723.700
Kapitaaldienst	1.485.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
Apparaatskosten	85.000	-	-	-
Programmakosten	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000

Ministeriële Impacts

Het ministerie van Financiën heeft de volgende impacts:

	2022	2023	2024	2025
0605 Investeringsklimaat wordt aantrekkelijk	2.024.600	2.024.600	2.024.600	2.024.600
1301 Een evenwichtige en verantwoorde begroting	37.607.100	31.557.100	31.557.100	31.557.100
1302 Financieel beheer wordt verbeterd	2.108.900	2.108.900	2.108.900	2.108.900
1303 Bescherming tegen grensoverschrijdende illegaliteit is optimaal	313.000	313.000	313.000	313.000
1306 Overheidsfinancien zijn efficiënt	143.171.900	170.922.704	174.045.758	174.450.054
1404 De overheid dekt haar toekomstige verplichtingen en boven-ministeriele uitgaven	954.350.600	133.917.933	137.200.933	281.614.933
Totaal	1.139.576.100	348.844.237	355.250.291	500.068.587

Samenhang met het overheidsbeleid

0605 Investeringsklimaat wordt aantrekkelijk

6 Duurzame economische groei

08 Lokale en internationale investeerders maken gebruik van het fiscaal beleid van Curaçao

Fiscale faciliteiten zijn voorwaardenscheppend voor duurzame economische ontwikkeling. Middels fiscale faciliteiten worden de dienstverlening en handel tussen de internationale markten en de lokale markt verkleind. Naast het aspect van de Internationale Financiële Sector, wordt door de vergemakkelijkte toegang tot internationale markten ook de lokale economie in het algemeen bevorderd. Het naleven van de internationale normen heeft ook een positief effect op het aanzien van Curaçao als aantrekkelijke jurisdictie.

8 Decent work and Economic Growth

FIN-EO

De verschillende organisatieonderdelen van de ministeries zullen in werkgroepen samenwerken in het kader van aanbevelingen voor nieuw beleid en implementatie van internationale normen.

10 Klanten kennen en gebruiken de aangifte en betalingssystemen.

Door kennis te hebben van de gestandaardiseerde en geautomatiseerde aangifte en betalingssystemen, gebruikt de klant de genoemde systemen efficiënter. Dit leidt tot een snellere afhandeling van aangiften met minder vertraging door fouten. Hierdoor nemen de af te handelen aangiften toe per tijdsnorm, met als gevolg een duurzame economische groei.

8 Decent work and Economic Growth

FIN

De verschillende onderdelen binnen het ministerie stemmen de interne werkprocessen af gericht op de door de klanten te gebruiken systemen.

11 Contacten op douanegebied worden onderhouden en uitgebreid.

8 Decent work and Economic Growth

De douane onderhoudt en breidt de contacten uit waardoor meer samenwerking op douanegebied mogelijk is. Door deze samenwerking en de resultaten die deze oplevert, vergroot het beeld van Curaçao in het buitenland in positieve zin. Dit heeft als resultaat een vergroot vertrouwen van externen.

FIN

12 Preferentiële landen krijgen de tarieven voor vrije toegang aan de markt aangeboden voor importproducten.

Door het op orde hebben van wetgeving weten andere landen waaraan ze zich op economisch en financieel gebied dienen te houden bij het handel drijven met Curaçao. Dit versnelt het zakendoen, wat voor investeerders een pre is.

8 Decent work and Economic Growth

FIN-EO

13 Geformaliseerd fiscaal beleid (nationaal en internationaal). wetgeving en toezicht.

Het fiscaal beleid geformaliseerd in wetgeving en het toezichtregime maakt duidelijk binnen welk kader fiscale faciliteiten aangeboden worden ter stimulering van de economie. Dat duidelijke verschaft kader maakt het investeringsklimaat aantrekkelijk voor investeerders.

8 Decent work and Economic Growth

FIN

De verschillende belastingonderdelen wisselen informatie uit ter oplossing van de geïdentificeerde knelpunten.

0605 Investeringsklimaat wordt aantrekkelijk	2022	2023	2024	2025
08 Lokale en internationale investeerders maken gebruik van het fiscaal beleid van Curaçao	153.000	153.000	153.000	153.000
4210 Salarissen. Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	50.000	50.000	50.000	50.000
4370 Kantorexploitatie	103.000	103.000	103.000	103.000
4680 Overheidsinstellingen	-	-	-	-
10 Klanten kennen en gebruiken de aangifte en betalingssystemen	-	-	-	-
4460 Andere Goederen en Diensten	-	-	-	-
11 Contacten op douanegebied worden onderhouden en uitgebreid	10.000	10.000	10.000	10.000
4330 Eigen Personeel	10.000	10.000	10.000	10.000
12 Preferentiële landen krijgen de tarieven voor vrije toegang op de markt aangeboden voor importproducten	25.000	25.000	25.000	25.000
4210 Salarissen. Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	25.000	25.000	25.000	25.000
13 Geformaliseerd fiscaal beleid (nationaal en internationaal). wetgeving en toezicht	1.836.600	1.836.600	1.836.600	1.836.600
4210 Salarissen. Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	433.100	433.100	433.100	433.100
4350 Huisvesting	728.400	728.400	728.400	728.400
4370 Kantorexploitatie	150.100	150.100	150.100	150.100
4460 Andere Goederen en Diensten	525.000	525.000	525.000	525.000
Apparaatskosten	14.921.396	14.529.920	14.559.405	14.612.831
Totaal Outcome	16.945.996	16.554.520	16.584.005	16.637.431

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Aandacht wordt besteed aan het ontwikkelen en formaliseren van een geoptimaliseerd en concurrerend fiscaal beleid (nationaal en internationaal), wetgeving en toezicht met als doel dat deze ondersteunend is in het bevorderen van het investeringsklimaat voor zowel ingezetenen als niet-ingezetenen. Op internationaal terrein heeft de regering prioriteit gegeven aan Curaçao zich te ontplooiën, door het opzoeken van nieuwe internationale markten en het verkleinen van de barrières tussen deze markten en de lokale markt. Naast het aspect van de Internationale Financiële Sector, dient vergemakkelijkte toegang tot internationale markten ook de lokale economie in het algemeen te bevorderen. Gezien de kleinschaligheid van de economie van Curaçao is het land sterk afhankelijk van het buitenland. Dit brengt met zich mee dat er een voldoende mate van samenwerking dient te zijn met buitenlandse instellingen op zowel economisch als justitieel gebied. Hiertoe worden spelregels in de vorm van wetten vastgesteld en uitgevoerd en normen vanuit deelname/lidmaatschap aan internationale organisaties. Zodoende is het vertrouwen van externen in Curaçao vergroot en dit draagt positief toe tot een toename in investeringen. Het naleven van de internationale normen heeft ook een positief effect op het aanzien van Curaçao als een compliant jurisdictie. Fiscale faciliteiten zijn voorwaardenscheppend voor duurzame economische ontwikkeling.

Door kennis te hebben van de gestandaardiseerde en geautomatiseerde aangifte en betalingssystemen bij onder andere de Douane, gebruikt de klant de genoemde systemen efficiënter. Dit leidt tot een snellere afhandeling van aangiftes, met minder vertraging door fouten. Hierdoor nemen de af te handelen aangiftes toe per tijdsnorm, met als gevolg een duurzame economische groei.

De ministeriële verantwoordelijkheid voor de uitvoering kan worden beschreven aan de hand van drie kenmerken van het werk:

De input van mensen, middelen en doelstellingen.

Het (geautomatiseerd) proces, het handelen van het organisatieonderdeel, de output- prestaties.

Met het vernieuwen en versterken van de controleprocessen bij de Douane, het investeren in een container targeting systeem en het opleiden van de douanemedewerkers is het mogelijk efficiënter te reageren op de aangiften en betalingen van klanten.

De aangifte- en betalingssystemen zijn gestandaardiseerd, geautomatiseerd en gebruikersvriendelijk, waardoor de processen sneller verlopen. Het resultaat is dat een groter aantal aangiften behandeld kunnen worden binnen een bepaalde tijdsnorm. Het risico van de automatisering is wel dat bij het wegvallen van de systemen totale stopzetting of chaos kan ontstaan.

Op belastingterrein zal in de komende periode de focus gelegd worden op de verbetering van de randvoorwaarden voor het aantrekkelijk maken van het investeringsklimaat voor zowel ingezetenen als niet-ingezetenen. Naast het aantrekkelijker maken van de jurisdictie van Curaçao voor internationale spelers, is de focus ook op het fiscaal aantrekkelijk maken van lokaal ondernemerschap. Voor 2022 is de planning om het proces inzake de digitalisering van de uitwisseling van winstbelastingrulings en EOIR-traject af te ronden.

Voortbouwend op de in november 2019 afgeronde peer review in casu verhoging van de rating van onze jurisdictie van 'partially compliant' naar 'largely compliant' inzake informatieverzoeken, is er blijvend speciale aandacht voor de implementatie van de aanbevelingen ter naleving van de internationale normen (zoals ontwikkeling en aanpassing van wetgeving) en het behoud van de reeds doorgevoerde procesverbeteringen. Ter voldoening van de aangegeven 'verplichtingen' ter zake behoort thans ook de digitalisatie van bepaalde processen ter uitwisseling van informatie conform de internationale standaarden of veiligheidseisen. Immers, digitalisering is van essentieel belang om dan met de beperkte beschikbare personele bezetting te kunnen (blijven) voldoen aan de normen. Hiertoe behoren de informatie-uitwisseling inzake de landenrapportage, rulings, automatische uitwisseling van gegevens en informatieverzoeken. Dit laatste punt zal naar verwachting per 2021 nagenoeg volledig geïmplementeerd zijn welke het behoud en/of te zijner tijd de eventuele verhoging van eerdergenoemde rating ten goede zal komen. Voor wat betreft het proces van de uitwisseling van rulings wordt ook verwacht dat de digitalisatie hiervan per 2022 geïmplementeerd zal zijn. Aandacht zal hierdoor verschoven worden naar verdere optimalisatie van deze processen gebruikmakende van de afgesloten beheer- en onderhoudscontracten.

Voor wat betreft de uitvoering en toezicht op fiscaal beleid zal in het jaar 2022 de aandacht gericht zijn op de volgende punten:

Het elimineren van knelpunten waardoor de uitvoering van het fiscaal beleid (nationaal en internationaal), belastingwetgeving en het toezicht kwalitatief kan worden verbeterd.

Verder wordt voortgezet de automatische uitwisseling van informatie op basis van de reeds ingevoerde Common Reporting Standards (CRS). Deze gebeurt in het kader van de Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) agenda van de G20 in samenwerking met de OESO. De BEPS-agenda heeft verder nog een viertal minimum standaarden waaraan voldaan dient te worden op termijn. In het kader van deze minimum standaarden is reeds in 2017 overeengekomen om tevens op automatische basis, landenrapporten uit te wisselen aangaande multinationale bedrijven die opereren binnen de aangesloten landen. Het vormgeven van de uitwisseling van informatie in het kader van de landenrapporten vindt voortgang in 2022. In dit kader wordt naar verwachting per 2022 uitvoering gegeven aan het werken via gedigitaliseerde processen. Digitalisatie van voornoemde processen is essentieel voor deze internationaal aangegeven verplichtingen om

zodoende tijdig, veilig en zo efficiënt mogelijk (belasting)informatie uit te kunnen wisselen aan de hand van internationaal aangegane verplichtingen.

Omwille van een geëigende implementatie van de bovengenoemde richtlijnen van de OESO, is een actieve participatie in het Inclusieve Framework ten aanzien van de BEPS van essentieel belang. In dit kader wordt verder vormgegeven aan de samenwerking met Nederland binnen het Inclusieve Framework om de implementatie van de richtlijnen van de OESO passend te maken.

De voorgaande acties zijn van groot belang gezien de verregaande regulering van de internationale belastingverhoudingen. Deze normen en regels hebben immers invloed op de concurrentiepositie van Curaçao, waarbij in ogenschouw wordt genomen dat de economische substantie die opgebouwd wordt verder geaccentueerd zal worden. In het bijzonder in het Nieuw Fiscaal Raamwerk (NFR) daterende uit 2001 heeft Curaçao reeds ervoor gekozen om deze lijn te volgen. De verdere invulling van dit NFR dient onlosmakelijk verbonden te zijn met de OESO-richtlijnen, die via de BEPS-agenda ingevoerd zullen worden. De BEPS-agenda zal verder in de komende jaren vorm krijgen waarbij binnen een afzienbare termijn op mondiaal niveau regelgeving zal worden geïmplementeerd waarbij rekening wordt gehouden met de digitale economie en de allocatie van winsten van multinationals naar landen waar ze niet per se een fysieke aanwezigheid kennen, maar wel hun producten/diensten afzetten (Pillar 1). Tevens zullen binnenkort binnen de OESO afspraken worden gemaakt om te komen tot een wereldwijd geldende minimum winstbelastingtarief. Dit tarief zal dan van toepassing zijn op inkomsten die binnenlands belastingplichtigen uit het buitenland genieten waar het tegen een lager tarief belast is geweest dan het wereldwijd geldende minimum winstbelastingtarief (Pillar 2). Op basis van de commitment die Curaçao in 2016 heeft afgegeven dient Curaçao deze ontwikkelingen nauwlettend te volgen en daar waar noodzakelijk nationale wetgeving aan te passen.

Een tweede element van groot belang voor de concurrentiepositie van Curaçao, zijn de belastingverdragen die reeds gesloten zijn en nog dienen te worden gesloten. In het bijzonder in het licht van de reeds genoemde verdere regulering van de internationale belastingrelaties, blijft er steeds minder ruimte over voor eenzijdige regelingen. Deze verdragen dragen bij aan de invulling van deze relaties, zodat de belangen van beide verdragsluitende landen een rol spelen bij de vormgeving van deze relaties.

Maatwerk heeft dan ook hoge prioriteit bij het sluiten van deze belastingverdragen, om zo de meest kansrijke economische activiteiten te benutten en te stimuleren. Zo wordt mee gewaarborgd dat deze verdragen niet worden aangemerkt als het kunstmatig verlagen van de belastingdruk ten aanzien van multinationale ondernemingen. Naast maatwerk dient ook verder vorm gegeven te worden aan de aansluiting in de regio waarbij verdragen zoals die met Cuba een begin zijn van deze regionale profilering. In de komende jaren zal de regio, Latijns-Amerika tevens als prioriteit ingevoegd worden.

Ter versterking van de lokale fiscale faciliteiten zal de nodige aandacht besteed worden aan de verdere ontwikkeling van fiscale producten die aantrekkelijk zijn voor grote internationale investeerders. Een voorbeeld hiervan zijn de ingevoerde aanpassingen in de winstbelasting welke belangrijke instrumenten zijn voor zowel lokale als internationale bedrijven om zich te richten op de buitenlandse markt met behulp van aantrekkelijke winstbelastingtarieven. In dit kader zullen de aanpassingen die binnen de BEPS inzake de Pillar 1 en Pillar 2 in 2022 de nodige aandacht vergen. Bedoeling is om daar waar nodig de fiscale wetgeving aan te passen om rekening te houden met met de ontwikkelingen van de digitale economie. Naast deze internationale ontwikkelingen zal in de komende periode ook prioriteit worden gegeven aan de implementatie van fiscale incentives ter stimulering van lokaal ondernemerschap. Het stimuleren van ondernemerschap is tevens een instrument om een grotere koopkracht te bevorderen.

Externe factoren

Bij de uitvoering van de fiscale taken moet rekening gehouden worden met de volgende omgevingsfactoren.

De integratie van de taken en bevoegdheden van de verschillende belastingorganisatieonderdelen in een nieuwe (digitale) samenwerkingsstructuur. Attentiepunt hierbij is ook de mogelijke impact op de organisatieonderdelen (personeelsverloop) bij de uitvoering van de VVU-regeling.

De diverse ontwikkelingen in de maatschappij die medebepalend zijn voor de uitgangspunten van het overheidsbeleid, de inhoud van wetgeving, bevoegdheden en prioritering in de toekenning van (financiële) middelen.

Verzoek van het bedrijfsleven om vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen.

De precare financiële situatie van de overheid heeft tot gevolg dat het beschikbare budget beperkt is waardoor prioriteiten moeten worden gesteld en intenties in voorkomende gevallen gefaseerd kunnen worden uitgevoerd.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
08 Lokale en internationale investeerders maken gebruik van het fiscaal beleid van Curaçao	Verslag met conclusies evaluatie/beoordeling wetgevingsvoorstellen. Notulen extern fiscaal technisch overleg
	Bevindingen uit toepassing wetgeving; inventarisatie knelpunten uit gehouden fiscaal technisch overleg/werkoverleg (1 intern fiscaal technisch overleg/werkoverleg per maand)
	Notulen overlegstructuren. Actiepunten-overzicht
	Geautomatiseerde werkprocessen
	Verlaging doorlooptijden
	Uitbreiding van de lijst van belastingverdragen
	Aantal nieuwe fiscale producten in de lokale wetgeving gericht op zowel de buitenlandse markt als de binnenlandse markt
	Behoud of verbetering van doorlooptijden zoals in het laatste rapport van de OESO naar aanleiding van de Supplemental Peer Review in 2019
	Positieve input peers
	Aantal tijdige en correcte uitwisselingen
	Aantal geconcipeerde en beoordeelde wetsproducten
	Aantal gepubliceerde wetsproducten
'10 Klanten kennen en gebruiken de aangifte en betalingssystemen	Aantal foutieve aangiftes < norm
'11 Contacten op douanegebied worden onderhouden en uitgebreid	Toename contacten
'12 Preferentiële landen krijgen de tarieven voor vrije toegang aan de markt aangeboden voor importproducten	Toename investeringen
'13 Geformaliseerd fiscaal beleid (nationaal en internationaal). wetgeving en toezicht	Opgeloste gesignaleerde knelpunten

1301 Een evenwichtige en verantwoorde begroting

13 Vergroot vertrouwen van de bevolking in de overheid

01 De ministeries en staatsorganen stellen een evenwichtige begroting op. conform budgettaire kaders
Budgettaire kaders (uitgaven en opbrengsten) worden aangereikt ten behoeve van een evenwichtige begroting. Indien de ministeries en staatsorganen zich daaraan houden is er een grotere kans op een evenwichtige begroting voor Curaçao.

17 Partnerships for the Goals

FIN-AZ-BPD-EO-VVRP-JUS-OWCS-SOAW-GMN-SO

De verschillende ministeries wisselen informatie uit met het ministerie van Financiën.

1301 Een evenwichtige en verantwoorde begroting

02 De ministeries en staatsorganen voeren de goedgekeurde begroting uit conform de financiële en wettelijke kaders.

De goedgekeurde begroting blijft in evenwicht indien de uitgaven binnen de budgettaire kaders plaatsvinden en geraamde opbrengsten behaald worden.

17 Partnerships for the Goals

FIN-AZ-BPD-EO-VVRP-JUS-OWCS-SOAW-GMN-SO

De verschillende ministeries wisselen informatie uit met het ministerie van Financiën.

03 De ministeries en staatsorganen verantwoorden zich aan het einde van de begrotingscyclus.

Bij het afronden van de begrotingscyclus met de verantwoording over de aanwending van de middelen en beleid wordt het zichtbaar of de uitgevoerde begroting conform de richtlijnen te verantwoorden is.

17 Partnerships for the Goals

FIN-AZ-BPD-EO-VVRP-JUS-OWCS-SOAW-GMN-SO

De verschillende ministeries wisselen informatie uit met het ministerie van Financiën.

04 Overheidsvennootschappen dragen dividend af aan de overheid conform het dividendbeleid.

Af te dragen dividend worden juist en volledig vastgesteld conform het beleid per vennootschap. De dividenden vormen onderdeel van de begrotingsinkomsten en dragen bij tot een evenwichtige begroting.

17 Partnerships for the Goals

FIN-EO-GMN-VVRP

De verschillende ministeries wisselen informatie uit met het ministerie van Financiën.

05 Verhoogde tax compliance (Ontvangen aangiften zijn volledig en juist) en belastingontduiking gebeurd niet.

Een optimale organisatie, waarin de werkprocessen van de individuele organisatieonderdelen (Belasting en Douane) op elkaar zijn afgestemd en de relevante informatie toegankelijk is voor de klant, leidt tot een efficiënter gebruik van de systemen met als gevolg volledige en juiste aangiften. De te corrigeren aangiften nemen af, waardoor de inkomsten toenemen ten behoeve van de begroting.

17 Partnerships for the Goals

FIN

De verschillende organisatieonderdelen van de ministeries wisselen informatie uit in werkgroepen, digitaal en middels presentaties.

06 De inkomsten geïnd door de Douane nemen toe, terwijl de kosten een afnemende trend vertonen.

Bij het toenemen van de inkomsten, bij gelijkblijvende of dalende kosten is het resultaat een groter saldo aan inkomsten voor de begroting.

17 Partnerships for the Goals

FIN

Verschillende onderdelen binnen de Douane werken efficiënter en effectiever.

22 De inkomsten geïnd door de Ontvanger nemen toe.

Rekening houdend met een kosten-baten analyse worden de opgedragen vorderingen geïnd met zo min mogelijke verliezen. Bevordering van het betalingsgedrag tegen zo min mogelijke verliezen betekent per saldo meer inkomsten en lagere uitgaven op de begroting.

17 Partnerships for the Goals

FIN

De verschillende onderdelen binnen de belastingorganisatie wisselen informatie uit met elkaar

24 Optimalisering van de belastingorganisatie

Met een optimale belastingorganisatie, waarin de werkprocessen op elkaar zijn afgestemd zullen de belastingopbrengsten op een effectieve en efficiënte wijze opgebracht worden. Dit vergroot de kans op realisatie van de geraamde opbrengsten en dus een evenwichtige begroting.

17 Partnerships for the Goals

FIN

De verschillende onderdelen binnen de belastingorganisatie wisselen informatie uit met elkaar.

25 De ministeries maken gebruik van externe ondersteuning ter beheersing van de kosten.

Bij gebrek aan capaciteit wordt externe ondersteuning ingehuurd ten behoeve van een efficiënte en effectieve uitvoering binnen de kaders van de begroting.

17 Partnerships for the Goals

FIN-AZ-BPD-EO-VVRP-JUS-OWCS-SOAW-GMN-SO

De verschillende ministeries wisselen informatie uit met het ministerie van Financiën.

26 Het publiek volgt de regels bij de Douane.

Wanneer het publiek bekend is met de regels en deze toepast wordt efficiënter gebruik gemaakt van de aangifte en betaalsystemen met minder fouten en vertraging. Dit draagt bij tot hogere opbrengsten tegen lagere kosten, wat ten goede komt van de begroting.

17 Partnerships for the Goals

FIN

Verschillende onderdelen binnen de Douane werken efficiënter en effectiever.

27 De belastingorganisatie maakt gebruik van een actueel en schoon belastingbestand.

Bij het hanteren van een actueel en schoon belastingbestand wordt het realiteitsgehalte van de geraamde belastingopbrengsten vergroot. Dit komt ten goede van een evenwichtige begroting.

17 Partnerships for the Goals

FIN

De verschillende onderdelen binnen de belastingorganisatie wisselen informatie uit met elkaar via werkoverleggen en rapportages.

1301 Een evenwichtige en verantwoorde begroting

28 Structureel hogere belasting- en premieopbrengsten zonder de lastendruk voor burgers en bedrijven te verhogen (afdracht/restitutie/minder bezwaarschriften).

Door de kwaliteit van de aanslagregeling te verhogen is er meer kans op structureel hogere belasting- en premieopbrengsten. Het laag houden van de lastendruk bevordert een evenwichtige begroting vanwege meer opbrengsten tegen lagere kosten.

17 Partnerships for the Goals

FIN-EO

De belastingorganisaties, het ministerie van EO wisselen informatie uit en stemmen af middels werkoverleggen en verkregen feedback van de sector.

29 Een effectieve en op dienstverlening aan burgers en bedrijven gerichte belastingorganisatie.

Met een effectieve en dienstverlenende belastingorganisatie zijn de werkprocessen zodanig ingericht dat opbrengsten behaald worden op een efficiënte wijze. Hogere opbrengsten tegen lagere kosten bevorderen een evenwichtige begroting.

17 Partnerships for the Goals

FIN

De belastingorganisaties stemmen hun interne werkprocessen af en wisselen informatie uit middels werkoverleg.

1301 Een evenwichtige en verantwoorde begroting	2022	2023	2024	2025
01 De ministeries en staatsorganen stellen een evenwichtige begroting op conform budgettaire kaders	5.234	5.234	5.234	5.234
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie	5.234	5.234	5.234	5.234
02 De ministeries en staatsorganen voeren de goedgekeurde begroting uit binnen het financiële en wettelijke kader	30.233	5.233	5.233	5.233
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie ca.	5.233	5.233	5.233	5.233
4460 Andere Goederen & Diensten	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	25.000	-	-	-
03 De ministeries en staatsorganen verantwoorden zich aan het einde van de begrotingscyclus	8.936.533	7.936.533	7.936.533	7.936.533
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	-	-	-	-
4370 Kantoorexplotatie	5.233	5.233	5.233	5.233
	8.931.300			
4460 Andere Goederen en Diensten		7.931.300	7.931.300	7.931.300
04 Overheidsvennootschappen dragen dividend af aan de overheid conform het dividendbeleid	15.000	15.000	15.000	15.000
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	15.000	15.000	15.000	15.000
4920 Machines & Equipment	-	-	-	-
05 Verhoogde tax compliance (Ontvangen aangiften zijn volledig en juist) en geen ontduikenbelasting	20.351.800	15.151.800	15.151.800	15.151.800
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	65.000	65.000	65.000	65.000
4370 Kantoorexplotatie ca.	5.000	5.000	5.000	5.000
4420 Openbaar Vervoer	-	-	-	-
4460 Andere Goederen & Diensten	20.281.800	15.081.800	15.081.800	15.081.800
4911 Buildings & Structures	-	-	-	-
4920 Machinery & Equipment	-	-	-	-
06 De inkomsten geïnd door de Douane nemen toe, terwijl de kosten een afnemende trend tonen	224.200	199.200	199.200	199.200
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	7.500	7.500	7.500	7.500
4330 Eigen Personeel	80.000	80.000	80.000	80.000

1301 Een evenwichtige en verantwoorde begroting	2022	2023	2024	2025
4370 Kantoorexplotatie	111.700	111.700	111.700	111.700
4420 Openbaar Vervoer	-	-	-	-
4460 Andere Goederen en Diensten	-	-	-	-
4920 Machines & Equipment	25.000	-	-	-
22 De inkomsten geïnd door de Ontvanger nemen toe	2.811.100	2.811.100	2.811.100	2.811.100
4320 Personeel van Derden	41.000	41.000	41.000	41.000
4330 Eigen Personeel	230.400	230.400	230.400	230.400
4370 Kantoorexplotatie	496.900	496.900	496.900	496.900
4440 Openbare Werken, Faciliteiten & Diensten	350.000	350.000	350.000	350.000
4460 Andere Goederen en Diensten	1.692.800	1.692.800	1.692.800	1.692.800
4920 Machines & Equipment	-	-	-	-
24 Optimaliseren van de belastingorganisatie	5.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
4460 Andere Goederen en Diensten	5.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
25 De ministeries maken gebruik van externe ondersteuning ter beheersing van de kosten	230.000	230.000	230.000	230.000
4370 Kantoorexplotatie	230.000	230.000	230.000	230.000
26 Het publiek volgt de regels bij de Douane	3.000	3.000	3.000	3.000
4370 Kantoorexplotatie	3.000	3.000	3.000	3.000
27 De belastingorganisatie maakt gebruik van een actueel en schoon belastingbestand	-	-	-	-
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
28 Structureel hogere belasting- en premieopbrengsten zonder de lastendruk voor burgers en bedrijven te verhogen (afdracht/Restitutie/minder bezwaarschriften)	-	-	-	-
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
29 Effectieve en op dienstverlening aan burgers en bedrijven gerichte belastingorganisatie	-	-	-	-
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
Apparaatskosten	59.502.715	56.519.217	54.574.441	54.895.002
Totaal Outcome	97.109.815	88.076.317	86.131.541	86.452.102

Samenhang met outcome, output en activiteiten

In het streven naar een evenwichtige en verantwoorde begroting wordt gewerkt aan een verhoogde tax compliance bij de belastingheffing en toename van de douaneopbrengsten bij de grenscontrole. Hierbij zal tevens aandacht zijn voor de vereenvoudiging van wet en regelgeving en de invoering van nieuwe wetten in het kader van aanboren van nieuwe inkomstenbronnen. Ondersteunend hierbij is een optimale belastingorganisatie, waarin de werkprocessen van de individuele organisatieonderdelen op elkaar zijn afgestemd.

Tevens dragen de overheidsvennootschappen (ONV's) dividend af vanaf 2023 conform het dividendbeleid. Voorts, rekening houdend met de inkomsten stellen de ministeries en staatsorganen een evenwichtige begroting op, voeren de goedgekeurde begroting uit binnen de financiële en wettelijke kaders en leggen verantwoording af over de gevoerde begroting.

In 2022 wordt voortgebouwd op de implementatie van de Resource-Based Management-methodiek (RBM) in het begrotingsproces. Hiertoe wordt tijdig een Begrotingsaanschrijving opgesteld en controle en ondersteuning aangeboden bij de voorbereiding, de uitvoering en verantwoording van de begroting. Bij het tijdig aanreiken van de begrotingsaanschrijving aan de ministeries zijn het begrotingsbeleid, richtlijnen, de begrotingskaders en -normen dan ook in een vroeg stadium bekend. Tevens wordt ten behoeve van het institutionaliseren van het begrotingsproces een jaarkalender aangereikt en uitgevoerd met de ministeries. Zoals in de jaarkalender opgenomen worden workshops en trainingen conform de Resource-Based Management-methodiek (RBM) voorbereid en verzorgd. Ook zijn er specifieke overlegmomenten

met de ministeries waardoor in een vroeg stadium knelpunten opgelost en afspraken en prioritering vastgesteld kunnen worden. Met een optimale begrotingsvoorbereiding wordt het realiteitsgehalte van de begroting verhoogd.

Voor de toetsing van de begroting worden de normen vastgesteld in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint-Maarten (Rft) en de comptabele voorschriften (Lv comptabiliteit 2010, Lv financieel beheer, Subsidiebesluit, het Consultancybeleid) gehanteerd. Voorts zijn richtlijnen vanuit de organisatieonderdelen AO en Interne beheersing (IB) opgesteld en geïmplementeerd. Bij de begrotingsuitvoering wordt over de besteding van de begrotingsmiddelen geadviseerd en bij het niet naleven van de normen gerapporteerd. Aan de hand van rapportages worden sanctiemaatregelen voor versterking van de comptabele discipline genomen. In het kader van de beheersing van de begrotingsuitgaven spelen regulier overleg en afspraken tussen de afdeling Financieel Toezicht en de respectievelijke financial controllers (FC) en Financieel Directeuren (FD) ook een rol. De financial controllers en financieel directeuren vormen onderdeel van de kwantitatieve en kwalitatieve versterking van de financiële functie bij de ministeries. Met de vanuit het traject ter verbetering van het financieel beheer, de 'Roadmap voor een goedkeurende controleverklaring bij de Jaarrekening 2021', aangepaste Subsidiebesluit en verbeterd subsidieproces wordt ook een verdere verzakelijking van de relaties van de overheid en gesubsidieerde instellingen en overheidsNV's en het verantwoordelijkheidsgevoel bewerkstelligd. Waar nodig maken de ministeries gebruik van externe ondersteuning ter beheersing van kosten.

Op het niveau van financieel toezicht wordt het traject tot instelling van het nieuwe Hoge College van Staat, de Begrotingskamer, voortgezet. Over de overheidsfinanciën in brede zin heeft de Begrotingskamer een signalerende en adviserende rol naar de regering en de Staten. De Staten blijven het financiële toezicht uitoefenen.

Met het uitvoeren van financiële audits en risicoanalyses zullen begrotingsrisico's tijdig worden geïdentificeerd. Het toezicht strekt zich ook uit tot de overheidsvennootschappen. Financial audits worden uitgevoerd met in achtname van de ingestelde beheerstructuur en dividendbeleid, waardoor gestuurd kan worden op de verbetering van de bedrijfsvoering en resultaat van de entiteiten ten behoeve van beter onderbouwde ramingen van dividendopbrengsten. Waar nodig wordt het dividendbeleid aangepast en geïmplementeerd.

Aan het eind van de begrotingscyclus wordt de jaarrekening inclusief het jaarverslag, waarmee de ministeries en staatsorganen verantwoording afleggen over het gevoerde beleid en de aanwending van de begrotingsmiddelen, geproduceerd. Conform de comptabele voorschriften vindt de verantwoording tijdig en volledig plaats via management- en uitvoeringsrapportages, de jaarrekening en het –verslag. Ten behoeve hiervan worden de richtlijnen, kalender en formats voor de jaarrekening en het jaarverslag opgesteld en tijdig doorgestuurd naar betrokkenen. Na de opstelling wordt de jaarrekening getoetst door de Stichting Overheidsaccountantsbureau (SOAB) als interne accountant. Binnen het takenpakket van de SOAB valt ook het uitvoeren van risicoanalyses en financial audits. Het verantwoordingsproces wordt verder geoptimaliseerd met de implementatie van de verbeterpunten uit het onderdeel 'Financieel beheer' opgenomen in het Landspakket. De oorspronkelijke 11 deelprojecten uit de 'Roadmap voor een goedkeurende controleverklaring bij de Jaarrekening 2021' zijn in het Landspakket samengevoegd tot vier kernmaatregelen:

- Versterking van de financiële kolom

- Versterking van het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming

- Bevordering van de eisen van rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency bij de uitvoering van het subsidiebeleid en subsidierelaties

- Versterken van de inkoopfunctie

Teneinde een goedkeurende controleverklaring bij de Jaarrekening 2021 te bereiken zullen de verbeterpunten conform de uitvoeringsagenda's van het Landspakket gerealiseerd zijn.

Naast het ontwikkelen van beleid is een belangrijk aspect het behalen van de begrote opbrengsten door het verhogen van de *tax compliance*. Bij zowel de fiscale als de niet-fiscale taken wordt onder meer gestreefd naar een verbeterde compliance waardoor actief wordt bijgedragen aan een sluitende landsbegroting en stabiele financiële positie. Ter bevorderen van de compliance wordt de belastingcontrole versterkt en de informatieverstrekking naar de belastingplichtige toe bevorderd.

De Douane moderniseert, uniformeert en automatiseert zijn processen dit jaar, samen met het bieden van opleidingen voor het personeel. Ten behoeve van een verbeterde prestatie bij de Douane wordt er ook naar toegewerkt dat het publiek bekend is met de douaneregels middels publieke campagne en versterkte externe communicatie. Daarnaast zijn er verscherpte controles op havens en binnenbaaien. Op het intern organisatorisch vlak worden ter realisatie van een 65% verhoging in de efficiëntie en effectiviteit van de controles, de openstaande vacatures ingevuld (werkdruk wordt verlaagd) en optimaal gebruik gemaakt van aangeschafte scanners.

In het traject om een evenwichtige begroting te bereiken zullen producten gericht zijn op zowel de belastingplichtigen (individueen en bedrijfsleven) als intern. De totstandkoming van een effectieve en op de dienstverlening aan burgers en bedrijven gerichte belastingorganisatie is een kritische factor. In dit kader wordt voortgang gemaakt met de gefaseerde herstructurering van de belastingonderdelen; afstemming werkprocessen Inspectie der Belastingen en Ontvanger en uiteindelijk de samenvoeging van de verschillende belastingonderdelen tot één organisatie. Onderdeel van het proces is tevens een nieuw gebouw voor het Ministerie van Financiën.

Vanuit de Inspectie worden als producten opgeleverd opgeschoonde bestanden, toegankelijke belastinginformatie voor de belastingplichtige, verstrekte useraccounts voor het doen van elektronische aangifte, uitgereikte aangiften, vastgestelde aanslag en tijdig verzonden aanmaningen. Hiermee wordt beoogd de belastingplichtige aan te zetten tot het doen van aangifte en om belastingontduiking te voorkomen.

De risico's oftewel de gebeurtenissen of ontwikkelingen die een potentiële bedreiging vormen voor de realisatie van de outcomes zijn onder andere:

- Gebrek aan capaciteit (zowel kwantitatief als kwalitatief) met als gevolg aantasting van kwantiteit en kwaliteit van de aanslagregeling.
- Gebrek aan bedrijfsmiddelen met als eventueel gevolg verminderde/geen toegang tot informatie van belastingplichtigen met als gevolg: 1) belemmering van het aanslagregelingsproces (generatie overheidsinkomsten); 2) belemmering van informatie-uitwisseling op grond van verdragen met als gevolg schending van de Tax Information Exchange Agreements (TIEA).
- Deficiënte toegangsbeheersing en/of waarborg voor veiligheid van personeel en documentatie met eventueel negatieve gevolgen voor 1) fysieke welgesteldheid personeel en of 2) behoud informatie van belastingplichtigen nodig in de vaststelling van de belastingaanslag.
- Gebrek aan belasting naslagdocumentatie heeft als risico minder kwaliteit in de belastingheffing met een negatieve impact op de overheidsopbrengsten.
- Een niet-actuele website van de belastingdienst met als gevolg dat de begrijpelijkheid van de belastingplicht en toegankelijkheid van belastinginformatie voor belastingplichtigen of tax compliance wordt aangetast.

Alle hierboven aangehaalde punten betekenen per definitie interruptie van het bedrijfsproces of het niet naleven van de belastingwetgeving en kunnen resulteren in een negatieve impact op de overheidsinkomsten.

Om de producten gerelateerd aan de belastingheffing op te leveren wordt een scala van activiteiten verricht zoals het verzenden van aangifteformulieren, verzamelloonstaten en andere belastingformulieren. De ontvangen aangiften, bezwaar-/beroepschriften en belastingafdrachten worden in de belastingmiddelsystemen geregistreerd ten behoeve van de beoordeling op

voldoening aan de fiscale wet- en regelgeving. Opschonen van bestanden vindt plaats; bestandzuivering ondernemingen; matching van het bestand van Kadaster met het GB-bestand; beschrijven van 50% van de verschillen tussen het bestand GB en het bestand Kadaster en de verbeterslag van de LB-kaart; opvragen van informatie van derden. Voorts het toegankelijk maken van informatie voor het doen van aangifte via de helpdesk, website en media. Tevens het beschikbaar stellen van een Portaal Online aangifte (werkgever voorzien van een crib- en identiteitsnummer WN voor gegevensaanlevering via wizard/online) en aanbieden van hulp bij aangifte. Bewaken van de indieningstermijnen teneinde tijdig aanmaningen te versturen om de belastingplichtige aan te sporen. Een kosten-batenanalyse wordt verricht teneinde de opgedragen vorderingen te innen met zomin mogelijke verliezen op deze vorderingen. Hierbij worden de geldende termijnen bewaakt waarbinnen de aanslagen voldaan moeten worden en tevens de meerkosten van het aspect van de werkdruk afgewogen tegen het effect op het betalingsgedrag.

Er wordt rekening gehouden met de volgende omgevingsfactoren:

De integratie van de taken en bevoegdheden van de Inspectie der Belastingen Curaçao met de taken en bevoegdheden van de Ontvanger, Stichting Belasting Accountantsbureau en de Douane in een nieuw belastingorganisatie.

De vraag uit het bedrijfsleven om vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen.

De precaire financiële situatie van de overheid kan tot gevolg hebben dat prioriteiten moeten worden gesteld en intenties in voorkomende gevallen gefaseerd kunnen worden uitgevoerd.

Particulieren verlangen dat de belastingplichtigenbestanden op orde zijn; dat voorlopige aanslagen goed verrekend worden met de definitieve; dat bezwaar en beroep snel dan wel tijdig afgehandeld worden; dat de correspondentie helder en verklarend is en dat de belastingplichtige bij het loket adequaat wordt geholpen.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
'01 De ministeries en staatsorganen stellen een evenwichtige begroting op conform het budgettaire kader	Tijdig opstellen en aanreiken van begrotingsaanschrijving en -kalender aan ministeries
	Uitgevoerde workshops en trainingen
	Gevoerde reguliere overleg met ministeries en rapportages
	Oninbaar lijden van aanslagen
'02 De ministeries en staatsorganen voeren de goedgekeurde begroting uit conform de financiële en wettelijke kaders	• Een sluitende gewone dienst; de lopende baten en lasten dienen in evenwicht te zijn. • Een tekort op de kapitaaldienst is toelaatbaar
	Financiering van kapitaaluitgaven door leningen mag, mits dit past binnen de rentelastnorm.
	• De rentelastnorm: de rentelasten in een dienstjaar mogen niet meer bedragen dan 5% van de inkomsten in drie voorafgaande jaren
	Aangepast dividendbeleid; onderbouwde dividendramingen
	Vastgestelde AO-richtlijnen
'03 De ministeries en staatsorganen verantwoorden zich aan het eind van de begrotingscyclus	Uitgevoerde audits en risicoanalyses
	Opgestuurde begrotingskalender, richtlijnen en formats
	Opgestelde jaarrekening en jaarverslag
	Getoetste jaarrekeningen
'04 Overheidsvennootschappen dragen dividend af aan de overheid conform het dividendbeleid	Dividendopbrengsten conform het dividendbeleid
'06 De inkomsten geïnd door de Douane nemen toe, terwijl de kosten een verlagend trend tonen	Uitgaven < uitgaven voorgaande jaren
	Inflatie < dan voorgaande jaren
	Opbrengsten > opbrengsten voorgaande jaren
'05 Verhoogde tax compliance (Ontvangen aangiften zijn volledig en juist) en ontduiken belasting niet	Telefoonaanpak per maand; aantal geholpen klanten per maand (HUBA)
	Aantal aanmeldingen; aantal ontvangen aangiften verstrekt accountnummer
	Aantal verzonden formulieren per belastingmiddel
	Aantal ontvangen aangiften, bezwaar- en beroepschriften per belastingmiddel

Outcome	Indicatoren
'01 De ministeries en staatsorganen stellen een evenwichtige begroting op conform het budgettaire kader	Tijdig opstellen en aanreiken van begrotingsaanschrijving en -kalender aan ministeries
	Uitgevoerde workshops en trainingen
	Gevoerde reguliere overleg met ministeries en rapportages
	Oninbaar lijden van aanslagen
'22 De inkomsten geïnd door de Ontvanger nemen toe	Aantal verzonden aanmaningen per belastingmiddel per maand; aantal en betwist bedrag ontvangen bezwaar
	Aantal betekende dwangschrijven
24 Dienstverlening Belastingorganisatie is geoptimaliseerd	Aantal verzonden aanmaningen
25 De ministeries maken gebruik van externe ondersteuning ter beheersing van kosten	Afgestemde werkprocessen. afname in aantal klachten
'26 Het publiek volgt de regels bij de Douane	Inzet van consultants
'27 De Belastingorganisatie maakt gebruik van een actuele en schone belastingbestand	Aantal foutieve aangiftes
'28 Structureel hogere belastingen- en premieopbrengsten zonder de lastendruk voor burgers en bedrijven te verhogen (afdracht/restitutie/minder bezwaarschrijven)	Aantal gestuute aanslagen
	Behaalde opbrengstramingen

1302 Financieel beheer wordt verbeterd

13 Vergroot vertrouwen van de bevolking in de overheid

07 Ministeries maken gebruik van de hulpmiddelen ter verbetering van het financieel beheer.

De verwachting is dat het financieel beheer verbeterd zal worden wanneer hulpmiddelen aangereikt en gebruikt worden door de ministeries. ter oplossing van de geïdentificeerde verbeterpunten in het financieel beheer. De hulpmiddelen hebben de vorm van zowel kwalitatieve als kwantitatieve capaciteitsuitbreiding.

17 Partnerships for the Goals

FIN-AZ-BPD-EO-VVRP-JUS-OWCS-SOAW-GMN-SO

21 De medewerkers van het ministerie van Financiën maken gebruik van nieuwe kennis.

Kennisuitbreiding middels opleidingen en trainingen is een vorm van kwalitatieve capaciteitsuitbreiding. welke de kans op naleving van de vastgestelde procedures en richtlijnen binnen het kader van het financieel beheer vergroot.

17 Partnerships for the Goals

FIN

Onder regie van het ministerie van Financiën en in samenwerking met de verschillende ministeries worden de verbeterpunten geïmplementeerd. middels overlegmomenten. opleidingen en trainingen.

1302 Financieel beheer wordt verbeterd	2022	2023	2024	2025
07 Ministeries maken gebruik van de hulpmiddelen ter verbetering van het financieel beheer	1.816.300	1.816.300	1.816.300	1.816.300
4210 Salarissen. Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4330 Eigen Personeel	76.200	76.200	76.200	76.200
4370 Kantoorexplotatie	1.520.100	1.520.100	1.520.100	1.520.100
4460 Andere Goederen en Diensten	220.000	220.000	220.000	220.000
21 De medewerkers van het ministerie van Financiën maken gebruik van nieuwe kennis	292.600	292.600	292.600	292.600
4330 Eigen Personeel	292.600	292.600	292.600	292.600
Apparaatskosten	6.952.761	6.418.304	5.970.513	6.077.366
Totaal Outcome	9.061.661	8.527.204	8.079.413	8.186.266

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Conform het in november 2020 overeengekomen Landspakket is het ambitieniveau voor wat betreft het financieel beheer gesteld op het behalen van een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening van 2021. In de komende periode 2022-2025 zal aandacht besteed worden aan het financieel beheer, de betrouwbaarheid van de begroting en jaarrekening en de bevordering van het eigen verantwoordelijkheidsgevoel en verantwoording van alle ministries.

De eerdere elf punten uit de Roadmap zijn samengevoegd in vier kernmaatregelen voor het financieel beheer:

Versterking van de financiële kolom

Versterking van het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming

Bevordering van de eisen van rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency bij de uitvoering van het subsidiebeleid en subsidierelaties

Versterken van de inkoopfunctie

Bovenstaande kernpunten zijn naar prioriteit gerangschikt en uitgewerkt in de uitvoeringsagenda's. Voortgebouwd wordt op voornamelijk de kernpunten één en vier. Bij de "Versterking financiële kolom" wordt naast de invulling van de verschillende financiële functies binnen het overheidsapparaat, aandacht besteed aan het gehele begrotingsproces en taken/verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de relevante actoren. Regulier overleg en gestructureerde samenwerking tussen de afdelingen Toezicht Financiën, Interne Beheersing, de auditfunctie, de SOAB en de respectievelijke ministeries nemen een belangrijk plaats in bij het inbedden van een hogere comptabele discipline bij de ministeries.

Naast de bemensing (financial controllers en Financieel-directeuren) worden de noodzakelijke hulpmiddelen aangeboden in de vorm van verstrekte trainingen en workshops voor de betrokkenen en handhaving van de wetgeving, onder andere de Landsverordening financieel beheer en de aangepaste subsidieverordening (inclusief verbeterde subsidieproces ter verdere verzakelijking van de relaties en het verantwoordelijkheidsgevoel). Ter wille van een verbeterd financieel beheer wordt ook voortgebouwd op de lidmaatschap, ondersteuning en samenwerking met externe internationale organisaties, zoals het IMF en CARTAC. Hiermee worden nieuwe kennis en meetinstrumentaria binnengehaald.

Verder wordt invulling gegeven aan de afstemming van de controlewerkzaamheden met de SOAB. In het kader van de Roadmap voor een goedkeurende controleverklaring bij de Jaarrekening 2021 ondersteunt de SOAB de implementatie van de verschillende verbeterpunten (deelprojecten). Dit laatste draagt bij tot de controle en het toezicht in het streven naar het gebruik van hulpmiddelen en kennis ter verbetering van het financieel beheer.

In het kader van de versterking van de financiële kolom en verdere verzakelijking van de relaties en het verantwoordelijkheidsgevoel zal ook invulling worden gegeven aan een nieuw Hoog College van Staat: de Begrotingskamer. De Begrotingskamer wordt belast met het financieel toezicht en over de overheidsfinanciën in brede zin heeft de Begrotingskamer een signalerende en adviserende rol aan de regering en aan de Staten.

Enkele overige belangrijke kernpunten:

In het kader van het begrotingsproces: o.a.

1) Niet-belastinginkomsten (NBI). Onderzoeksresultaten van de trajecten ter identificatie en kwantificering van het potentieel van zowel bestaande als nieuwe inkomstenbronnen (leges en retributies) zijn voltooid voor alle ministeries en verwerkt in implementatieplannen. Onderdeel van het voorgaande is ook de modernisering van de wetgeving. Belangrijkste risico voor de implementatie is de beperkte beschikbaarheid van wetgevingsjuristen. Hiertoe wordt ondersteuning gevraagd in het kader van het Landspakket.

2) Financiële vaste activa. Ter oplossing van de situatie van onjuiste waardering van de financiële activa wordt zorggedragen dat de overheidsentiteiten hun jaarrekening tijdig indienen in overeenstemming met de Corporate Governance Code (5 maanden na balansdatum). Het toezicht hiertoe wordt ondergebracht in een 'Beheersstructuur overheidsentiteiten'. Met het toetsen van jaarrekeningen en handhaving van het dividendbeleid wordt ook het toezicht op overheidsgeleide instellingen gerealiseerd.

Subsidies en overdrachten. In het kader van de implementatie van de aanbevelingen uit het Rapport Mollen en de rapporten 2018-02 en 2018-04 van de Algemene Rekenkamer Curaçao (ARC) wordt een beheersstructuur gesubsidieerde instellingen opgesteld

gebaseerd op de kaders van de in 2020 in werking getreden Lbham Subsidies. De uitvoering van de aanbevelingen moet resulteren in efficiencyvoordelen in de verschillende gesubsidieerde instellingen door hervorming van de sector (onder andere clustering van entiteiten, schaalvoordelen, rapportage van voorschriften). Risico's bij dit traject liggen in het niet tijdig, juist noch volledig beschikbaar zijn van de informatie die door desbetreffende gesubsidieerde instellingen moet worden opgeleverd en het gebrek aan capaciteit om de vereiste (project)werkzaamheden te verrichten.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
07 Ministeries maken gebruik van de hulpmiddelen ter verbetering van het financieel beheer	Tijdig opstellen en aanreiken van de begrotingsaanschrijving en -kalender aan ministeries Uitgevoerde workshops en trainingen
21 De medewerkers van het ministerie van Financiën maken gebruik van de nieuwe kennis	Gevoerde reguliere overleggen met ministeries Rapportages over naleving van richtlijnen en rapporten van internationale organisaties Uitgevoerde audits en risicoanalyses Vastgestelde AO-richtlijnen

1303 Bescherming tegen grensoverschrijdende illegaliteit is optimaal

13 Vergroot vertrouwen van de bevolking in de overheid

14 Een gezonder maatschappij met minder of geen handel in mensen, drugs, en andere illegale producten.

De afname van gemelde onrechtmatige daden draagt positief bij in de beoordeling in hoeverre de criminaliteit wordt bestreden en het vergroot vertrouwen van de bevolking.

16 Peace, Justice and strong Institution

FIN-JUS-GMN-EO

De verschillende organisatieonderdelen van de ministeries zullen in werkgroepen samenwerken in het kader van aanbevelingen nieuw beleid en implementatie van internationale normen ter bestrijding van illegaliteit.

15 Het opsporen van het witwassen van gelden en het financieren van terrorisme wordt door de FIU adequaat en aantoonbaar ondersteund.

16 Peace, Justice and strong Institution

FIN-JUS-AZ

Door samenwerking van de verschillende onderdelen van deze ministeries wordt de justitiële keten sterker en loont misdaad minder, waardoor de samenleving minder verarmt.

16 De Lv MOT, LID- voorschriften en richtlijnen van de FIU als toezichthouder worden effectief nageleefd door haar ondertoezichtgestelden.

16 Peace, Justice and strong Institution

FIN-JUS-EO

17 De FIU voldoet aan de internationale normen van de FATF.

16 Peace, Justice and strong Institution

FIN-JUS

18 De FIU werkt op effectieve wijze internationaal samen met andere FIU's en onderhoudt en breidt de contacten uit.

16 Peace, Justice and strong Institution

1303 Bescherming tegen grensoverschrijdende illegaliteit is optimaal	2022	2023	2024	2025
14 Een gezonder maatschappij met minder of geen handel in mensen, drugs, en andere illegale producten.	80.000	80.000	80.000	80.000
4330 Eigen Personeel	80.000	80.000	80.000	80.000
4920 Machines & Equipment	-	-	-	-
15 Het opsporen van het witwassen van gelden en het financieren van terrorisme wordt door de FIU adequaat en aantoonbaar ondersteund	233.000	233.000	233.000	233.000
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
4320 Personeel van Derden	8.500	8.500	8.500	8.500
4330 Eigen Personeel	77.500	77.500	77.500	77.500
4370 Kantoorexploitatie	135.000	135.000	135.000	135.000
4460 Andere Goederen en Diensten	12.000	12.000	12.000	12.000

1303 Bescherming tegen grensoverschrijdende illegaliteit is optimaal	2022	2023	2024	2025
16 De Lv MOT, LID- voorschriften en richtlijnen van de FIU als toezichthouder worden effectief nageleefd door haar ondertoezichtgestelden	-	-	-	-
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
17 De FIU voldoet aan de internationale normen van de FATF	-	-	-	-
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
18 De FIU werkt op effectieve wijze internationaal samen met andere FIU's en onderhoudt en breidt de contacten uit	-	-	-	-
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	-	-	-	-
Apparaatskosten	10.632.442	10.558.157	10.583.872	10.619.489
Totaal Outcome	10.945.442	10.871.157	10.896.872	10.932.489

Samenhang met outcome, output en activiteiten

Door het verminderen of vermijden van de gemelde onrechtmatige daden geeft de overheid aan zich aan de in het regeerprogramma opgegeven punt ter bestrijding van criminaliteit te houden. Conform het regeerprogramma wordt gestreefd naar een gezondere samenleving. Om dit te bereiken is het van belang de handel in mensen, drugs en andere illegale producten te verminderen of te vermijden. Voor deze begrotingsperiode investeert de Douane in een container scanner, opleidingen voor het personeel, verscherping van controles op havens en binnenbaaien teneinde gemelde onrechtmatige daden het hoofd te bieden. De uitvoering en behalen van de gestreefde resultaten zullen bijdragen aan het vergroten van het vertrouwen van de bevolking in de overheid.

Het opsporen van witwaspraktijke en vormen van terrorismefinanciering zijn ook onderdeel van de criminaliteitsbestrijding. In dit kader richt de Financial Intelligence Unit (FIU) zich onder anderen op het stimuleren van effectieve, efficiënte en veilige informatieuitwisseling met meldsectoren en toezichthouders. Financial Intelligence is steeds meer een technologische aangelegenheid; pattern recognition, analysis van large amounts of data. De FIU blijft daarom continu investeren in nieuwe technologie. Het goAML project, een project van de FIU met FIU software van de United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) is dan ook van levensbelang. Hiermee zal informatieverspreiding aan (justitiële) ketenpartners ook beter kunnen worden uitgevoerd. Hiertoe zal aandacht zijn voor de verdere ontwikkeling, invoering en userbegeleiding van het FIU meldings-analyse- en communicatie portal behorend bij het GoAML systeem. De vereiste grote inspanning om de honderden meldende instanties (financiële en niet-financiële bedrijven en beroepen op Curaçao) aan te sluiten en gebruik te laten maken van het nieuwe meld- en communicatieportaal goAML wordt ondersteund met breed overleg en innovatieve samenwerkingsverbanden met meldsectoren en met FIUs en AML/CFT toezichthouders op Curaçao en binnen het Koninkrijk.

Daarnaast is een deel van dit project het ontwerpen (herontwikkeling, implementatie en userbegeleiding) van een nieuw meldportaal volgens de wensen van de Douane die eveneens meldingen aan de FIU dient te doen.

Naast informatieuitwisseling wordt gestreefd naar een effectiever gebruik van FIU-informatie door de justitiële ketenpartners en meer efficiënte en effectieve FIU-analyse van data.

Het huidige onderzoeksproces van de FIU voor wat betreft verrijking van haar gegevens met externe databases is nog grotendeels paperbased en daardoor inefficiënt en arbeidsintensief. Beperkte human resources kunnen veel beter ingezet worden zodra digitale toegang noodzakelijk voor de werkzaamheden van FIU volledig en op vertrouwelijke wijze beschikbaar is, zodat FIU tot

een efficiënter proces van verdachtmaking van transacties komt. Hiertoe wordt gestreefd naar verdere versterking en facilitering van digitale inkijsfunctie van FIU bij opsporingsdiensten en andere overheidsdiensten, zowel voor Toezicht als Analyse. Hierbij zal de beschikbare IT tools voor analysedoeleinden uitgebreid worden. Tevens wordt gestreefd naar het invullen van openstaande vacatures en verdere versterking capaciteit FIU zowel bij FIU Toezicht als FIU Analyse, als administratieve ondersteuning van het meldproces (tbv kwaliteit data en ondersteuning melders). Informatiedeling kan tot zoveel meer leiden en het dwingt instanties ook om paper based processen om te zetten naar digitale processen om zo veel efficiënter te kunnen werken. Een meer op samenwerking en information sharing gerichte mindset bij FIU, justitiële ketenpartners en andere overheidsdiensten binnen de grenzen van privacy en de wet zal effectievere data opleveren.

Intelligence is vaak een puzzle; iedereen heeft stukjes. Dit alles is in het belang van de justitiële keten die op basis van betere en ruimere FIU-intelligence financieel-economische opsporingsonderzoeken kan opstarten of verrijken. Een beleid van (semi)overheidsorganisaties gericht op secure data sharing zal de FIU en ook overige relevante partners sterker maken. Dit komt de burger ten goede doordat financiële misdaad, fraude en corruptie beter kunnen worden bestreden en armoede kan worden verminderd. Een stimulerende rol is hierin ook weggelegd voor de Minister van Financiën, Algemene Zaken en Justitie.

Door sterk toezicht wordt de compliance van meldende instellingen beter, voldoet Curaçao beter aan de FATF normen. Het witwassen en terrorismefinanciering zullen eerder ontdekt en beter in kaart kunnen worden gebracht en loont misdaad minder waardoor de samenleving minder verarmt. Voorts zal de correspondent banking problematiek positief worden beïnvloed en idem Curaçao als internationaal financieel centrum.

De FIU is afhankelijk van de omvang en kwaliteit van data als door meldende instellingen (financiële en niet-financiële bedrijven en beroepen) aan haar worden gemeld. Aandacht zal gericht zijn op het effectueren van een effectiever toezicht. Streven hierbij is vergroting van de bewustwording bij de niet-financiële instellingen van hun rol in het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering en daarmee in de versterking van de economie van Curaçao en onze internationale financiële en economische waardering. Ten behoeve van een scherper toezicht op de ca. 800 onder toezicht gestelde instellingen, wordt de Afdeling Toezicht van de FIU uitgebreid en ook de interne informatievoorziening verbeterd (het uitbreiden en updaten van web- en andere communicatie).

Met een FIU dat voldoet aan de internationale normen van de FATF wordt Curaçao beter beoordeeld door de internationale financiële sector alsmede door internationale organisaties. Daardoor vermindert financiële afhankelijkheid en wordt Curaçao financieel sterker. Door samenwerking van de verschillende onderdelen van de ministeries wordt de informatieverstrekking aan de justitiële keten sterker en loont misdaad minder waardoor internationaal financieel Curaçao hoger wordt gewaardeerd.

In 2024 zal Curaçao wederom internationaal worden beoordeeld op haar kwaliteit ten aanzien van de bestrijding van witwassen, terrorismefinanciering, internationale samenwerking en effectiviteit van instituties. De uitkomst van deze beoordeling zal internationaal bepalen of Curaçao op een zgn. grijze of zwarte lijst zal komen of dat internationale instellingen en ondernemingen vertrouwen kunnen hebben in de financiële stabiliteit en kwaliteit van Curaçao. Een lage beoordeling zal consequenties voor de economie en de financiële sector hebben. De FIU vervult een spilfunctie in de strijd tegen witwassen en terrorismefinanciering en is ook belangrijk in het effectueren van compliance met anti-witwaswetgeving bij financiële en niet-financiële

instellingen op Curaçao. Een sterke FIU die voldoet aan de eisen van de Financial Action Task Force (de Recommendations and Immediate Outcomes) is dan ook noodzakelijk voor de beoordeling van Curaçao. Curaçao neemt een belangrijke plaats in als internationaal financieel centrum en is ook een vooraanstaande jurisdictie op het gebied van online gaming. De wereld maakt meer en meer gebruik van digitale en virtuele manieren van betalen en waardeoverdracht (bijvoorbeeld door middel van virtual assets/cryptocurrencies) en ook veranderen businessmodellen waardoor traditionele bankfuncties meer en meer door niet-banken worden uitgevoerd. De FIU dient toegerust te zijn voor haar taak om al deze uitdagingen aan te kunnen. De doelstelling is om te voldoen aan de internationale regels inzake de wijze van beveiligen van een FIU, de continuïteit van werkzaamheden van een FIU en de onafhankelijkheid en autonomie van een FIU in haar optreden. Voor wat betreft de beveiliging worden de beveiligingssystemen uitgebreid c.q. upgedated.

Ten behoeve van verdere onafhankelijkheid en autonomie zoals haar internationale counterparten, wordt onderzoek verricht naar de ontvlechting van FIU tot een ZBO. Voorts ter waarborging van de continuïteit van werkzaamheden worden openstaande vacatures ingevuld en de HR-functie versterkt. Tevens zullen de administratieve organisatie en beschrijving van FIU vernieuwd worden. Daarnaast gelden er internationale regels dat instanties (FIU en ketenpartners en ook meldende instellingen en toezichthouders) meer en meer moeten samenwerken en in staat moeten zijn om op elkaar aansluitende statistieken te kunnen produceren. In dit kader is het streven om de effectiviteit van FIU te versterken. Teneinde het voorgaande te realiseren wordt het Project Statistische allignment FIU-opsporing-vervolgging-veroordelings statistieken uitgevoerd. Aansluitende statistieken is nog een uitdaging voor vele instellingen op Curaçao; hiertoe zal nader onderzoek gedaan moeten worden mede op basis van de verwachte uitkomsten van de National Risk Assessment die thans door Curaçao (onder leiding van de FIU en de Commissie inzake Witwassen van Geld) wordt uitgevoerd met hulp van de Wereldbank. Ten behoeve hiervan wordt het Project aandachtspunten National Risk Assessment FIU uitgevoerd.

Als onderdeel van de beoordeling van Curaçao conform de FATF-normen in 2024 wordt ook gekeken naar de internationale effectiviteit van de FIU. Een FIU is weliswaar een nationale organisatie maar verkrijgt een groot deel van haar data van internationale samenwerking. Ook draagt een FIU bij aan internationale projecten samen met andere FIU's. Witwassen en terrorismefinanciering zijn immers van nature internationale activiteiten, landengrenzen overstijgend. Een FIU die slechts nationale data behandelt en nationaal werkt kan nimmer effectief zijn. Door goede samenwerking van de FIU met internationale counterparts wordt de opsporing van witwassen en terrorismefinanciering beter en loont misdaad minder, waardoor de samenleving minder verarmt en wordt Curaçao internationaal financieel en justitieel hoger gewaardeerd.

De FIU heeft dan ook als wettelijke taak het onderhouden van contacten met externe en buitenlandse organisaties op het werkgebied van de FIU, zoals de Egmont Group of FIU's. Niet-deelname/bijdrage aan de samenwerkingsbijeenkomsten van de Egmont Groep van wereldwijde FIU's voor alle Hoofden van FIU's is niet acceptabel voor deze community. Bovendien bekleedt FIU Curaçao momenteel een internationale bestuursfunctie binnen de Egmont Group, als Regional Representative voor de Americas FIU's (Noord- en Zuid Amerika. Cariben) en bestuurslid van de Egmont Committee. In het kader van dit beleidsterrein draagt de FIU actief en zichtbaar bij aan internationale samenwerkingsverbanden als de Egmont Group.

Ter realisatie van het bovenstaande output is het bijwonen van anti-witwas vergaderingen van andere organisaties in het buitenland eveneens onontbeerlijk. Vaste "typology's meetings" van CFATF en Egmont Groep zijn een directe noodzaak voor de strategische invulling van de FIU. De FIU zal daarnaast in het kader van de internationale samenwerking op het gebied van informatieuitwisseling vergaderingen houden met verschillende meldpunten/FIU's in de regio en binnen het Koninkrijk.

De FIU Curaçao heeft in 2007 voor het eerst een Koninkrijksseminar Witwassen en Terrorisme Financiering georganiseerd voor alle meldpunten van het Koninkrijk, Suriname en België. In 2021 is het Koninkrijksseminar virtueel gehouden vanwege COVID-19, georganiseerd door FIU St. Maarten. Voor 2022 is het nog niet bekend in welk koninkrijksdeel het seminar zal worden gehouden, doch hoogstwaarschijnlijk op Curaçao. Naar verwachting zal dit seminar fysiek gehouden worden in 2022.

Tevens zullen enkele personeelsleden van de Toezicht- en Analisten afdeling van de FIU in 2022 stages lopen in Nederland of bij buitenlandse Toezichthouders teneinde meer inzicht te krijgen in de verschillende aspecten (w.o. procedures) van het uitoefenen van effectief toezicht op niet-financiële instellingen en het uitvoeren van strategische analyse werkzaamheden.

De FIU zal voorts in het kader van de samenwerking met c.q. aansluiting bij de FATF en de CFATF ook in 2022 deelnemen aan conferenties en seminars van deze organisaties. Niet deelneming daaraan kan tot gevolg hebben uitsluiting van verdere participatie, dan wel dat de FIU inhoudelijke aansluiting mist bij de ontwikkelingen binnen deze organisaties. Tenslotte zal de FIU in het kader van de internationale samenwerking op het gebied van informatie uitwisselingen in voorkomende gevallen als expert presentaties houden in verschillende landen in de regio.

Aspecten die een potentiële risico vormen voor het bereiken van de outcomes zijn:

- De beschikbaarheid van voldoende middelen om de IT-omgeving van de FIU, Afdeling Toezicht up to date te krijgen en de honderden meldende organisaties up to par te krijgen om op de juiste manier te melden via het nieuwe meldsysteem.
- In hoeverre er voldoende animo, budget of capaciteit zal zijn om (met de Afdeling Toezicht) digitaal data te delen en digitale toegang te verschaffen tot data van overheidsinstanties als de Kadaster, de Belastingdienst, de Kamer van Koophandel, de SVB, Burgerlijke Zaken, etc. Tevens om met de FIU tot verdere alligning te komen en samen te werken.
- In hoeverre de openstaande vacatures bij FIU ingevuld kunnen worden. Eerder is een analyse gemaakt van de gewenste formatie van de FIU, welke nog geakkordeerd en geeffectueerd moet worden.
- De beschikbaarheid van capaciteit bij de justitiële ketenpartners en bij toezichthouders (b.v. op het gebied van financiële recherche of financiële auditing) om de doelen van de FIU te behalen.
- De vereiste samenwerking met de ministeries van Algemene Zaken, Justitie en Economische Ontwikkeling.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
14 De handel in mensen, drugs en andere illegale producten is verminderd en of uitgeroeid	Toename aantal drugvangsten in vergelijking met voorgaande 3 jaren Aantal gevallen van mensenhandel is nihil (nul)
15 Het opsporen van witwassen van gelden en het financieren van terrorisme wordt door de FIU adequaat en aantoonbaar ondersteund	Aantal samenwerkende bijeenkomsten Succesvolle invoering goAML portaal en analysesysteem Aansluitingen en inkijsfuncties van de FIU op databases van andere diensten uitgebreid Aantal werknemers FIU uitgebreid Aantal verdacht verklaarde transacties verbeterd
16 De Lv MOT, LID voorschriften en richtlijnen van de FIU als toezichthouder worden effectief nageleefd door haar onder-toezichtgestelden	Aantal samenwerkende bijeenkomsten Succesvolle invoering toezicht informatiesysteem Datadelen met andere diensten uitgebreid Aantal werknemers FIU uitgebreid Aantal uitgevoerde audits en management gesprekken vergroot
17 De FIU voldoet aan de internationale normen van de FATF	Aantal samenwerkende bijeenkomsten Rapport project ontvlechting FIU tot ZBO Beschrijving administratieve processen FIU Versterkte HR functie FIU Resultaat statistische alignment ketenpartners-FIU
18 De FIU werkt op effectieve wijze internationaal samen met andere FIU's en onderhoudt en breidt de contacten uit	Aantal samenwerkende bijeenkomsten Aantal internationaal uitgevoerde bevestigingen Aantal internationaal gedeelde spontaneous informations Aantal fora deelgenomen als expert

1404 De overheid dekt haar toekomstige verplichtingen en boven-ministeriële uitgaven

- 14 Vergroot vertrouwen van de bevolking in de toekomst van Curaçao
- 09 Boven-ministeriële uitgaven zijn toereikend voorzien.
In de begroting worden voorzieningen getroffen voor boven-ministeriële uitgaven, welke aangewend kunnen worden voor het dekken van toekomstige verplichtingen en boven-ministeriële uitgaven.
- 17 Partnerships for the Goals
FIN-AZ-BPD
- 19 Stakeholders begrijpen het bericht van het ministerie van Financiën.
Indien de verschillende stakeholders (binnen en buiten de overheid) zich aan de richtlijnen (budgettaire kaders en wetgevingskader) houden kan de overheid aan haar verplichtingen voldoen.
- 17 Partnerships for the Goals
FIN-AZ
- 20 De overheid maakt gebruik van juridische adviezen.
Door het gebruik van juridische adviezen kan worden aangetoond dat aangegane verplichtingen verantwoord worden.
- 17 Partnerships for the Goals
FIN-AZ-BPD-EO-VVRP-JUS-OWCS-SOAW-GMN-SO
- 23 Indien nodig maakt de overheid gebruik van onvoorziene posten.
Het bestaan van een post voor onvoorziene uitgaven vergroot de kans dat toekomstige (onvoorziene) verplichtingen gedekt kunnen worden.
- 17 Partnerships for the Goals
FIN-AZ-BPD-EO-VVRP-JUS-OWCS-SOAW-GMN-SO
- De verschillende organisatieonderdelen van de ministeries stemmen af over verzoeken ter financiering van boven ministeriële uitgaven/knelpunten.

1404 De overheid dekt haar toekomstige verplichtingen en boven-ministeriële uitgaven	2022	2023	2024	2025
09 Boven-ministeriële uitgaven zijn toereikend voorzien	924.233.800	113.801.133	117.084.133	261.498.133
4210 Salarissen, Lonen & Bezoldiging	(6.771.000)	(22.097.000)	(18.814.000)	(14.400.000)
4460 Andere Goederen en Diensten	18.965.000	18.965.000	18.965.000	18.965.000
4570 Rente Binnenland	63.500.000	63.500.000	63.500.000	63.500.000
4610 Overheidsbedrijven	257.800	257.800	257.800	257.800
4680 Overheidsinstellingen	700.200	25.700.200	25.700.200	25.700.200
4770 Diverse Andere Uitgaven	-	-	-	-

4911 Bouwstructuren	-	-	-	-
4920 Machines & Equipment	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
4930 Andere Vaste Activa	-	-	-	-
4965 Binnenlandse Schulden	846.181.800	26.075.133	26.075.133	166.075.133
19 Stakeholders begrijpen het bericht van het ministerie van Financien	84.800	84.800	84.800	84.800
4370 Kantoorexplotatie	84.800	84.800	84.800	84.800
20 De overheid maakt gebruik van juridische adviezen	32.000	32.000	32.000	32.000
4370 Kantoorexplotatie	32.000	32.000	32.000	32.000
23 Indien nodig maakt de overheid gebruik van onvoorziene posten	38.000.000	28.000.000	28.000.000	28.000.000
4330 Eigen Personeel	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
4770 Diverse Andere Uitgaven	17.000.000	7.000.000	7.000.000	7.000.000
4911 Bouwstructuren	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
Apparaatskosten	51.162.586	82.897.107	88.357.527	88.245.364
Totaal Outcome	1.005.513.186	224.815.040	233.558.460	377.860.297

Samenhang met outcome, output en activiteiten Geldleningen

De rentelasten worden geraamd op een bedrag van circa NAf 61.4 miljoen in 2022. Dit is inclusief de rente ter financiering van een eventueel (kortstondige) financieringsbehoefte waarbij wordt uitgegaan van een gemiddelde rente van 3.5%. Verder wordt op de kapitaaldienst een bedrag van circa NAf 8.2 miljoen begroot voor de jaarlijkse annuïteit aflossing van de aangegane lening in 2015. In 2020 verviel het eerste gedeelte (NAf 100 miljoen) van de schuldentitels. Deze lening is geherfinancierd tegen een rentepercentage van nul.

Algemene uitgaven en inkomsten Stelposten Personeel

De regering heeft in 2021 uitvoering gegeven aan de Vroegtijdige vrijwillige uitdiensttreding (VVU) waarbij ambtenaren met de geboortejaren 1957, 1958, 1959 en 1960 kunnen opteren voor vervroegd uit dienst treden vanaf de leeftijd van 60 jaar en/of 35 dienstjaren. Daarbij heeft de overheid compensaties verstrekt voor de AOV-uitkering, AOV-premies, BVZ-premies en daarbovenop een eenmalige lumpsum. De eenmalige lumpsum is vastgesteld door de wachtgeldregeling zoals deze vastgelegd is in de Landsverordening 17 juli 1986 laatstelijk gewijzigd op 30 december 2000. Door de verschuiving van de uitvoering van VVU met 1 jaar, betekende dit in 2021 een meer uitgaven van NAf 20.6 miljoen ter dekking van deze eenmalige kosten. In 2022, 2023, 2024 en 2025 worden besparingen verwacht van respectievelijk NAf 6 miljoen, NAf 22 miljoen, NAf 18 miljoen en NAf 14 miljoen.

Hierin wordt rekening gehouden met invulling van vacatures voor de kritieke functies.

Stelposten Materieel

Ministeries moeten zich houden aan de begroting zoals deze is vastgesteld door de Staten van Curaçao en extra uitgaven moeten binnen de begroting van de ministeries worden gedekt. Er wordt strikt toezicht gehouden (inclusief sancties) opdat de uitvoering van de begroting binnen de vastgestelde uitgavenkaders geschiedt. Ter dekking van dubieuze crediteuren die via de gewone dienst verantwoordt moeten worden, wordt voor 2022 en meerjarig rekening gehouden met een bedrag van NAf 15 miljoen. Deze bedragen worden op een stelpost opgevoerd.

Subsidie

Sinds de tweede helft van 2019 zijn de bestaande subsidierelaties van de diverse ministeries om te komen tot afrekening van de afgelopen jaren geëvalueerd. Daarnaast is in het dienstjaar 2020 verdere invulling gegeven aan het traject om te komen tot een plan van aanpak voor de uitvoering van de aanbevelingen van het rapport Mollen (Eindrapport Sub-werkgroep Non-Profit-Instellingen Curaçao van 30 september 2014) en het rapport van de Algemene Rekenkamer van

Curaçao “Subsidie. Afwijkingen op de Subsidieverordening en het subsidiebeleid over de jaren 2010 tot en met 2015”.

De uitvoering van de aanbevelingen moet resulteren in efficiencyvoordelen bij de verschillende gesubsidieerde instellingen door hervorming van de sector (onder andere clustering van entiteiten, schaalvoordelen, rapportage van voorschriften). Tevens teneinde verdere schuldopbouw aan de overheid te beperken is het voornemen om de belastingen en premies in te houden op betalingen aan gesubsidieerde instellingen.

Onvoorziene uitgaven

Er wordt rekening gehouden met een budget van NAf 17 miljoen voor 2022 en meerjarig met NAf 7 miljoen op de gewone dienst ter dekking van onvoorziene uitgaven overheidsbreed.

Noodfonds COVID-19

Subsidie aan Grote particuliere Bedrijven (NOW)

Maatregel ter behoud van werkgelegenheid – werknemers. Voor de duur van 2021 was een bedrag van NAf 16.0 miljoen per maand opgenomen. Voor 2021 wordt uitgegaan van eenzelfde bedrag per maand. Wanneer er meer inzicht is in de gevolgen van COVID-19 voor de begroting zullen deze eventueel bij begrotingswijziging meegenomen worden.

Als gevolg van Covid-19 zijn er veel bedrijven die kampen met direct omzetverlies en die door de geleden verliezen moeten overgaan tot ontslag van werknemers en zelfs in faillissementsgevaar komen. Het ondersteunen van deze bedrijven met een omzetsdaling-gerelateerde tegemoetkoming in de loonkosten is een krachtige maatregel om zoveel mogelijk werkgelegenheid in stand te houden, de economie zo min mogelijk te ontwrichten en een zo snel mogelijke terugkeer naar de werkgelegenheidssituatie van voor de crisis mogelijk te maken.

De voorgestelde maatregel is grotendeels gelijk aan de maatregel loon- en inkomstenderving (Maatregelen Caribisch Nederland) zoals onlangs afgekondigd voor de BES en is ook in lijn met de NOW in Nederland. Dit omdat deze maatregel zeer doeltreffend is voor het behoud van werkgelegenheid. De NOW stelt werkgevers in staat werknemers in dienst te houden en (grotendeels) door te betalen, ook als deze werknemers 'technisch' werkloos zijn. Dit gebeurt in de vorm van een redelijk eenvoudig te bepalen tegemoetkoming die in verhouding staat tot het omzet verlies waarmee de werkgever wordt geconfronteerd. Kerneffecten zijn behoud van werkgelegenheid en het voorkomen van bedrijfsfaillissementen.

Noodvoorziening Zelfstandigen

Maatregel ter behoud van werkgelegenheid - Zelfstandigen/ZZP. Totale kosten voor een jaar is NAf 48.0 miljoen. Door genomen maatregelen van de overheid derven veel zelfstandige ondernemers noodgedwongen inkomsten. Zelfstandige ondernemers wiens inkomen, als gevolg van de genomen maatregel van de overheid om de verspreiding van het virus te beteugelen tot onder het minimumloon daalt, kunnen een beroep doen op deze tijdelijke bijstand.

De tijdelijke bijstand voor levensonderhoud vult het inkomen aan tot een maximaal bedrag van 1.335 gulden per maand (80% minimum Loon).

Voor 2022 is hiervoor niets begroot, daar met Nederland afgesproken is om deze bijdragen per eind van 2021 af te bouwen.

Stelpost kapitaaldienst

Op de kapitaaldienst wordt in 2022 rekening gehouden met een bedrag van ruim NAf 10.0 miljoen ter dekking van onvoorziene investeringen. In 2022 t/m 2025 is een gedeelte van de investeringen nog niet functioneel verdeeld. Dit is vooralsnog opgenomen onder een stelpost ad NAf 45.9 miljoen.

Investerings in het kader van het Landspakket

De regering bouwt voort op de afspraken overeengekomen in het kader van het Landspakket. Overeengekomen investeringen zoals Naf. 30 miljoen ten behoeve van achterstallig onderhoud onderwijshuisvesting worden uitgewerkt in de succesievelijke uitvoeringsagenda's. De uitwerking van de uitvoeringsagenda's hebben vanwege het voortduren van de COVID-19 pandemie in 2021 vertraging opgelopen.

Wanneer de uitvoeringsagenda's uitgewerkt zijn en meer inzicht is in de voorgenomen plannen zullen de gevolgen voor de begroting bij begrotingswijziging meegenomen worden.

Indicatoren

Outcome	Indicatoren
09 Boven-ministeriële uitgaven zijn toereikend voorzien	Aanspraak op stelposten blijven binnen de kaders
19 Stakeholders begrijpen het bericht van het ministerie van Financiën	Verrichte voorlichting- en informatiecampagnes
	Realisatie van begroting blijft binnen kaders
20 De overheid maakt gebruik van juridische adviezen	Verzoeken om juridische adviezen conform wetgeving
23 Indien nodig maakt de overheid gebruik van onvoorziene posten	Onvoorziene posten blijven binnen de kaders